

ÅRSRAPPORT

FÖR UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR 1999

ÅRSRAPPORT FÖR UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR 1999

REDAKTÖRER

Onni Tengner, Susanne Olofsson

AVSNITTET EN ÖVERSIKTIG BILD

Onni Tengner

AVSNITTET DEN SVENSKA HÖGSKOLAN

Onni Tengner

AVSNITTET SVENSK HÖGSKOLEUTBILDNING I ETT INTERNATIONELLT PERSPEKTIV

Onni Tengner

AVSNITTET GRUNDUTBILDNING

Lars Brandell, Niclas Damm, Carl Hård af Segerstad, Charlotte Ejsing,
Eivor Johansson

AVSNITTET INTERNATIONELLA KONTAKTER

Torsten Kälvemark, Susanne Olofsson

AVSNITTET FORSKARUTBILDNING

Vaike Pielbusch, Jan-Åke Engström, Susanne Olofsson

AVSNITTET FORSKNING

Lenart Ståhle

AVSNITTET EKONOMI

Lenart Ståhle

AVSNITTET PERSONAL VID UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR

Onni Tengner

SAMMANSTÄLLNING OCH BEARBETNING AV EKONOMIDATA OCH STUDERANDEUPPGIFTER

Gerd Lindau

GRAFISK FORM

Högskoleverkets informationsavdelning, Lena Ernstson

FOTO

TIOFOTO

TRYCK

Lenanders Tryckeri AB

PAPPER

Inlaga – 115 g Gothic Silk
Omslag – 160 g transparent ritpapper

ISBN 91-88874-51-6

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	4
UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR I SVERIGE 1999	5
EN ÖVERSIKTLIG BILD	6
Grundutbildning	7
Forskarutbildning	9
Resursutvecklingen vid universitet och högskolor	10
DEN SVENSKA HÖGSKOLAN	14
Kort tillbakablick	15
Högskolesektorn i dag	16
Regler för grundläggande högskoleutbildning	16
Regler för forskarutbildning	17
Forskning inom högskolan	18
Finansiering av högskolans verksamhet	18
Organisation och lärare	20
SVENSK HÖGSKOLEUTBILDNING I ETT INTERNATIONELLT PERSPEKTIV	22
Befolkningens totala deltagande i utbildning	23
Deltagande i högre utbildning	24
Resurser till högskolan	27
GRUNDUTBILDNINGEN	28
Högskolenybjörjare	29
Antagningen	30
Studenterna	33
Studiemönster	34
Helårsstudenter i olika ämnen	36
Examinationen	39
Högskolans förnyelse	41
Hur många platser behövs i den svenska högskolan i framtiden?	43
INTERNATIONELLA KONTAKTER	47
Snabb internationell utveckling	47
Studentutbyte	47
Viktiga aktörer kring högskolans internationalisering	50
FORSKARUTBILDNING	52
Vetenskapsområden och examensrätter	53
Övergångsfrekvens till forskarutbildning	53
Nya forskarstuderande	56
Aktiva doktorander	58
Examina	60
Examensmål i forskarutbildningen	65
Forskarskolor	67
Uppföljning av 1998 års forskarutbildningsreform	69
FORSKNING	72
Forskningens omfattning	73
Intäkter	74
EKONOMI	76
Intäkter	77
Kostnader	78
Resultatutvecklingen	78
PERSONAL VID UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR	80
Årsverken totalt	81
Lärare och forskare	82
Kvinnor och män	84
SUMMARY	88
BASFAKTA	90
PROFESSORER	110
EXAMENSRÄTTER	126
KVALITETSDEKLARATION	128
LIST OF TERMS	128

NU-databasen
högskolestatistik på Internet
<http://nu.hsv.se>

Många av de statistiska uppgifter som presenteras i Årsrapport för universitet och högskolor 1999 finns tillgängliga i Högskoleverkets statistikdatabas, NU (Nationell Uppföljningsdatabas för universitet och högskolor). I NU finns fakta och statistik om samtliga Sveriges universitet och högskolor från och med budgetåret/läsåret 1993/94. Uppgifterna ligger antingen per budgetår eller terminsvis.

NU är ett utmärkt hjälpmedel för dig som snabbt vill hitta tillförlitlig statistik om svenska universitet och högskolor. Har du behov av fördjupade analyser kan du enkelt spara önskad information som en Excel-fil för fortsatt bearbetning.

I NU finns bl.a. uppgifter om:

- Grundutbildning: antal personer som söker till, är nybörjare vid, finns registrerade vid, och tar examen från olika universitet och högskolor och dess utbildningar. Här finns uppgifter om antal helårsstudenter och helårsprestationer, hur många som får statliga studiemedel och uppgifter om internationellt utbyte. Nytt för 1999 är redovisningen av vissa uppgifter per ämne.
- Forskning och forskarutbildning: antal som är nyantagna vid, registrerade som aktiva vid, och tar examen från forskarutbildningarna vid landets universitet och högskolor. Dessutom finns uppgifter om forskningsvolym och antal professorer. Nytt för 1999 är redovisningen av uppgifter per vetenskapsområde respektive forskningsämne.
- Personal: volymuppgifter som antal lärarårsverken och personalårsverken vid svenska universitet och högskolor. Vidare finns uppgift om hur många av lärarna som har disputerat och hur många som har särskilda befattningar samt omfattningen av det internationella utbytet bland lärarna. Nytt för 1999 är redovisning av uppgifter per vetenskapsområde.
- Ekonomi: uppgifter om ekonomi med olika intäkter och kostnader liksom universitetens och högskolornas resultaträkningar.

För samtliga uppgifter som man kan göra egna urval på kan olika relevanta fördelningar göras på t.ex. utbildningsområden, fakulteter, vetenskapsområden, län, examenstyper, kön, ålder och olika intäkt- och kostnadskällor.

Utöver allt detta finns i NU universitetens och högskolornas regleringsbrev, lagar och förordningar, uppgifter om högskolebiblioteken och ett omfattande hjälp- och informationssystem.

Förord

Högskoleverkets årsrapport syftar till att ge en samlad, översiktlig bild av högskoleverksamheten. Årsrapporten är också en vägvisare till andra publikationer och datakällor där aktuella frågeställningar belyses mer detaljerat.

Årsrapporten omfattar lärosäten med såväl statlig som kommunal och enskild huvudman. Den speglar utvecklingen inom högskolesektorn t.o.m. budgetåret 1999. För att inte bryta tidigare tidsserier redovisas bl.a. vissa studerandedata för både läsåret 1998/99 och för höstterminen 1999.

Årsredovisningarna från de statliga universiteten och högskolorna utgör ett viktigt underlag för analyserna och redovisningen i årsrapporten. De kommunala och enskilda lärosätena lämnar i huvudsak motsvarande uppgifter. Statistiska Centralbyrån har på Högskoleverkets uppdrag samlat in och sammanställt uppgifter om studerande och personal. Underlag till årsrapporten hämtas även från annan statistik samt andra utredningar och rapporter avseende t.ex. internationell statistik.

Förutom denna huvudrapport publiceras en tabellbilaga med mer detaljerade uppgifter. Denna finns även tillgänglig på diskett. En förkortad version på engelska ges också ut. Samtliga publikationer finns tillgängliga på Högskoleverkets hemsida på Internet (www.hsv.se). Via hemsidan kan man också nå Högskoleverkets databas för nationell uppföljning av högskolan, NU-databasen.

Sigbrit Franke
universitetskansler

Inger Rydén Bergendahl
avdelningschef

UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR I SVERIGE 1999

LÄROSÄTEN MED RÄTT ATT UTFÄRDA EXAMINA
INOM GRUNDLÄGGANDE HÖGSKOLEUTBILDNING
OCH FORSKARUTBILDNING

Statlig huvudman

Uppsala universitet	UU
Lunds universitet	LU
Göteborgs universitet	GU
Stockholms universitet	SU
Umeå universitet	UmU
Linköpings universitet	LiU
Karolinska institutet	KI
Kungl. Tekniska högskolan	KTH
Luleå tekniska universitet	LTU
Sveriges lantbruksuniversitet	SLU
Karlstads universitet	KAU
Växjö universitet	VXU
Örebro universitet	ÖU
Högskolan i Kalmar ¹	HK
Högskolan i Karlskrona/Ronneby ²	HK/R
Malmö högskola ³	MAH

Enskild huvudman

Chalmers tekniska högskola	CTH
Handelshögskolan i Stockholm	HHS
Högskolan i Jönköping ⁴	HJ

LÄROSÄTEN MED RÄTT ATT UTFÄRDA EXAMINA
INOM GRUNDLÄGGANDE HÖGSKOLEUTBILDNING

HÖGSKOLOR

Statlig huvudman

Högskolan i Borås	HB
Högskolan Dalarna	HDa
Högskolan i Gävle	HiG
Högskolan på Gotland	HG
Högskolan i Halmstad	HH
Högskolan Kristianstad	HKr
Högskolan i Skövde	HS
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	HT/U
Idrottshögskolan i Stockholm	IH
Lärarhögskolan i Stockholm	LHS
Mitthögskolan	MH
Mälardalens högskola	MdH
Södertörns högskola	SH

Enskild huvudman

Ericastiftelsen	ES
Ersta-Sköndal högskola	ESH
Gammelkroppa Skogsskola	GSs
Johannelunds teologiska högskola	JTH
Teologiska Högskolan, Stockholm	THS
Örebro Missionsskola	ÖMS

KONSTNÄRLIGA HÖGSKOLOR

Statlig huvudman

Danshögskolan	DH
Dramatiska institutet	DI
Konstfack	KF
Kungl. Konsthögskolan	KKH
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	KMH
Operahögskolan i Stockholm	OH
Teaterhögskolan i Stockholm	TH

Kommunal huvudman

Ingesunds Musikhögskola	IMH
-------------------------	-----

Enskild huvudman

Stockholms Musikpedagogiska Institut	SMI
--------------------------------------	-----

VÄRDHÖGSKOLOR

Kommunal huvudman

Hälsö högskolan i Jönköping	HHJ
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg ⁵	HVV
Vårdhögskolan Boden ⁶	VBD

Enskild huvudman

Röda korsets högskola	RKS
Sophiahemmets sjuksköterskeskola	SHS

¹ Från och med den 1 januari 1999 har Högskolan i Kalmar vetenskapssamfundet naturvetenskap

² Från och med den 1 januari 1999 har Högskolan i Karlskrona/Ronneby vetenskapssamfundet teknik

³ Från och med den 1 januari 1999 har Malmö högskola vetenskapssamfundet medicin

⁴ Examina inom forskarutbildning avser företagsekonomi, handelsrätt, nationalekonomi och statsvetenskap

⁵ Hälsö högskolan Väst i Vänersborg inordnades i Högskolan i Trollhättan/Uddevalla från och med den 1 januari 2000

⁶ Vårdhögskolan Boden inordnades i Luleå tekniska universitet från och med den 1 oktober 1999.

EN ÖVERSIKTLIG BILD

BILD

I detta avsnitt är syftet att i korta ordalag fokusera på vissa aspekter av högskolans utveckling. De underliggande analyserna finns längre fram i årsrapporten.

Grundutbildning

STORT INTRESSE FÖR HÖGRE UTBILDNING OCH
NÅGOT LÄTTARE ATT KOMMA IN

Efterfrågan på högre utbildning har stigit kraftigt under nästan hela 1990-talet. Antalet sökande som inte tidigare bedrivit högskolestudier var hösten 1991 drygt 70 000. Fram till hösten 1997 steg detta antal till ett maximum på 123 000 sökande för att åren därefter ligga på omkring 120 000.

Konkurrensen om studieplatserna har ökat. I början av 1990-talet var det totalt sett omkring hälften av de sökande som fick erbjudande om en studieplats. Hösten 1997 hade denna andel sjunkit till under 40 procent för att hösten 1999 stiga till knappt 46 procent. Det är framför allt yngre sökande som har svårt att få en studieplats, men det har blivit något lättare att komma in även för denna grupp de senaste åren.

Allt fler äldre sökande får erbjudande om en studieplats. Under senare hälften av 1990-talet har antalet sökande över 25 år som erbjudits en studieplats ökat med över 30 procent medan antalet under 25 år endast ökat med några få procent. Det är framför allt kvinnorna som ökat sin andel och då speciellt i åldersgruppen över 30 år, där ökningen uppgår till 55 procent.

Trots den kraftiga utbyggnaden av högre utbildning under 1990-talet har ökningen av antalet studieplatser inte kunnat hålla jämna steg med ökningen av antalet sökande. Även om sökandetrycket lättat något de senaste åren är trycket på högskoleutbildning totalt sett fortfarande högre 1999 än 1990. Men situationen kan vara på väg att förändras. Antalet sökande till utbildningsprogram via Verket för högskoleservice inför hösten år 2000 har minskat med tio procent och många lärosäten rapporterar nedgång i antalet sökande. Även antalet personer som gör högskoleprovet har minskat och är nu nästan 20 procent lägre än 1997.

SVÅRARE ATT REKRYTERA STUDENTER
TILL VISSA UTBILDNINGAR

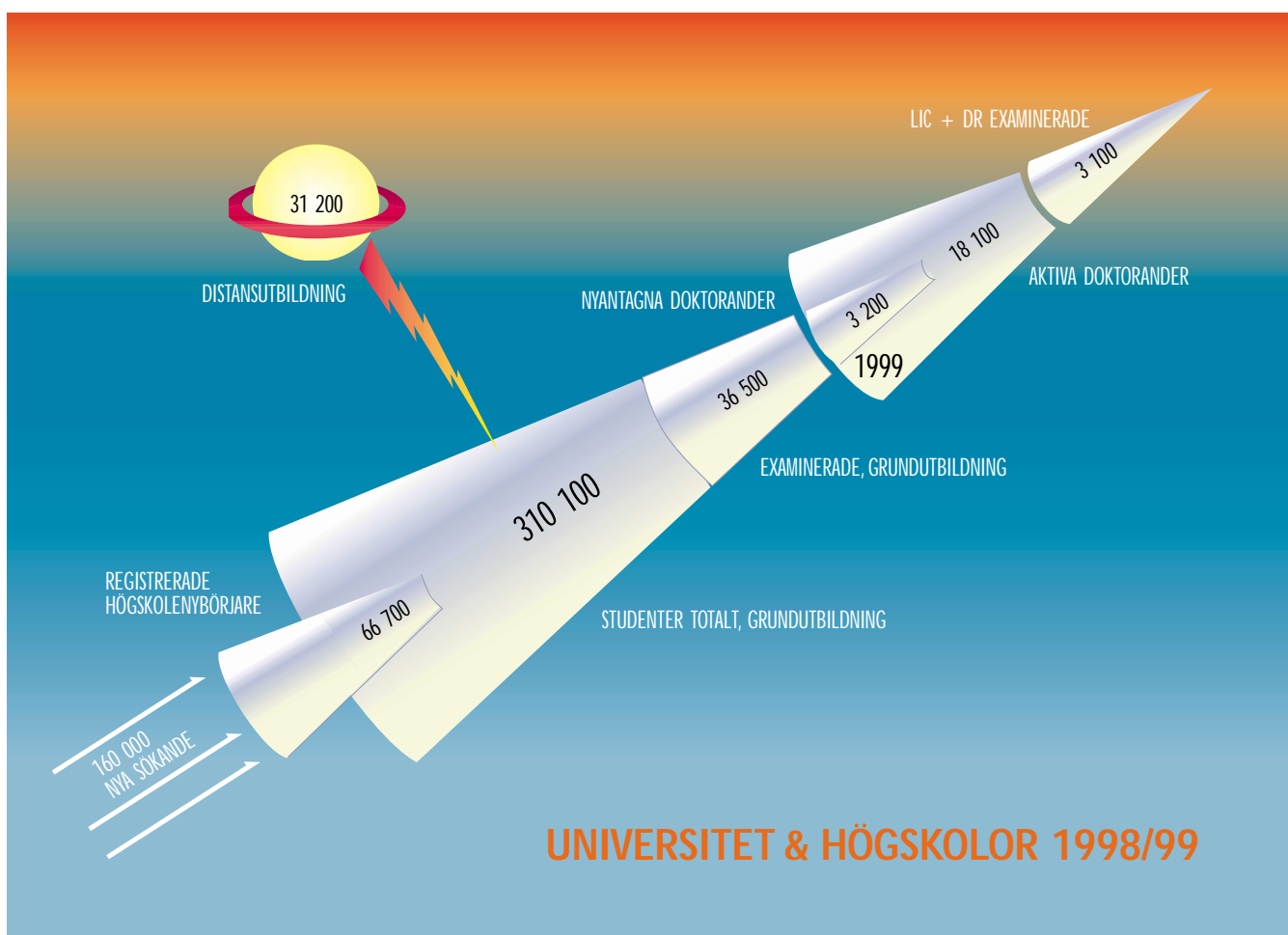
Totalbilden döljer att det är svårt att rekrytera studenter till vissa kurser och utbildningar. Rekryteringsituationen varierar också mellan lärosätena. Trots massiva ”reklamkampanjer” har flera lärosäten färre studenter än man planerat för. Svårigheter att rekrytera studenter gäller framför allt en del lärarutbildningar med inriktning mot matematiskt/naturvetenskapliga ämnen samt vissa kortare ingenjörsutbildningar. Bland elever på naturvetenskapsprogrammet i gymnasieskolan hösten 1999 som planerade att fortsätta med högre studier ville knappt 60 procent studera teknik eller naturvetenskap. Intresset att studera teknik har minskat över tiden.

Med anledning av svårigheterna att rekrytera studenter inom naturvetenskap och teknik har regeringen medgivit att lärosätena inför höstterminen år 2000 får minska antalet studenter på naturvetenskapliga och tekniska utbildningar och i stället öka utbildningskapaciteten inom de humanistiska, samhällsvetenskapliga och juridiska ämnesområdena där efterfrågan på studieplatser är stor.

ENDAST HÄLFTEN AV HÖGSKOLENYBÖRJARNA
KOMMER FRÅN TRADITIONELLT STUDIE-
FÖRBEREDANDE SVENSK GYMNASIEUTBILDNING

Läsåret 1998/99 hade cirka 75 procent av högskolenybjörjarna, dvs. studenter som inte tidigare bedrivit högskolestudier, en avslutad svensk gymnasieutbildning. 15 procent av nybjörjarna bestod av personer folkbokförda i Sverige utan avslutad svensk gymnasieutbildning men med t.ex. komvux- eller folkhögskoleutbildning eller utländsk gymnasieutbildning. Omkring 10 procent av nybjörjarna bestod av utbytesstudenter och andra personer som inte var folkbokförda i Sverige. Denna grupp har ökat markant under 1990-talet.

Hälften av högskolenybjörjarna kom från naturvetenskapligt eller samhällsvetenskapligt program eller de tidigare motsvarande studieförberedande linjerna. Omkring 20 procent av nybjörjarna kom från två- eller treåriga program/linjer med yrkesämnen. Cirka 5 procent kom från tvååriga teoretiska linjer eller specialutformade program. ►

FLER HÖGSKOLENYBÖRJARE KOMMER FRÅN GYMNASIEPROGRAM MED YRKESÄMNERN

Sedan några år in på 1990-talet har andelen nybörjare från studieförberedande gymnasieutbildning minskat med 10 procentenheter medan andelen från 3-åriga program med yrkesämnen ökat med ungefär lika mycket. Trots att de tvååriga linjerna med yrkesämnen avvecklats hade drygt 10 procent av nybörjarna läsåret 1998/99 denna utbildningsbakgrund. En breddning av rekryteringsbasen till högskolan har skett.

Det är inte bara högskolenybörjarnas utbildningsbakgrund som förändrats. Även i den sociala bakgrunden har det skett förändringar. I början av 1990-talet kom 32 procent av nybörjarna från högre tjänstemannahem och 20 procent från arbetarhem. Läsåret 1996/97 var dessa andelar 28 respektive 23 procent. En ökning av högskolenybörjare från arbetarhem kan således noteras.

Men den sociala snedrekryteringen till högre studier består fortfarande även om en viss utjämning skett. För årskullen födda 1976 hade fram till 21 års ålder 54 procent av dem från högre tjänstemannahem påbörjat högskolestudier. Motsvarande andel för dem från arbetarhem var 33 procent.

ANTALET NYA STUDENTER ÖKAR IGEN EFTER NÅGRA ÅRS MINSKNING

Antalet högskolenybörjare har ökat år från år sedan mitten av 1980-talet med undantag för läsåren 1996/97 och 1997/98. Läsåret 1998/99 ökade antalet högskolenybörjare till ungefär samma nivå som läsåret 1995/96. Utbyggnaden av högre utbildning under 1990-talet har medfört att antalet högskolenybörjare ökat från omkring 50 000 i början av decenniet för att läsåret 1998/99 uppgå till 66 700.

Det är fler kvinnor än män som börjar högskolestudier. Andelen kvinnor var både i början och slutet av 1990-talet 57 procent. En markant ökning av andelen kvinnor som påbörjar teknisk utbildning har dock skett. Sedan mitten av 1990-talet har andelen kvinnor bland nybörjarna till civilingenjörsutbildning ökat från 20 till 27 procent och till högskoleingenjörsutbildning från 17 till 27 procent. Utbyggnaden av det tekniskt-naturvetenskapliga basåret har sannolikt bidragit till denna utveckling.

En kort historik över kvinnors intåg i naturvetenskaplig och teknisk utbildning ges i skriften "Säkert och sakta" (NOT-häfte 18, Skolverket, Högskoleverket).

STOR EXPANSION AV GRUNDUTBILDNINGEN UNDER 1990-TALET MEN MARGINELL ÖKNING AV ANTALET STUDENTER DE SENASTE ÅREN

Antalet studenter har ökat med över 50 procent under 1990-talet. I början av decenniet fanns det drygt 200 000 studenter. Läsåret 1998/99 hade antalet studenter ökat till 310 100. Ökningen var störst i början av perioden med en årlig ökning av antalet studenter på mellan 5 och 9 procent. De senaste åren har ökningen varit marginell med en årlig ökning på omkring 1,5 procent.

DRYGT 38 000 EXAMINA UNDER 1999

Utbyggnaden av högskolan under 1990-talet ger nu som resultat ett ökat antal examina. Budgetåret 1999 utfärdades totalt 38 200 examensbevis, vilket var 3 100 fler än under 1998. 15 000 avsåg generella examina – magisterexamen, kandidatexamen eller högskoleexamen – och 22 900 avsåg yrkesexamen. Härtill kommer 300 examina enligt äldre studieordning. Liksom under tidigare år var cirka 60 procent av de examine-rade kvinnor.

Antalet examina växer snabbast inom teknik, naturvetenskap och medicin. Dessa områden ökade med omkring 10 procent mellan 1998 och 1999. Sett över en längre period har examinationen inom det tekniska området ökat kraftigt. Antalet examina som civilingenjör och högskoleingenjör var budgetåret 1999 42 respektive 29 procent högre än 1993/94. Härtill kommer ett ökande antal examina från nya utbildningar inom det tekniska området som leder till kandidat- eller magisterexamen och som svarar mot behov på arbetsmarknaden. Detta gäller också utbildningar inom informationsteknologi.

Forskarutbildning

YTTERLIGARE SEX LÄROSÄTEN FÅR BEDRIVA FORSKARUTBILDNING FRÅN OCH MED 1999

Från och med 1999 fick ytterligare sex lärosäten examensrätt inom forskarutbildning. Det gäller de tre lärosäten som fick universitetsstatus – Karlstads, Växjö och Örebro universitet. Dessutom fick högskolan i Karlskrona/Ronneby examensrätt inom vetenskapsområdet teknik, högskolan i Kalmar inom vetenskapsområdet naturvetenskap och Malmö högskola inom vetenskapsområdet medicin.

ANTALET NYBÖRJARE MINSKAR, FRAMFÖR ALLT INOM HUMANIORA

Antalet nybörjare i forskarutbildningen minskar. Knappt 3 200 doktorander påbörjade en forskarutbildning budgetåret 1999. Det är en minskning med 8 procent jämfört med 1998. De skärpta krav på studiefinansiering som infördes 1998 har medfört att den kraftiga minskningen av antalet nybörjare mellan 1997 och 1998 fortsatte även under 1999 om än inte i lika stor omfattning. Det är framför allt inom humaniora/religionsvetenskap som det har skett en kraftig nedgång i antalet nybörjare. Även inom juridik och vid Sveriges lantbruksuniversitet kan en viss minskning noteras. Däremot ökade antalet nybörjare inom de samhällsvetenskapliga och tekniska områdena. ►

► EN TREDJEDEL AV DOKTORANDERNA FINNS INOM
DET HUMANISTISK-SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA
VETENSKAPSOMRÅDET

Liksom var fallet med nybörjarna har antalet aktiva doktorander minskat. Höstterminen 1999 uppgick antalet aktiva doktorander till 18 100 vilket är en minskning med 500 jämfört med höstterminen 1998. Höstterminen 1999 fanns det flest aktiva doktorander inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. De utgjorde 32 procent av de aktiva trots stora neddragningar av antalet nybörjare de senaste åren. Det tekniska vetenskapsområdet hade 26 procent av de aktiva och det medicinska 25. Andelen inom det naturvetenskapliga området var 13 procent.

FRÅN 1 500 TILL 3 000
FORSKAREXAMINA PÅ TIO ÅR

Antalet forskarexamina har ökat varje år under 1990-talet. Budgetåret 1999 avlades 3 100 doktors- och licentiatexamina. Därmed var det ungefär lika många som påbörjade forskarutbildning som examinerades från forskarutbildning. Flest antal examina avlades inom tekniskt vetenskapsområde, nästan en tredjedel. Inom det medicinska området avlades 26 procent av antalet examina och inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde 22 procent. Det naturvetenskapliga området stod för 16 procent och Sveriges lantbruksuniversitet för 5 procent. Andelen kvinnor bland de examinerade har under 1990-talet ökat från 26 procent 1990 till 35 procent 1999.

Resursutvecklingen vid universitet och högskolor

FLERA STORA LÄROSÄTEN VISAR UNDERSKOTT
I VERKSAMHETEN

Den totala kapitalförändringen budgetåret 1999 för samtliga lärosäten var -312 miljoner kronor. Därmed blev det samlade ekonomiska resultatet återigen negativt efter att budgetåret 1998 varit i balans. Både 1996 och 1997 redovisades stora underskott. Det samlade utfallet för 1999 beror till stor del på

att flera av de största lärosätena uppvisar försämrat ekonomiskt resultat. Universiteten i Uppsala, Lund, Stockholm, Linköping och Karlstad samt Kungl. Tekniska högskolan och Malmö högskola redovisar större eller mindre underskott. Viss del av underskotten kan dock hänföras till förändrade redovisningsprinciper. De mindre högskolorna har totalt ett överskott men även här finns några lärosäten med negativ kapitalförändring.

EXTERNFINANSIERINGEN FORTSÄTTER ATT ÖKA

Den tidigare observerade trenden att de direkta statsanslagen minskar och externfinansieringen ökar är mycket tydlig även budgetåret 1999. Under senare delen av 1990-talet har andelen av universitetens och högskolornas verksamhet som finansieras av direkta statsanslag minskat från omkring 65 procent till 58 procent. Samtidigt ökar de externa bidragen till framför allt forskning/forskarutbildning från forskningsråd, sektorsmyndigheter, men också i ökande utsträckning från forskningsstiftelser och EU-medel. Även bidragen från landstingen för den vårdutbildning som numera bedrivs vid statliga lärosäten har ökat.

MÅNGA LÄROSÄTEN NÅDDE EJ UPP TILL
TAKBELOPPET 1999

Jämfört med tidigare år hade många fler lärosäten svårt att nå upp till takbeloppet under 1999, dvs. den högsta ersättningen som kan utgå för grundutbildningen. Antalet helårsstudenter och helårsprestationer räckte inte till för att uppnå maximal ersättning. Av de 17 lärosäten som inte nådde upp till takbeloppet hade 11 inte tillräckligt med tidigare sparad "överprestation" för att kunna balansera budgeten.

25 lärosäten har fortfarande sparade överprestationer i grundutbildningen till ett värde av cirka 575 miljoner kronor, medel som kan utnyttjas om man inte når takbeloppet kommande år. 10 lärosäten har inte någon sparad överprestation. För dessa kan ekonomiska problem uppstå om man ej når takbeloppet framöver. Regeringens beslut att lärosätena får omfördela platser från utbildningar inom teknik och naturvetenskap till starkt efterfrågade utbildningar inom samhällsvetenskap, juridik och humaniora bör bidra till ett ökat antal studenter och därmed underlätta för lärosätena att nå upp till takbeloppet.

FAKTA OM HÖGSKOLESEKTORN

LÄSÅRET 1998/99 OCH BUDGETÅRET 1999

Grundläggande högskoleutbildning läsåret 1998/99 (källa: universitets- och högskoleregistret vid SCB)	läsåret 1998/99	förändring från 1997/98	andel kvinnor 1998/99	andel män 1998/99
Antal högskolenyborjare	66 690	+3 %	57 %	43 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning	310 140	+1 %	59 %	41 %
Antal examina i grundutbildningen	36 450	+4 %	60 %	40 %
Forskarutbildning budgetåret 1999 (källa: lärosätenas årsredovisningar)	budgetåret 1999	förändring från 1998	andel kvinnor 1999	andel män 1999
Antal nyborjare i forskarutbildning	3 200	-8 %	43 %	57 %
Antal aktiva studerande i forskarutbildning (hösten 1999)	18 100	-3 %	43 %	57 %
Antal avlagda doktorsexamina	2 120	+10 %	37 %	63 %
Antal avlagda licentiatexamen	970	+11 %	32 %	68 %
Helårsstudenter och helårsprestationer budgetåret 1999 (källa: lärosätenas årsredovisningar)				
Antal helårsstudenter totalt (inkl. uppdragsutb.) varav vid	255 910	+2 %	56 %	44 %
lärosäten med rätt att utfärda forskarexamina	193 670	+20 %	55 %	45 %
högskolor (exkl. konst. och vård)	56 930	-28 %	62 %	38 %
konstnärliga högskolor	1 980	-2 %	61 %	39 %
vårdhögskolor	3 330	-60 %	88 %	12 %
Antal helårsprestationer totalt (inkl. uppdragsutb.) varav vid	212 930	+2 %	58 %	42 %
lärosäten med rätt att utfärda forskarexamina	161 260	+21 %	55 %	45 %
högskolor (exkl. konstn. och vård)	46 600	-28 %	63 %	37 %
konstnärliga högskolor	1 850	-4 %	59 %	41 %
vårdhögskolor	3 210	-62 %	88 %	12 %
Personal budgetåret 1999 (källa: lärosätenas årsredovisningar)				
Årsverken av all personal vid statliga, kommunala och enskilda universitet och högskolor	47 610	+2 %	47 %	53 %
varav av all undervisande och forskande personal	22 270	+2 %	35 %	65 %
Antal årsverken av professorer, lektorer, adjunkter och forskarassistenter	16 340	+2 %	34 %	66 %
Andel årsverken av professorer, lektorer, adjunkter och forskarassistenter med doktorsexamen varav vid	55 %	+2 % -enheter	24 %	76 %
lärosäten med rätt att utfärda forskarexamina	62 %	-2 % -enheter		
högskolor (exkl. konstn. o vård)	31 %	+1 % -enheter		
konstnärliga högskolor	1 %	-1 % -enheter		
vårdhögskolor	23 %	+7 % -enheter		
Kostnader (miljoner kronor, löpande priser) (källa: lärosätenas årsredovisningar)	Budgetåret 1999	Budgetåret 1998 (inkl. finans. kostn.)		
Högskolesektorns totala kostnader varav	41 700	39 400		
statliga universitet och högskolor	31 000	28 900		
vårdhögskolor	200	600		
enskilda utbildningsanordnare	2 600	2 400		
studiestöd m.m. till högskolestuderande	7 700	7 300		
myndigheter m.m.	200	200		
Verksamhetens kostnader vid statliga universitet och högskolor (netto) varav vid	31 000	28 900		
lärosäten med rätt att utfärda forskarexamina	27 080	23 700		
högskolor (exkl. konstn.)	3 660	5 060		
konstnärliga högskolor	400	400		

NYCKELTAL

FÖR UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR ENLIGT LÄROSÄTENAS ÅRSREDOVISNINGAR FÖR BUDGETÅRET 1999

lärosäte	GRUNDBILDNING			FORSKARBILDNING			PERSONAL		EKONOMI
	nybörjare vid lärosäte ht -99	helårsstudenter budgetåret -99	examina budgetåret -99	aktiva forskar- stud. ht -99	lic.-examen budgetåret -99	dr.-examen budgetåret -99	årsverken av all personal budgetåret -99	årsverken av lärare budgetåret -99	verksamhetens kostnader, milj kr budgetåret -99
Uppsala universitet	5 589	18 879	2 917	2 465	100	335	4 864	1 419	3 269
Lunds universitet	5 739	23 664	3 715	3 089	131	380	5 540	2 076	4 029
Göteborgs universitet	6 042	22 471	3 290	2 242	82	256	4 322	1 514	3 154
Stockholms universitet	6 255	21 697	2 563	1 810	82	173	3 239	1 104	2 205
Umeå universitet	4 253	15 508	2 528	1 108	32	113	3 257	1 267	2 077
Linköpings universitet	4 460	15 154	2 211	1 227	86	139	2 990	1 247	1 988
Karolinska institutet	1 605	5 033	1 535	1 769	51	256	3 016	727	2 748
Kungl. tekniska högskolan	3 479	10 546	1 913	1 707	165	163	3 045	820	2 319
Luleå tekniska universitet	2 446	7 431	914	410	65	42	1 330	552	840
Sveriges lantbruksuniversitet	1 381	3 621	454	781	22	124	3 013	482	1 886
Karlstads universitet	2 738	7 549	1 060	62		2	806	447	482
Växjö universitet	2 722	7 063	1 019	74	1		561	281	378
Örebro universitet	2 791	7 769	1 095	75			700	335	484
Högskolan i Kalmar	1 922	4 611	704	6			539	245	364
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	1 480	3 423	294	15	5		310	157	272
Malmö högskola	4 313	6 038	981	30	1	3	778	381	585
Chalmers tekniska högskola	2 280	7 355	1 294	1 015	133	104	2 482	606	1 904
Handelshögskolan i Stockholm	414	1 237	241	183	13	26	234	101	359
Högskolan i Jönköping	1 798	4 616	600	39	1	4	330	156	276
Högskolan i Borås	2 070	4 312	651				382	244	260
Högskolan Dalarna	2 038	4 818	555				480	263	317
Högskolan på Gotland	319	401					62	18	88
Högskolan i Gävle	2 674	5 488	703				389	246	289
Högskolan i Halmstad	1 813	4 250	455				365	218	246
Högskolan Kristianstad	2 552	4 493	531				375	234	246
Högskolan i Skövde	1 219	3 149	466				303	161	193
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	1 193	2 696	177				226	131	150
Idrotthögskolan i Stockholm	192	442	125				64	40	49
Lärarhögskolan i Stockholm	1 463	3 954	1 510				486	255	373
Mitthögskolan	3 300	9 719	1 174				996	461	648
Mälardalens högskola	2 977	7 798	1 192				693	399	469
Södertörns Högskola	2 972	4 569	30				366	144	334
Ericastiftelsen	34	38					8	3	6
Ersta-Sköndal högskola	207	449	87				57	23	52
Gammelkroppa Skogsskola	18	27					14	7	7
Johannelunds teologiska högskola	25	62	20				18	9	10
Teologiska Högskolan, Stockholm	103	170	18				17	13	9
Örebro Missionskola	54	99	19				15	10	6
Danshögskolan	55	113	15				42	25	26
Dramatiska institutet	169	121	54				52	22	65
Konstfack	192	595	124				145	85	108
Kungl. Konsthögskolan	90	212	35				62	32	52
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	286	614	88				194	119	102
Operahögskolan i Stockholm	11	38	13				27	19	21
Teaterhögskolan i Stockholm	42	70	13				33	20	26
Ingesunds Musikhögskola	49	134	20				55	40	31
Stockholms Musikpedagogiska Institut	18	85	18				16	13	8
Hälsö högskolan i Jönköping	480	1481	310				160	113	96
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	244	836	179				86	76	51
Vårdhögskolan Boden*	206	309	154						34
Röda Korsets sjuksköterskeskola	103	395	91				39	26	26
Sophiahemmets sjuksköterskeskola	50	310	50				32	21	22

* Uppgifterna om helårsstudenter och ekonomi avser perioden 1 januari till 1 oktober 1999. Uppgifter om personal har förts till Luleå tekniska universitet

Ytterligare data om lärosätena finns i denna rapporters basfaktadel samt i den separata tabellbilagan.

DEN SVENSKA
HÖGSKOLAN

BILD

Kort tillbakablick

EXPANSIONEN AV UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR

Under senare hälften av 1900-talet har den högre utbildningen byggts ut både i Sverige och i andra länder. Högre utbildning är inte längre förbehållet ett fåtal utan allt fler får möjlighet att studera vid universitet och högskolor.

I mitten på 1940-talet bedrevs högre utbildning i Sverige vid universiteten i Uppsala och Lund, vid Stockholms högskola och Göteborgs högskola samt vid några fackhögskolor inom bl.a. medicin, ekonomi och teknik. Som ett resultat av ett omfattande utredningsarbete i flera statliga kommittéer (U45, U55, U63, U68 m.fl.) har den högre utbildningen expanderat. Högskolorna i Stockholm och Göteborg blev universitet i slutet av 1950-talet. Universitetsfilialer etablerades i Karlstad, Linköping, Växjö och Örebro under senare delen av 1960-talet för att de skulle ta hand om en del av den kraftigt ökande studerandestillströmningen. Universitet inrättades i Umeå 1965 och i Linköping 1975. Högre teknisk utbildning och forskning etablerades i Luleå i början av 1970-talet. Genom 1977 års reform tillfördes högskolesektorn utbildningar inom bl.a. vård- och undervisningsområdet. Samtidigt tillkom ett antal mindre och medelstora högskolor i olika delar av landet och de tidigare universitetsfilialerna blev självständiga högskolor.

ALLT FLER HÖGSKOLESTUDERANDE

Antalet studerande har ökat från cirka 16 000 år 1950 till drygt 310 000 år 1999. Tillväxttakten har dock varierat mycket över tiden.

I början av 1950-talet var antalet årligen nyinskrivna 4 000 och antalet examina 3 000 per år (inkl. forskarutbildning). Under 1950-talet fördubblades antalet högskolestuderande men den riktigt stora expansionen inträffade under 1960-talet. I slutet av detta decennium fanns det över tre gånger så många högskolestuderande som vid dess början. Även antalet examina ökade.

Genom högskolereformen 1977 vidgades definitionen av högskoleutbildning och antalet studenter ökade ytterligare. Därefter förblev under senare delen av 1970-talet och större delen av 1980-talet totalantalet högskolestuderande i stort sett konstant. I slutet av 1980-talet inleddes en ny expansion som fortsatt under 1990-talet. Mellan 1990 och 1999 har antalet högskolestuderande i grundutbildningen ökat med 55 procent.

Läsåret 1998/99 fanns det 310 100 studenter i grundläggande högskoleutbildning. 66 700 av dessa var högskolenyborjare. Antalet examina var 38 200 under budgetåret 1999. I

forskarutbildning fanns det höstterminen 1999 18 100 aktiva studerande. 3 200 doktorander påbörjade sin forskarutbildning under 1999 och antalet licentiat- och doktorsexamina var 3 100.

REFORMERNA 1977 OCH 1993

Högskoleväsendet har på senare tid omdanats genom två större reformer. I samband med reformen år 1977 sammanfördes praktiskt taget all postgymnasial utbildning under det kollektiva begreppet högskola. Högskoleutbildningens dimensionering och lokalisering samt lärosätenas organisation kom därefter under perioden 1977–1993 att regleras relativt detaljerat av statsmakterna. T.ex. beslutade riksdagen om antalet studieplatser på varje allmän utbildningslinje vid respektive lärosäte. Samtidigt inleddes uppbyggnaden av de mindre och medelstora högskolorna.

Utvecklingen av de mindre och medelstora högskolorna, vilka tillkom genom reformen, beskrivs i Högskoleverkets rapport "De 20 första åren" (Högskoleverkets rapportserie 1998:2 R).

I början av 1990-talet genomfördes på nytt en stor reform av den högre utbildningen. En ny högskolelag och en ny högskoleförordning trädde i kraft den 1 juli 1993. Därmed minskade statsmakternas detaljinflytande över de statliga universiteten och högskolorna då en decentralisering av besluten inom viktiga områden ägde rum. De tidigare av riksdagen fastställda allmänna utbildningslinjerna avskaffades. Statsmakterna fastställer inte längre antalet nybörjarplatser för varje utbildning. I stället beslutar nu varje universitet och högskola om sitt utbildningsutbud och om studieorganisationen för respektive utbildning. Detta sker inom ramen för ett s.k. utbildningsuppdrag som riksdagen beslutar för varje lärosäte. I utbildningsuppdraget anges de resultat för verksamheten som statsmakterna förväntar sig under kommande treårsperiod, samt vilka ekonomiska ramar som ställs till förfogande. Den närmare fördelningen av resurserna beslutas lokalt.

De nationella bestämmelserna om interna beslutsorgan och ledningsprinciper är numera av ramkaraktär för att varje lärosäte ska kunna anpassa den egna organisationen till verksamheten. Varje universitet och högskola är antagningsmyndighet och beslutar om antagningen av studerande på grundval av vissa rambestämmelser. Ett viktigt syfte med 1993 års reform var att ge studenterna större möjligheter att själva välja olika kurser och kombinera dem till en examen. En examensordning anger vilka examina som finns. ►

Ett nytt resurstilldelningssystem för grundläggande högskoleutbildning infördes från och med läsåret 1993/94. Universiteten och högskolorna tilldelas numera resurser baserat på antalet registrerade studenter och vad dessa presterat och inte som tidigare efter den utbildningsvolym som planerats.

En utförlig beskrivning av styrsystemen i den svenska högskolan ges i skriften "Hur styrs den svenska högskolan?" (Högskoleverkets skriftserie 1998:4 S).

Även den centrala myndighetsorganisationen har förändrats under 1990-talet. Universitet och högskolor lyder nu direkt under regeringen. Den 1 juli 1995 inrättades Högskoleverket som en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket har uppgifter rörande uppföljning och utvärdering, kvalitetsfrågor och pedagogiskt förnyelsearbete, tillsyn, rättssäkerhet, studieinformation och internationella frågor inom högskoleområdet. En annan myndighet är Verket för högskole-service som huvudsakligen samordnar antagning av studerande och som till största delen finansieras av universiteten och högskolorna. Centrala studiestödsnämnden administrerar olika former av studiestöd bl.a. till högskolestuderande.

Högskolesektorn i dag

Budgetåret 1999 fanns det ett femtiotal universitet och högskolor med antingen statlig, kommunal eller enskild huvudman.

Den statliga delen av högskolesektorn bestod år 1999 av 11 universitet samt Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan, 16 högskolor inklusive Lärarhögskolan i Stockholm och Idrottshögskolan i Stockholm, samt 7 fristående konstnärliga högskolor i Stockholm. Sammanlagt fanns det 36 statliga lärosäten.

Landstingskommunalt huvudmannaskap hade 2 vårdhögskolor samt Ingesunds Musikhögskola.

Enskild huvudman hade Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping. Dessutom fanns 9 mindre högskolor med rätt att utfärda vissa examina inom högskoleområdet.

De senaste åren har nästan alla vårdhögskolor inordnats i statliga universitet och högskolor.

Högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro benämns universitet från och med den 1 januari 1999.

En sammanställning av vissa nyckeltal för varje lärosäte finns på sid. 12.

Regler för grundläggande högskoleutbildning

TILLTRÄDE TILL GRUNDLÄGGANDE HÖGSKOLEUTBILDNING

För att bli antagen till grundläggande högskoleutbildning krävs att sökanden uppfyller kraven för grundläggande behörighet, vilka är lika för alla kurser och utbildningsprogram. Grundläggande behörighet har den som genomgått ett program i gymnasieskolan och har lägst betyget godkänd på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program eller som har motsvarande kunskaper. Grundläggande behörighet har även den som är minst 25 år gammal och varit yrkesverksam minst 4 år samt har kunskaper i engelska och svenska som motsvarar ett fullföljt nationellt program i gymnasieskolan.

De flesta kurser och utbildningsprogram har särskilda behörighetskrav vilka varierar beroende på ämnesområde och typ av program eller kurs. De särskilda behörighetskrav som gäller för utbildningar som riktar sig till nybörjare i högskolan anges i form av s.k. standardbehörigheter. Högskoleverket fastställer de standardbehörigheter som krävs för utbildningar som leder till en yrkesexamen enligt högskoleförordningen med undandag av konstnärliga utbildningar, medan standardbehörigheter för övriga utbildningar beslutas lokalt av respektive lärosäte.

Om antalet behöriga sökande till en kurs eller ett program är större än antalet nybörjarplatser måste ett urval bland de sökande göras. Minst en tredjedel av platserna måste fördelas på grundval av betyg och minst en tredjedel på grundval av högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet. Högskoleprovet är gemensamt för alla högre utbildningar och mäter kunskaper och färdigheter som är viktiga för högskolestudier. Utöver betyg och högskoleprov kan urvalet även ske på grundval av tidigare utbildning, arbetslivserfarenhet och s.k. andra särskilda prov, t. ex. intervjuer eller färdighetsprov.

En utförlig beskrivning av framväxt och tillämpning av tillträdesreglerna ges i skriften "Tillträde till högre utbildning – en evighetsfråga" (Högskoleverkets skriftserie 1997:13 S).

UTBILDNING OCH EXAMINA

All grundläggande högskoleutbildning ges i form av kurser. Dessa kan sammanföras till ett utbildningsprogram med större eller mindre grad av individuella val. Studenten kan också själv kombinera olika kurser till en examen.

Regeringen har i en examensordning lagt fast vilka examina som får utfärdas samt målen för dessa. I examensordningen anges också omfattningen av den utbildning som leder till respektive examen. För alla kurser och utbildningsprogram finns kurs- och utbildningsplaner som fastställs av respektive lärosäte. Examina inom grundläggande högskoleutbildning uppdelas i generella examina och yrkesexamina.

Generella examina

Magisterexamen uppnås efter studier om sammanlagt minst 160 poäng (fyra års heltidsstudier) varav 80 poäng i huvudämnet. I huvudämnet ingår även ett självständigt arbete om minst 20 poäng eller två arbeten om 10 poäng vardera.

Kandidatexamen uppnås efter studier om sammanlagt minst 120 poäng (tre års heltidsstudier) varav 60 poäng i huvudämnet. I huvudämnet ingår även ett självständigt arbete om minst 10 poäng.

Högskoleexamen uppnås efter studier om minst 80 poäng. Inriktning preciseras av respektive lärosäte.

Yrkesexamina

Utöver de generella examina finns ett antal yrkesexamina för vilka specifika mål anges i examensordningen. Exempel på yrkesexamina är läkarexamen, civilingenjörsexamen, agronomexamen och grundskolläraexamen.

STUDIEFINANSIERING

Studenten kan få statligt stöd för att finansiera sina högskolestudier. Detta stöd består av studiebidrag och studielån som tillsammans utgör studiemedel. För att kunna få studiemedel måste vissa krav vara uppfyllda. Om den studerande har inkomst kan studiemedlen reduceras. För att få studiemedel under flera år måste den studerande hålla en viss studietakt. Höstterminen 1999 uppgick bidragsdelen för heltidsstudier till 1 973 kronor per månad och lånedelen till 5 125 kronor per månad.

Regler för forskarutbildning

TILLTRÄDE TILL FORSKARUTBILDNING

Behörig att genomgå forskarutbildning är den som har grundläggande högskoleutbildning om sammanlagt minst 120 poäng och med minst 60 poäng i forskningsämnet. Respektive fakultetsnämnd fastställer dessutom vad som i övrigt krävs för tillträde till forskarutbildning inom sitt ansvarsområde. En bedömning görs även av den sökandes lämplighet och förmåga att genomföra doktorandstudier.

UTBILDNING OCH EXAMINA

Forskarutbildningen omfattar nominellt 160 poäng (fyra års heltidsstudier) och leder fram till en doktorsexamen. En licentiatexamen kan avläggas efter två år och omfattar minst 80 poäng.

En doktorand ska genomföra ett antal kurser och skriva en doktorsavhandling. Varje studerande är berättigad till personlig handledning. Avhandlingen, som utgör den viktigaste delen av forskarstudierna, ska försvaras vid en offentlig disputation. För doktorsexamen krävs godkända kurser och att avhandlingen godkänts vid disputationen.

Lärosäten med rätt att utfärda forskarexamina är universiteten samt Karolinska institutet, Kungl. Tekniska Högskolan, Chalmers tekniska högskola, Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping. Vid många av de övriga högskolorna arrangeras forskarutbildning i samarbete med nämnda lärosäten.

Från och med år 1999 har högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro universitetsstatus och därmed rätt att bedriva forskarutbildning och utfärda forskarexamina. Från samma tidpunkt har Högskolan i Kalmar tilldelats vetenskapsområdet naturvetenskap, Högskolan i Karlskrona/Ronneby vetenskapsområdet teknik och Malmö högskola vetenskapsområdet medicin. Inom dessa vetenskapsområden kan respektive högskola bedriva forskarutbildning och utfärda forskarexamina. ►

STUDIEFINANSIERING INOM FORSKARUTBILDNINGEN

Forskarutbildningen finansieras främst inom ramen för anslagen till vetenskapsområden från statsbudgeten till lärosätena. Därtill kommer finansiering med externa medel t.ex. från forskningsråd. Fakultetsnämnden beslutar om fördelningen mellan doktorandtjänster och utbildningsbidrag. Både tjänsterna och utbildningsbidragen löper på fyra år. Ett utbildningsbidrag kan också delas mellan två forskarstuderande. En forskarstuderande som innehar en doktorandtjänst ska koncentrera sig på sina studier men kan i begränsad omfattning kombinera dem med undervisning eller annan typ av arbete. Ett relativt vanligt sätt att finansiera forskarstudierna är att kombinera studierna med arbete inom ett forskningsprojekt vilket är externt finansierat av ett forskningsråd eller sektorsorgan.

Under år 1998 förändrades reglerna för doktorandernas studiefinansiering. Bl.a. föreskrivs numera att till forskarutbildning får endast antas sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag. I övriga fall måste den sökandes studiefinansiering vara säkrad under hela utbildningstiden. Vissa övergångsregler finns.

Forskning inom högskolan

Sverige tillhör de länder som satsar relativt mycket resurser på forskning och utvecklingsarbete (FoU). FoU-utgifternas andel av BNP är omkring 3,9 procent. Högskolesektorn svarar för drygt en femtedel av de resurser som går till forsknings- och utvecklingsarbete i Sverige. Huvuddelen utförs inom företagssektorn.

Den helt dominerande delen av den offentligt finansierade forskningen utförs vid universitet och högskolor. Fristående forskningsinstitut finns endast i begränsad omfattning. Universiteten och högskolorna spelar därför en central roll i det svenska forskningssystemet, inte enbart för att de utgör den traditionella basen för forskning och forskarutbildning utan även för att de utför forskning på uppdrag av sektorsorgan och näringsliv. Forskningsverksamheten har också stor betydelse för den grundläggande högskoleutbildningen.

Forskning och forskarutbildning äger till största delen rum vid universitet och fackhögskolor men även i varierande utsträck-

ning vid andra högskolor. Från och med år 1997 har de mindre och medelstora högskolorna fått egna anslag för forskning. Dessutom finansieras forskning även vid de mindre och medelstora högskolorna av forskningsråd, sektorsforskningsorgan och uppdrag från näringsliv, myndigheter, kommuner och landsting. Från och med år 1999 kan mindre och medelstora högskolor själva inrätta professurer.

Finansiering av högskolans verksamhet

STATSBUDGETANSLAG TILL GRUNDLÄGGANDE HÖGSKOLEUTBILDNING

Ett nytt resurstilldelningssystem för grundläggande högskoleutbildning infördes från och med läsåret 1993/94. Systemet innebär att universitet och högskolor inför varje treårsperiod erhåller ett utbildningsuppdrag där mål och ramar för verksamheten under treårsperioden anges. Resurstilldelningen är beroende av det resultat i form av studenter (omräknade till antal helårsstudenter) samt studieprestationer (omräknade till helårsprestationer) som uppnås vid respektive lärosäte. Resurstilldelningssystemet avser statliga universitet och högskolor men motsvarande reglering gäller även för enskilda utbildningsanordnare enligt avtal.

I utbildningsuppdragen för perioden 1997–1999 anges det lägsta antalet av vissa examina vid lärosätet under treårsperioden. Vidare anges för varje budgetår mål för minsta antal helårsstudenter totalt samt minsta antal helårsstudenter inom de tekniska och naturvetenskapliga utbildningsområdena. I utbildningsuppdraget anges även om antalet helårsstudenter ska öka eller minska inom vissa utbildningsområden jämfört med föregående treårsperiod. Ett s.k. takbelopp utgör den högsta samlade ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer som medges för budgetåret. För vissa lärosäten preciseras särskilda åtaganden som också kan medföra särskild ersättning.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer fastställs årligen av statsmakterna och anges i regleringsbrevet. Beloppen är olika stora för olika utbildningsområden. Inom universiteten och högskolorna klassificeras samtliga kurser på utbildningsområden. Denna klassificering avgör vilken ersättning som erhålles. Ersättningsbelopp för budgetåret 1999 framgår av **fig. 1**.

Utbildnings- område	Ersättning för en helårsstudent (kr)	Ersättning för en helårsprestation (kr)
Humanistiskt	13 419	14 048
Teologiskt		
Juridiskt		
Samhällsvet.		
Naturvetensk.	36 243	33 142
Tekniskt		
Farmaceutiskt		
Vård-		
Odontologiskt	32 911	41 155
Medicinskt	44 277	58 071
Undervisnings-*	25 929	32 845
Övrigt**	30 447	26 216
Design	107 969	69 384
Konst	153 964	69 406
Musik	92 971	62 116
Opera	221 953	140 046
Teater	215 107	112 757
Media	217 563	185 075
Dans	150 871	87 971
Idrott	79 013	38 397

Fig. 1 Ersättningsbelopp för grundutbildning budgetåret 1999.

* Avser den praktisk-pedagogiska delen i lärarutbildningar.

** Avser journalist- och bibliotekarieutbildningar samt praktisk-estetiska kurser inom b.f.a. barn och ungdomspedagogisk utbildning samt grundskollärautbildning med inriktning mot undervisning i årskurserna 1-7.

STATSBUDGETANSLAG TILL FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Finansiering av forskning och forskarutbildning sker genom särskilda anslag till lärosätena. Beloppen fördelades till och med budgetåret 1998 av statsmakterna till varje fakultet vid respektive universitet/högskola. Från och med år 1999 tilldelas inte längre resurser för forskning och forskarutbildning per fakultet utan fördelas till fyra vetenskapsområden: humanistisk-samhällsvetenskapligt, medicinskt, naturvetenskapligt och tekniskt. En särskild post finns även för ersättning för lokalhyror m.m. Vissa villkor förknippas med anslagen. T.ex. ska en viss minimibelopp av anslagen användas för studiefinansiering inom forskarutbildningen. Ett särskilt anslag för konstnärligt utvecklingsarbete fördelas till de konstnärliga högskolorna.

Förutom ovan nämnda anslag för grundläggande högskoleutbildning och för forskning/forskarutbildning finns vissa specialdestinerade anslag.

EXTERNA MEDEL

De ovan nämnda anslagen, som anvisas direkt till de statliga universiteten och högskolorna, utgör cirka 58 procent av dessa lärosätens resurser. Den återstående delen är s.k. externa medel för forskning och uppdragsverksamhet. De största externa finansierarna är statliga myndigheter som forskningsråd och sektorsorgan samt forskningsstiftelser, kommuner och landsting.

Organisation och lärare

Universitetens och högskolornas interna organisation beslutas numera i stor utsträckning av lärosätena själva, men vissa rambestämmelser finns i högskolelag och högskoleförordning. Dessa avser bl.a. ledningsorganisationen och ledamöterna i vissa beslutsorgan.

Varje universitet och högskola ska liksom tidigare ledas av en styrelse. Regeringen utser ordföranden i lärosätets styrelse. T.o.m. år 1997 var rektor ordförande i styrelsen men fr.o.m. 1998 föreskrivs att regeringen bör utse en ordförande som inte är anställd vid det berörda lärosätet. Styrelsen består av ordföranden, rektor och högst tretton andra ledamöter. Regeringen utser majoriteten av styrelsens ledamöter. Lärarnas representanter utses genom val inom högskolan. Studenterna har rätt att vara representerade med tre ledamöter. Företrädare för de anställda har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Rektor anställs genom beslut av regeringen för högst sex år efter förslag av styrelsen. Övriga styrelseledamöter utses för en tid av högst tre år. En prorektor är rektors ställföreträdare. Flera prorektorer kan utses. Ett universitet eller en högskola kan också utse vicerektorer med ansvar för delar av verksamheten.

Vid alla universitet och högskolor med fakultetsorganisation skulle det t.o.m. år 1998 finnas fakultetsnämnder som ansvariga organ för forskning och forskarutbildning. Fr.o.m. år 1999 föreskrivs att alla lärosäten där det finns vetenskapsområde ska ha minst en fakultetsnämnd. När ett universitet eller en högskola inte inrättar särskilda beslutsorgan för grundutbildning, ska fakultetsnämnderna även ha ansvaret för grundutbildningen inom sitt område. Dekanus är fakultetsnämndens ordförande. I

de beslutsorgan som inrättas för forsknings- och utbildningsfrågor ska lärarna alltid vara i majoritet. Studenterna har rätt att vara representerade med minst två ledamöter i fakultetsnämnd och i andra beslutsorgan som behandlar utbildningsfrågor.

Förutom ovan nämnda regler om styrelse och fakultetsnämnd m.m. kan universitetet och högskolorna själva besluta om den interna organisationen och vilka beslutsorgan och nämnder som ska finnas.

I högskoleförordningen finns föreskrifter om vilka lärare som får anställas vid universitet och högskolor. Dessa är professor (inbegripet adjungerad professor), lektor (inbegripet adjungerad lektor), adjunkt (inbegripet adjungerad adjunkt), forskarassistent, timlärare och gästlärare. En väsentlig nyhet i 1993 års högskolereform var att regering och riksdag inte längre bestämmer vilka professorer som ska finnas och inte heller beslutar om anställning av professorer. I stället fick ett universitet eller en högskola med fakultetsorganisation besluta om professurerna vid lärosätet. Under perioden den 1 juli 1995 till den 31 december 1998 fick professorer inrättas också vid andra högskolor efter tillstånd av Högskoleverket. Denna reglering upphörde från och med år 1999, då även dessa högskolor fick rätt att själva inrätta professorer.

Från och med år 1999 infördes nya regler för anställning, rekrytering och befordran av lärare. Reglerna innebär bl.a. att en lektor som uppfyller behörighetskraven för anställning som professor ska anställas som professor. En adjunkt som uppfyller behörighetskraven för lektor ska anställas som lektor.

I regleringsbrev anges rekryteringsmål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer.

SVENSK
HÖGSKOLEUTBILDNING
I ETT INTERNATIONELLT
PERSPEKTIV

BILD

I detta avsnitt presenteras några av de indikatorer som finns i OECD-rapporten Education at a Glance (EaG) vars senaste version publicerades i maj år 2000. Indikatorerna har utvecklats under en tioårsperiod i OECD-projektet Indicators of Education Systems (INES), vilket baseras på arbete i nätverksgrupper och andra arbetsgrupper samt en teknisk grupp knuten till OECD-sekretariatet. Ett stort antal länder medverkar i detta arbete.

Utbildningsstatistik har sedan mitten av 1970-talet systematiserats genom International Classification of Education (ISCED). I EaG 2000 används för första gången ISCED-97, som är en reviderad version av den tidigare koden (ISCED-76). Möjligheterna till jämförelser av utbildningsstatistik mellan länder har förbättrats avsevärt. Men fortfarande finns det problem med bl.a. definitioner av statistiska variabler vilket gör att jämförelserna måste användas kritiskt.

Befolkningens totala deltagande i utbildning

HÖG ANDEL STUDERANDE I ÅLDERN 20–29 ÅR

Ett antal indikatorer i EaG beskriver befolkningens deltagande i alla typer av utbildning. I åldersgruppen 20–29 år har Sverige tillsammans med Finland de högsta andelarna. **Se fig. 2.** För Sverige del har då inräknats gymnasieutbildning, kommunal vuxenutbildning, högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, studier inom kunskapslyftet, folkhögskolestudier m.m. Andelen personer i utbildning är för Sveriges del drygt 30 procent medan Finland har 33 procent av befolkningen i åldersgruppen i utbildning. Även Island, Danmark, Australien och Norge uppvisar värden över 25 procent.

SVERIGE HAR LÅG ANDEL 19–20-ÅRINGAR I UTBILDNING, MEN TOPPAR OECD-LISTAN FÖR 18-ÅRINGAR I UTBILDNING

EaG har också en indikator som visar studiedeltagandet i varje årskull mellan 15 och 20 år. Sverige har de högsta värdena av alla länder när det gäller ungdomars deltagande i gymnasieutbildning i åldrarna 16–18 år. I de flesta länder sker en nedgång av studiedeltagandet efter avslutad gymnasieskola. Sverige uppvisar den största minskningen i studiedeltagande av alla länder mellan åldrarna 18 och 19 år. Även andelen 20-åringar i utbildning är relativt låg och Sverige hamnar några procentenheter under genomsnittet för OECD-länderna.

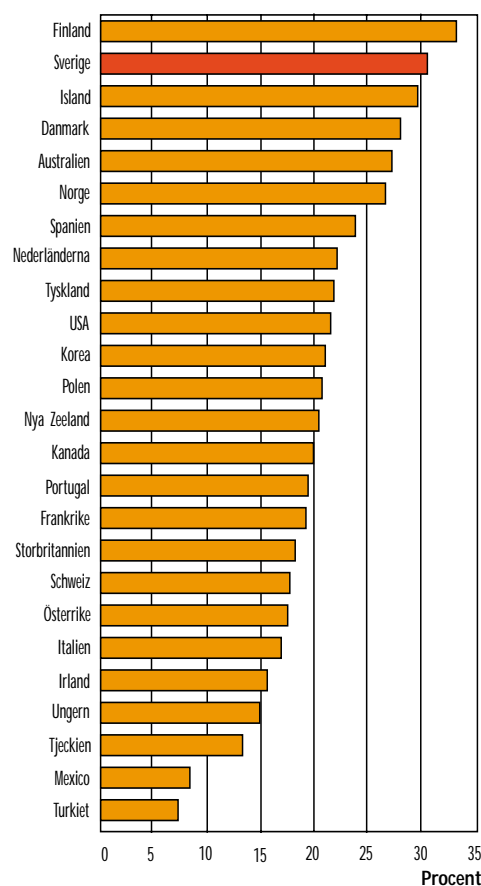

Fig. 2. Andelen av befolkningen 20–29 år i utbildning, 1998.

Deltagande i högre utbildning

STOR EXPANSION AV HÖGRE UTBILDNING I MÅNGA LÄNDER

En jämförelse av antalet studenter i olika länder visar att alla länder har byggt ut sin högre utbildning under 1990-talet. Mellan 1990 och 1997 har i genomsnitt antalet studenter ökat med nära 50 procent i OECD-länderna. Sverige hamnar exakt på OECD-genomsnittet. Ökningstakten varierar dock kraftigt mellan länderna. **Se fig. 3.** Till viss del förklaras variationerna med utgångsläget 1990. De fem länder som uppvisar den lägsta expansionen – Kanada, Schweiz, Tyskland, USA och Nederländerna – hade högt deltagande i högre utbildning redan 1990 och har bibehållit denna höga nivå under 1990-talet. I Portugal, Polen och Ungern mer än fördubblades antalet studenter under den aktuella perioden, men i dessa länder var utgångsläget 1990 relativt lågt.

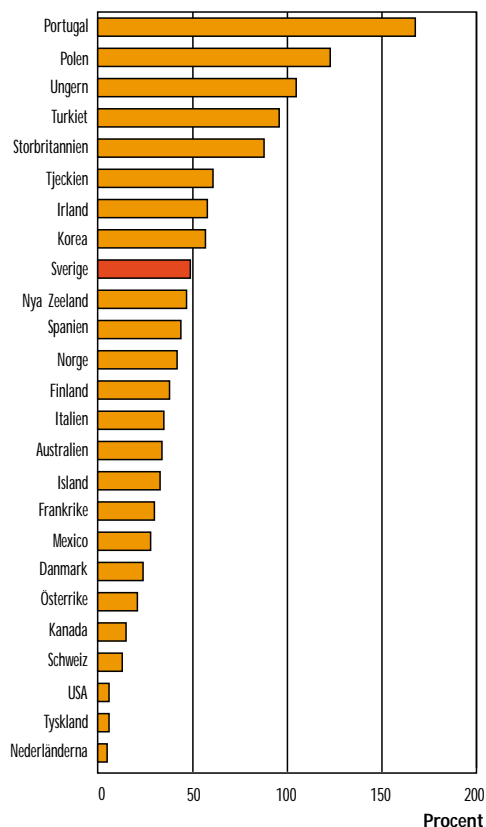

Fig. 3. Ökningen av antalet studenter i högre utbildning mellan 1990 och 1997.

STORT INFLÖDE AV HÖGSKOLENYBÖRJARE

När det gäller inflödet av nybörjare till högskoleutbildning placerar sig Sverige nära toppen i OECD-statistiken. Endast Nya Zeeland uppvisar en högre andel. **Se fig. 4.** Indikatorn visar antalet högskolenybörjare relaterat till befolkningen räknat över alla åldrar. Den erhålls som en summering av de relativa nybörjarfrekvenserna för varje ålder.

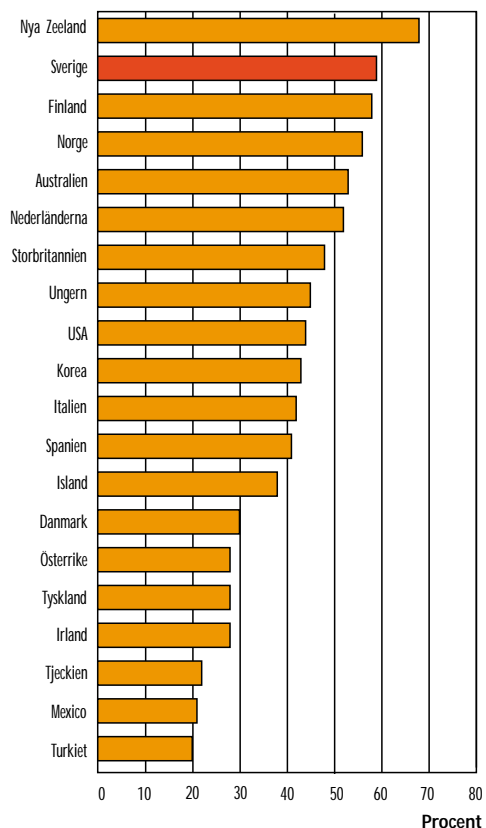

Fig. 4. Antalet högskolenybörjare relaterat till befolkningen räknat över alla åldrar 1998. Avser högre utbildning typ A enligt ISCED-97.

SVERIGE HAR HÖG ANDEL ÄLDRE HÖGSKOLENYBÖRJARE

Det finns stora skillnader mellan länderna i åldersfördelningen bland högskolenybörjarna. Sverige uppvisar tillsammans med Danmark och Island den högsta medianåldern bland högskolenybörjarna, något över 22 år. I de flesta andra länder är medianåldern omkring 20 år.

Irland och flamländska delen av Belgien har högst andel unga nybörjare. Mer än 80 procent är 20 år eller yngre. I kontrast till dessa två länder är bl.a. i Sverige, Norge och Nya Zeeland mer än 20 procent av högskolenybörjarna över 28 år. Samtliga värden avser högskolenybörjare i högre utbildning typ A enligt ISCED-97, dvs. högre utbildning 3 år eller längre och som utgör grund för forskarutbildning eller leder till ”professions with high skill requirements such as medicine, dentistry or architecture”.

SVERIGE NÄRA OECD-LÄNDERNAS GENOMSNITT VAD GÄLLER FÖRVÄNTAT ANTAL ÅR I HÖGSKOLEUTBILDNING FÖR 17-ÅRINGAR

EaG presenterar flera indikatorer som avser förväntat antal år i utbildning. Denna indikator är beroende både av antalet studenter i högre utbildning och av utbildningens längd. Den erhålls som summan av relativa deltagarfrekvenser för varje årskull för personer 17 år och äldre. Indikatorn är ett generellt mått på omfattningen av den högre utbildning som genomförs av en årskull.

Sverige placerar sig något över OECD-ländernas genomsnitt på 2,3 år i den indikator som visar förväntat antal år av högskoleutbildning för alla 17-åringar. **Se fig. 5.** I Finland, USA, Korea, Australien och Norge kan sjuttonåringar förvänta sig minst 3 år av högskoleutbildning under sin livstid. I Sverige är motsvarande värde 2,4 år.

STOR VARIATION I ANTALET EXAMINA

Antalet examina från minst treårig högskoleutbildning relaterat till en genomsnittlig åldersgrupp varierar kraftigt mellan länderna. För Sveriges del var andelen drygt 25 procent vilket innebär en placering i mitten av skalan av OECD-länder. För att en jämförelse ska bli rättvisande avses endast utbildningsprogram som leder till "first degree". **Se fig. 6.** Norge och Storbritannien har andelar överstigande 35 procent medan exempelvis Italien, Tyskland och Österrike ligger på 14–16 procent.

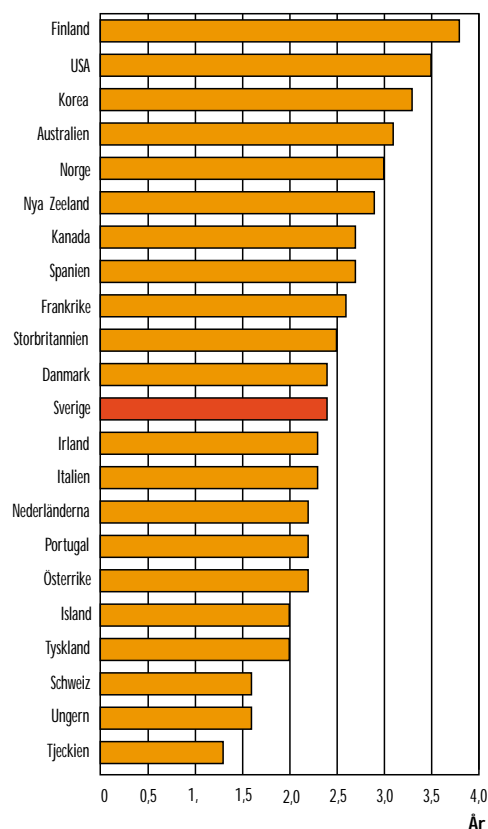

Fig. 5. Förväntat antal år av högskoleutbildning för alla 17-åringar, 1998. Avser grundläggande högskoleutbildning och forskarutbildning.

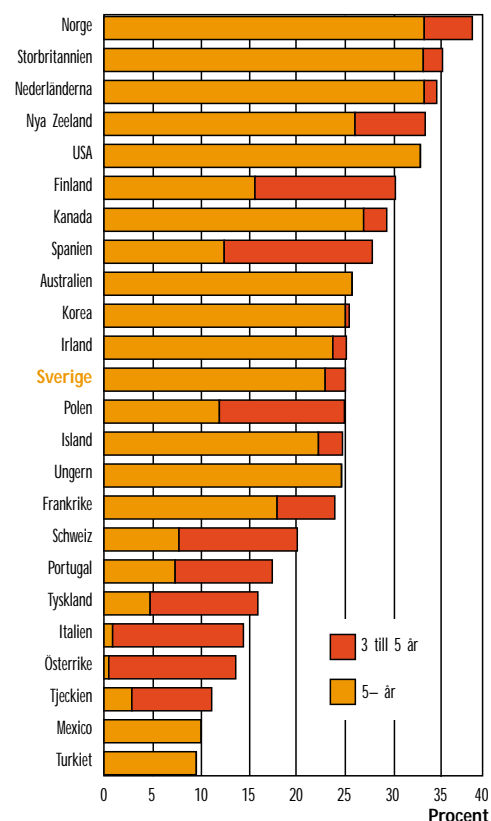

Fig. 6. Antalet examina (ISCED 5A, first degree) relaterat till befolkningen, 1998.

HÖG ANDEL EXAMINA INOM MEDICIN OCH VÅRD MEN LÅG INOM HUMANIORA

Av totalantalet examina omfattande tre år eller längre (ISCED 5A) har Sverige den högsta andelen examina av alla OECD-länder inom ämnesområdena medicin och vård. Andelen är nästan 22 procent medan genomsnittet ligger på drygt 11 procent. Däremot är andelen examina inom humaniora långt under genomsnittet för OECD-länderna. Andelen för Sverige är 6,6 procent medan genomsnittet är 13,5 procent. Även inom samhällsvetenskap är andelen examina i Sverige låg – 25,2 procent medan genomsnittet är 32,3 procent. Inom teknik och naturvetenskap är andelen för Sverige drygt 25 procent vilket ger en plats ungefär i mitten av skalan. **Se fig. 7.**

MÅNGA FORSKAREXAMINA I SVERIGE

Den nya ISCED-klassificeringen har gjort det möjligt att även jämföra antalet forskarexamina. Här placerar sig Sverige i toppen av skalan tillsammans med Schweiz och Finland. **Se fig. 8.** Sverige har 2,2 procent av en genomsnittlig åldersgrupp examinerade från forskarutbildning.

SVERIGES BEFOLKNING ÄR VÄLUTBILDAD

Tre fjärdedelar av Sveriges befolkning har lägst gymnasieutbildning. Här placerar sig Sverige i övre tredjedelen i skalan av OECD-länder. USA, Kanada, Tyskland, Schweiz, Tjeckien och Danmark har över 80 procent.

Sverige kommer på fjärde plats med 28 procent av befolkningen som har högskoleutbildning. Kanada, USA och Finland har en högre andel. **Se fig. 9.**

En annan indikator på befolkningens kompetensnivå är resultatet från IALS-studien (International Adult Literacy Survey) som gjordes av OECD under perioden 1994-1998. Studien mäter hur personer klarar av vanliga uppgifter i vardagslivet, t.ex. att förstå texter, att använda information i olika sammanhang och att kunna räkna. Olika kompetensnivåer har definierats och för att en person ska klara sig utan problem i det sociala och ekonomiska livet i ett modern samhälle krävs lägst nivå 3 i nämnda studie. Här har Sverige bäst resultat av alla länder som ingick i studien. Även övriga nordiska länder placerar sig högt i denna studie.

ANDELEN YNGRE PERSONER MED LÄNGRE HÖGSKOLEUTBILDNING ÄR LÅG

Vid en jämförelse mellan länder av personer med högskoleutbildning tre år eller längre kommer Sverige först på tolfte plats med 13 procent i hela åldersgruppen 25–64 år. Genomsnittet för OECD-länderna är 14 procent. I åldersgruppen 25–34 år har många OECD-länder en betydligt högre andel. Sverige har för denna åldersgrupp 10 procent medan OECD-genomsnittet ligger på 16 procent. Däremot ligger vi ett par procentenheter över genomsnittet i åldersgrupperna 45–54 år och 55–64 år.

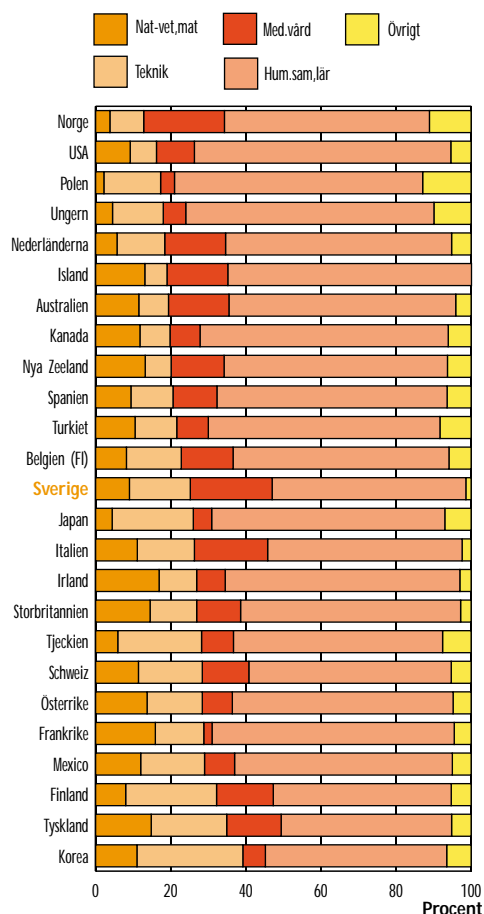

Fig. 7. Fördelningen av examina (ISCED 5A) mellan olika ämnesområden 1998. Länderna är rangordnade efter andelen examina inom naturvetenskap och teknik.

Resurser till högskolan

HÖG ANDEL AV SVERIGES BRUTTONATIONALPRODUKT GÅR TILL HÖGSKOLESEKTORN

Sverige placerar sig högt i flera av EaG-indikatorerna då det gäller resurser för högre utbildning och forskning. Som framgår av **fig. 10** avsätter Korea och Kanada störst andel av bruttonationalprodukten (BNP) till högskolesektorn, 2,5 respektive 2 procent. Därefter följer Sverige, Finland och Australien som samtliga avsätter 1,7 procent. Det bör noteras att dessa andelar inkluderar forskning och utvecklingsarbete (FoU) vid universitet och högskolor. En studie inom OECD har även beräknat kostnaderna för högre utbildning exklusive forskningskostnader inom högskolesektorn. Studien visar att även vid en sådan jämförelse placerar sig Sverige högt på skalan av länder.

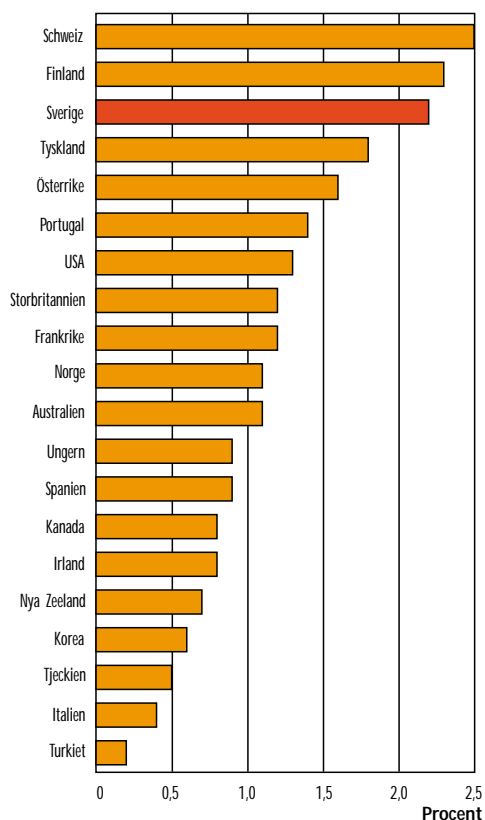

Fig. 8. Antalet forskarexamina 1998 relaterat till befolkningen.

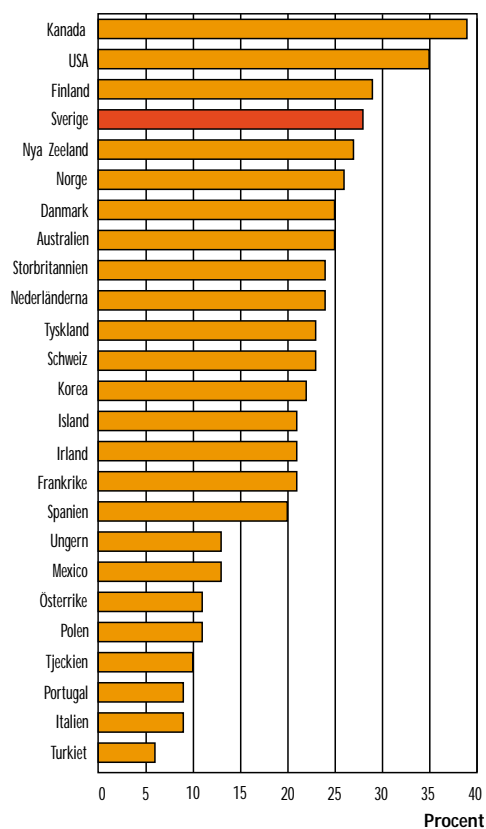

Fig. 9. Andel av befolkningen 25–64 år som har högskoleutbildning, 1998.

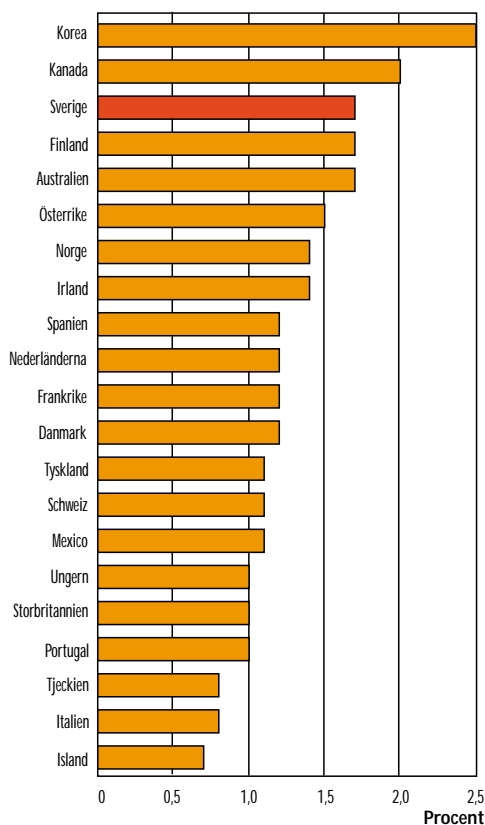

Fig. 10. Kostnader för högre utbildning relaterat till BNP, 1997, exklusive studiestöd, inklusive kostnader för forskning inom högskolesektorn.

BILD

Grundutbildungen

Högskolenybörjare

För många är högskolestudier något som man inte bara ägnar sig åt under en begränsad period av livet. Det är relativt vanligt att den som tidigare helt eller delvis läst en utbildning i högskolan återvänder till studierna efter ett längre upphåll, ofta för att fullborda och komplettera en tidigare påbörjad utbildning, men också för att börja på någon annan form av utbildning. Det är inte heller ovanligt att man börjar högskolestuderna med en eller flera kurser inom olika ämnen för att därefter börja på ett program som syftar till en yrkesexamen av något slag. Man kan uttrycka det som att många inte börjar studera i högskolan vid *ett* tillfälle utan att tiden i högskolan för en individ kan innehålla flera ”starter” med olika inriktning.

Trots detta har som ett mått på tillströmningen till högskolestudier införts begreppet *högskolenybörjare*. Det är de som en viss termin eller ett visst läsår registreras för sin första termin på någon högskoleutbildning.

Läsåret 1998/99 registrerades sammanlagt knappt 66 700 högskolenybörjare vid svenska högskolor och universitet. Det är en ökning jämfört med föregående år med cirka 2 000 personer. 57 procent var kvinnor, en andel som varit i stort sett oförändrad under de senaste fem åren.

ANTALET HÖGSKOLENYBÖRJARE HAR ÖKAT MED 50 PROCENT DE SENASTE TIO ÅREN

Under de senaste tio åren har antalet högskolenybörjare ökat från något över 45 000 år 1988/89 till nära 67 000 år 1998/99 eller med nära 50 procent. Den största ökningen skedde under perioden fram till läsåret 1993/94.

Den ökning som skett sedan 1993/94 har framför allt berott på att antalet gäststuderande från andra länder ökat kraftigt. Det kan vara studenter från utländska universitet som läser i Sverige inom ramen för något av det stora antalet utbytesavtal mellan ett svenskt universitet/högskola och en utländsk läroanstalt. Det finns också studenter som på annat sätt sökt sig till kortare studier i Sverige.

Det finns ingen exakt uppgift över antalet gäststudenter bland högskolenybörjarna. Ett ungefärligt mått kan fås från registreringsuppgifterna eftersom den som börjar studera måste uppge sitt personnummer om man har något. Studenter från andra länder som inte är folkbokförda i Sverige har inga personnummer. Antalet högskolenybörjare utan personnummer har ökat kraftigt under senare år. Läsåret 1998/99 utgjorde de sammanlagt 10 procent av alla högskolenybörjare.

Om man räknar bort dem som inte hade personnummer vid registreringen, har antalet högskolenybörjare under de senaste åren varit cirka 60 000. **Se fig. 11.**

HÖGSKOLENYBÖRJARE FINNS I ALLA ÅLDRAR

De flesta högskolenybörjare är i åldern 19–24 år, men många är äldre. 30 procent av de manliga högskolenybörjarna och 35 procent av de kvinnliga är 25 år eller äldre. Mer än 10 procent av högskolenybörjarna (män och kvinnor sammantagna) är 35 år eller mer.

Under den senaste femårsperioden har antalet högskolenybörjare minskat i den yngsta (upp till 20 år) och den äldsta åldersgruppen (40 år eller mer). Den kraftigaste ökningen relativt sett har skett i åldersgruppen 30–34 år. **Se fig. 12 och 13** (fig. 13 se nästa sida ►)

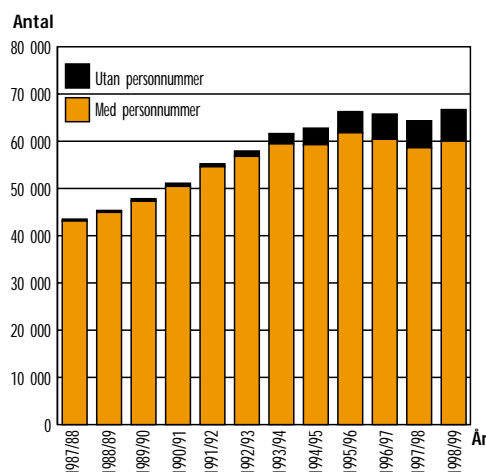

Fig. 11. Antalet högskolenybörjare 1987/88–1998/99 med och utan personnummer.

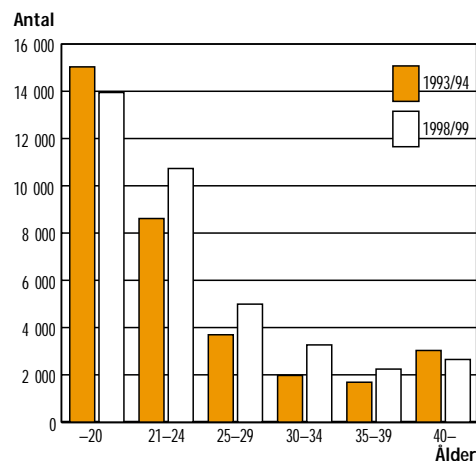

Fig. 12. Högskolenybörjare 1993/94 och 1998/99. Kvinnors åldersfördelning.

Antagningen

I praktiken är nästan all högskoleutbildning – i synnerhet den som är avsedd för nybörjare i högskolan – spärrad. Till många utbildningar är det många fler som söker än som kan tas emot. Antagningen och urvalet till högskolestudier sker på flera olika sätt. Större delen sker inom ramen för två olika system, dels ett system som administreras av Verket för högskoleservice (VHS) och dels varje högskolas lokala "LANT-system". Inför varje termin söker inte bara de som vill börja högskolestudier utan också många studenter som redan läser i högskolan men som vill komma in på en eller flera nya kurser.

Utfallet av antagningsprocesserna bestämmer till stora delar vilka som kan börja studera i högskolan. Större delen av rekryteringen av nya studenter sker inför höstterminerna. Mot denna bakgrund gör SCB, på uppdrag av Högskoleverket, årligen en rapport om utfallet av antagningen inför höstterminen i VHS-systemet och de lokala LANT-systemen. Den senaste rapporten avser antagningen till höstterminen 1999 (SCB: U 46 SM 9901).

10 PROCENTS ÖKNING HÖSTEN 1999 AV ANTALET SOM FÅTT ERBJUDANDE OM EN PLATS

Inför höstterminen 1999 sökte sammanlagt 290 000 studenter. Av dessa hade nästan 39 procent läst föregående läsår (1998/99). 19 procent hade inte varit registrerade läsåret 1998/99 men läst i högskolan vid någon tidigare tidpunkt. Bara 42 procent av de sökande eller 121 000 hade inte läst tidigare i högskolan. Det var ungefär lika många som de senaste åren. Av dessa fick inom ramen för den datoriserade delen av antagningsprocessen vid VHS och i LANT-systemen 55 000 eller 46 procent ett erbjudande om en plats. **Se fig. 14.**

Höstterminerna 1998 och 1999 har det blivit något lättare att komma in på högskolan. Fortfarande är det dock svårare än det var 1995 och fortfarande är det mindre än hälften av dem som söker för att börja studera som får ett erbjudande om en utbildningsplats i anslutning till den datoriserade antagningen. **Se fig. 15.**

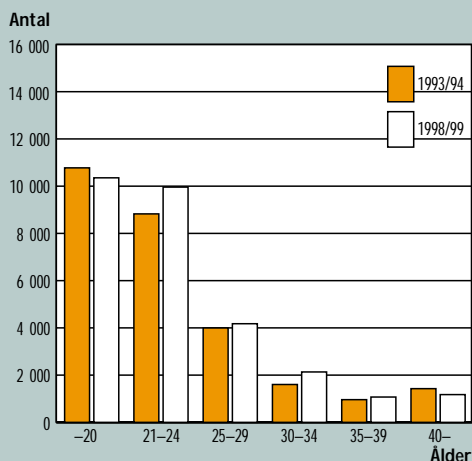

Fig. 13. Högskolenyborjare 1993/94 och 1998/99. Mäns åldersfördelning.

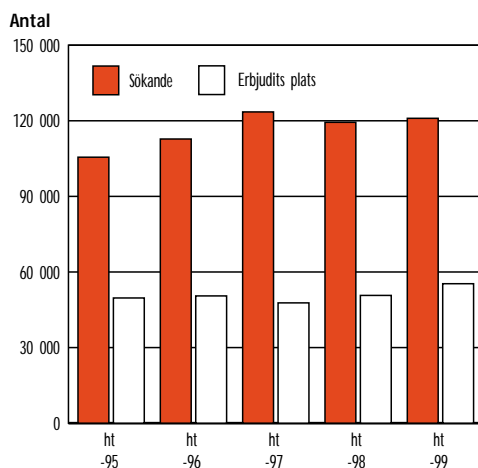

Fig. 14. Antal sökande och antagna, som inte tidigare studerat i högskolan, höstterminerna 1995-1999.

Hösttermin	Andel som erbjudits plats (procent)
1995	47,1
1996	44,8
1997	38,6
1998	41,2
1999	45,7

Fig. 15. Sökande som inte tidigare studerat vid högskolan. Andel som erbjudits plats, procent.

Även om man erbjudits en plats är det inte säkert att man börjar studier på den utbildning man kommit in på. Från år 1998 vet man att av mer än 50 500 som då fick erbjudande om en utbildningsplats var det bara 38 000 som så småningom studerade i högskolan under höstterminen i fråga. Det betyder ett bortfall på mer än 25 procent av dem som fick erbjudande om en plats. I gengäld hade mer än 25 procent av högskolenybjörarna kommit in först i den s.k. reservantagningen eller inom ramen för andra antagningsprocesser (t.ex. proven till de konstnärliga utbildningarna).

ANTALET SÖKANDE I FÖRHÅLLANDE TILL FOLKMÄNGDEN ÖKAR

Antalet som söker till högskoleutbildning påverkas naturligtvis av antalet personer i de åldrar där man normalt söker. Därför bör man undersöka *andelen* av en åldersgrupp som söker. Sedan hösten 1995 har andelen av befolkningen i åldern 19–34 år, som söker för att börja högskolestudier ökat från 5 till 6 procent. Andelen som har erbjudits en plats har ökat något under perioden, men fortfarande är det färre som erbjuds plats än som inte gör det. **Se fig. 16.**

ÅLDERSFÖRDELNINGEN BLAND DE ANTAGNA FÖRSKJUTS UPPÅT

Åldersfördelningen bland dem som fått erbjudande om en utbildningsplats varierar mellan kvinnor och män. En större andel av kvinnorna är 30 år eller äldre, medan en större andel av männen finns i åldersgruppen 21–24 år. **Se fig. 17 och 18.**

Under senaste åren har åldersfördelningen bland de antagna förskjutits uppåt. Inför höstterminen 1995 fick cirka 49 500 sökande som inte tidigare studerat i högskolan erbjudande om en plats på någon högskoleutbildning. Av dessa var drygt 27 000 kvinnor och drygt 22 000 män. År 1999 fick 55 000 (31 500 kvinnor och 23 500 män) erbjudande om en plats. Både bland kvinnor och män har andelen av de antagna som är 20 år och yngre minskat mellan de två åren. Bland kvinnorna har åldersklasserna över 25 år ökat sin andel av de antagna. Bland männen gäller detta för åldersklassen 21–24 år och för åldrarna över 30 år. **Se fig. 17 och 18.**

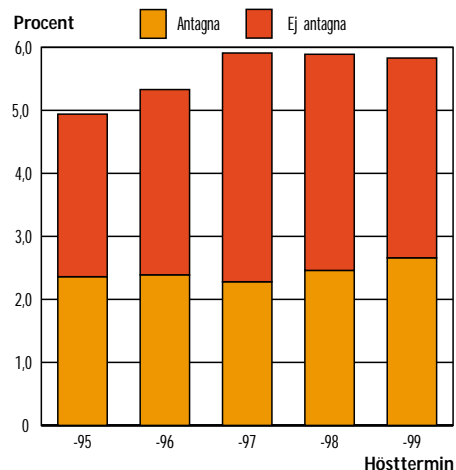

Fig. 16. Andelen av befolkningen i åldrarna 19–34 år som inte tidigare studerat i högskolan och som sökt höstterminerna 1995–1999.

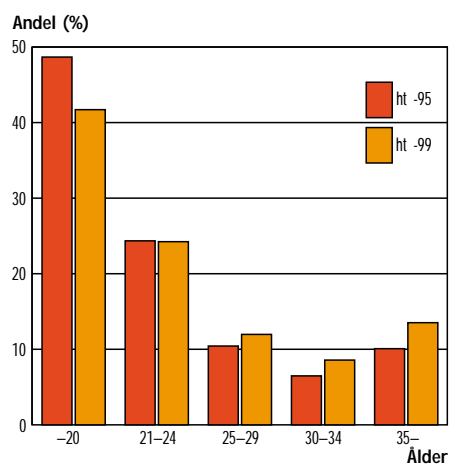

Fig. 17. Kvinnor som erbjudits utbildningsplats. Åldersfördelning ht -95 och ht -99.

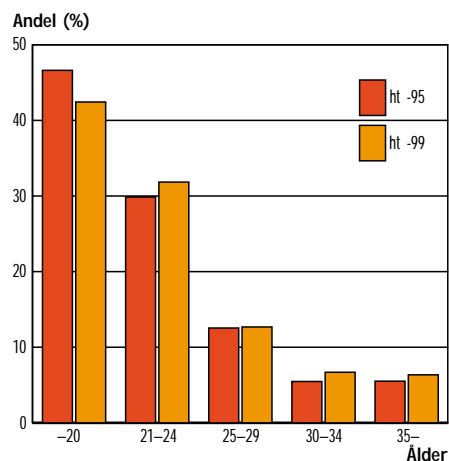

Fig. 18. Män som erbjudits en utbildningsplats. Åldersfördelning ht -95 och ht -99.

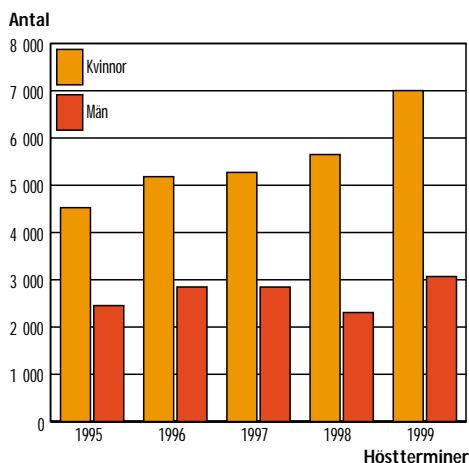

Fig. 19. Antalet sökande 30 år eller äldre, som ej tidigare läst i högskolan och som fått erbjudande om en utbildningsplats.

KRAFTIG ÖKNING AV ANTALET ANTAGNA KVINNOR ÖVER 30 ÅR HÖSTEN 1999

Både för män och kvinnor har antalet antagna ökat i åldrarna över 30 år. Särskilt för kvinnorna har ökningen de senaste åren varit stor (55 procent under perioden 1995–1999). Speciellt kraftig har ökningen varit det senaste året. Antalet antagna kvinnor över 30 år som inte tidigare läst i högskolan ökade med inte mindre än 24 procent mellan höstterminerna 1998 och 1999. **Se fig. 19.**

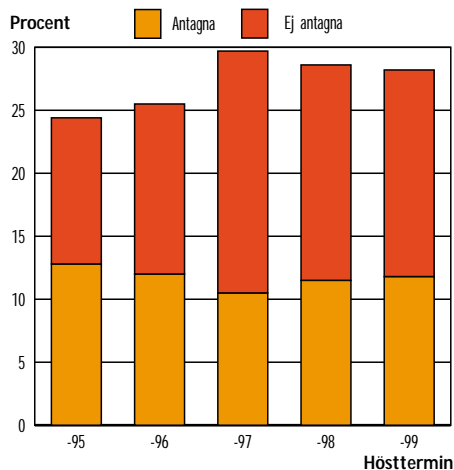

Fig. 20. Andel av årskullen 19-åringar som inte tidigare studerat i högskolan och som sökt höstterminerna 1995–1999.

Hösttermin	Totalt	19-åringar	20–34 år
1995	47,1	52,5	46,1
1996	44,8	47,1	44,0
1997	38,6	35,5	39,7
1998	41,2	40,2	41,6
1999	45,7	41,8	47,1

Fig. 21. Sökande som inte tidigare studerat i högskolan åren 1995–1999. Andelen som erbjudits en plats, i olika åldersgrupper.

SVÅRARE FÖR 19-ÅRINGARNA ATT GÖRA SIG GÄLLANDE I ANTAGNINGEN

Under senare år har uppmärksamhet ägnats åt de sökande som är 19 år – dvs. i huvudsak de som slutat gymnasieskolan under vårterminen och som vill fortsätta med högskolestudier redan påföljande hösttermin. Av olika skäl har de kommit i kläm sedan antagningsreglerna ändrades hösten 1997. Det visar sig också vid en jämförelse för utfallet under perioden 1995–1999.

Andelen av alla 19-åringar i landet som sökt till högskolan har ökat från 24 procent år 1995 till 28 procent år 1999. Andelen av alla nittonåringar som erbjudits en plats har däremot minskat från 13 procent till 12 procent. **Se fig. 20.**

År 1995 erbjöds 53 procent av alla sökande 19-åringar en högskoleplats. Inom åldersgruppen 20–34 år gällde detta för 46 procent av de sökande. De som var 19 år hade alltså en större chans att komma in än deras äldre kamrater. Detta är ganska naturligt eftersom de senare utgjorde en grupp som i tidigare antagningar ”gallrats” på dem med de bästa meriterna. År 1999 var situationen den omvända: 42 procent av 19-åringarna fick erbjudande om en plats mot 47 procent för åldersgruppen 20–34 år. **Se fig. 21.**

Förklaringarna till förändringen kan vara flera. En är att de nuvarande antagningsreglerna ger fördelar för dem som är äldre. Det sker på två sätt:

- De som har sifferbetyg från den gamla gymnasieskolan antas i en särskild kvotgrupp där det successivt blir lättare att antas, eftersom denna kvotgrupp genom åren inte fylls på med nya väl meriterade sökande. Detta sker däremot i den kvotgrupp där de sökande har de nya bokstavs-betygen.
- De flesta antagningssystem innehåller möjligheter för den som misslyckats i antagningen att komma igen. I det svenska systemet sker detta genom att man kan höja sina betyg eller genom att man genom omprov kan höja högskoleprovresultatet. Men både betyghöjning och upprepade högskoleprov tar tid och medverkar till att de som kommer direkt från gymnasieskolan och som ännu inte haft tid att förbättra sina meriter missgynnas.

Studenterna

ANTAL OCH ÅLDER

Höstterminen 1999 fanns det 275 800 studenter i grundutbildningen vid de svenska universiteten och högskolorna. Det är en ökning med knappt 7 700 eller 3 procent jämfört med höstterminen 1998. Ökningen har framförallt skett i åldrarna 25–29 år och 30–59 år och består framför allt av kvinnor **Se fig. 22**. Hälften av ökningen består av kvinnor som är 30 år eller mer.

En förklaring till att ökningen i de yngsta åldrarna varit liten är de minskande ungdomskullarna. Om man kompenserar för detta, har deltagarfrekvenserna i alla åldersgrupper ökat i förhållande till 1998. **Se fig. 23**. Men ökningen är betydligt större i åldrarna över 24 år.

Andelen ”äldre studenter” har alltså ökat under de senaste åren. Andelen i åldern 30–59 år var 29,2 procent 1999, vilket är betydligt högre än värdet år 1995 (26,4 procent). Däremot stämmer dagens situation väl med den som förelåg 1990. Efter en viss föryngring under 1990-talets första hälft är den svenska högskolan nu tillbaka i samma åldersfördelning som vid decenniets början.

Andelen kvinnor bland studenterna har också ökat under de senaste åren. Fördelningen kvinnor/män, som inte förändrades mellan 1990 och 1995 – bägge åren 56,4/43,6 – har under de senaste åren förskjutits till kvinnornas förmån och ligger nu på 58,6/41,4. ►

	25–29 år	30–59 år	Övriga åldrar	Totalt
Totalt	2 847	4 463	340	7 650
Kvinnor	2 406	3 784	449	6 639
Män	441	679	-109	1 011

Fig. 22. Skillnaden i antalet studenter mellan år 1998 och 1999 för olika åldersgrupper.

	Antal				Andelen av befolkningen i samma ålder (procent)			
	ht -90	ht -95	ht -98	ht -99	ht -90	ht -95	ht -98	ht -99
Alla åldrar	173 501	245 971	268 158	275 808	2,02	2,78	3,03	3,11
därav kvinnor	97 907	138 815	155 108	161 747	2,25	3,10	3,46	3,61
därav män	75 594	107 156	113 050	114 061	1,78	2,45	2,58	2,60
19–20 år	20 715	32 810	28 261	29 238	9,02	15,36	14,08	14,21
därav kvinnor	11 849	19 044	16 603	17 036	10,54	18,23	16,91	16,92
därav män	8 866	13 766	11 658	12 202	7,57	12,61	11,37	11,61
21–24 år	60 946	94 609	102 565	101 744	12,49	20,11	23,61	24,33
därav kvinnor	32 141	50 226	54 729	54 633	13,53	21,76	25,70	26,63
därav män	28 805	44 383	47 836	47 111	11,51	18,52	21,60	22,11
25–29 år	39 374	52 620	60 165	63 012	6,40	8,48	10,15	10,59
därav kvinnor	18 602	25 686	31 528	33 934	6,23	8,46	10,83	11,60
därav män	20 772	26 934	28 637	29 078	6,55	8,49	9,49	9,61
30–39 år	28 992	38 272	47 688	50 189	2,49	3,14	3,81	4,01
därav kvinnor	17 807	23 369	30 067	32 264	3,14	3,94	4,93	5,28
därav män	11 185	14 903	17 621	17 925	1,88	2,39	2,75	2,79
40–49 år	17 275	20 638	22 280	23 686	1,36	1,67	1,88	2,02
därav kvinnor	13 130	15 321	16 953	18 132	2,12	2,51	2,90	3,14
därav män	4 145	5 317	5 327	5 554	0,64	0,85	0,88	0,93
50–59 år	3 980	5 913	6 228	6 784	0,45	0,56	0,53	0,56
därav kvinnor	3 048	4 553	4 690	5 098	0,69	0,87	0,80	0,85
därav män	932	1 360	1 538	1 686	0,21	0,25	0,26	0,28

Fig. 23. Antal studenter i grundutbildningen.

► SVERIGE HAR INTERNATIONELLT SETT MÅNGA STUDENTER ÖVER 30 ÅR, MEN FÅ UNDER 30 ÅR

Ofta ställs frågan hur Sverige står sig i förhållande till andra länder när det gäller den högre utbildningen. Mest naturligt är en jämförelse med de övriga nordiska länderna eller med medlemsstaterna i den europeiska unionen.

I publikationen Key data on education i Europe (EU 2000) finns uppgifter om det totala antalet högskolestuderande (inklusive forskarstuderande) läsåret 1996/97 i unionens olika medlemsstater och även i vissa andra länder, däribland Norge.

I **fig. 24** redovisas kvoten mellan antalet studenter och det genomsnittliga befolkningsantalet i åldersklassen 20–29 år, dvs. den ålder där de flesta studenterna finns. Dessa kvotvärden varierar från 3,50 för Finland till 1,94 för Tyskland. Sverige har en placering ungefär i mitten bland unionens medlemsstater.

För flera länder finns en uppdelning i två åldersgrupper: *29 år och yngre* samt *30 år och mer*. Sverige har i en sådan jämförelse få studenter under 30 år. Bland sammanlagt 12 länder (Norge medräknat) ligger Sverige på tredje platsen från slutet. När det gäller åldrarna över 30 år ligger däremot Sverige på tredje plats efter Finland och Storbritannien. **Se fig. 24.**

Indikatorerna i **fig. 24** bygger på data som är några år gamla (i allmänhet uppgifter från hösten 1996). Sveriges jämförelsetal har ökat sedan år 1996. Den största ökningen, relativt sett, har skett för de äldre studenterna. Sannolikt har även vissa andra länder ökat sina jämförelsetal. Framtiden får utvisa om Sveriges placering har ändrats under de senaste åren.

	totalt	upp till 29 år	30 år och äldre
Finland	3,50	2,53	0,97
Norge	2,86	2,18	0,68
Belgien	2,62	2,23	0,38
Spanien	2,56	2,25	0,31
Frankrike	2,48	2,28	0,21
Irland	2,40		
Danmark	2,37	1,81	0,56
Sverige	2,34	1,64	0,70
Storbritannien	2,29	1,56	0,74
Grekland	2,27	2,23	0,04
Portugal	2,16	1,82	0,34
Italien	2,13		
Nederländerna	2,02	1,78	0,24
Österrike	2,02	1,55	0,47
Tyskland	1,94		
EU totalt	2,26		

Fig. 24. Antalet studenter (alla åldrar) 1996/1997 i olika EU-länder och Norge i förhållande till den genomsnittliga årskullen i åldern 20–29 år 1996/97. (Källa Eurostat)

Studiemönster

MÅNGA OLIKA SÄTT ATT UTNYTTJA HÖGSKOLESYSTEMET

Det svenska högskolesystemet kan utnyttjas på många olika sätt av studenterna. Många genomför studierna utan avbrott fram till att examen är klar. Därefter lämnar de högskolan och återkommer inte. Andra kommer igen efter en tid antingen för att komplettera sin tidigare utbildning, eller för att börja läsa något nytt. Andra åter börjar studierna med några kurser och kommer senare igen för en längre tids studier. Det finns många olika *studiemönster* bland dem som studerar i dagens högskolesystem.

Inom ramen för projektet Studenterna i Sverige (StudS) har ett antal indikatorer utvecklats för att beskriva studiemönstren för dagens studenter. Indikatorerna baseras på variabler som beskriver om, när och vid vilken ålder man började högskolestudierna, om man gjort några studieuppehåll, om man har tagit en examen på högskolenivå men studerar vidare, etc. Det empiriska underlaget är data i universitets- och högskoleregistret som innehåller dokumentationen av studentens hittillsvarande studier. Indikatorvärdena avser andelen av studenterna som uppfyller vissa kriterier kopplade till dessa variabler.

Den första undersökningen av studenternas studiemönster avsåg dem som var registrerade höstterminen 1995. Den har presenterats i rapporten *Nittioåtlets studenter, bakgrund och studiemönster* (StudS Arbetsrapport 2. Högskoleverket 1998.) Samma indikatorer som för år 1995 har tagits fram för de studenter som studerade hösten 1998. I **fig. 25** ges exempel på några av indikatorerna och deras variation mellan de två åren. Skillnaderna mellan de två årgångarna är mycket små, vilket tyder på att studenterna som grupp inte förändrats i något större avseende. En fullständig jämförelse för samtliga indikatorer kommer att publiceras i annat sammanhang.

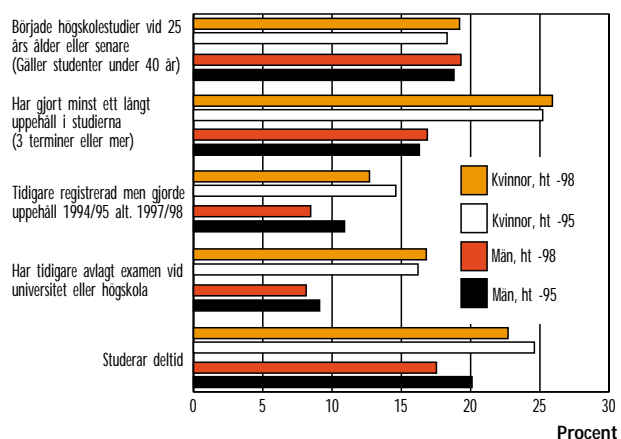

Fig. 25. Studenter höstterminerna 1995 och 1998. Några indikatorer för studiemönstren.

I korthet gäller:

- Nästan en femtedel av dagens studenter *började för första gången i en högskoleutbildning vid 25 års ålder eller senare*. Här är skillnaderna små mellan kvinnor och män.
- Det är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män att man har gjort *ett långt uppehåll i studierna* (minst tre terminer sammanhängande) Detta gäller 25 procent av kvinnorna mot 17 procent av männen.
- Det är också vanligare bland de kvinnliga studenterna att de redan har en *examen på högskolenivå*. (Det gäller för 15 procent av kvinnorna mot 8 procent av männen).
- Deltidsstudier är också vanligare bland kvinnorna än bland männen.

Sammantaget tyder resultaten på att många studenter bedriver vad man skulle kunna kalla återkommande utbildning och att detta är vanligare bland kvinnor än bland män.

HÄLFTEN AV DE KVINNliga STUDENTERNA ÄR ICKE-TRADITIONELLA

I internationella sammanhang brukar man tala om *icke-traditionella* studenter. Definitionen är ofta oklar och kan göras på olika sätt. Här görs en definition hämtad från StudS baserad på studenternas tidigare studiemönster. Mera exakt har studenterna delats upp i traditionella och icke-traditionella med utgångspunkt i tre av studiemönstersindikatorerna.

En *traditionell* student definieras genom tre olika egenskaper: Hon/han

- började studera i högskolan före 25 års ålder.
- har *inte* varit borta från studierna alltför lång tid. Mera exakt betyder det att man *inte* efter studiestarten har varit oregistrerad under en sammanhängande period på tre terminer eller mer.
- läser *inte* på deltid.

En icke-traditionell student är således den som inte är traditionell. Det innebär att en *icke-traditionell* student uppfyller *minst ett* av följande kriterier

- Började studierna vid 25 års ålder eller senare.
- Har gjort minst ett långt uppehåll i studierna.
- Läser på deltid.

Denna definition ger som resultat att i den svenska högskolan är hälften av alla kvinnliga studenter och något över 40 procent av alla manliga icke-traditionella. Bland männen är fördel-

ningen traditionella/icke-traditionella oförändrad mellan 1995 och 1998. Bland kvinnorna däremot har andelen icke-traditionella studenter ökat något (från 49,5 till 51,5 procent).
Se fig. 26.

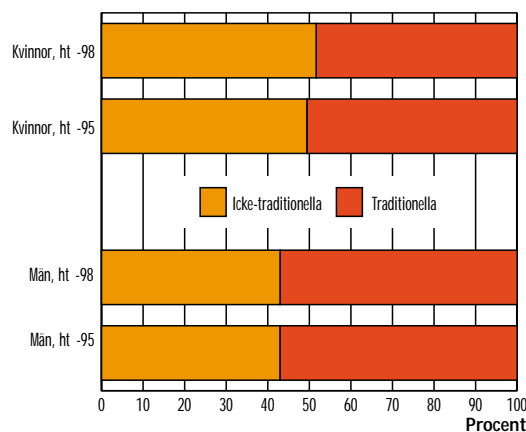

Fig. 26. Höstterminerna 1995 och 1998. Fördelning på traditionella och icke traditionella studenter.

Helårsstudenter i olika ämnen

I beskrivningen av högskolans utbildningsvolym och inom vilka områden utbildningen ges förekommer två olika typer av indelningar enligt vilka helårsstudenter kan grupperas. Dels görs redovisningen indelat efter utbildningsområden och dels används indelning efter ämnen.

Utbildningsområden är de grupper som regeringen använder för resurstilldelning i grundutbildningen. Det är regeringen som beslutar om vilka utbildningsområden olika lärosäten får använda. Det är sedan upp till varje högskola att besluta om hur olika kurser ska fördelas mellan de utbildningsområden som lärosätet får. Högskolorna har en betydande frihet att klassificera kurser till olika utbildningsområden. RRV bedömer sedan huruvida lärosätenas fördelningar av kurser på olika utbildningsområden är korrekt. Totalt finns det 20 olika utbildningsområden.

Indelningen efter *ämnen* grundar sig på högskolornas egna benämningar av ämnen som rapporteras till SCB. De ämnen som högskolorna rapporterar in är sedan grupperade till fyra olika nivåer.

- Universitet och högskolor redovisar verksamhet på cirka 500 ämnen i grundutbildningen
- I all redovisning är de 500 redovisade ämnena grupperade till 225 ämnen.
- De redovisade ämnena är grupperade till 51 ämnesgrupper
- Ämnesgrupperna är i sin tur summerade till åtta ämnesområden

Ett ämne kan endast förekomma i en ämnesgrupp som i sin tur bara kan förekomma i ett område. Fördelen med ämnesindelningen är att beskrivningen kan göras avsevärt mer detaljerad än utbildningsområden. Det finns brister i överensstämmelsen mellan utbildningsområden och ämnesområden. Till en del beror skillnaderna på att en kurs kan höra till flera utbildningsområden men bara ett ämnesområde. Vidare görs grupperingen av ämnen på central myndighetsnivå vilket kan leda till både bättre och sämre överensstämmelse med utbildningsområdena.

Ytterligare information om utbildningsområden och ämnesområden finns i NU-databasen (<http://nu.hsv.se>)

MÅTTLIG ÖKNING AV ANTALET HELÅRSSTUDENTER

Den totala utbildningsvolymen i grundutbildningen fortsätter att öka om än i måttlig takt. Totalt fanns det 250 500 helårsstudenter (exklusive uppdragsutbildning) under år 1999. Det innebär att antalet helårsstudenter ökade med 5 100, eller 2,1 procent i förhållande till år 1998. **Se fig. 27.** Under de senare åren på 1990-talet har volymökningen varit klart mindre än under decenniets första hälft. Även om den totala ökningen endast uppgår till drygt två procent pågår en förändring av utbildningsutbudet som kan beskrivas genom att studera fördelningen av helårsstudenter på utbildningsområden och ämnen. **Se fig. 28.**

STÖRST ÖKNING INOM TEKNIK OCH NATURVETENSKAP

Under perioden 1993/94 till 1999 har utbildningsvolymen ökat med totalt 21 procent. Utbildningsområdena teknik och naturvetenskap har ökat mest. Teknikområdet har ökat från 32 500 till 47 000 helårsstudenter per år och det naturvetenskapliga utbildningsområdet har ökat från 23 700 till 37 400 helårsstudenter per år. I procent innebär det att det tekniska området har ökat med 45 procent och naturvetenskap har ökat med 58 procent sedan år 1993/94. Även det medicinska och det farmaceutiska området har ökat kraftigt, 39 respektive 49 procent. I början av perioden ökade även de samhällsvetenskapliga och humanistiska (inklusive teologi och juridik) utbildningsområdena i samma takt som teknik och naturvetenskap för att sedan utvecklas långsammare än de områden som vuxit mest. De två senaste åren har antalet helårsstudenter inom humanistiskt utbildningsområde minskat. I termer av andelar av den totala utbildningsvolymen har 1990-talet inneburit att utbildningsområdena naturvetenskap, teknik, farmaci och medicin har ökat sin andel av den totala utbildningsvolymen. Samhällsvetenskap har lika stor andel av den totala utbildningsvolymen år 1999 som år 1993/94. Samtliga övriga utbildningsområden har antingen ökat mindre än genomsnittet eller minskat sedan år 1993/94 vilket innebär att dessa områden idag utgör en mindre andel av den totala utbildningsvolymen. **Se fig. 29.**

Antal helärsstudenter

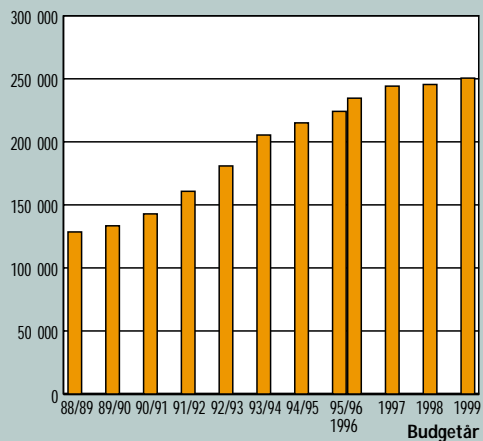

Fig. 27. Utvecklingen av antalet helärsstudenter (motsv) 1988/89–1999.

	Antal Helärsstud. 1999	Ändring i % 93/94–99	Andel av utb. 1993/94	Andel av utb. 1999
Samhällsvetenskap	66 818	20,3	27,0	26,7
Teknik	47 127	44,9	15,8	18,8
Naturvetenskap	37 454	57,7	11,5	14,9
Humanistiskt	34 381	7,9	15,5	13,7
Vård	19 102	-5,6	9,8	7,6
Undervisningsområdet	13 613	-7,4	7,1	5,4
Juridiskt	9 591	9,3	4,3	3,8
Konst, idrott och övrigt	9 589	9,8	4,2	3,8
Medicin	8 545	38,7	3,0	3,4
Teologi	2 020	11,5	0,9	0,8
Farmaci	1 217	48,6	0,4	0,5
Odontologi	1 098	-0,2	0,5	0,4
Totalt	250 555	21,6	100,0	100,0

Fig. 29. Helärsstudenter per utbildningsområde 1999. Ökning 1993/94–1999 och andel av total volym 1993/94 samt 1999.

Helärsstudenter

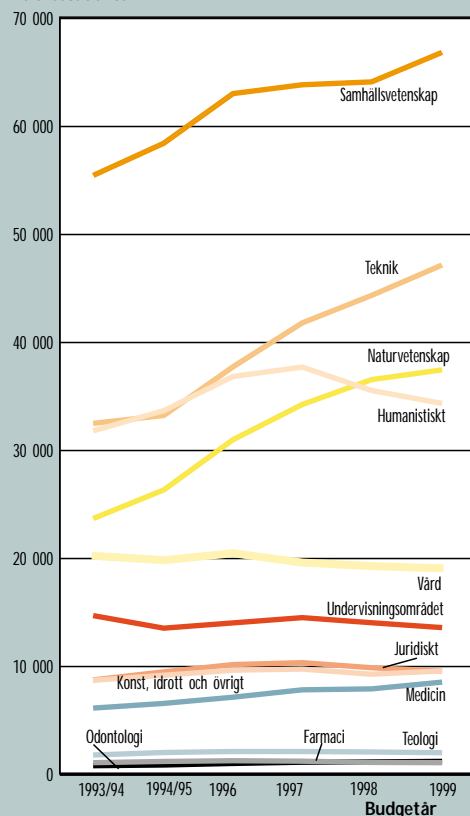

Fig. 28. Antal helärsstudenter per utbildningsområde 1993/94–1999.

FÖRETAGSEKONOMI HAR FLEST HELÅRSSTUDENTER

Det volymmässigt största ämnet i den svenska högskolan är företagsekonomi (som är en sammanslagning av fler olika ämnen på olika lärosätena). Företagsekonomi är även det ämne som ökat mest under år 1999. **Fig. 30** visar de största ämnena 1999 och förändringen mellan 1988 och 1999. Dessa ämnen svarade för 60 procent av den totala utbildningsvolymen. En annan grupp av ämnen som ökar är de beteendevetenskapliga. Pedagogik, psykologi, sociologi (inkl. socialt arbete) ökar tillsammans med drygt 10 procent. Tre ämnen med tydlig IT-inriktning – ADB-ämnen, datatekniska ämnen och elektroteknik – har också ökat med 10 procent år 1999. Efter ett par år utan ökning har även andra ämnen inom samhällsvetenskap exklusive juridik åter börjat öka under år 1999.

MINSKNING INOM HUMANIORA, TEOLOGI OCH JURIDIK

Som framgår av **fig. 28** har humanistiskt utbildningsområde minskat under år 1999. I **fig. 31** visas antalet helårsstudenter i de 19 största humanistiska ämnena. De utgör 84 procent av alla helårsstudenter inom humaniora och teologi. Bland språken minskar alla stora ämnen utom svenska/nordiska språk och spanska. Journalistik och mediaämnen skiljer sig från övriga humanistiska ämnen och ökar med tre procent. De drygt 60 ämnen som utgör resterande 16 procent av ämnena inom humaniora och teologi minskar kraftigt. Dessa mindre ämnen minskar sin volym med 8 procent under år 1999 jämfört med 1998.

EXPANSION INOM HUMANIORA OCH SAMHÄLLSVETENSKAP KOMMANDE ÅR?

Det bör framhållas att det inom samtliga ämnesområden finns både ämnen som ökar och ämnen som minskar. Det kan inte uteslutas att den samlade inriktningen av utbildningsvolymen kan skifta på nytt. Ökningen inom naturvetenskapliga ämnen är mindre under år 1999 än föregående år. Flera stora samhällsvetenskapliga ämnen ökar under år 1999 efter att ha legat stilla de närmast förestående åren. Under våren år 2000 har regeringen beslutat att ge universitet och högskolor ökade möjligheter att expandera inom humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen i de fall man har svårt att fylla platserna inom naturvetenskap och teknik. Detta beslut öppnar för en kraftigare expansion inom samma områden som ökade mest i början av 1990-talet då även expansionen av grundutbildningen var större.

Största ämnena 1999	Antal hst 1999	Ändring % 1999	Andel % 1999
Företagsekonomi	18 538	6,21	7,40
Matematik	13 136	0,74	5,24
Omvårdnad/omvårdnads- vetenskap	11 034	5,16	4,40
Juridik	11 024	-2,89	4,40
ADB-ämnen	9 512	10,65	3,80
Pedagogik	9 259	9,84	3,70
Sociologi (inkl. socialt arbete)	7 905	10,71	3,16
Nationalekonomi	6 200	5,11	2,47
Psykologi	6 031	10,62	2,41
Maskinteknik	5 703	2,01	2,28
Biologi	5 409	6,36	2,16
Svenska/Nordiska Språk	5 315	6,05	2,12
Elektroteknik	5 185	5,90	2,07
Engelska	5 151	-2,22	2,06
Fysik	5 090	2,76	2,03
Datatekniska ämnen	5 048	11,28	2,01
Kemi	4 989	2,43	1,99
Statskunskap	3 840	5,14	1,53
Historia	3 646	-0,97	1,45
Teknisk informationsbehandling	3 171	-1,90	1,27
Medie- o kommunikations- vetenskap	3 066	3,11	1,22
Religionsvetenskap/kunskap	2 940	-9,09	1,17
Subtotal	151 192	4,38	60,34
Övriga ämnen	99 363	-0,91	39,66
Totalt	250 555	2,22	100,00

Fig. 30. Antal helårsstudenter i de största ämnena 1999. Ökning under 1999 samt andel av den totala utbildningsvolymen.

Största ämnen i humaniora/ Teologi	Antal hst totalt 1999	Ändring i % 1999	Andel av hum./teol. 1999	Andel av totalen 1999
Svenska/Nordiska Språk	5 315	6,05	2,12	12,84
Engelska	5 151	-2,22	2,06	12,45
Historia	3 646	-0,97	1,46	8,81
Medie- o kommunikationsvetenskap	3 066	3,11	1,22	7,41
Religionsvetenskap/kunskap	2 940	-9,09	1,17	7,11
Litteraturvetenskap	2 476	3,73	0,99	5,98
Tyska	1 665	-11,19	0,66	4,02
Franska	1 478	-5,00	0,59	3,57
Konstvetenskap	1 295	-7,54	0,52	3,13
Filosofi	1 260	-8,02	0,50	3,05
Spanska	970	8,37	0,39	2,34
Ide- och lärdomshistoria/Idehistoria	943	-1,95	0,38	2,28
Etnologi	896	10,62	0,36	2,17
Biblioteks- och informationsvetenskap	781	0,16	0,31	1,89
Journalistik	748	4,31	0,30	1,81
Arkeologi	687	-7,41	0,27	1,66
Ryska	480	-11,92	0,19	1,16
Filmvetenskap	458	-11,10	0,18	1,11
Lingvistik	437	-2,65	0,17	1,06
Subtotal	34 691	-1,36	13,85	83,83
Övriga ämnen humaniora och teologi	6 690	-7,94	2,67	16,17
Totalt humaniora och teologi	41 381	-2,49	16,52	100,00
Totalt	250 555	2,19	100,00	

Fig. 31. Antal helårsstudenter i de största ämnena inom humaniora/teologi 1999. Förändring under 1999 och andel av samtliga ämnen inom humaniora/teologi samt av den totala utbildningsvolymen.

Examinationen

Många studenter, men inte alla, avslutar studierna med en examen. Andra åter tar en examen som ett etappmål inom en längre utbildning. En del studenter tar också mer än en examen, t.ex. både en generell och en yrkesexamen. Ibland kan detta ske under samma år. Uppgifter om antalet examina under en period (mer precist, uppgifter om antalet uttagna examensbevis) ger en överskattning med cirka fyra procent av antalet studenter som har tagit en examen under samma läsår.

FLER EXAMINA UNDER 1999

Budgetåret 1999 utfärdades sammanlagt 38 200 examensbevis vilket var 3 100 fler än under föregående år. Av dessa avsåg 15 000 generella examina och 22 900 yrkesexamina. Till detta kommer ett mindre antal äldre examina enligt tidigare examensordningar. Utvecklingen de senaste tio åren ges i **fig. 32**.

Ungefär 60 procent av examensbevisen utfärdades, liksom föregående år, för kvinnliga studenter. **Se fig. 33**. Medianåldern vid examen har under de sex senaste åren varit 26 år för både män och kvinnor.

ANTALET EXAMINA VÄXER SNABBAST INOM TENIK, NATURVETENSKAP OCH MEDICIN

Alla examina, både yrkesexamina och generella examina, kan fördelas på nio olika programområden. Störst är området för juridik och samhällsvetenskap med nära 10 000 examina läsåret 1998/99. Minst är områdena för konstnärliga examina och examina inom lant- och skogsbruksområdet. **Se fig. 34**.

Antalet examina inom samtliga programområden har ökat under läsåret 1998/99 i förhållande till föregående år, utom för lant- och skogsbruk och för undervisning. Störst var ökningen inom området teknik med 11 procent följt av medicin och odontologi med 10 procent och naturvetenskap med 9 procent. Inom det konstnärliga området var ökningen 7 procent och inom humaniora och teologi 5 procent. Mindre ökning redovisades för vård och omsorg med 2 procent och juridik och samhällsvetenskap med 1 procent.

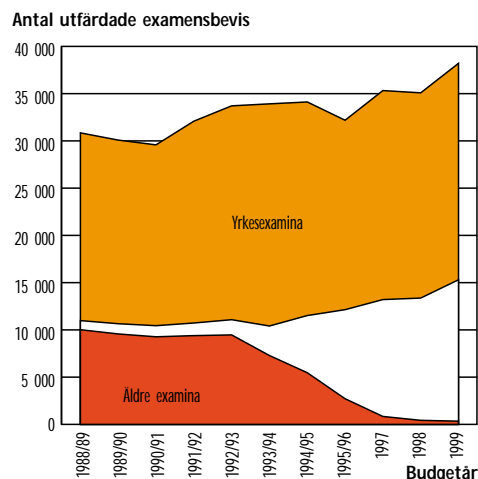

Fig. 32. Antal utfärdade yrkesexamina, generella examina och examina enligt 1977 års studieordning.

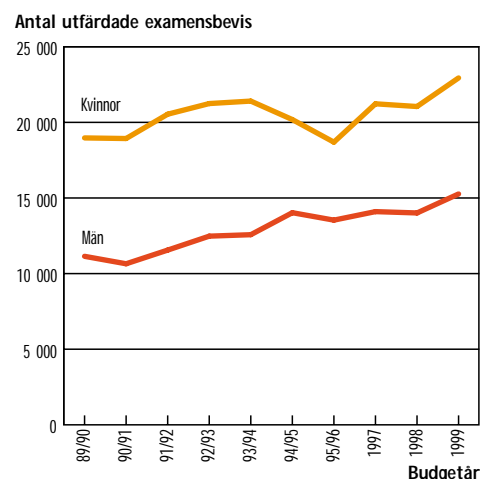

Fig. 33. Antal utfärdade examensbevis i grundläggande högskoleutbildning 1989/90–1999 fördelade på män och kvinnor.

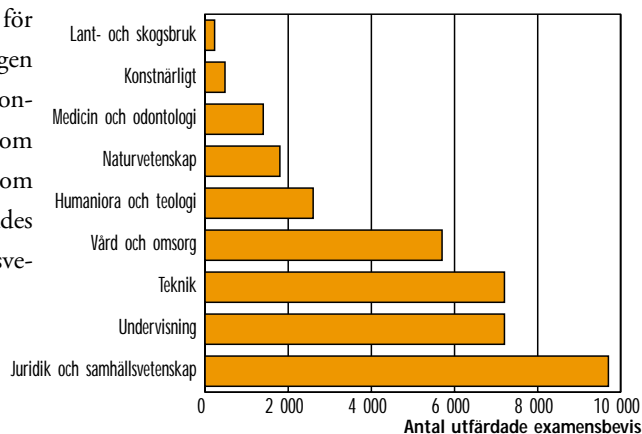

Fig. 34. Antal examina 1998/99 per område.

KRAFTIG ÖKNING AV ANTALET MAGISTEREXAMINA

Antalet generella examina utgjordes av 6 200 magisterexamina, 7 900 kandidatexamina och 800 högskoleexamina. Det innebär sammantaget en ökning med 15 procent. Antalet magisterexamina ökade med 22 procent och antalet kandidatexamina med 13 procent. Antalet utfärdade högskoleexamina var oförändrat. **Se fig. 35.**

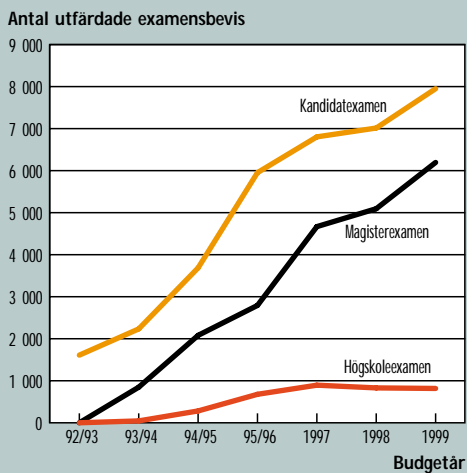

Fig. 35. Antal utfärdade högskole-, kandidat- och magisterexamina 1992/93–1999.

MINDRE ÖKNING FÖR YRKESEXAMINA

Antalet yrkesexamina ökade med 5 procent. Det finns idag sammanlagt cirka 60 olika yrkesexamina i det svenska högskolesystemet. Bland de största märks civilingenjörsexamen med nära 3 800 examina inrapporterade för år 1999, sjuksköterskeexamen med 3 000 och vissa examina inom undervisningsområdet.

Drygt 1 850 studenter tog ut en barn- och ungdomspedagogisk examen (tidigare förskolläraryrkes- och fritidspedagogexamina) och 3 100 en grundskolläraryrkesexamen. Cirka 1 150 studenter avlade gymnasieläraryrkesexamen.

Budgetåret 1999 minskade antalet utfärdade examina som grundskolläraryrkesexamen 1–7 från 2 100 under 1998 till 2 000. Det är andra året i rad som antalet sådana examina minskar. Antalet examina som grundskolläraryrkesexamen 4–9 ökade däremot mellan 1998 och 1999 från 1 000 till 1 100. Ännu större var ökningen bland dem som tog ut gymnasieläraryrkesexamen (från 1 000 till 1 150).

Utbildning med inriktning mot barnomsorgssektorn har under senare år minskat kraftigt. Antalet barn- och ungdomspedagogiska examina var budgetåret 1999 50 procent lägre än 1993/94.

Antalet civilingenjörsexamina har ökat (3 800 examina under år 1999 mot 3 400 föregående år). Även antalet högskoleingenjörer har ökat (från 1 700 år 1998 till 2 100 1999). Sett över en längre period har examinationen inom det tekniska området ökat kraftigt. Antalet examina som civilingenjör och högskoleingenjör var budgetåret 1999 42 respektive 29 procent högre än 1993/94. Till detta kommer ett antal examina som teknisk kandidat och teknisk magister, examina som knappt förekom år 1993/94.

Även om Sverige i jämförelser med andra länder generellt har få personer som tar examen från högskolestudier, är antalet examina som civilingenjör någorlunda i paritet med andra länder. Läsåret 1997/98 utfärdades 3 400 civilingenjörsexamina i Sverige. Motsvarande siffror var 1 460 i Norge (avser sivilingenjörsexamen) och 2 130 i Finland (avser längre teknisk utbildning inom universitetssektorn.). Det betyder att antalet årligen examinerade civilingenjörer i Sverige motsvarar 2,9 procent av den genomsnittliga årsklassen i åldrarna 20–29 år. Motsvarande siffra för Norge var 2,3 procent och för Finland 3,3 procent.

Högskolans förnyelse

Idag verkar den svenska högskolan på en global marknad såväl för utbildning som för de utbildades framtida arbete. Högskolereformen 1993 skapade möjligheter för de enskilda universiteterna och högskolorna att i ett decentraliserat beslutsystem utveckla utbildningsutbudet för att bättre passa studenternas fria val. I en tid av förändringar på arbetsmarknaden och av yrkesstrukturen förväntas detta system kunna leda till anpassning till de nya förutsättningar och signaler som omvärlden ger.

FRÅN YRKESEXAMINA TILL GENERELLA EXAMINA

Utöver utbildningar som leder till yrkesexamina finns det ett stort antal programutbildningar som leder fram till en generell examen i form av högskoleexamen, kandidatexamen eller magisterexamen. Studenten kan också välja att ta del av högskolornas stora kursutbud med eller utan syfte att studierna ska leda till examen. En generell examen kan på grund av kursammansättningen vara ett alternativ till en yrkesexamen eller till en allmän utbildningslinje enligt det äldre systemet.

I flertalet redovisningar över tillgången på högskoleutbildade finns en kvardröjande fokusering på individer med yrkesexamina, något som döljer förnyelsen inom högskolans utbildningsutbud och leder till en underskattning av antalet utbildade.

Inom det tekniska området som traditionellt har en stor andel yrkesexamina utgör de generella examina en växande andel av det totala antalet examinerade. **Se fig. 36.**

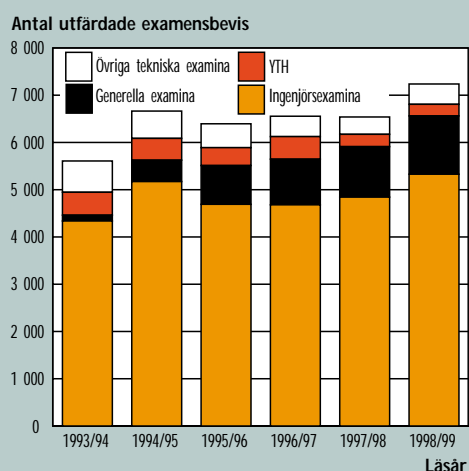

Fig. 36. Antal tekniska examina läsåren 1993/94–1998/99

Utöver den förnyelse och utveckling som sker inom ramen för civilingenjör- och högskoleingenjörutbildning utvecklas nya tekniska utbildningar som avslutas med en generell examen. Det samlade utbildningsutbudet inom det tekniska området har breddats och svarar också mot den efterfrågan på förnyelse av utbildningens innehåll och uppläggning som kommer från såväl studenter som arbetsgivare.

ANTALET EXAMINA SPEGLAR INTE ANTALET UTBILDADE

Vid bedömningar av tillgång på utbildade beaktas långt ifrån alltid att många studerar i högskolan utan att ha för avsikt att ta examen. Också realiserandet av det livslånga lärandet får till följd att många av dem som studerar och fortbildar sig har andra mål för sina studier än att ta en examen. Andra avslutar sina högskolestudier innan de hunnit genomgå tillräckligt många kurser för att nå upp till examenskraven därför att de fått arbete eller fortsätter i de arbeten som de uppehållit under studietiden. Att använda examina som det enda måttet på tillgången på utbildade leder därför till felaktiga slutsatser om tillgång på utbildade på olika delar av arbetsmarknaden.

NYA UTBILDNINGAR SYNS INTE I STATISTIKEN

Förnyelse i universitetens och högskolornas utbildningsutbud tar sig bland annat uttryck i nya ämnen och tvärvetenskapliga utbildningar. Denna utveckling syns inte alltid i den traditionella statistiken.

IT-utbildning

En rad traditionella utbildningar som ges vid svenska universitet och högskolor är av stort intresse för den växande IT-sektorn. Under den senare delen av 1990-talet har det inom detta område också tillkommit en rad nya tekniska ämnen och programutbildningar, inte minst med tvärvetenskaplig inriktning. Nya tekniska ämnen är bl.a. informationsteknik och medieteknik. Exempel på tvärvetenskapliga programutbildningar är IT-ekonom, kognitionsvetenskap och vård- och omsorgsinformatik. Dessa nyheter svarar mot en ökad efterfrågan från studenterna och arbetsmarknaden.

IT-utbildningarna har expanderat kraftigt under senare hälften av 1990-talet. Höstterminen 1994 antogs cirka 6 000 studenter till en IT-utbildning. Höstterminen 1999 uppgick antalet antagna studenter till cirka 10 750 – en ökning med ►

► nästan 80 procent på fem år. De tvärvetenskapliga IT-utbildningarna har tredubblats mellan höstterminerna 1994 och 1999, från cirka 500 studenter till drygt 1 500. Den stora ökningen i antalet studenter står dock de tekniska IT-utbildningarna för.

Studenterna erbjuds också goda möjligheter att studera enstaka ämnen som är intressanta för den växande IT-sektorn inom ramen för universitetens och högskolornas kursutbud.

Entreprenörutbildning

Ett annat exempel på utveckling som svar på omvärldens krav är entreprenörutbildningar. Stora förhoppningar knyts till de små företagens utvecklingspotential. Olika insatser har initierats i syfte att främja de små och medelstora företagens förutsättningar. Individens kreativitet och förmåga att utveckla affärsidéer utifrån forskning och annan kunskap framhålls som angelägen. Dessa signaler från statsmakterna och olika aktörer har universitet och högskolor tagit fasta på genom att utveckla utbildningar med anknytning till entreprenörskap i olika former. Det har funnits utbildningar i småföretagande och entreprenörskap sedan 1970-talet, dock inte i samma omfattning som idag. Det finns numera program och kurser med inriktning mot entreprenörskap på i princip alla universitet och högskolor i landet.

Vid flera lärosäten har det bildats organisationer som syftar till att stimulera entreprenörskap och tillväxt som samtidigt utgör bas för utbildningen med denna inriktning. De s.k. Drivhusen är värda att notera. De är organisationer som har startats av studenter för studenter för att stimulera entreprenörskap och fungera som en länk mellan högskolan och näringslivet.

Utbildning om det mångkulturella samhället

Ett annat område där kunskap och nya utbildningar efterlyses handlar om olika aspekter av det mångkulturella samhället. Detta sker i takt med att Sverige har utvecklats från att ha varit en utpräglad monokultur med i hög grad gemensam bakgrund, språk och livsstil för invånarna till ett pluralistiskt samhälle där människor har en betydande variation i sin etniska och kulturella förankring. Detta skapar behov av kunskaper hos skilda yrkesgrupper och av forsknings- och utvecklingsarbete.

Det är särskilt nya högskolor/högskoleorter som har profilerat sig inom detta område. Som exempel kan nämnas att Malmö högskola har ett utbildningsområde om internationell migration och etniska relationer (IMER), men detta perspektiv ska även genomsyra all verksamhet vid högskolan. Södertörns högskola profilerar sig som en mångvetenskaplig och mång-

kulturell högskola, vilket avspeglas i perspektiv och utbildningsutbud. Vid Campus Norrköping vid Linköpings universitet finns Tema Etnicitet, Institutionen för tematisk utbildning och forskning (ITUF). Där studeras majoritets- och minoritetsforskning inom och utom landet ur ett brett perspektiv.

Journalist- och designutbildningar

Ytterligare exempel på förnyelse av utbildningsutbudet som svarar mot utvecklingen inom arbetsmarknaden är design- och journalistutbildningar. Såväl designer som journalister upplever en stark omvälvning inom sina traditionella branscher och av sina yrkesområden. Inte minst IT-tekniken har förändrat förutsättningarna i grunden.

Universitet och högskolor har utvecklat en rad utbildningar utöver de traditionella journalistutbildningarna. Under den senaste femårsperioden har antalet examina i ämnena journalistik, kommunikation och information ökat med 45 procent. Läsåret 1993/94 avsåg en tredjedel av dessa ämnet journalistik medan endast knappt tio procent av avlagda examina avsåg ämnet journalistik läsåret 1998/99. **Se fig. 37.** Till dessa examinerade bör fogas de studenter som genomgår en av de kortare journalistutbildningarna om 40 poäng som bygger på akademisk grundexamen och syftar till att ge praktisk utbildning i journalistik till studenter med specialkunskaper på områden inom vilka de vill verka som journalist.

Designområdet befinner sig i en dynamisk utveckling. Intresset för området är stort, såväl vid universitet och högskolor som bland blivande studenter och i näringslivet och samhället i övrigt. Detta kommer bl.a. till uttryck i utvecklingen av nya designutbildningar eller utbildningar med designinslag. Sammantaget är utbudet av utbildningar inom designområdet stort.

Högskoleexamen	32
Högskoleexamen, Biblioteks- och informationsvetenskap	16
Högskoleexamen, Journalistik	4
Högskoleexamen, Medie- o kommunikationsvetenskap	12
Kandidatexamen	262
Fil kand, Informationslinjen	3
Fil kand, Medie- o kommunikationsvetenskap	3
Kandidatexamen, Biblioteks- och informationsvetenskap	6
Kandidatexamen, Journalistik	12
Kandidatexamen, Medie- o kommunikationsvetenskap	236
Kandidatexamen, Pressvetenskap	2
Magisterexamen	181
Magisterexamen, Biblioteks- och informationsvetenskap	150
Magisterexamen, Journalistik	9
Magisterexamen, Medie- o kommunikationsvetenskap	22
Information och journalistik	12
Journalistlinjen	12
Summa	487

Fig. 37. Examina i ämnena journalistik, kommunikation och information läsåret 1998/99.

Hur många platser behövs i den svenska högskolan i framtiden?

50 PROCENT AV EN UNGDOMSKULL SKA PÅBÖRJA HÖGSKOLEUTBILDNING FÖRE 25 ÅRS ÅLDER

Utbyggnaden av den högre utbildningen under 1990-talet har medfört att en allt större del av befolkningen har fått möjlighet att börja högskolestudier. Framförallt har detta gällt de grupper som varit unga under decenniet. Expansionen har också gett större möjligheter än tidigare för äldre generationer att påbörja högskolestudier.

För de närmaste åren finns beslut om en fortsatt utbyggnad av utbildningskapaciteten. Regeringens långsiktiga mål är att 50 procent av en årskull ska ha påbörjat en högskoleutbildning vid 25 års ålder.

Fig. 38 och 39 visar situationen för kvinnor respektive män efter läsåret 1998/99. Närmare bestämt ges, för varje födelseårs-klass, andelen i förhållande till befolkningen som fram till en viss ålder börjat högskolestudier. (Se också SCB: UF 20 SM 0001.)

Diagrammen baseras på antalet inom en årsklass som börjat högskolestudier senast vårterminen efter det år man nått en viss ålder. Cirka 42 procent av kvinnorna födda 1974 har börjat högskolestudier senast våren efter året de fyllt 24. För samma årskull, dvs. födda 1974, är det betydligt färre bland männen (ca 33 procent) som har börjat högskolestudier vid samma tidpunkt. För män och kvinnor sammantagna har 38 procent av årsklass 1974 börjat högskolan senast vårterminen efter det år man fyllt 24 år. Det fattas alltså en del innan man kan nå 50-procentsmålet.

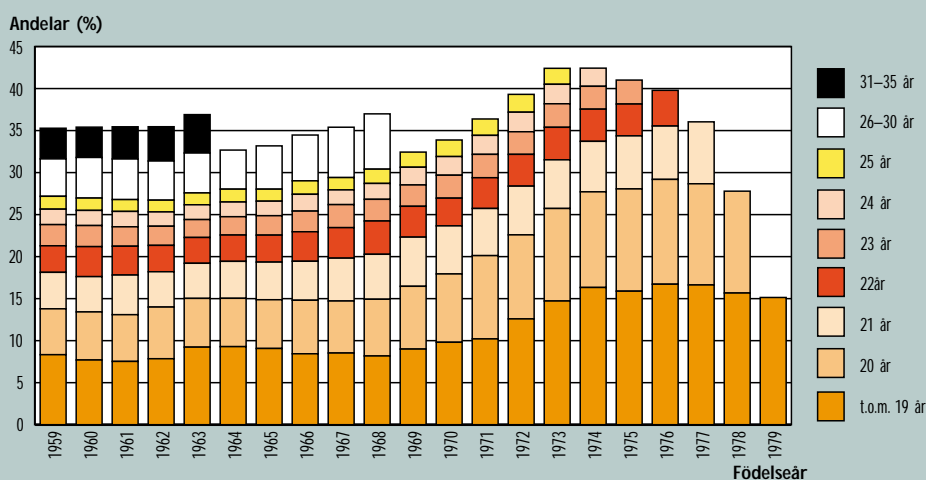

Fig. 38. Kvinnor olika födelseårgångar. Andelar som börjat högskolestudier vid en viss ålder.

Diagrammen visar att

- andelen av en födelseårsklass som vid en viss ålder börjat i högskolan, har ökat kraftigt mellan dem som är födda i slutet av 1960-talet och dem som är födda 5 eller 6 år senare (födda år 1973 och 1974)
- årskullarna födda under senare delen av 1970-talet ligger vid en viss ålder på ungefär samma nivå som de som är födda i mitten av decenniet. För de allra yngsta är värdena t.o.m. lägre än de var för tidigare årgångar vid samma ålder. Men åldersklasserna födda 1977–1979 har några år kvar innan de fyller 25 år. Den utbyggnad av den högre utbildningen som planeras för de närmaste åren kan därför resultera i att dessa årgångar kommer ikapp och kanske också går förbi sina äldre kamrater. Men det är många som konkurrerar om de nya platserna som väntas komma (se nedan).
- årskullarna födda på 1960-talet, där förhållandevis få började i högskoleutbildning fram till 25 års ålder, har under 1990-talets utbyggnad av högskolan kommit igen. Andelen av dessa som börjat i högskolan vid 26–30 år och vid 31–35 år växer successivt med årskullarna. Man kan säga att dessa årgångar är på väg att ta igen det de missade när de var i 20–25 årsåldern.

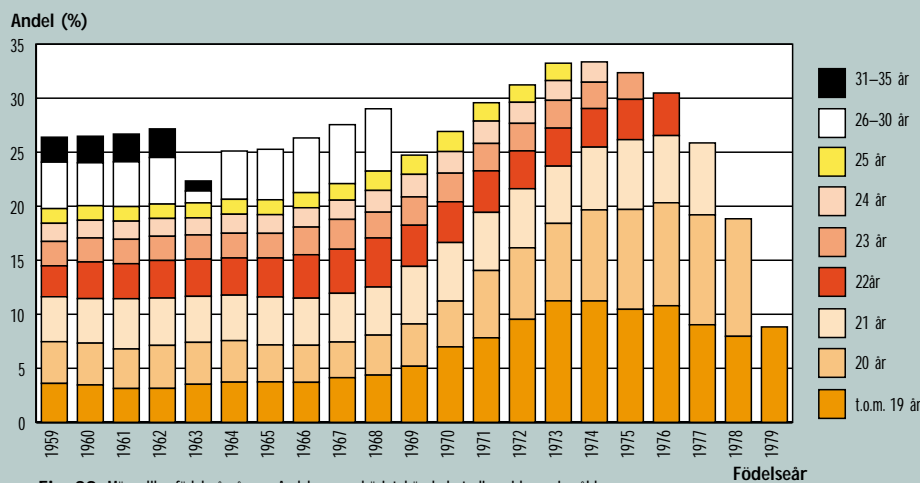

Fig. 39. Män olika födelseårgångar. Andelar som börjat högskolestudier vid en viss ålder.

I **fig. 38 och 39** har högskolenybörjare som saknar svenskt personnummer, och som med stor sannolikhet är gäststuderande inte räknats med. Detta till skillnad från tidigare års beräkningar.

PLATSERNA SKA RÄCKA TILL BÅDE ÖKAD UNGDOMSUTBILDNING OCH MER LIVSLÅNGT LÄRANDE

Den internationella debatten om den högre utbildningen och dess utveckling har sedan relativt lång tid kretsat kring två olika utvecklingslinjer. Den ena gäller ambitionerna att en allt större andel av ungdomarna ska ges möjlighet till fortsatt utbildning i anslutning till att de slutar i gymnasieskolan. I många länder har man mål liknade det svenska. De flesta länder planerar för en utbyggnad av den eftergymnasiala utbildningen.

Den andra utvecklingslinjen gäller alla åldrar. Det är betoningen av principen om det *livslånga lärandet* och den *livslånga utbildningen*. Utbildning och lärande bör i fortsättningen inte vara något som bara gäller barn och ungdomar, utan alla människor från vaggan till graven. Formerna kan variera, från formell utbildning vid olika läroanstalter, till utbildning i anslutning till yrkesrollen osv.

Den högre utbildningen och dess institutioner spelar en roll när det gäller att fortbilda och vidareutbilda dem som tidigare har gått en högskoleutbildning. Men i det livslånga lärandet lig-

ger också tanken att den som i sin ungdom inte läst på högskolenivå ska kunna göra detta senare i livet om det behövs som en del i den personliga utvecklingen. Ett klart led i detta är de senaste årens satsning på kunskapslyftet, som har som mål att "lyfta" dem som inte fick utbildning när de var unga till högskolebehörighet och bl.a. ge dem möjlighet att börja högskolestudier vid något äldre ålder.

I ovanstående perspektiv är en uppgift för dagens högskola att klara av den ökning av utbildningen av unga personer som konkretiseras i 50-procentsmålet. Men högskolan måste också kunna svara för sin del av utvecklingen av det livslånga lärandet.

En studie har gjorts inom Högskoleverket om hur omfattande den framtida högskoleutbildningen bör vara för att Sverige på sikt ska kunna nå upp till 50-procentsmålet, samtidigt som högskoledelen av det livslånga lärandet kan byggas ut (Hur många utbildningsplatser behövs i den svenska högskolan i framtiden? Arbetsrapport nr 2000:11 AR Högskoleverket). Huvudresultaten i denna studie är följande:

- Mycket talar för att den planerade utbyggnaden av grundutbildningen i högskolan under tiden fram till år 2002 inte är tillräcklig om man vill bygga ut utbildningen för äldre studenter i samma takt som de senaste åren och samtidigt nå 50-procentsmålet inom rimlig tid.
- Grundutbildningens kapacitet måste successivt byggas ut även efter nu gällande planeringsperiod.

BILD

INTERNATIONELLA
KONTAKTER

Snabb internationell utveckling

Den högre utbildningen blir för varje år allt mer internationell till sin prägel. Den globala utbildningsmarknad som redan är ett faktum tvingar många länder att anpassa sig till internationella strukturer när det gäller examenssystem och former för kvalitetssäkring. Nya distributionsformer via elektroniska media gör att utbildningsanordnare i allt högre grad opererar över nationella gränser.

Utbildningspolitiken blir i många länder en del också av utrikes- och handelspolitiken. På det globala planet markeras det av att utbildningsfrågorna tagits upp som en del av frihandelsförhandlingarna inom ramen för Världshandelsorganisationen (WTO). Länder som Frankrike och Tyskland ökar sina ansträngningar att rekrytera internationella studenter i en hårdnande konkurrens med framför allt den anglosaxiska världen. Frankrike har t.ex. etablerat en särskild rekryteringsorganisation med uppgift att på det globala planet informera om franska universitet och högskolor. Tyskland har delvis reformerat sitt examenssystem för att kunna attrahera fler utländska studenter.

I Europa generellt har de två senaste åren markerats av en stark strävan till en ökat närmande mellan högskolesystemen. Vid en konferens i Bologna sommaren 1999 enades företrädare för regeringarna i 29 länder om skapandet av en "European Area of Higher Education". Den deklaration man undertecknade är hållen i rätt allmänna termer men den markerar en klar viljeriktning mot en process som på sikt ska leda till ett system med bl.a. mer överskådliga och jämförbara examina och ett mer intensivt samarbete på alla områden.

Studentutbyte

ALLT FLER SVENSKA STUDENTER UTOMLANDS

År 1999 var det tio år sedan det svenska studiestödet reformerades med avseende på högskolestudier utomlands. Under det gångna decenniet har det skett en mycket snabb expansion av antalet internationellt rörliga studenter. Från en blygsam början på något tusental utresande per år handlar det nu om drygt 20 000 svenskar som på egen hand söker sig till en utländsk högskola ("free-movers"). Läger man till denna siffra antalet utresande inom ramen för ett utbytesprogram lärosäten emellan handlar det om drygt 26 500 svenska studenter som under ett läsår utnyttjar andra länders högskolesystem. Härtill kommer drygt 800 utresande doktorander.

I jämförelse med 1997/98 ökade antalet "free movers" under 1998/99 med cirka 1 000 personer. USA är det största enskilda landet för de internationella studenterna. Dit åker närmare 5 400. Omkring 4 600 har Storbritannien som mål. Som tredje land kommer Frankrike med närmare 2 200.

Den samlade bilden för det internationella utbyte som finansieras med svenska studiemedel framgår av **fig. 40**.

Danmark	738	(145)
Finland	270	(41)
Island	55	(32)
Norge	707	(142)
Färöarna	-	
Norden	1 770	(360)
Belgien	190	(110)
Frankrike	2 793	(606)
Grekland	92	(14)
Irland	279	(84)
Italien	692	(109)
Luxemburg	-	(-)
Monaco	15	(-)
Nederländerna	483	(325)
Polen	104	(11)
Portugal	34	(20)
Ryssland	127	(7)
Schweiz	358	(104)
Spanien	2 562	(275)
Storbritannien	5 629	(1 021)
Tyskland	1 283	(690)
Ungern	113	(14)
Österrike	424	(178)
Övriga Europa	355	(14)
Europa utom Norden	15 534	(3 582)
Afrika	66	(14)
Canada	398	(285)
USA	5 972	(736)
Övriga länder	69	(23)
Nord- och mellan-amerika	6 439	(1 044)
Argentina	36	(7)
Chile	280	(33)
Uruguay	38	(2)
Övriga Sydamerika	552	(11)
Sydamerika	409	(53)
Israel	25	(4)
Japan	101	(69)
Kina	82	(7)
Övriga Asien	181	(88)
Asien	389	(168)
Australien	1 362	(590)
Nya Zeeland	133	(73)
Fidji	1	(-)
Australien/Oceanien	1 494	(663)
TOTALT	26 103	(5 884)

(Källa: CSN)

Fig. 40. Totala antalet studerande på grundutbildnings- och forskarutbildningsnivå som beviljats studiemedel för studier utomlands 1998/99 inkl. antalet utbytesstuderande. Inom parentes antal utbytesstuderande.

ÖVER 3 000 UTRESANDE OCH INKOMMANDE STUDENTER I ERASMUS-PROGRAMMET

När det gäller utbytesprogrammen är det Erasmus, dvs. högskoledelen i EU:s Sokratesprogram som svarar för den största mobiliteten. Under detta åkte 3 300 svenska studenter till universitet och högskolor i samarbetsländerna. Samtidigt tog Sverige emot drygt 3 000 utländska studenter. Fördelningen framgår av **fig. 41 och 42**. Utöver Erasmus-programmet reste cirka 3 000 studenter ut genom andra utbytesprogram. Av dessa omfattade de bilaterala programmen cirka 1 600 studenter. Nordplusprogrammet hade 370 utresande studenter. Här till ska läggas drygt 1 000 utresande studenter i andra utbytesprogram.

EU-LÄNDERNA DOMINERAR I DET INTERNATIONELLA UTBYTET AV DOKTORANDER

1999 var det 707 doktorander som reste till Sverige och 833 som reste härifrån för att delta i internationellt utbyte. Det var 89 färre inresande och 18 fler utresande än året innan **Se fig. 43**. I statistiken ingår svenska doktorander som deltagit i internationellt utbyte under minst tre månader och utländska

doktorander som vistats vid svenskt universitet/högskola minst tre månader. Med utresande doktorander avses de utbyten som utgör poänggivande delar eller motsvarande av forskarutbildningen, inte studiebesök och konferenser. Som inresande doktorander räknas forskarstuderande som inte är antagna och som inte har för avsikt att genomföra hela forskarutbildningen i Sverige. Utländska medborgare som antagits till forskarutbildning i Sverige räknas alltså inte som inresande.

Antalet inresande doktorander 1999 har minskat något sedan föregående år för alla ursprungsområden. **Se fig. 44**. Doktorander från EU-länderna utgör fortfarande den största gruppen. Antalet inresande från USA och OECD-länderna utanför Europa är tämligen lågt.

De forskarstuderande från svenska universitet och högskolor som deltog i utbytet valde budgetåret 1999 i något lägre grad än föregående år att åka till EU-länderna samt den grupp länder som i figuren betecknas övriga OECD-länder - Australien, Japan, Kanada, Mexico och Nya Zeeland. **Se fig 45**. EU-länderna är ändå det mest populära målet för utresande svenska doktorander. Det är betydligt vanligare att svenska doktorander åker till USA än att amerikanska doktorander kommer till Sverige.

Av **fig. 46** framgår hur doktoranderna som deltagit i internationellt utbyte 1999 fördelar sig på vetenskapsområden. Inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde var det

LAND	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	(1999/2000)
Belgien	58	79	104	119	123	131	119	86
Tyskland	229	367	484	543	535	663	643	585
Danmark	19	22	39	29	22	26	16	27
Spanien	73	116	144	211	217	264	260	271
Frankrike	192	286	343	430	434	520	529	475
Grekland	6	22	33	39	23	32	21	22
Italien	39	64	62	68	93	82	101	94
Irland	24	56	106	112	110	99	88	69
Luxemburg	0	0	0	0	0	0	0	0
Nederländerna	163	239	290	346	319	308	347	274
Portugal	15	26	22	24	26	12	25	30
Storbritannien	254	470	650	810	837	917	884	761
Österrike	0	0	18	142	152	160	160	176
Schweiz	0	0	5	27	*	*	*	*
Liechtenstein	0	0	0	0	0	0	0	0
Island	0	0	0	0	2	5	6	3
Norge	0	0	2	4	12	28	25	21
Finland	0	0	0	8	10	17	9	12
Cypern								0
Tjeckien							13	16
Estland							0	3
Ungern							8	14
Lettland							0	2
Polen							5	12
Rumänien							1	0
Slovakien							0	0
TOTALT	1 072	1 747	2 302	2 912	2 915	3 264	3 260	2 953
BUDGET								
(ECU/EURO)	1 419 400	1 392 000	1 512 000	1 863 000	1 793 000	1 648 900	1 986 743	2 133 113

Källa: Erasmus Nationella kontor, Högskoleverket och Programkontoret
* Schweiz deltar inte i Sokratesprogrammet

Fig. 41. Utresande Erasmusstudenter från Sverige åren 1992/93–1999/2000.

LAND	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Belgien	27	53	120	126	147	171	164
Tyskland	115	265	385	528	617	761	858
Danmark	2	12	22	19	34	26	31
Spanien	53	104	156	203	261	310	418
Frankrike	99	144	199	390	342	410	403
Grekland	11	17	28	36	46	46	**
Italien	55	120	139	195	251	240	333
Irland	7	16	25	29	24	21	20
Luxemburg	0	0	1	2	0	2	**
Nederländerna	115	246	317	406	320	349	**
Portugal	15	20	42	52	41	46	53
Storbritannien	124	211	324	339	313	303	307
Österrike	0	0	0	78	100	140	188
Schweiz	0	0	0	30	*	*	*
Liechtenstein	0	0	0	0	0	0	0
Island	0	0	0	5	6	9	10
Norge	0	0	0	9	9	43	49
Finland	0	0	0	44	33	57	84
Cypern							0
Tjeckien							35
Ungern							30
Polen							32
Rumänien							**
Slovakien							3
TOTALT	623	1 208	1 758	2 491	2 544	2 934	3 018

Källa: Erasmus Nationella kontor, Högskoleverket och Programkontoret.

* Schweiz deltar inte i Sokratesprogrammet.

** till dags dato finns ingen uppgift.

Fig. 42. Inkommande Erasmusstudenter till Sverige åren 1992/93–1998/99.

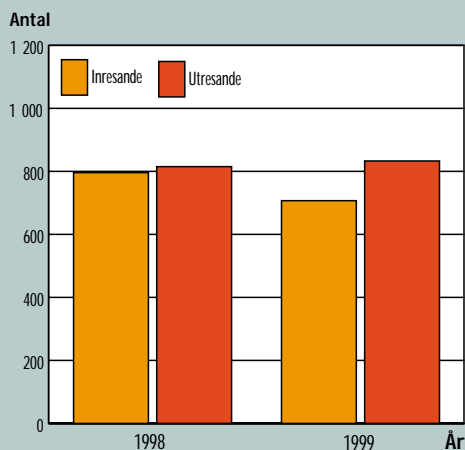

Fig. 43. Internationellt utbyte av doktorander totalt, 1998 och 1999.

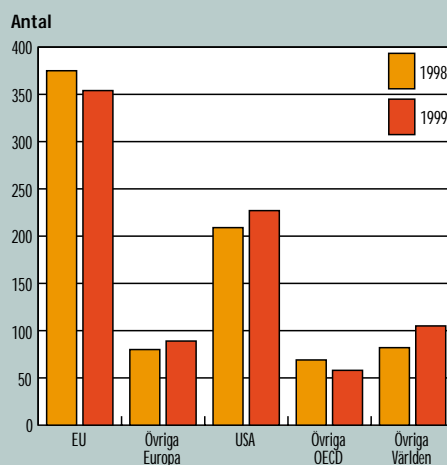

Fig. 45. Utresande doktorander 1998–1999, geografisk fördelning.

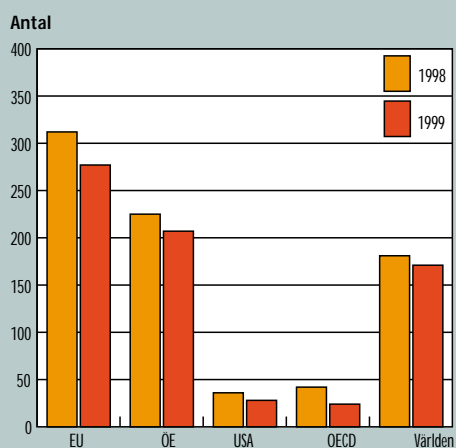

Fig. 44. Inresande doktorander 1998–1999, geografisk fördelning.

mer än tre gånger så många doktorander som reste ut från Sverige än som reste hit. De utresande doktoranderna inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde utgjordes till största delen av samhällsvetare. Dessa var ungefär dubbelt så många som de utresande doktoranderna från humaniora/religionsvetenskap. Även inom naturvetenskapligt vetenskapsområde var det något fler utresande än inresande. I övrigt var förhållandet det omvända. Omkring fyra av tio inresande doktorander återfinns inom det tekniska vetenskapsområdet och ca tre av tio

inom det naturvetenskapliga.

Nästan alla lärosäten med generell examensrätt inom forskarutbildning har rapporterat att de har doktorander som deltagit i internationellt utbyte 1999. Vid de flesta av dessa lärosäten är det fler utresande än inresande doktorander. Undantag är dock Lunds universitet, Kungl. Tekniska högskolan och Sveriges lantbruksuniversitet, där förhållandet är det motsatta. Linköpings universitet hade 1999 lika många inresande som utresande doktorander.

Vetenskapsområde	EU		Övriga Europa		USA		Övriga OECD		Övriga världen		Totalt	
	inresande	utresande	inresande	utresande	inresande	utresande	inresande	utresande	inresande	utresande	inresande	utresande
Humanistiskt/samhällsvetenskapligt	24	94	24	19	3	76	4	13	14	37	69	239
Medicinskt	41	30	27	15	3	38	3	10	43	5	117	98
Naturvetenskapligt	76	98	72	24	9	67	7	16	42	45	206	229
Tekn.	128	128	72	31	12	67	8	17	67	17	287	260
Övr.	8	4	12	0	1	0	2	2	5	1	28	7

Fig. 46. Internationellt utbyte av doktorander inom olika vetenskapsområden, geografisk fördelning.

Viktiga aktörer kring högskolans internationalisering

Förutom de ökade möjligheterna till utlandsstudier på egen hand eller genom utbytesprogrammen har det under senare år på andra vägar tillförts betydande resurser för en internationa- liserad utbildning och forskning. Bland annat har Svenska Institutet (SI) fått ökade möjligheter till stipendiering inom ramen för samarbetet med länderna runt Östersjön.

Totalt fördelade SI under 1999 omkring 910 stipendier till utländska universitetsstuderande och forskare för studier/forsk- ning i Sverige och 650 till svenska motsvarigheter för vistelser i andra länder runt om i världen. SI anslog vidare medel till ca 250 projekt för institutionssamarbete.

En annan betydande finansiär är Stiftelsen för internationa- lisering av utbildning och forskning (STINT). Stiftelsen ger bland annat stipendier till nydisputerade forskare, (examen högst tre år tillbaka) så att de tidigt i sin karriär får erfarenhet av fram- stående utländska forskningsmiljöer. STINT har också avsatt medel för forskarstuderande vid svensk universitets- eller hög- skoleinstitution att tillbringa en termin (minst fyra månader)

vid ett utländskt universitet eller forskningsinstitut.

Fr.o.m. läsåret 1999/2000 inrättade STINT ett särskilt pro- gram som vänder sig till doktorander inom det kulturvetenskap- liga ämnesområdet, dvs. discipliner inom humanistisk, samhälls- vetenskaplig, teologisk, juridisk och filosofisk fakultet. Andra program ger bidrag till kortare utlandsvistelser eller till utländ- ska gästforskare.

Också Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) är en viktig samarbetspartner när det gäller de svenska högskolornas internationalisering. Sida svarar för det största ex- terna programmet för studier i länder utanför Europa/Norda- merika genom sitt MFS-program (Minor Field Studies). Det var ursprungligen tänkt som ett rekryteringsprogram för utveck- lingssamarbete men har mer och mer blivit ett internationalse- ringsprogram för högskolan. Det används främst för examens- arbeten på C- eller D-nivå. Drygt 500 studenter fick 1999 bidrag för sitt fältarbete i olika utvecklingsländer.

FORSKARUTBILDNING

BILD

Knappt 3 200 doktorander påbörjade en forskarutbildning budgetåret 1999, en minskning med 8 procentenheter sedan budgetåret 1998. Även antalet aktiva doktorander har minskat. Höstterminen 1999 fanns 18 100 aktiva forskarstuderande vilket är omkring 500 färre än höstterminen 1998. Däremot har antalet forskarexamina ökat från 2 800 examina budgetåret 1998 till 3 090 budgetåret 1999. Antalsmässigt är det därmed nästan lika många som påbörjar forskarutbildning som examineras från forskarutbildning.

Vetenskapsområden och examensrätter

FLER LÄROSÄTEN HAR FÅTT EXAMENSRÄTT INOM FORSKARUTBILDNINGEN

Den 1 januari 1999 trädde delvis nya regler för den reformerade forskarutbildningen i kraft. Anslagen för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor anvisas fr.o.m. den 1 januari 1999 till följande fyra vetenskapsområden: humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde, medicinskt vetenskapsområde, naturvetenskapligt vetenskapsområde och tekniskt vetenskapsområde.

Uppdelningen i vetenskapsområden är huvudsakligen ett sätt för statsmakterna att fördela resurser till forskning och forskarutbildning. Men rätten att anordna forskarutbildning och utfärda examina är också knuten till vetenskapsområden. Universiteten har generell rätt att examinera inom forskarutbildningen.

Uppsala universitet	Generell examensrätt
Lunds universitet	Generell examensrätt
Göteborgs universitet	Generell examensrätt
Stockholms universitet	Generell examensrätt
Umeå universitet	Generell examensrätt
Linköpings universitet	Generell examensrätt
Karolinska institutet	Generell examensrätt
Kungl. Tekniska högskolan	Generell examensrätt
Luleå tekniska universitet	Generell examensrätt
Sveriges lantbruksuniversitet	Generell examensrätt
Karlstads universitet	Generell examensrätt
Växjö universitet	Generell examensrätt
Örebro universitet	Generell examensrätt
Högskolan i Kalmar	Examensrätt för forskarutbildning avser naturvetenskapligt vetenskapsområde fr.o.m. 1/1 1999
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	Examensrätt för forskarutbildning avser tekniskt vetenskapsområde fr.o.m. 1/1 1999
Malmö högskola	Examensrätt för forskarutbildning avser medicinskt vetenskapsområde fr.o.m. 1/1 1999.
Chalmers tekniska högskola	Generell examensrätt.
Handelshögskolan i Stockholm	Generell examensrätt
Högskolan i Jönköping	Examina inom forskarutbildning avser nationalekonomi och statsvetenskap, företagsekonomi, handelsrätt

Fig. 47. Universitet och högskolor med rätt att bedriva forskarutbildning och utfärda forskarexamina.

För lärosäten som inte är universitet är rätten att bedriva forskarutbildning och utfärda examina knuten till ett eller flera vetenskapsområden. Beslut om att inrätta ett vetenskapsområde vid en högskola fattas av regeringen. Av **fig. 47** framgår vilka examina respektive universitet och högskola har rätt att utfärda.

Den 1 januari 1999 tillkom tre nya universitet: Karlstads universitet, Växjö universitet och Örebro universitet. Därutöver inrättades vid Högskolan i Karlskrona/Ronneby vetenskapsområdet teknik och vid Högskolan i Kalmar vetenskapsområdet naturvetenskap. Malmö högskola har erhållit vetenskapsområdet medicin genom att odontologisk fakultet vid Lunds universitet har överförs till högskolan.

Uppgifterna nedan redovisas i huvudsak per vetenskapsområde eller per forskningsämnesområde. Det senare överensstämmer i stort med fakultetsindelningen. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) redovisas separat under de fyra vetenskapsområdena.

Övergångsfrekvens till forskarutbildning

I följande avsnitt redovisas uppgifter från SCB om examinerade i högskolans grundutbildning 1990/91–1994/95 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99. Uppgifterna omfattar inte de som eventuellt antagits med en äldre grundexamen eller utan examensbevis. Totalsummorna är nettoräknade.

FEM PROCENT GÅR VIDARE TILL FORSKARUTBILDNING

Av de 157 476 studenter som tog ut en grundexamen läsåren 1990/91–1994/95 hade 8 137, dvs. 5,2 procent övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99. Ett år tidigare hade 9 721, dvs. 6,1 procent av de 159 431 examinerade under läsåren 1989/90–1993/94 övergått till forskarutbildning läsåret t.o.m. 1997/98. ►

FLER MÄN ÄN KVINNOR BÖRJAR
FORSKARSTUDERA

Trots att det är fler kvinnor än män som tagit ut en grundexamen under perioden är det fler män som gått över till forskarutbildning. De enda områden där det är fler män än kvinnor som tagit ut grundexamen är teknik samt lant- och skogsbruk. Det är också de enda områden (förutom konstnärligt område där differensen är 0,4 procentenheter) där andelen som påbörjat forskarutbildning under perioden är större bland kvinnorna än bland männen. I övrigt är andelen som övergått till forskarutbildning högre bland männen än kvinnorna. Om man ser till antalet är det dock fler kvinnor än män som har övergått till forskarutbildning inom områdena humaniora och teologi, undervisning, vård och omsorg, konstnärligt område och kulturvård. **Se fig. 48.**

Område	Examinerade		Övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99		Andel (%)	
	Antal Män	Kvinnor	Antal Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Riket totalt	58 284	99 192	5 026	3 111	8,6	3,1
Humaniora och teologi	2 372	4 592	466	488	19,6	10,6
Samhällsvetenskap och juridik	16 099	21 276	1 018	650	6,3	3,1
Undervisning	7 067	31 218	94	146	1,3	0,5
Naturvetenskap	2 482	3 577	974	801	39,2	22,4
Teknik	22 016	4 974	2 033	546	9,2	11
Lant- och skogsbruk	1 568	557	145	87	9,2	15,6
Medicin och odontologi	2 551	2 553	303	236	11,9	9,2
Vård och omsorg	3 555	29 722	46	201	1,3	0,7
Konstnärligt område	863	995	3	7	0,3	0,7
Övrigt område	103	143	11	6	10,7	4,2
Okänt (kulturvård)	9	21	1	2	11,1	9,5

Fig. 48. Examinerade i högskolans grundutbildning 1990/91–1994/95 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99, fördelade efter kön och område.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE NATURVETARE

Det grundexamensområde inom vilket högst andel examine-erade väljer att övergå till forskarutbildning är det naturvetenskapliga. Av dem som har en naturvetenskaplig examen går totalt 29 procent vidare till forskarutbildning. Andelen av männen som går vidare är avsevärt högre än andelen av kvinnorna, 39 jämfört med 22 procent. Naturvetarna är också de som i högst utsträckning påbörjar forskarutbildning inom andra vetenskapsområden. Mer än fyrtio procent blir doktorander inom ett annat område än det naturvetenskapliga, främst inom medicin. Av de studenter som har en examen inom humaniora eller teologi fortsätter alla utom ett par procent inom området humaniora/samhällsvetenskap. I vilken omfattning de examinerade övergått till forskarutbildning inom olika vetenskapsområden redovisas i **fig. 49.**

TRETTON PROCENT AV EXAMINERADE VID KTH
FORTSÄTTER TILL FORSKARUTBILDNING

Av **fig. 50 och 51** framgår hur stor andel av de examinerade vid olika lärosäten som övergått till forskarutbildning. De lärosäten vars studenter tagit grundexamen under läsåren 1990/91–1994/95 och till störst andel övergått till forskarutbildning senast 1998/99 är Kungl. Tekniska högskolan, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala universitet och Chalmers tekniska högskola, i nämnd ordning. Om man i stället ser till antal så ligger de största universiteten i topp – Lunds universitet, Uppsala universitet, Göteborgs universitet och Stockholms universitet. Vid Kungl. tekniska högskolan har 13 procent av de utexaminerade fortsatt till forskarutbildning. Vid Vårdhögskolan i Boden har 0,1 procent övergått till forskarutbildning. Av de examinerade i riket som helhet har drygt 5 procent fortsatt till forskarutbildning inom perioden.

Område	Antal examinerade	Övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99						
		Antal	Andel av examinerade (%)	Vetenskapsområde				
				Andel av de som övergått till forskarutbildning inom området (%)				
				Hum./Sam.	Medicinskt	Naturvet.	Tekniskt	SLU
Riket totalt	157 476	8 137	5,2	31,9	15,7	16,1	31,2	5,0
Teknik	26 990	2 579	9,6	1,1	2,2	9,7	86,0	1,1
Naturvetenskap	6 059	1 775	29,3	1,9	25,0	57,5	9,3	6,4
Samhällsvetenskap och juridik	37 375	1 668	4,5	88,7	2,7	0,9	7,2	0,5
Humaniora och teologi	6 964	954	13,7	97,6	0,7	0,6	0,8	0,2
Medicin och odontologi	5 104	539	10,6	0,2	92,0	0,2	0,0	7,6
Vård och omsorg	33 277	247	0,7	6,5	85,0	4,0	2,4	2,0
Undervisning	38 285	240	0,6	67,9	11,7	12,1	5,0	3,3
Lant- och skogsbruk	2 125	232	10,9	0,9	0,4	3,9	3,4	91,4
Övrigt område	246	17	6,9	23,5	11,8	11,8	52,9	0,0
Konstnärligt område	1 858	10	0,5	70,0	10,0	0,0	20,0	0,0
Okänt (kulturvård)	30	3	10	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Fig. 49. Examinerade i högskolans grundutbildning 1990/91–1994/95 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99, fördelade på vetenskapsområde.

Lärosäte	Antal examinerade	Övergång till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99														
		Antal		Universitet/högskola												
		Antal	Andel (%)	CTH	GU	HHS	HJ	KI	KTH	LIU	LTU	LU	SLU	SU	UmU	UU
LU	16 407	1 378	8,4	15	37	7	0	11	21	18	4	1210	15	22	13	8
UU	10 882	1 235	11,3	4	23	8	1	44	34	24	6	27	78	47	18	922
GU	12 814	861	6,7	29	764	1	0	9	2	8	1	14	7	14	4	9
SU	8 668	826	9,5	0	9	17	0	70	27	16	1	15	9	607	9	46
KTH	5 840	755	12,9	11	0	3	0	18	680	6	4	8	6	11	3	5
CTH	5 312	598	11,3	511	29	2	0	0	24	4	3	16	3	0	3	4
UmU	6 980	553	7,9	2	12	1	0	10	5	5	9	9	22	9	461	9
LIU	7 285	550	7,5	8	16	7	1	5	36	419	2	12	4	14	6	20
SLU	2 425	276	11,4	2	0	1	0	1	2	0	1	7	255	2	2	3
LTU	3 465	202	5,8	14	1	0	0	0	23	11	142	6	0	0	4	2
KI	2 472	190	7,7	0	2	0	0	169	0	3	0	3	2	5	0	6
HHS	1 019	67	6,6	0	0	61	0	1	2	0	0	0	0	2	1	0
HJ	2 426	16	0,7	1	3	0	2	1	1	4	0	2	0	2	0	0

Fig. 50. Examinerade i högskolans grundutbildning vid lärosäten med rätt att utfärda forskarexamen 1990/91–1994/95 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99, fördelade på lärosäte.

Lärosäte	Antal examinerade	Övergång till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99														
		Antal		Universitet/högskola												
		Antal	Andel (%)	CTH	GU	HHS	HJ	KI	KTH	LIU	LTU	LU	SLU	SU	UmU	UU
VXU*	3 615	106	2,9	2	22	0	0	1	2	7	12	43	0	12	0	5
KAU*	3 591	58	1,6	2	26	1	0	1	4	2	2	4	3	5	0	8
OU*	3 696	48	1,3	0	10	3	0	0	0	9	1	3	0	2	2	18
HK	2 284	44	1,9	2	5	0	0	8	4	1	0	16	3	0	1	4
MH	1 738	32	1,8	3	2	0	0	1	5	2	3	4	1	1	8	2
LHS	6 516	27	0,4	0	1	0	0	6	2	0	0	0	0	15	1	2
HB	1 832	22	1,2	3	11	0	0	1	0	3	0	2	0	2	0	0
MdH	2 321	19	0,8	1	1	0	0	0	9	3	2	2	0	0	1	0
HH	1 538	18	1,2	3	2	0	0	0	0	4	0	8	0	0	1	0
HDa	1 961	14	0,7	1	0	0	0	0	4	1	0	3	0	1	0	4
HS	655	11	1,7	0	6	0	0	0	0	3	0	1	0	0	1	0
HKr	1 830	9	0,5	0	1	0	0	0	1	0	0	7	0	0	0	0
HK/R	472	8	1,7	1	0	0	0	0	2	0	1	4	0	0	0	0
HIG	2 171	7	0,3	1	0	0	0	0	2	1	2	0	0	0	0	1
HT/U	632	7	1,1	1	1	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0
HHJ	1 634	4	0,2	1	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
KMH	443	3	0,7	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
KKH	208	3	1,4	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0
SHS	477	2	0,4	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
IH	188	2	1,1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
VBD	1 012	1	0,1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

* Dessa lärosäten blev universitet 1 juli 1999 och var vid studiens genomförande fortfarande högskolor.

Fig. 51. Examinerade i högskolans grundutbildning vid lärosäten utan rätt att utfärda forskarexamen 1990/91–1994/95 som övergått till forskarutbildning t.o.m. läsåret 1998/99, fördelade på lärosäte.

Av **fig. 50 och 51** kan man även utläsa vid vilka lärosäten studenterna tagit sin grundexamen och vid vilka lärosäten de först påbörjat sin forskarutbildning. Om man delar upp lärosätena i de som haft rätt att utfärda examina inom forskarutbildning under perioden (**fig. 50**) och övriga (**fig. 51**), har omkring nio procent av dem som examinerats vid de förstnämnda lärosätena under perioden övergått till forskarutbildning, jämfört med ungefär en procent av de övriga. Om man utifrån denna gruppering också undersöker vid vilka lärosäten flest examinerade börjar sin forskarutbildning ligger Lunds universitet i topp för båda grupperna, följt av Uppsala, Göteborgs och Stockholms universitet. För studenterna från lärosäten utan egen forskarutbildning är det vanligare att börja forskarutbildningen i Göteborg än i Uppsala. I den gruppen

blir mer än fyrtio procent av de examinerade forskarstudenter vid Lunds eller Göteborgs universitet (jämfört med 30 procent för lärosätena med forskarutbildning).

Karolinska institutet, Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm är de lärosäten där andelen forskarstudenter från andra lärosäten är störst – omkring 50 procent. Vid Högskolan i Jönköping rör det sig dock bara om totalt fyra forskarstudenter.

Mer än 90 procent av de examinerade som övergått till forskarutbildning vid Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm respektive Kungl. Tekniska högskolan har gått vidare till forskarutbildning inom det egna lärosätet. Motsvarande siffror för de övriga lärosätena med forskarutbildning ligger alla över 70 procent, med undantag för Högskolan i Jönköping.

Nya forskarstuderande

ANTALET ANTAGNA STIGER ÅTER

Antalet antagna studerande till forskarutbildning har kontinuerligt ökat under hela 1990-talet. Fr.o.m. 1 april 1998 när de nya skärpta antagningsreglerna trädde i kraft sjönk antalet nyantagna kraftigt. Under budgetåret 1997 antogs 3 747 forskarstuderande medan antalet antagna budgetåret 1998 hade sjunkit till 3 163. **Se fig. 52.** Osäkerheten om studiefinansieringsutrymmet gjorde att universitet och högskolor intog en avvaktande hållning under 1998 till att anta nya forskarstuderande. 1999 ökade antalet nyantagna till 3 367, vilket kan tyda på att den kraftiga nedgången inte kommer att bli varaktig. Däremot kan man skönja en viss omfördelning av antagna mellan vetenskapsområdena. **Se fig. 53.**

Minskningarna har särskilt drabbat det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet som tidigare under 1990-talet antagit flest forskarstuderande. Budgetåret 1999 antogs 22 procent av samtliga nyantagna till det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, vilket är en minskning jämfört med budgetåret 1997 då andelen var 28 procent. Som framgår nedan står det humanistiska ämnesområdet för större delen av nedgången. I stället har det tekniska vetenskapsområdet ökat sin andel av de nyantagna kraftigt från budgetåret 1997 till budgetåret 1999 – från 27 procent till 33 procent – och är därmed det vetenskapsområdet som antog flest forskarstuderande 1999. Vid det medicinska vetenskapsområdet antogs 25 procent av samtliga nyantagna budgetåret 1999 mot 31 procent budgetåret 1998.

Den relativt stora skillnaden mellan budgetåren vid det medicinska vetenskapsområdet beror till viss del på ändrade rutiner för registrering av antagna till forskarutbildning.

Andelen nyantagna kvinnor har minskat något och ligger budgetåret 1999 på 42 procent. Under de två senaste åren har kvinnorna utgjort 43 procent av de antagna. Minskningen hänger samman med att det tekniska vetenskapsområdet har ökat kraftigt och där har andelen kvinnor traditionellt varit lågt. Samtidigt har det humanistiska området minskat, där andelen kvinnor är hög.

ANTALET NYBÖRJARE FORTSÄTTER ATT MINSKA

En nybörjare i forskarutbildningen definieras som en doktorand som för första gången redovisat en aktivitet om minst 10 procent vid ett visst lärosäte. Antalet nybörjare har hittills brukat vara färre än antalet antagna eftersom alla inte påbörjar studierna antagningsterminen utan oftast först nästkommande termin. Budgetåret 1998 var dock antalet nybörjare fler än antalet antagna vilket tyder på att lärosätena antagit fler doktorander under åren innan än vad man kunnat ta emot på utbildningen. Budgetåret 1999 antogs återigen närmare 200 fler forskarstuderande än de som påbörjade studierna.

Efter budgetåret 1997 har antalet nybörjare i forskarutbildningen minskat. Budgetåret 1999 påbörjade 3 186 personer sina forskarstudier, vilket var närmare 12 procent färre än budgetåret 1997. Det var framför allt det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet som drabbades av minskningarna. Mellan budgetåret 1997 och 1998 minskade antalet nybörjare med 39 procent inom detta vetenskapsområde. Budgetåret 1999 visar en viss återhämtning och minskningen jämfört med budgetåret 1997 var 28 procent. **Se fig. 54.**

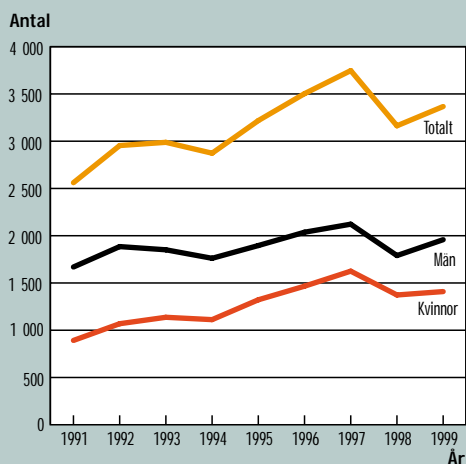

Fig. 52. Antagna till forskarutbildning budgetåren 1991–1999.

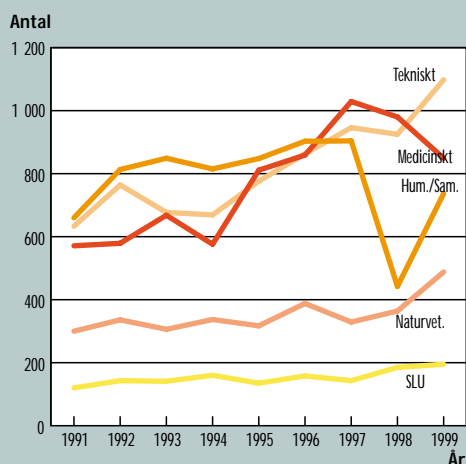

Fig. 53. Antagna till forskarutbildning per vetenskapsområde.

FLEST NYBÖRJARE INOM TEKNIK

En jämförelse av nybörjare per forskningsämnesområde (jfr. fakulteter) visar att under budgetåret 1999 hade teknikvetenskap flest nybörjare. De utgjorde 29 procent av samtliga nybörjare, en ökning med tre procentenheter sedan budgetåret 1998. Näst flest nybörjare hade medicinsk vetenskap, 21 procent. Det är en minskning med 11 procentenheter sedan föregående år. Den stora skillnaden mellan budgetåren för medicinsk vetenskap beror dels på att ovanligt många påbörjade utbildningen budgetåret 1998 dels på ändrade rutiner för registrering av nybörjare. Inom samhällsvetenskap återfanns 16 procent av nybörjarna, vilket var 5 procentenheter fler än 1998. Humaniora och religionsvetenskap visar däremot inga tendenser att ta igen den stora nedgången mellan budgetåren 1997 och 1998. Andelen nybörjare var 6 procent mot 11–12 procent under tidigare år. Det var framför allt humaniora/religionsvetenskap och i någon mån juridik och SLU-området som stod för det minskande antalet nybörjare i forskarutbildningen. **Se fig. 55.**

60 PROCENT AV NYBÖRJARNA VAR KVINNOR VID DET MEDICINSKA VETENSKAPSOMRÅDET

Andelen kvinnor utgjorde 43 procent av nybörjarna i forskarutbildningen budgetåret 1999. Flest kvinnor fanns vid det medicinska vetenskapsområdet, där drygt 60 procent av nybörjarna var kvinnor. Andelen kvinnor vid det tekniska vetenskapsområdet som påbörjade en forskarutbildning var 24 procent, samma andel som året innan. **Se fig. 56.**

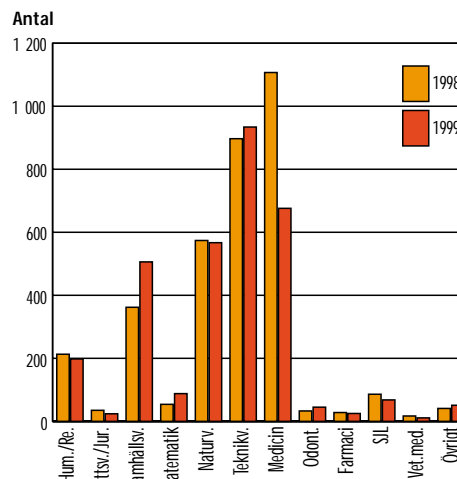

Fig. 55. Nybörjare vid forskarutbildningen per forskningsämne.

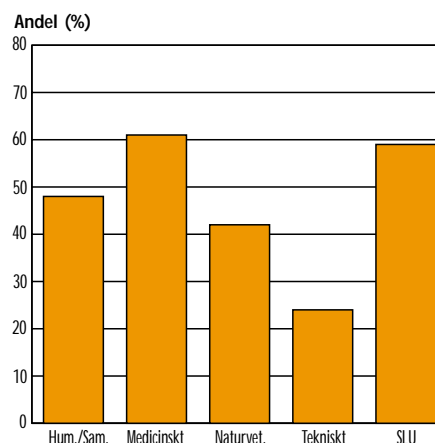

Fig. 56. Andel kvinnor av nybörjarna på forskarutbildning budgetåret 1999.

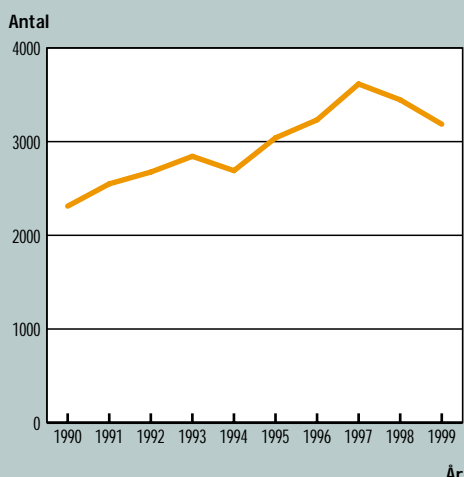

Fig. 54. Nybörjare vid forskarutbildningen budgetåren 1990–1999.

OFÖRÄNDRAD ÅLDERSFÖRDELNING BLAND NYBÖRJARNA

Åldersfördelningen det senaste budgetåret för doktorander som påbörjade en forskarutbildning har inte ändrats nämnvärt sedan föregående år. Av nybörjarna var 59 procent 29 år eller yngre, 27 procent var mellan 30–39 år och 14 procent över 40 år.

Skillnaderna mellan vetenskapsområdena är emellertid stora. Vid det tekniska och det naturvetenskapliga vetenskapsområdet var 72 resp. 76 procent av nybörjarna under 29 år, medan endast 44 resp. 46 procent var under 29 år vid det humanistisk-samhällsvetenskapliga och det medicinska vetenskapsområdet. **Se fig. 57 (nästa sida ►).**

Aktiva doktorander

ANTALET AKTIVA DOKTORANDER MINSKADE HÖSTTERMINEN 1999

Antalet aktiva doktorander uppgick höstterminen 1999 till cirka 18 100 och höstterminen 1998 till drygt 18 600, en minskning med 500 doktorander. Som aktiva forskarstuderande räknas de med en aktivitetsgrad om minst 10 procent. Nedgången orsakas av att antalet nybörjare minskat de senaste två budgetåren och att antalet examina ökat. Andelen kvinnor uppgick budgetåret 1999 till 43 procent, vilket är en ökning med en procentenhet sedan budgetåret 1998. **Se fig. 58.**

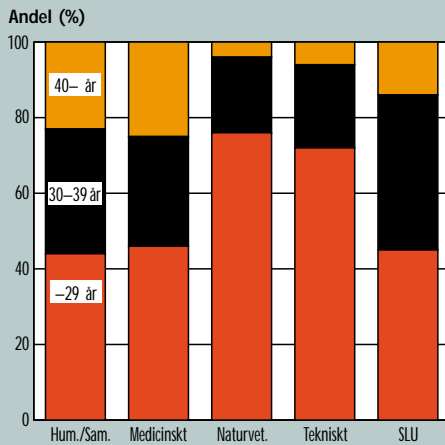

Fig. 57. Åldersfördelning bland nybörjarna per vetenskapsområde budgetåret 1999.

EN TREDJEDEL AV DOKTORANDERNA FINNS INOM DET HUMANISTISK-SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA OMRÅDET

Flest aktiva doktorander fanns höstterminen 1999 vid det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. De utgjorde 32 procent av samtliga aktiva, trots stora neddragningar av antalet nybörjare under de senaste åren. Det tekniska vetenskapsområdet hade 26 procent av de aktiva och det medicinska vetenskapsområdet 25 procent. Andelen vid det naturvetenskapliga vetenskapsområdet var 13 procent. **Se fig. 59.**

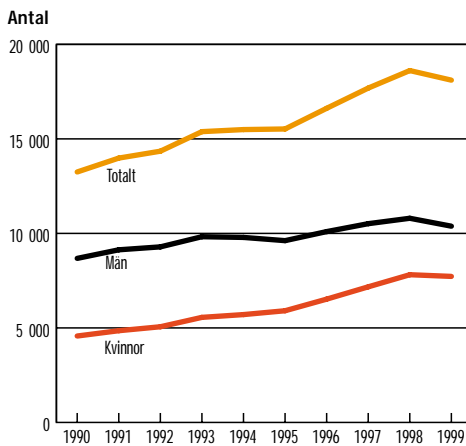

Fig. 58. Aktiva doktorander höstterminerna 1990-1999.

UNGA DOKTORANDER INOM TEKNIK OCH NATURVETENSKAP

Höstterminen 1980 var cirka 25 procent av de aktiva doktoranderna under 30 år. Höstterminen 1999 hade andelen under 30 år stigit till 33 procent. Det naturvetenskapliga och det tekniska vetenskapsområdet har störst andel yngre, 54 resp. 48 procent aktiva som är under 30 år. Vid det humanistisk-samhällsvetenskapliga och det medicinska vetenskapsområdet är åldersgruppen 40 år och äldre störst - 40 procent. **Se fig. 60.**

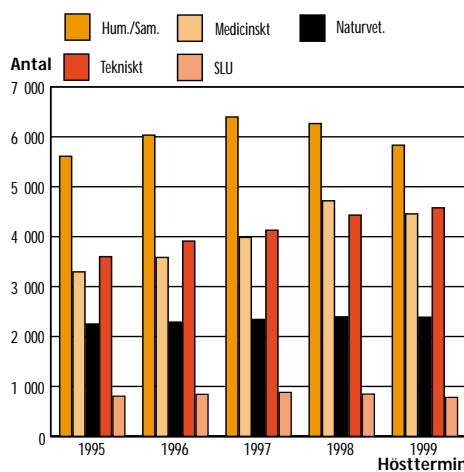

Fig. 59. Aktiva doktorander per vetenskapsområde höstterminerna 1990-1999.

NÄSTAN VAR TREDJE DOKTORAND STUDERAR PÅ HELTID

Nästan var tredje doktorand var heltidsaktiv. Vårterminen 1999 bedrev 32 procent av doktoranderna heltidsstudier, vilket innebär en liten minskning jämfört med höstterminen 1997 då 33 procent av de aktiva bedrev heltidsstudier. Minskningen av andelen heltidsaktiva beror troligen på att lärosätena numera i större utsträckning beaktar om en person har doktorand-

anställning. I anställningen ingår en viss del undervisning eller institutionstjänstgöring och doktoranden räknas därvid inte som heltidsaktiv.

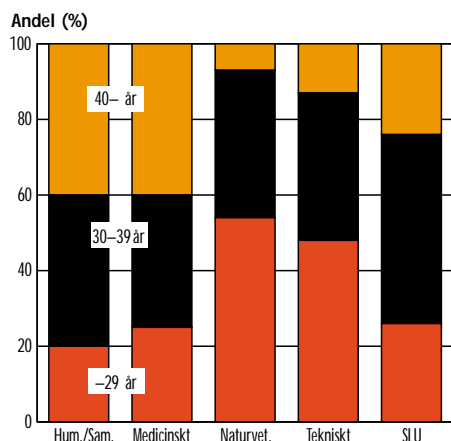

Fig. 60. Åldersfördelning bland aktiva doktorander höstterminen 1999.

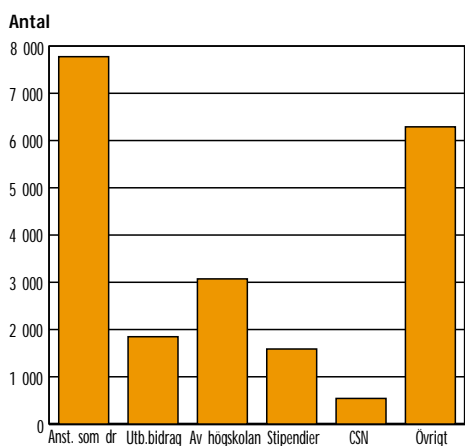

Fig. 61. Antal aktiva forskarstuderande fördelade efter försörjningstyp vårterminen 1999.

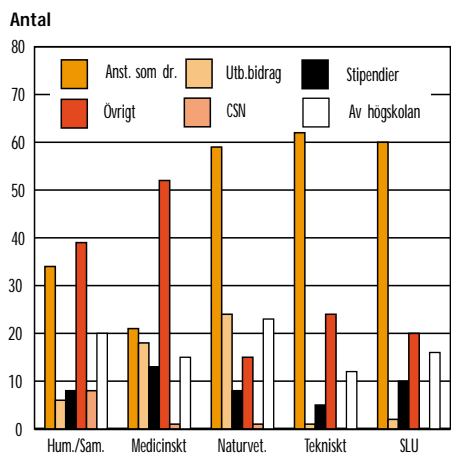

Fig. 62. Andel aktiva forskarstuderande per vetenskapsområde och försörjningstyp.

43 PROCENT AV DE FORSKARSTUDERANDE HAR ANSTÄLLNING SOM DOKTORAND

Det vanligast sättet att finansiera forskarstudier vårterminen 1999 var alltså genom anställning som doktorand. Närmare 43 procent av de aktiva doktoranderna hade anställning som doktorand, vilket är 3 procentenheter fler än höstterminen 1998. Av de aktiva männen hade 44 procent anställning som doktorand medan andelen kvinnor med doktorandanställning var något färre – 40 procent. Omkring 92 procent av dem som hade anställning som doktorand uppgav att de hade en heltids-tjänst.

Den näst största gruppen, 34 procent av de aktiva, finansierade forskarstudierna genom yrkesarbete med eller utan anknytning till forskarutbildning eller saknade försörjning.

Av samtliga aktiva vårterminen 1999 hade 10 procent utbildningsbidrag, 13 procent av kvinnorna och 8 procent av männen. Tjänst vid egen eller annan högskola hade 11 procent och stipendier 9 procent av de aktiva doktoranderna. Uppgifterna är inte nettoräknade. Flera finansieringstyper kan förekomma under samma studietid för en doktorand. **Se fig. 61.**

Det förelåg stora skillnader mellan vetenskapsområdena vårterminen 1999. Störst andel anställningar som doktorand fanns vid det tekniska vetenskapsområdet, det naturvetenskapliga vetenskapsområdet och vid SLU, där omkring 60 procent av de aktiva doktoranderna hade doktorandanställning. Minst andel doktorandanställningar fanns vid det medicinska vetenskapsområdet där 22 procent hade anställning som doktorand och det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet där 34 procent hade motsvarande anställning.

Störst andel stipendier hade det medicinska vetenskapsområdet, där 13 procent av de aktiva hade denna försörjning. Vid det tekniska vetenskapsområdet var andelen 5 procentenheter, vid SLU 10 och vid humanistisk-samhällsvetenskapliga 8 procentenheter. Stipendier finansieras huvudsakligen med externa medel, eftersom stipendier för doktorander som utgör ett alternativ till lön eller annan form av studiefinansiering inte får finansieras med statliga anslagsmedel. **Se fig. 62.**

Gruppen övrig finansiering – de doktorander som finansierade sina studier genom yrkesarbete – utgjorde omkring 34 procent av de aktiva. Störst andel yrkesverksamma fanns vid det medicinska och det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Cirka 52 respektive 39 procentenheter av de aktiva vid dessa vetenskapsområden yrkesarbetade vid sidan av studierna.

Examina

FORTSATT ÖKNING AV ANTALET FORSKAREXAMINA

Antalet avlagda forskarexamina har årligen ökat under hela 1990-talet. Under 1999 avlades 3 090 forskarexamina vid svenska universitet och högskolor. Antalet forskarexamina ökade därmed med 290 examina vilket motsvarar en ökning med drygt 10 procent jämfört med 1998. Av samtliga avlagda forskarexamina var 2 120 doktorsexamina och 970 licentiatexamina. Antalet doktorsexamina har därmed ökat med nära 10 procent och licentiatexamina med mer än 11 procent det senaste året. **Se fig. 63.**

NÄRA EN TREDJEDEL AV SAMTLIGA FORSKAREXAMINA 1999 AVLADES INOM TEKNISKT VETENSKAPSOMRÅDE

Den positiva utvecklingen av antalet avlagda forskarexamina sedan 1990 är genomgående inom samtliga vetenskapsområden. Under 1999 avlades flest forskarexamina, (988) inom tekniskt vetenskapsområde, vilket motsvarar nära 32 procent av samtliga forskarexamina. Detta hänger bl.a. samman med det jämförelsevis stora antalet avlagda licentiatexamina. Inom medicinskt vetenskapsområde avlades totalt 797 forskarexamina, inom humanistisk-samhällsvetenskapligt 679, inom naturvetenskapligt 480 och vid SLU 146. **Se fig. 64.**

Under 1999 avlades mer än dubbelt så många forskarexamina jämfört med 1990 både inom tekniskt vetenskapsområde, SLU och humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde. Det senaste året avtog ökningen av forskarexamina inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde. Examinationen inom naturvetenskapligt vetenskapsområde 1999 var till och med något lägre än föregående år. **Se fig. 65.**

EN TREDJEDEL AV SAMTLIGA DISPUTERADE 1999 ÅTERFINNS INOM MEDICINSKT VETENSKAPSOMRÅDE

Av totalt 2 120 doktorsexamina under 1999 avlades de flesta, 701, inom medicinskt vetenskapsområde. Inom humanistisk-samhällsvetenskapligt- och naturvetenskapligt vetenskapsområde minskade doktorsexaminationen något jämfört med 1998. Den största ökningen, relativt sett, av antalet disputerade sedan 1990 redovisas inom tekniskt vetenskapsområde, SLU samt inom humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde. Under 1999 disputerade mer än dubbelt så många inom dessa vetenskapsområden jämfört med 1990. **Se fig. 66.**

DRYGT HÄLFTEN AV SAMTLIGA LICENTIATEXAMINA 1999 AVLADES INOM TEKNISKT VETENSKAPSOMRÅDE

Antalet utfärdade licentiatexamina har totalt sett ökat inom samtliga vetenskapsområden under hela 1990-talet. Under 1999 utfärdades 970 licentiatexamina varav 519 inom tekniskt vetenskapsområde, vilket motsvarar nära 54 procent av samtliga licentiatexamina. Ökningen av licentiatexamina inom övriga vetenskapsområden är inte lika markant. **Se fig. 67.**

DRYGT VAR TREDJE FORSKAREXAMINERAD ÄR KVINNA

Förutom att det totala antalet forskarexamina har ökat under hela 1990-talet har även andelen kvinnor bland forskarexaminerade ökat år från år. Totalt examinerades 1 093 kvinnor i forskarutbildningen under 1999 vilket är 190 fler än under 1998. Under 1999 var andelen kvinnor bland forskarexaminerade 35 procent. Motsvarande andel 1998 var 32 procent. Jämfört med 1990, då andelen var 26 procent, har andelen kvinnor bland forskarexaminerade ökat med cirka 10 procentenheter de senaste 10 åren. Andelen kvinnor bland licentiatexaminerade 1999 ligger kvar på 32 procent sedan 1998. Bland disputerade har andelen kvinnor ökat från drygt 32 procent under 1998 till 37 procent under 1999. Sedan 1990 har utvecklingen av andelen kvinnor bland både disputerade och licentiatexaminerade varit ungefärligen lika. Inom båda grupperna har andelen ökat med cirka 10 procentenheter på 10 år. Totalt disputerade 784 kvinnor och 1 336 män under 1999. Av det totala antalet licentiatexamina avlades 309 av kvinnor och 661 av män. **Se fig. 68.**

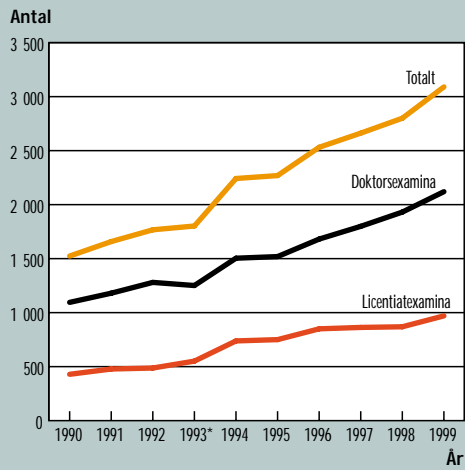

Fig. 63. Antal forskarexamina 1990–1999.
*1993 ändrades terminsgränserna vilket medförde en månad kortare redovisningsperiod.

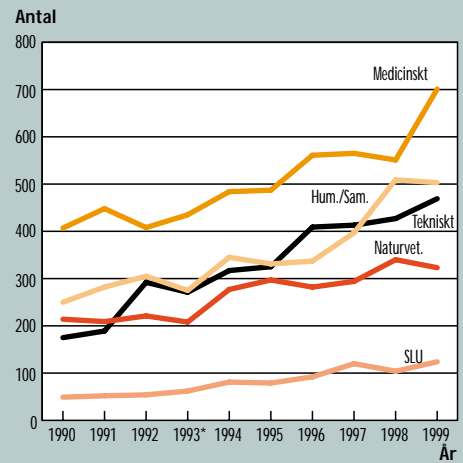

Fig. 66. Antal doktorsexamina per vetenskapsområde 1990–1999.
*1993 ändrades terminsgränserna vilket medförde en månad kortare redovisningsperiod.

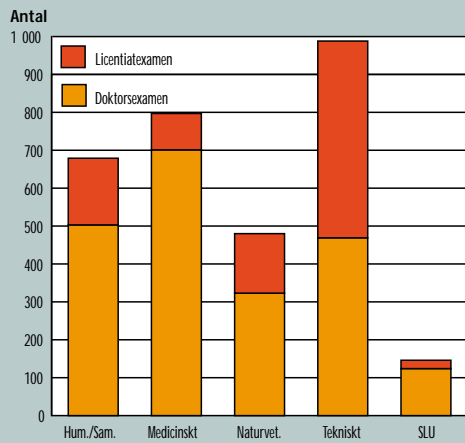

Fig. 64. Forskarexamina per vetenskapsområde 1999.

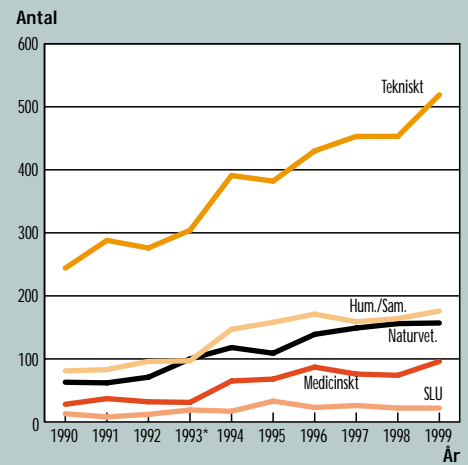

Fig. 67. Antal Licentiatexamen per vetenskapsområde 1990–1999.
*1993 ändrades terminsgränserna vilket medförde en månad kortare redovisningsperiod.

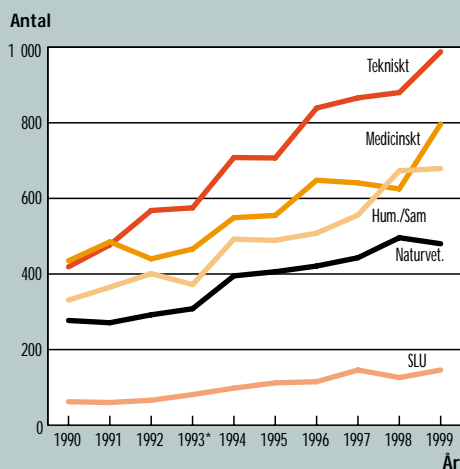

Fig. 65. Antal forskarexamina per vetenskapsområde 1990–1999.
*1993 ändrades terminsgränserna vilket medförde en månad kortare redovisningsperiod.

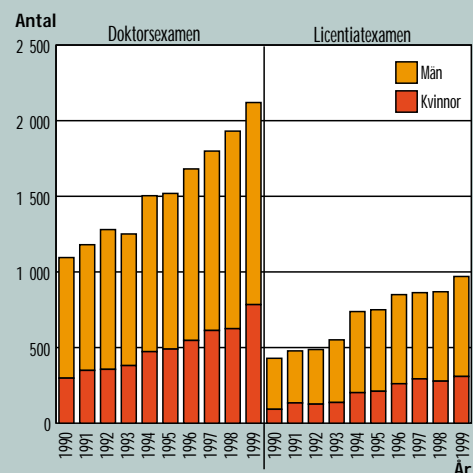

Fig. 68. Doktors- och licentiatexamen, män och kvinnor 1990–1999.

FRÅN 1 500 TILL 3 000 FORSKAREXAMINA PÅ 10 ÅR
Antalet avlagda forskarexamina har mer än fördubblats under de senaste 10 åren. Antalet disputerade har ökat under perioden med 94 procent från 1 095 till 2 120, medan licentiatexaminerade har ökat med 126 procent från 429 till 970. **Se fig. 69.**

Andelen kvinnor som under samma period avlagt forskarexamen har ökat från 26 procent 1990 till 35 procent 1999. Bland licentiatexaminerade har andelen kvinnor ökat från 21 procent till 32 procent och bland disputerade har andelen kvinnor ökat från 27 procent 1990 till 37 procent 1999. **Se fig. 70 och 71.**

STÖRST ANDEL KVINNOR BLAND LICENTIALEXAMINERADE INOM MEDICINSKT VETENSKAPSOMRÅDE

Andelen kvinnor bland licentiat- respektive doktorsexaminerade under 1999 varierar mellan de olika vetenskapsområdena. Störst andel kvinnor, 66 procent, redovisas bland licentiatexaminerade inom medicinskt vetenskapsområde. Även vid SLU där motsvarande andel är 55 procent är övervägande delen av examinerade kvinnor. Störst andel bland disputerade redovisas vid SLU där 48 procent av samtliga disputerade är kvinnor. Minst andel kvinnor bland forskarexaminerade återfinns inom tekniskt vetenskapsområde. Där är andelen kvinnor bland licentiatexaminerade 21 procent och bland disputerade 19 procent. **Se fig. 72.**

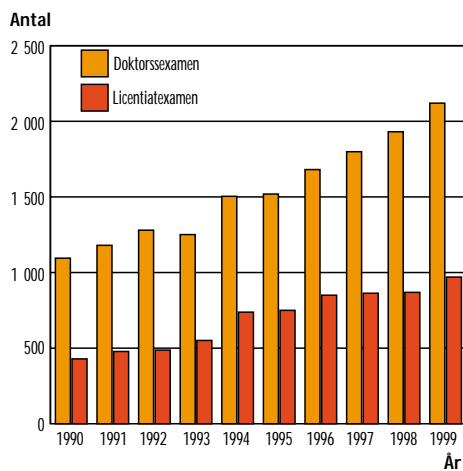

Fig. 69. Antal examinerade i forskarutbildningen 1990–1999.

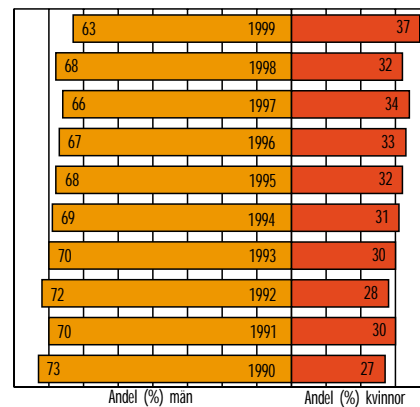

Fig. 71. Doktorsexamina, andel kvinnor och män (%) 1990–1999.

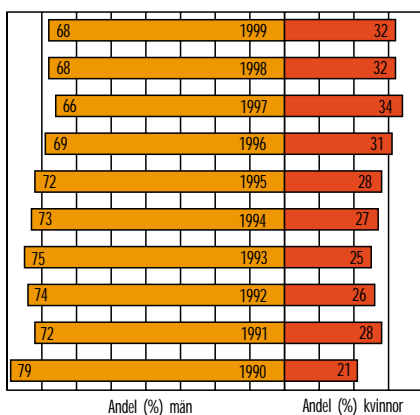

Fig. 70. Licentiatexamen, andel kvinnor och män (%) 1990–1999.

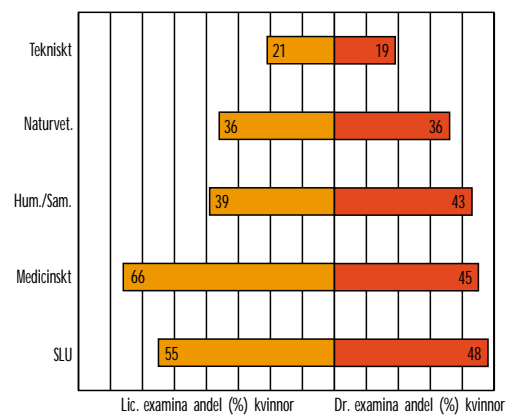

Fig. 72. Andel kvinnor i procent bland licentiat- och doktorsexaminerade per vetenskapsområde 1999.

TEKNIKVETENSKAP HAR FLEST FORSKAREXAMINERADE

Inom teknikvetenskap avlades 899 forskarexamina, vilket motsvarar nära 30 procent av samtliga forskarexamina under 1999. Stora nationella forskningsämnesområden efter teknikvetenskap avseende forskarexamina är medicin med 721 examina, naturvetenskap med 525, samhällsvetenskap 386 och humaniora/religionsvetenskap med 248 forskarexamina under 1999. I likhet med tidigare år har det nationella forskningsämnesområdet medicin det största antalet doktorsexaminerade. Under 1999 var antalet disputerade 634 vilket motsvarar 30 procent av all doktorsexamination under 1999. Teknikvetenskap och naturvetenskap var i storleksordning de näst största nationella forskningsämnesområdena avseende doktorsexamina.

Teknikvetenskap är, i likhet med tidigare år, det nationella

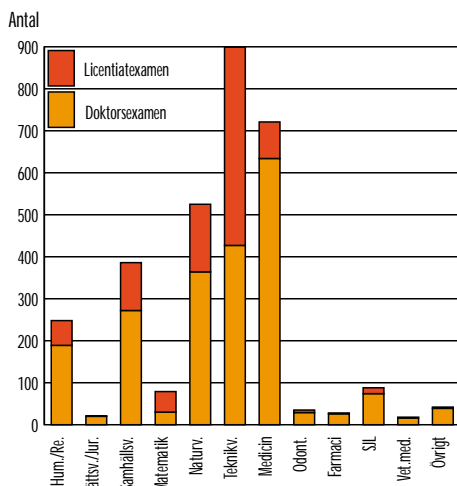

Fig. 73. Forskarexamina per nationellt forskningsämnesområde 1999.

forskningsämnesområde som i särklass har det största antalet licentiatexaminerade. Med 472 licentiatexamina är nära 50 procent av samtliga licentiatexamina under 1999 avlagda inom teknikvetenskap. Andra nationella forskningsämnesområden med många licentiatexaminerade är naturvetenskap och samhällsvetenskap. Matematik är det enda nationella forskningsämne som redovisar fler licentiatexaminerade än disputerade. **Se fig. 73.** (SJL är det nationella forskningsämnesområdet Skogs, Jordbruksvetenskap och Landskapsplanering).

Andelen kvinnor bland de forskarexaminerade varierar mellan olika nationella forskningsämnesområden. Områden med minst andel kvinnor bland examinerade är matematik och teknikvetenskap. Bland de större nationella forskningsämnesområdena är andelen kvinnor störst inom medicin, humaniora/religionsvetenskap och samhällsvetenskap. **Se fig. 74.**

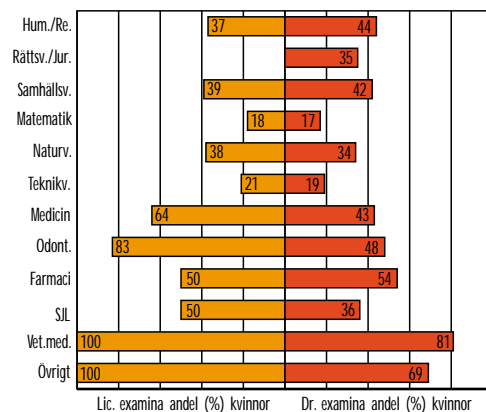

Fig. 74. Andel kvinnor i procent bland licentiat- och doktorsexaminerade per nationellt forskningsämnesområde 1999.

LICENTIALEXAMINERADE FYRA ÅR YNGRE ÄN DOKTORSEXAMINERADE

Medianåldern bland examinerade doktorer var 35 år läsåret 1998/99. Jämfört med föregående år har därmed åldern bland disputerade ökat med ett år. Under de senaste 20 åren har medianåldern legat mellan 35 och 36 år. Den högsta medelåldern läsåret 1998/99, cirka 45 år, hade doktorsexaminerade inom odontologisk vetenskap och teologie doktor. Lägst medianålder, 32 år, hade examinerade med teknologie doktorsexamen och filosofie doktor inom naturvetenskapligt vetenskapsområde. Även licentiatexaminerade läsåret 1998/99 har i genomsnitt blivit ett år äldre jämfört med läsåret innan. Läsåret 1998/99 var medianåldern 31 år för licentiatexaminerade. Medianåldern är generellt något lägre för män jämfört med kvinnor.

Den senaste statistiken avseende ålder bland disputerade avser vårterminen 1999. Vid en jämförelse med vårterminen 1998 har andelen disputerade i åldersgruppen under 30 år minskat för både män och kvinnor. Andelen disputerade män under 30 år vårterminen 1999 var 9,5 procent och bland kvinnor 7,5 procent. Motsvarande andelar för vårterminen 1998 var 15 respektive 11,8 procent. Andelen disputerade i den yngre åldersgruppen är dock fortfarande högre för både män och kvinnor än motsvarande för vårterminen 1997. Bland licentiatexaminerade är andelen examinerade under 30 år av naturliga skäl betydligt högre för både män och kvinnor. Vårterminen 1999 var andelen 39 procent för män och 25 procent för kvinnor. Här är det större skillnad mellan män och kvinnor jämfört med åldersfördelningen bland disputerade. **Se fig. 75 och 76** (nästa sida ►).

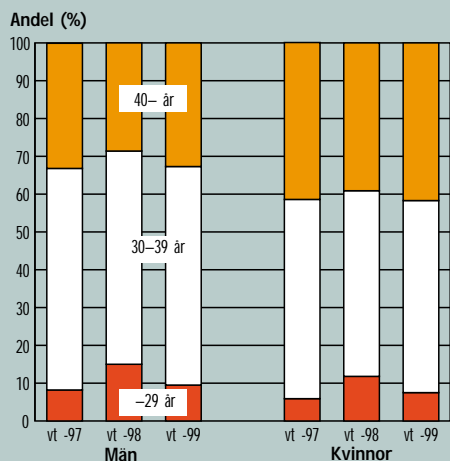

Fig. 75. Andel disputerade män och kvinnor i olika åldersgrupper vårterminerna 1997-1999.

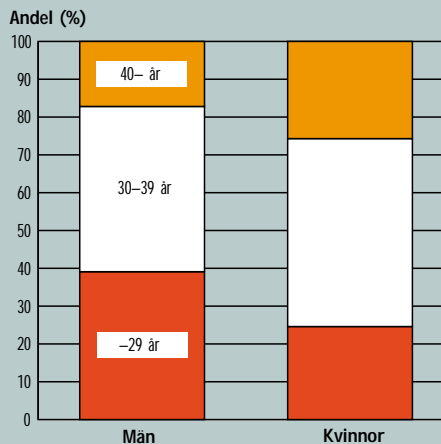

Fig. 76. Andel licentiatexaminerade män och kvinnor i olika åldersgrupper vårterminen 1999.

VAR FEMTE DISPUTERAD INOM NATURVETENSKAPLIGT VETENSKAPSOMRÅDE ÄR UNDER 30 ÅR

Störst andel examinerade under 30 år finns inom naturvetenskapligt vetenskapsområde där 20 procent av de disputerade var yngre än 30 år. Inom naturvetenskapligt vetenskapsområde och vid SLU har andelen disputerade under 30 år ökat vårterminen 1999 jämfört med terminen innan. Tekniskt vetenskapsområde har den näst största andelen disputerade i den yngre åldersgruppen, 10 procent. Bland licentiatexaminerade är andelen under 30 år också störst inom tekniskt och naturvetenskapligt vetenskapsområde. **Se fig. 77 och 78.**

OFÖRÄNDRADE STUDIETIDER I FORSKARUTBILDNINGEN

Den genomsnittliga nettostudietiden räknat i medianantal terminer för forskarstuderanden som avlade en doktorsexamen

under vårterminen 1999 var 9,0 terminer, dvs 4,5 år. Nettostudietiden är beräknad på uppgiven aktivitetsgrad. Motsvarande för dem som avlade en licentiatexamen var 5,3 terminer. Nettostudietiden för kvinnor som disputerade vårterminen 1999 var 9,3 terminer och för män 8,8 terminer vilket innebär en knapp termin kortare nettostudietid för disputerade män. Bland licentiatexaminerade är nettostudietiden lika för kvinnor och män. Beräkningen av bruttostudietid utgår från första termin doktoranden har minst tio procents aktivitet. För disputerade är bruttostudietiden i genomsnitt 12 terminer, motsvarande 6 år. Bruttostudietiden är en termin längre för kvinnor, 13 terminer jämfört med 12 för män. För licentiatexaminerade är bruttostudietiden 7 terminer och även bruttostudietiden är en termin längre för kvinnor, 8 terminer jämfört med 7 för män. Under de senaste åren har såväl netto- som bruttostudietiden varit i stort sett oförändrad. **Se fig. 79.**

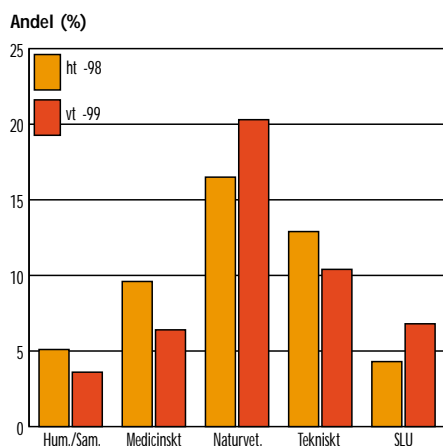

Fig. 77. Andel disputerade i åldersgruppen under 30 år inom olika vetenskapsområden höstterminen 1998 och vårterminen 1999.

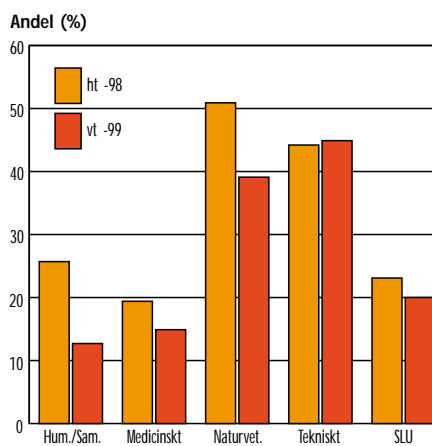

Fig. 78. Andel licentiatexaminerade i åldersgruppen under 30 år inom olika vetenskapsområden höstterminen 1998 och vårterminen 1999.

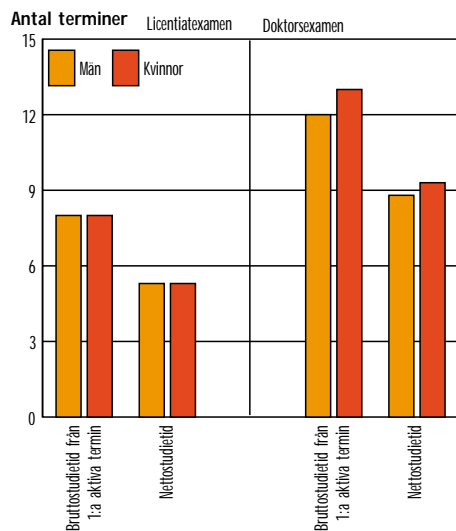

Fig. 79. Forskarexamina vt -99, brutto- och nettostudietid räknat i terminer.

Examensmål i forskarutbildningen

Examensmål för forskarutbildningen vid universiteten finns angivna för treårsperioden 1997–1999 och avser lägsta antal avlagda examina. I och med utgången av 1999 kan den slutliga måluppfyllelsen redovisas för hela treårsperioden. Examensmålen varierar mellan universiteten och inom vetenskapsområden. Vid beräkning av måluppfyllelse räknas en doktorsexamen som en examen och licentiatexamen som en halv examen. En doktorsexamen där licentiatexamen tidigare tagits ut räknas som en halv examen. I **fig. 80** (se nästa sida) redovisas examensmålen för perioden budgetåren 1997–1999 för respektive universitet. I **fig. 80** framgår antalet examina för respektive år under perioden (beräknad enligt ovan), summa avlagda examina under perioden, differens mellan avlagda och minimiantal enligt utbildningsuppdraget samt måluppfyllelse, dvs. andel uppnådda examina av utbildningsuppdraget. Uppgifterna i **fig. 80** för 1997 och 1998 är hämtade från universitetens årsredovisningar, medan uppgifter för 1999 är hämtade ur SCB:s individregister och visar registrerade uppgifter. Antalsmässigt kan de senare uppgifterna vara något underskattade vid jämförelser med uppgifter ur högskolornas årsredovisningar, där gruppdata har använts och där även planerade men ej registrerade examina kan vara medräknade.

EXAMENSMÅLEN HAR I STORT SETT UPPFYLLTS

Av **fig. 80** framgår att examensmålen i stort sett har uppfyllts. Dock har examensmålen inom tekniskt vetenskapsområde överlag inte kunnat uppfyllas. Endast vid Lunds universitet har examensmålen inom tekniskt vetenskapsområde uppnått minst 100 procent. Det framgår av lärosätenas årsredovisningar att examensmålen inom tekniskt vetenskapsområde anses har varit alltför högt ställda. Även inom naturvetenskapligt- respektive medicinskt vetenskapsområde har några lärosäten inte kunnat nå upp till examensmålen för perioden. Måluppfyllelsen varierar mellan 85 och 99 procent för de examensmål som inte har nåtts.

U/H/Vetenskapsområde	1997*	Antal Examina 1998*	1999**	Summa avlagda examina 1997-1999	Minimiantal examina enligt utb.uppdrag 1997-1999	Differens summa avlagda och miniantal	Andel (%) uppnådda examina enligt utb.uppdraget
Uppsala universitet							
Hum./Sam.	90	103	128	321	274	47	117,2
Medicinskt	85	85	116,5	286,5	283	3,5	101,2
Naturvetenskapligt ¹	106	109	96,5	311,5	367	-55,5	84,9
TOTALT	281	297	341	919	924	-5	99,5
Lunds universitet							
Hum./Sam.	97,5	97,5	110	305	247	58	123,5
Medicinskt	101	101,5	132,5	335	278	57	120,5
Naturvetenskapligt	60,5	79,5	70	210	209	1	100,5
Tekniskt	99,5	104	96,5	300	282	18	106,4
TOTALT	358,5	382,5	409	1150	1016	134	113,2
Göteborgs universitet							
Hum./Sam.	99	119	102,5	320,5	207	113,5	154,8
Medicinskt	87	84	112	282,5	282	0,5	100,2
Naturvetenskapligt	68	64	63,5	195,5	184	11,5	106,3
TOTALT	254	267	277,5	798,5	673	125,5	118,6
Stockholms universitet ***							
Hum./Sam.	91,5	112,5	92,0	296	267	29	110,9
Naturvetenskapligt	86,5	112	98	296,5	289	7,5	102,6
TOTALT	178,0	224,5	190,0	592,5	556	36,5	106,6
Umeå universitet							
Hum./Sam.	26,5	43	40,5	110	84	26	131,0
Medicinskt	51	43,5	50,5	145	142	3	102,1
Naturvetenskapligt	35	39	31,5	105,5	123	-17,5	85,8
TOTALT	112,5	125,5	122,5	360,5	349	11,5	103,3
Linköpings universitet							
Hum./Sam. ²	22,5	26,5	33	82	71	11	115,5
Medicinskt	29	41	40,5	110,5	112	-1,5	98,7
Tekniskt	63	65,5	80	208,5	218	-9,5	95,6
TOTALT	114,5	133	153,5	401	401	0	100,0
Karolinska institutet							
Medicinskt	233	216,5	266	715,5	595	120,5	120,3
Kungliga Tekniska högskolan							
Tekniskt	174,5	185	210	569,5	578	-8,5	98,5
Luleå tekniska universitet ***							
Tekniskt	39	46	50,5	135,5	144	-8,5	94,1
Sveriges lantbruksuniversitet							
Lant.vet., Skogsvet. och Vet.med.	129	110	126,5	365,5	270	95,5	135,4
Chalmers tekniska högskola ***							
Tekniskt	135,5	114,5	126	376	418	-42	90,0
Högskolan i Jönköping ***							
Hum./Sam.		1	4,5	5,5	4	1,5	137,5

* Uppgifter från lärosätenas årsredovisningar
¹ inkluderar målet för tekniskt vetenskapsområde

** Uppgifter för 1999 är från NU-databasen
² inkluderar Tema

*** Samtliga uppgifter från NU-databasen

Fig. 80. Examensmål i forskarutbildning för treårsperioden 1997–1999. (Antalet avlagda examina beräknas enligt Dr.examen=1, Dr. examen med en tidigare lic.examen = 0,5 och licexamen = 0,5.)

EN AV FYRA DISPUTERADE HAR EN TIDIGARE LICENTIATEXAMEN

Med en ökad licentiatexamen följer naturligt att doktorsexaminerade i större utsträckning har en tidigare licentiatexamen. Flertalet av dem som idag avlägger en licentiatexamen fortsätter mot en doktorsexamen. Av samtliga disputerade under 1999 har cirka en fjärdedel en tidigare forskarexamen. Tekniskt vetenskapsområde hade bland disputerade 1999 den i särklass största andelen med en tidigare licentiatexamen, 62 procent. Inom medicinskt vetenskapsområde är förekomsten

av dubbla forskarexamina minst, endast 8 procent. **Se fig. 81.** Disputerade män hade under 1999 i större utsträckning än kvinnor avlagt en tidigare licentiatexamen, 29 procent av männen mot 18 procent av kvinnorna.

Störst andel disputerade med en tidigare licentiatexamen finns inom forskningsämnesområdet matematik. Där hade 1999 cirka 70 procent av doktorsexaminerade en tidigare forskarexamen. Matematik och teknikvetenskap med drygt 63 procent är de forskningsämnesområden som i särklass har störst andel disputerade med en tidigare forskarexamen. **Se fig. 82.**

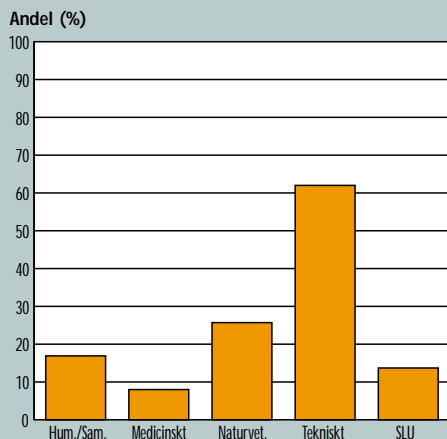

Fig. 81. Andel disputerade per vetenskapsområde 1999 med en tidigare licentiatexamen.

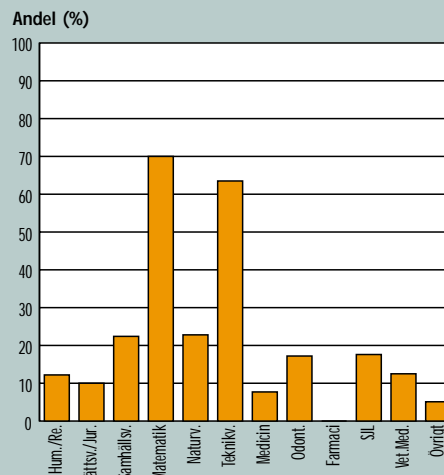

Fig. 82. Andel disputerade per nationellt forskningsområde 1999 med en tidigare licentiatexamen.

Forskarskolor

Under hösten 1999 undersökte Högskoleverket förekomsten och utvecklingen av forskarskolor. Resultaten finns publicerade i rapporten *Forskarskolor – ett regeringsuppdrag* (Högskoleverkets rapportserie 2000:2). I rapporten konstaterades att begreppet forskarskola inte är klart definierat i Sverige. Kartläggningen begränsades till att gälla forskarskolor på forskarutbildningsnivå. I övrigt var det upp till lärosätena som besvarade verkets enkät att avgöra vad som utgjorde en forskarskola.

I enkäten, som skickades ut till samtliga 19 lärosäten som har rätt att utfärda doktorsexamen, ombads lärosätena att ange definitioner på begreppet forskarskola. Både sammanhållen utbildning i fyra år och korta doktorandkurser var vanliga svar. Andra kännetecken uppgavs vara gemensamma kurser och seminarier, ett specifikt kursutbud, gemensam antagning och en egen urskiljbar organisation för forskarutbildningen. Mångvetenskapligt samarbete och nätverk nämndes också som utmärkande för forskarskolor.

MÅNGA FORSKARSKOLOR HAR ETABLERATS

I enkäterna redovisas 161 forskarskolor. Gemensamma forskarskolor har inte alltid samma beteckning vid olika högsolor, varför det inte har varit möjligt att helt undvika dubbelräkningar. Enligt enkäten förekommer forskarskolor i dag vid

samtliga lärosäten som har rätt att utfärda doktorsexamen utom vid Högskolan i Kalmar, Handelshögskolan i Stockholm och Malmö högskola.

Hur många studenter som omfattas av forskarskoleverksamhet går inte att säga utifrån det material som samlats in. Detta hänger samman med att det inte finns någon enhetlig definition och utformning för forskarskolor. I sina årsredovisningar för 1999 uppger Chalmers att omkring 70 procent av studenterna omfattas av verksamheten, medan Kungl. Tekniska högskolan uppger att 40 procent av institutionerna är inblandade. Karlstad har organiserat all sin forskarutbildning inom ramen för två forskarskolor.

Enligt de enkätsvar som kom in startade den första forskarskolan 1980 vid Linköpings universitet inom nuvarande humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde. Den forskarskolan initierades av lärosätet. Med en vidare definition av forskarskola finns vid vissa högsolor forskarskolor som startat tidigare. De idéer som i dag ligger till grund för bildandet av forskarskolor fanns till stor del redan i 1963 års forskarutredning.

I **fig. 83** redovisas enkätsvaren per lärosäte sorterade efter startår för den första forskarskolan vid universitetet/högskolan. De första forskarskolorna i början av 1980-talet startades på initiativ från lärosätena själva. De forskarskolor som introducerades vid lärosätena i slutet av 1980-talet och tidigt 1990-tal hade i regel externa initiativtagare.

FLEST FORSKARSKOLOR INOM TEKNIK

Enligt enkätsvaren fanns höstterminen 1999 forskarskolor inom samtliga vetenskapsområden. Flest fanns inom teknik och humaniora-samhällsvetenskap. Inom humaniora-samhällsvetenskap har forskarskolor i högre grad initierats av lärosätena än inom teknik och naturvetenskap där forskarskolorna ofta tillkommit genom en extern finansiär. Flera externa finansiärer av forskarskolor har tillkommit under 1990-talet. Det verkar också som om lärare och forskare vid universitet och högskolor i hög grad utgör aktiva drivkrafter i utvecklingen av forskarskolor.

Mer än 80 procent av de redovisade forskarskolorna omfattar fler än ett ämne. Inom medicin omfattar samtliga forskarskolor flera ämnen. Sådana forskarskolor finns även inom de övriga vetenskapsområdena. En majoritet av forskarskolorna omfattar emellertid endast ett vetenskapsområde, framför allt inom humaniora-samhällsvetenskap. Inom medicin omfattar forskarskolorna relativt sett flest vetenskapsområden.

Med hänsyn tagen, där så är möjligt, till dubbelräkningar finns uppgifter redovisade för 150 forskarskolor fördelade på de olika vetenskapsområdena. De flesta har initierats av lärosätet.

Se fig. 84.

Den vanligast förekommande forskarskolan omfattar ett samarbete mellan flera lärosäten och näringslivet. Men även forskarskolor som endast bygger på samarbete inom det egna lärosätet är vanliga, liksom forskarskolor som samverkar mellan andra lärosäten.

FORSKARSKOLOR FINANSIERAS PÅ FLERA SÄTT

Fler än hälften av de redovisade forskarskolorna har endast en finansiär. Bland dessa forskarskolor är det egna lärosätet den huvudsakliga finansiären. Inom humaniora-samhällsvetenskap är forskarskolor med en finansiär mest förekommande. Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) står som ensam finansiär för cirka 20 procent av samtliga forskarskolor och flest inom teknik och naturvetenskap. Totalt sett är det egna lärosätet på något sätt med och finansierar upp mot 60 procent av samtliga forskarskolor. Omkring 40 procent av forskarskolorna har helt eller delvis SSF som finansiär. Finansiering av doktorandanställningar är vanligast inom vetenskapsområdena teknik och naturvetenskap och minst förekommande inom humaniora-samhällsvetenskap.

Universitet/högskola	Startår	Initiativtagare	Förekommer forskarskola för närvarande
Linköpings universitet	1980	Lärosätet	Ja
Luleå tekniska universitet	1981	Lärosätet	Ja
Uppsala universitet	1982	–	Ja
Karolinska institutet	1985	–	Ja
Örebro universitet	1987	Extern	Ja
Göteborgs universitet	1988	Extern	Ja
Chalmers tekniska högskola	1988	Extern	Ja
Lunds universitet	1991	Extern	Ja
Kungl. Tekniska högskolan	1994	Extern	Ja
Sveriges lantbruksuniversitet	1994	Både lärosätet och Extern	Ja
Växjö universitet	1994	Både lärosätet och Extern	Ja
Högskolan i Jönköping	1995	Lärosätet	Ja
Umeå universitet	1996	Lärosätet	Ja
Stockholms universitet	1997	Extern	Ja
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	1997	Lärosätet	Ja
Karlstads universitet	1999	Lärosätet	Ja
Högskolan i Kalmar	–	–	–
Handelshögskolan i Stockholm	–	–	–
Malmö högskola	–	–	–

Fig. 83. Startår och initiativtagare till den första forskarskolan vid respektive lärosäte samt om det för närvarande förekommer forskarskola vid lärosätet.

Vetenskapsområde	Antal redovisade forskarskolor	Initiativtagare		
		Lärosäte	Extern	Lärosäte och extern
Humanistisk/samhällsvetenskapligt	47	32	11	4
Medicinskt	11	5	3	3
Naturvetenskapligt	28	10	13	5
Tekniskt	53	26	21	6
SLU	11	5	2	4
TOTALT	150	78	50	22
Andel (%)		52,0	33,3	14,7

Fig. 84. Antal forskarskolor och initiativtagare till nuvarande forskarskolor per vetenskapsområde inklusive SLU.

Uppföljning av 1998 års forskarutbildningsreform

Högskoleverket har påbörjat en uppföljningsstudie av 1998 års forskarutbildningsreform. Konsekvenser av reformen ska belysas ur olika aspekter bl.a. vad avser antagna till forskarutbildning, ålder, kön, studiefinansiering, genomströmning. I nedanstående sammanställning redovisas antalet antagna till forskarutbildning före och efter 1 april 1998 då de nya skärpta reglerna vad avser studiefinansiering trädde i kraft.

NYANTAGNA VÅRTERMINEN 1997 OCH VÅRTERMINEN 1998

Antalet nyantagna till forskarutbildning har ökat under hela 1990-talet.

En jämförelse mellan vårterminen 1997 och vårterminen 1998 visar att antalet antagna till forskarutbildning totalt sett alltså ökade något, från 2 138 vårterminen 1997 till 2 200 vårterminen 1998. Totalt antogs cirka 60 fler forskarstuderande under vårterminen 1998 än vårterminen 1997. Ökningen berodde i stort sett på att medicinsk fakultet vårterminen 1998 antog betydligt fler forskarstuderande än tidigare terminer. Andelen kvinnor ökade från 44 procent av de nyantagna vårterminen 1997 till 46 procent vårterminen 1998.

Vårterminen 1997 antogs en större andel forskarstuderande efter 1 april. Förhållandet var de motsatta vårterminen 1998 när de nya antagningsreglerna trätt i kraft. De studerande som antogs före 1 april antogs enligt gamla regler och berördes inte av de skärpta finansieringskraven. **Se fig. 85.**

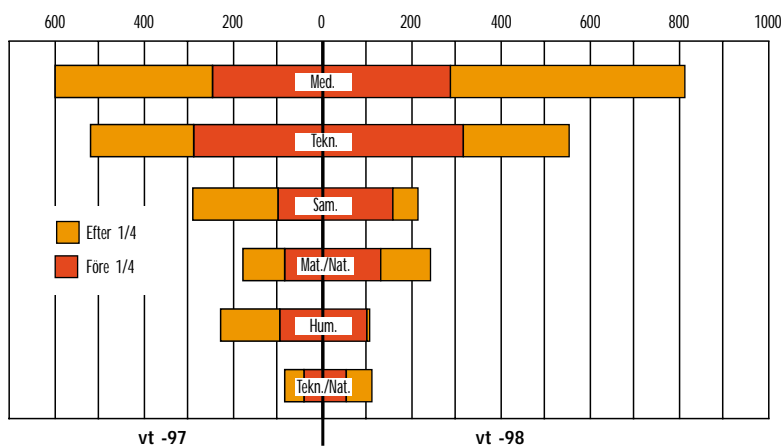

Fig. 85. Antal antagna till forskarutbildning före respektive efter 1:a april vt -97 och vt -98 per fakultet. (Källa: SCB)

Antalet nyantagna vårterminen 1998 visar på stora skillnader mellan fakulteterna. Som framgår av diagrammet har de största fakulteterna, de medicinska och de tekniska, ytterligare ökat sin dominans jämfört med vårterminen 1997. Även den tekniskt-naturvetenskapliga och de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna har ökat påtagligt. Däremot har de humanistiska fakulteterna mer än halverat antalet nyantagna och de samhällsvetenskapliga fakulteterna har minskat med cirka 27 procent. Osäkerheten om studiefinansieringsutrymmet har gjort att lärosätena intog en avvaktande hållning till att anta nya forskarstuderande vid dessa fakulteter under vårterminen 1998.

NYANTAGNA VID DE STÖRRE FAKULTETERNA

Antalet nyantagna till *de humanistiska fakulteterna* mer än halverades från 228 vårterminen 1997 till 104 vårterminen 1998, vilket hängde samman med att de resurser som finns för studiefinansiering måste fördelas mellan de nyantagna och de som redan finns i systemet. Finansieringen ska dessutom avse hela utbildningstiden, vilket ökar osäkerheten ytterligare, inte minst vad avser externa finansierings långsiktiga åtaganden.

Det är framför allt Uppsala, Lunds och Stockholms universitet som dragit ner antalet nyantagna på humanistisk fakultet till ett minimum. Uppsala universitet antog endast sju forskarstuderande vårterminen 1998 mot ett 50-tal per termin tidigare år. Likaså antogs endast 5 forskarstuderande till humanistiska fakultet vid Stockholms universitet våren 1998 och 16 till Lunds universitet. Tidigare år antogs mellan 50–60 forskarstuderande per termin. De som antogs våren 1998 antogs i princip före första april. Endast enstaka personer antogs efter första april. Göteborgs universitet har däremot ökat antalet nyantagna till humanistisk fakultet vårterminen 1998 till 53 nyantagna mot

45 året innan. Alla utom en antogs emellertid före första april.

Även antagningen till *teologisk fakultet* har mer än halverats från 37 nyantagna doktorander vårterminen 1997 till 11 vårterminen 1998. Endast 1 forskarstuderande antogs efter 1 april 1998.

Vid *samhällsvetenskaplig fakultet* har antalet nyantagna till forskarutbildning minskat med 27 procent mellan vårterminen 1997 då 290 nya forskarstuderande antog till 212 vårterminen 1998. Även här antog tre fjärdedelar av de nyantagna före första april. Vårterminen 1997 antogs två tredjedelar före första april och en tredjedel efter. Tendensen är densamma som för humanistisk fakultet, dvs. att det stora flertalet antogs innan de nya antagningsreglerna trädde i kraft.

Ser man på antagningen vid de enskilda universiteten framgår att Stockholms universitet, som drastiskt minskade antalet antagna till humanistisk fakultet, istället har satsat på samhällsvetenskaplig fakultet. Antalet antagna har ökat med 30 procent vårterminen 1998 jämfört med vårterminen 1997. Totalt antogs 81 doktorander vårterminen 1998 varav 5 efter 1 april. Vid Uppsala universitet antogs i stort lika många doktorander vårterminen 1998 som vårterminen 1997. Universiteten i Lund, Göteborg och Umeå har däremot halverat antalet antagna till samhällsvetenskaplig fakultet jämfört med vårterminen 1997.

Medicinsk fakultet har antagit långt fler forskarstuderande än någon gång tidigare.

Vårterminen 1998 antog medicinsk fakultet 808 doktorander, vilket är 37 procent av samtliga nyantagna och 200 fler än vårterminen 1997. Det är Karolinska institutet som står för den stora ökningen. Där antogs cirka 70 procent av samtliga antagna vid medicinsk fakultet och den stora ökningen skedde efter den 1 april 1998. Även medicinsk fakultet vid Linköpings universitet har ökat antalet nybörjare från vårterminen 1997 till vårterminen 1998 från 29 till 52 nyantagna. De

övriga medicinska fakulteterna har däremot minskat. Vid Lunds universitet och Umeå universitet har antalet antagna halverats mellan vårterminen 1997 och 1998. Likaså har relativt stora minskningar skett av antalet nyantagna vid universiteten i Uppsala och Göteborg.

Teknisk fakultet förefaller inte ha inte påverkats nämnvärt av reformen vad avser antagning till forskarutbildning. Vårterminen 1998 antogs något fler forskarstuderande än vårterminen 1997. Något fler forskarstuderande antogs före 1 april än efter såväl vårterminen 1997 som vårterminen 1998.

Såväl de *matematiskt-naturvetenskapliga fakulteterna* som den *teknisk-naturvetenskapliga fakulteten* antog något fler studerande vårterminen 1998 än vårterminen 1997 och tycks inte ha påverkats av reformen vad avser antalet nyantagna.

Övriga fakulteter antar förhållandevis få forskarstuderande. Inga större förändringar har bland dessa fakulteter kunnat konstateras i samband med reformen utöver en allmän återhållsamhet avseende nyantagning av forskarstuderanden. **Se fig. 86.**

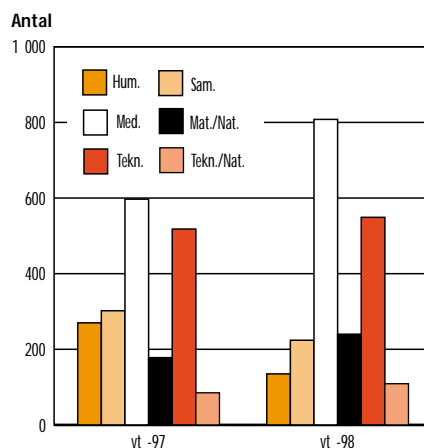

Fig. 86. Nyantagna doktorander vårterminerna 1997 och 1998 vid de större fakulteterna.

FORSKNING

BILD

Forskning bedrivs vid landets samtliga lärosäten utom vid de konstnärliga högskolorna, som har ett särskilt uppdrag för konstnärligt utvecklingsarbete. De tio universiteten under Utbildningsdepartementet, inklusive Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan, anvisas resurser för forskning och forskarutbildning per vetenskapsområden som riksdagen beslutar om. Sveriges lantbruksuniversitet, inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde, erhåller ett samlat anslag för grundutbildning, forskarutbildning och forskning.

Från och med den 1 januari 1999 finns det tre nya universitet med särskilda anslag för forskning inom vissa vetenskapsområden. Under verksamhetsåret 1999 har Karlstads universitet haft anslag till humanistisk-samhällsvetenskapligt och tekniskt vetenskapsområde, Växjö och Örebro universitet har haft anslag till humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde. De tre nya universiteten har dessutom förfogat över ett anslag "Övriga forskningsmedel" som ska användas för att skapa förutsättningar för planering och initiering av forskning och forskarutbildning under en inledningsperiod.

Högskolan i Kalmar och högskolan Karlskrona/Ronneby har tilldelats det naturvetenskapliga respektive det tekniska vetenskapsområdet. Det innebär att dessa högskolor anvisas anslag för respektive vetenskapsområde och att de har rätt att examinera doktorer inom det området. Malmö högskola har från Lunds universitet övertagit odontologisk utbildning och forskning, som redan före högskolans tillkomst var lokaliserad i Malmö. Högskolan har därför anvisats medel för bl.a. detta under verksamhetsåret 1999. Övriga högskolor har rätt att bedriva forskning och tilldelas särskilda resurser för detta utan angivande av inriktning.

För verksamhetsåret 1999 har lärosätena för första gången redovisat forskningsårsverken efter forskningsområden istället för den sedvanliga fakultetsindelningen.

Forskningens omfattning

FORSKNINGSVOLYMEN ÖKAR SNABBAST VID DE MINDRE HÖGSKOLORNA

Universitet och högskolor rapporterar antalet årsverken för forsknings- och utvecklingsarbete. Denna rapportering grundar sig på en uppskattning som har gjorts inom respektive lärosäte. De uppgifter som redovisas är därmed inte exakta. För 1999 har universitet och högskolor redovisat totalt 18 762 årsverken inom forskning och utvecklingsarbete. Det är en minskning med 279 årsverken jämfört med 1998.

Den inrapporterade minskningen är inte jämnt fördelad bland universitet och högskolor. Det är framför allt några av de stora lärosätena som totalt sett har rapporterat ett något mindre antal utförda FoU-årsverken. Uppsala universitet har för 1999 redovisat en minskning med 573 årsverken jämfört med 1998. Detta beror emellertid på att universitetet har försökt att uppnå en bättre precision i de rapporterade uppgifterna. De nya universiteten och högskolor med vetenskapsområde uppvisar en ökning med 200 årsverken. Övriga högskolor har rapporterat en fördubbling av antalet årsverken inom forskning och utveckling, från 365 årsverken till 753.

Totalt rapporteras en ökning av antalet utförda årsverken för grundutbildning/forskarutbildning/FoU inom den svenska högskolan. Det betyder att det finns fler anställda i högskolan. Den samtidiga minskningen av inrapporterade årsverken för forskning och utveckling tyder dock på att det uppfattas som att det finns mindre tid för FoU.

Intäkter

INTÄKTERNA FÖR FORSKNING VAR 17,8 MILJARDER KRONOR BUDGETÅRET 1999

Intäkterna till forskningen vid universitet och högskolor fortsätter att öka. Uttryckt i 1999 års penningvärde har intäkterna till forskning och utveckling vid universitet och högskolor under den senaste femårsperioden ökat med cirka 2,3 miljarder kronor. **Se fig. 87.** 1999 var intäkterna för forskning och utveckling 17,8 miljarder kronor. Jämfört med 1998 är det en ökning med drygt 300 miljoner kronor uttryckt i fast penningvärde. Denna ökning kan till största delen hänföras till ökning av intäkter från externt finansierad forskning och i synnerhet bidragsfinansierad forskning men till viss del även från en ökning av uppdragsforskningen.

Av intäkterna 1999 gick drygt 1,4 miljarder kronor till forskning vid högskolor med enskild eller kommunal huvudman. Störst bland dessa var Chalmers tekniska högskola med drygt 1,2 miljarder kronor i intäkter för forskning och utveckling.

För universitet och högskolor med forskarutbildning har de direkta anslagsintäkterna för forskning/forskarutbildning minskat något räknat i fasta priser.

Av de nya universiteten samt lärosäten med vetenskapsområde är det endast Malmö högskola som redovisar en markant ökning av intäkterna för forskning. Det beror på att högskolan för 1999 även redovisar intäkterna för odontologisk forskning och forskarutbildning. Övriga lärosäten redovisar totalt endast en mindre minskning av intäkterna.

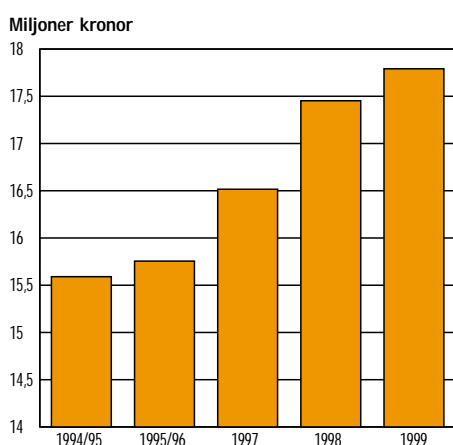

Fig. 87. Forskningsintäkterna vid universitet och högskolor. Fasta priser, prisläge 1999.

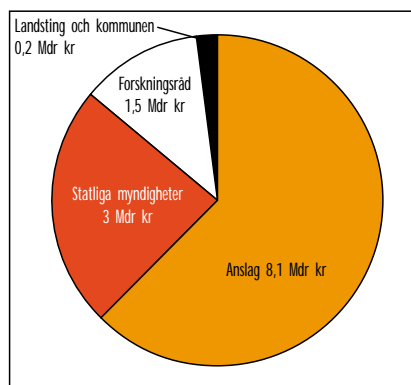

Fig. 88. Offentliga källor till universitetets och högskolors forskning. Totalt erhöll universitet och högskolor cirka 13 miljarder kronor ur offentliga källor för forskning.

TRE FJÄRDEDELAR AV FORSKNINGSENTÄKTERNA KOMMER FRÅN OFFENTLIG SEKTOR

Liksom under tidigare år är den offentliga sektorn den största finansiären av forskningen. Nästan 72 procent, eller cirka 13 miljarder kronor av intäkterna härrörde från offentliga finansiärer. Det är en minskning med omkring 1 procentenhet jämfört med 1998. Den dominerande delen av den offentliga sektorns finansiering till forskningsverksamheten är anslagen direkt från regeringen som utgör 63 procent av den offentliga finansieringen. Övriga statliga myndigheter (inklusive sektorsorgan) bidrar med 24 procent. Forskningsrådets bidrag utgör 12 procent av den offentliga intäkterna. Kommuner och landsting svarar för knappt 2 procent av de offentliga intäkterna.

Se fig. 88.

ANDELEN EXTERNA INTÄKTER FÖR FORSKNING ÖKAR

Med externt finansierad forskning avses forskning som är finansierad från andra källor än de direkta anslagen från regering och riksdag till respektive lärosäte. Medel från forskningsråd, sektorsorgan och forskningsstiftelser är exempel på externfinansiering. De externa intäkterna ökade mellan 1998 och 1999 med 900 miljoner kronor till 9,7 miljarder kronor. Andelen externa intäkter för forskning steg därmed med 4 procentenheter till 54 procent av de totala intäkterna för forskning. Ökningen avser framför allt bidragsfinansierad forskning. En del av ökningen kan hänföras till ändrade redovisningsprinciper.

Av intäkterna för externt finansierad forskning utgjorde 84 procent intäkterna för forskning som universitet och högskolor har ansökt om bidrag för, s.k. bidragsfinansierad eller egen-initierad forskning. Intäkterna av uppdragsforskning har ökat men utgjorde dock endast cirka 10 procent av de totala externa intäkterna.

INTÄKTERNA FRÅN BIDRAGSFINANSIERAD FORSKNING VAR 8,2 MILJARDER KRONOR BUDGETÅRET 1999

Intäkter från bidragsfinansierad forskning var 8,2 miljarder kronor. Det är 46 procent av samtliga intäkter för forskning. Jämfört med 1998 är det en ökning med cirka en halv miljard kronor i löpande penningvärde. Svenska och utländska organisationer utan vinstsyfte, där bl.a. forskningsstiftelserna ingår, var de största enskilda bidragsgivarna med 41 procent av den bidragsfinansierade forskningen. Motsvarande andel 1998 var 30 procent. Forskningsrådets bidrag var 18 procent medan andra statliga och kommunala myndigheter bidrog med 34 procent. Den offentliga sektorn var sammanlagt den största bidragsgivaren och svarade för 52 procent av inkomsterna från den bidragsfinansierade forskningen. **Se fig. 89.**

Universitet och högskolor med examinationsrätt inom forskarutbildning är de dominerande mottagarna av medel till bidragsfinansierad forskning. Hela 95 procent av de totala intäkterna för denna forskning går till dessa lärosäten.

UPPDRAGSFORSKNINGEN ÖKAR

För första gången på flera år ökar universitetens och högskolornas intäkter för uppdragsforskning. Drygt 96 procent av alla forskningsuppdrag går till universitet och högskolor med examinationsrätt inom forskarutbildning. Totalt erhöll universitet och högskolor ersättning med 947 miljoner kronor för uppdragsforskning under 1999. Det är en ökning med totalt 146 miljoner kronor jämfört med 1998 räknat i fasta priser. Den största ökningen utgjordes av intäkter av uppdrag från företag med cirka 80 miljoner kronor (fast pris). Det innebär att företag under 1999 ersatte universitet och högskolor med 443 miljoner kronor för uppdragsforskning, vilket var 46 procent av de totala intäkterna för uppdragsforskning. Offentliga uppdragsgivare finansierade forskningsuppdrag vid universitet och högskolor till ett värde av 400 miljoner kronor. **Se fig. 90.**

STÖDET FRÅN EU VAR I STORT SETT OFÖRÄNDRAT

Svenska universitet och högskolor erhöll för 1999 448 miljoner kronor från Europeiska unionen, vilket är en marginell ökning jämfört med 1998. Det är framför allt bidrag från EU:s femte ramprogram för forskning som stödet kommer. De svenska ansökningar som lämnas in till olika delprogram inom ramprogrammen får som regel en positiv behandling och har relativt sett varit framgångsrika. Ett genomgående problem är att svenska universitet och högskolor lämnar in få ansökningar.

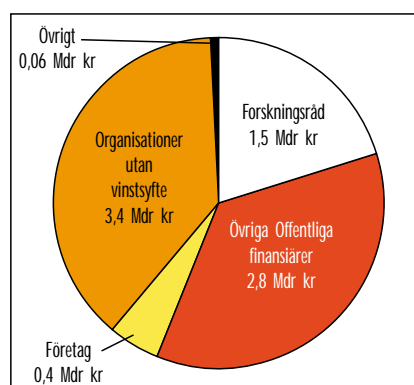

Fig. 89. Intäkter för bidragsfinansierad forskning uppgick till 8,2 miljarder kronor.

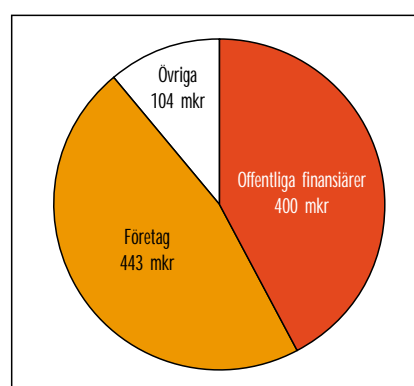

Fig. 90. Intäkter för uppdragsforskning. Universitets och högskolors intäkter för uppdragsforskning uppgick totalt till 947 miljoner kronor 1999.

BILD

EKONOMI

KOSTNADERNA FÖR HÖGSKOLESEKTORN VAR 41,7 MILJARDER KRONOR 1999

Redovisningen av högskolesektorns ekonomi omfattar statliga universitet och högskolor, landstingskommunala vårdhögskolor, enskilda utbildningsanordnare, anslagen till vissa centrala myndigheter (Högskoleverket och Verket för högskoleservice), bidragsdelen av studiemedel för högskolestuderande, räntesubventioner samt särskilt studiestöd till studerande i yrkesteknisk högskoleutbildning och vissa naturvetenskapliga och tekniska utbildningar.

De totala kostnaderna för högskolesektorn, inklusive studiestöd och kostnader för de centrala myndigheterna var 41,7 miljarder kronor 1999. I fast penningvärde har kostnaderna ökat med cirka en miljard kronor. Den största ökningen ligger på statliga universitet och högskolor. Det kan noteras en minskning av kostnaderna för landstingskommunala högskolor då en större del av vårdutbildningarna som tidigare sköttes av landstingskommunala högskolor numera sker inom den statliga högskolan på uppdrag av landstingen. Förändringen motsvaras av en ökning av högskolans intäkter för uppdragsutbildning. Relationerna mellan kostnaderna inom den högre utbildningen och forskningen är i stort sett oförändrade. De statliga universiteten och högskolorna har ökat sin andel av de totala kostnaderna med några procentenheter och hade 1999 74 procent av kostnaderna. På motsvarande sätt har de landstingskommunala utbildningarnas andel minskat med ett par procentenheter. Den näst största andelen av kostnaderna för den högre utbildningen utgjordes av studiestöd med 18 procent, vilket är samma andel som 1998. **Se fig. 91.**

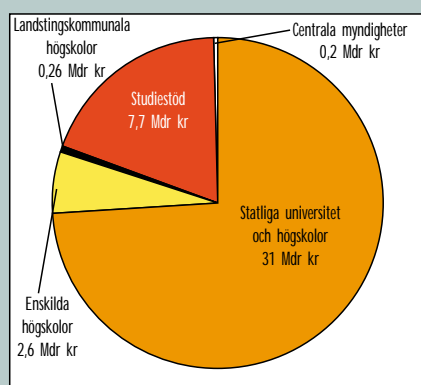

Fig. 91. Fördelning av de totala kostnaderna för högskolesektorn 1999 i miljarder kronor. Kostnaderna var totalt 41,7 miljarder kronor.

Intäkter

I fasta priser ökade lärosätenas totala intäkter med knappt 600 miljoner kronor. De direkta statsanslagen har i löpande priser i stort sett varit oförändrade. I fasta priser innebär det dock en minskning med drygt 600 miljoner kronor. Intäktsökningen ligger till största delen på den bidragsfinansierade verksamheten, med drygt en miljard kronor i löpande priser. Universitet och högskolor har även bokfört ökade intäkter för olika slag av uppdragsverksamhet.

DE DIREKTA STATSANSLAGEN FORTSÄTTER ATT MINSKA

Relationerna mellan olika slag av intäkter förskjuts. De direkta statsanslagens andel av universitetens och högskolornas intäkter fortsätter att minska. 1999 uppgick de till 58 procent av intäkterna. Det är en minskning med fyra procentenheter från föregående år. Den näst största inkomstkällan för universitet och högskolor var den bidragsfinansierade verksamheten som utgjorde 26 procent av de totala intäkterna 1999. Intäkter från uppdragsverksamheten utgjorde 11 procent och ersättningarna från landstingen för vårdutbildningarna var 4 procent av intäkterna. För första gången ingår lärosätenas finansiella intäkter i verksamhetsintäkterna. Dessa utgjorde 1 procent av verksamhetsintäkterna **Se fig. 92.**

De ovan redovisade uppgifterna för intäkter gäller för samtliga universitet och högskolor. Uppgifterna visar totalt sett på att universitet och högskolor i större utsträckning blir beroende av att aktivt söka finansiering för framför allt forskning från externa och mer tillfälliga finansiärer och i konkurrens med övriga lärosäten. Vid en närmare analys av intäkternas fördelning mellan olika universitet och högskolor blir denna tendens tydligare. Universitet och högskolor med forskarutbildning har en lägre andel, 57 procent, direkta statsanslag än övriga högskolor, ►

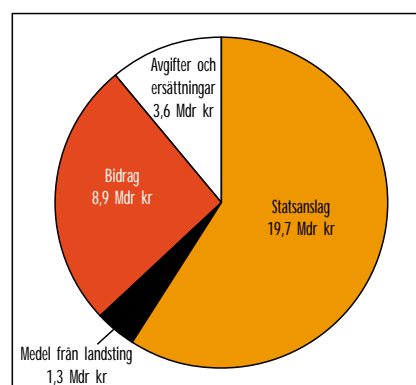

Fig. 92. Intäkternas fördelning från olika källor. Intäkterna var 1999 totalt 33,8 miljarder kronor.

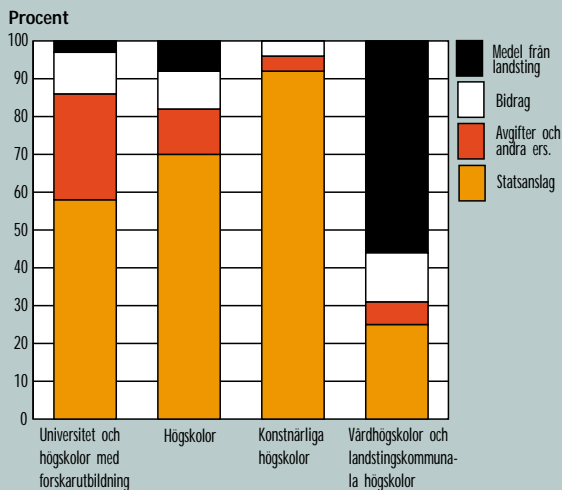

Fig. 93. Intäkternas fördelning på olika kategorier av lärosäten.

► vilka har direkta statsanslag motsvarande 68 procent av intäkterna. Universitet och högskolor med forskarutbildning har en större omfattning av forskningen och för dessa lärosäten sva-

rar den bidragsfinansierade andelen av intäkterna, huvudsakligen för forskning, för hela 28 procent. Motsvarande andel för gruppen övriga högskolor är 13 procent. Andelen intäkter från uppdragsverksamhet skiljer sig inte nämnvärt mellan dessa båda kategorier av lärosäten. **Se fig. 93.**

Skillnaderna är fortfarande stora mellan de traditionella, äldre universiteten och de lärosäten som nyligen erhållit universitetsstatus eller som har rätt att utfärda doktorsexamen inom ett vetenskapsområde. Den senare kategorin av lärosäten karakteriseras av en relativt omfattande andel statsanslag på 79 procent mot 58 procent för de traditionella universiteten. Ett annat framträdande drag i jämförelsen mellan dessa båda kategorier är att de äldre universiteten har en bidragsfinansierad verksamhet om cirka 32 procent. Motsvarande för de lärosäten som nyligen erhållit rätt till forskarutbildning i någon omfattning är 10 procent, vilket till och med är lägre än för övriga högskolor som har redovisat bidragsintäkter på 13 procent.

Kostnader

Verksamhetens kostnader ökar i något större omfattning än intäkterna. Universitet och högskolor redovisade totalt en kostnadsökning på cirka 830 miljoner kronor i fasta priser. Fördelningen av kostnaderna mellan olika kostnadslag är i stort sett oförändrad. Personalkostnaderna har ökat med knappt 1 procentenhet vilket motsvaras med en lika stor minskning av kostnaderna för övrig drift. Lokalkostnaderna är totalt sett

oförändrade, det vill säga cirka 14 procent. **Se fig. 94.**

Även om kostnaderna bryts ned på olika kategorier av högskolor är skillnaderna inte stora. Den mest påfallande skillnaden är de konstnärliga högskolornas förhållandevis höga lokalkostnader om 21 procent. Universitet och högskolor med forskarutbildning och övriga högskolor har inga större skillnader när det gäller lokalkostnader. De förra redovisar omkring 1 procent lägre lokalkostnader. Samma förhållande råder när det gäller personalkostnader.

Resultatutvecklingen

1998 var ett år då resultatutvecklingen för universitet och högskolor tycktes vända mot mera positiva resultat. Efter ett par års underskott redovisade universitet och högskolor ett nollresultat för 1998. Under 1999 ökade ånyo lärosätens kostnader i förhållande till intäkterna. Det innebär att verksamheten totalt uppvisar ett underskott om 312 miljoner kronor, vilket är cirka en procent av de totala kostnaderna. Det är universitet och högskolor med forskarutbildning som totalt står för hela underskottet, men inom gruppen finns det stora variationer. Övriga högskolor uppvisar totalt ett överskott i verksamheten, men även inom denna grupp finns det högskolor med underskott. **Se fig. 95.**

Orsakerna till det negativa resultatet är naturligtvis varierande mellan universitet och högskolor. En del av underskottet

kan hänföras till en medveten strategi att disponera delar av tidigare års ackumulerade överskott.

Trots att de flesta högskolor numera har en bra kostnadskontroll kan det många gånger vara svårt för högskoleledningarna helt anpassa kostnaderna till intäkterna. Den grundläggande högskoleutbildningen ökar till viss del fortfarande. Detta ställer krav på fler lärare och större lokaler. Kostnader för en ökad utbildning uppstår som regel innan intäkterna kan bokföras. Den tilltagande externa finansieringen av forskningen ställer även krav på en aktivare bevakning för att anpassa kostnader till intäkter.

GRUNDUTBILDNINGENS ANSLAGEN

Även om lärosätena har en god kontroll över kostnader och intäkter är det betydligt svårare att påverka tillströmningen av studenter. Jämfört med tidigare år har fler universitet och

Miljoner kronor	Lärosäten med forskarutbildning	Högskolor	Konstnärliga högskolor	Vård-högskolor	Totalt 1999	Totalt 1998 prisläge 1999
Verksamhetens intäkter						
Statsanslag	16 732	2 587	392	28	19 739	20 371
Medel från landsting för vårdutbildning	798	354	0	133	1 286	1 220
Bidrag	8 317	493	19	46	8 875	7 779
Avgifter och andra ersättn.	3 193	324	25	33	3 574	3 512
Finansiella intäkter	367	25	2	0	395	424
Summa intäkter	29 407	3 784	438	241	33 869	33 306
Verksamhetens kostnader						
Personalkostnader	16 736	2 141	245	144	19 266	18 580
Lokalkostnader	4 054	553	92	34	4 733	4 560
Kostnader för klinisk utbildning och forskning	1 550	18	0	0	1 568	1 650
Övriga driftskostnader	5 547	837	83	47	6 513	6 540
Avskrivningar	1 549	177	17	5	1 749	1 639
Finansiella kostnader	184	28	2	0	214	243
Summa kostnader	29 620	3 754	439	230	34 042	33 212
Verksamhetsutfall	-213	30	-1	11	-173	94
Uppbördsverksamhet						
Intäkter	5	0	0	0	5	64
Kostnader	6	0	0	0	6	65
Saldo	-1	0	0	0	-1	-1
Transfereringar						
Intäkter	424	2	5	0	431	96
Kostnader	569	2	5	0	576	96
Saldo	-145	0	0	0	-145	0
Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag						
Intäkter	12	0	0	0	12	3
Kostnader	6	0	0	0	6	11
Saldo	6	0	0	0	6	-8
Årets kapitalförändring	-352	30	-1	11	-312	86

Anm. För prisomräkning har använts index för total statlig konsumtion, basår 1999 (1,032).

Fig. 94. Sammanfattning av lärosätenas resultaträkningar för 1999.

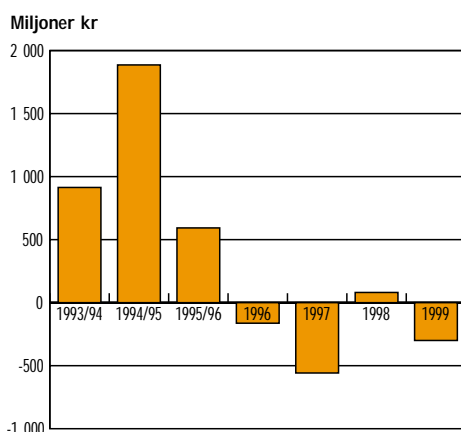

Fig. 95. Resultatet 1993/94–1999 beräknat som årets kapitalförändring i miljoner kronor.

högskolor svårt att nå upp till takbeloppet (den högsta möjliga ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer). Fortfarande är det flera universitet och högskolor som redovisar en överproduktion inom grundutbildningen motsvarande 131

miljoner kronor, men värdet av denna understiger värdet av den samlade "underproduktionen" med cirka 35 miljoner kronor. De 17 lärosäten som inte har uppnått takbeloppet har använt tidigare sparad överprestation för att i möjligaste mån kunna hålla budgeten i balans. Den sparade överprestationen har emellertid inte räckt till för 11 lärosäten, som alltså måste återbetala totalt 94 miljoner kronor till statskassan.

25 lärosäten har fortfarande sparade överprestationer i grundutbildningen till ett värde av 574 miljoner kronor, som kan komma att användas kommande år om något av dessa lärosäten inte skulle uppnå takbeloppet. Det är 10 lärosäten som under 1999 totalt har förbrukat sina tidigare sparade överprestationer. Skulle något av dessa lärosäten inte komma upp till takbeloppet år 2000 eller senare kan besvärliga ekonomiska problem uppstå. En lättnad för dessa lärosäten är dock regeringens beslut från våren 2000 om rätt att använda resurser för NT-utbildningar till utbildningar inom andra områden.

Personal vid universitet och högskolor

BILD

Årsverken totalt

Under budgetåret 1999 utfördes totalt drygt 47 600 årsverken vid universitet och högskolor i Sverige. Av dessa utförde lärare och annan undervisande och forskande personal 22 270 årsverken, personer med anställning som doktorand 7 760 årsverken, teknisk och administrativ personal 16 130 och biblioteks-personal 1 450 årsverken.

TOTALANTALET ÅRSVERKEN ÖKADE MED 2 PROCENT 1999

Under 1999 fortsatte antalet årsverken att öka vid lärosätena. Ökningen avsåg främst anställning som doktorand samt lärare och forskare. Däremot minskade den tekniska och administrativa personalen. **Se fig. 96.** Från och med budgetåret 1999 har ytterligare sex lärosäten rätt att utfärda examina inom forskarutbildning. Därmed ökade gruppen lärosäten med forskarutbildning sin andel av personalen och gruppen svarade för nära 87 procent av antalet årsverken 1999. **Se fig. 97.** Som en konsekvens härav minskade gruppen högskolor (exkl. konstnärliga högskolor och vårdhögskolor). Samtidigt har ytterligare ett antal vårdhögskolor integrerats i statliga lärosäten, varför även gruppen vårdhögskolor minskat kraftigt.

Bland lärosätena redovisar Malmö högskola och Södertörns högskola, vilka är under uppbyggnad, stora ökningar av sin personal. Men även Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan och Luleå tekniska universitet ökade sin personal relativt mycket. De flesta mindre lärosäten har också ökat sin personal. Däremot har det skett relativt stora personalminskningar vid några av de största enheterna – framför allt Stockholms, Uppsala och Umeå universitet samt Sveriges lantbruksuniversitet. Även Lunds universitet redovisar en minskning av personalen delvis beroende på överflyttningen av verksamheter till Malmö högskola.

	professor lektor adjunkt forskarass gäst/timlärare	annan forskande och under- visande personal	anställning som doktorand	teknisk och administrativ personal	biblioteks- personal	summa
Lärosäten med rätt att utfärda examina inom forskarutbildning	13 918	4 519	7 473	14 228	1 216	41 354
Högskolor (exkl. konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)	2 879	334	282	1 609	211	5 315
Konstnärliga högskolor	373	11	1	224	15	624
Vårdhögskolor	236	2	3	68	7	316
Summa 1999	17 406	4 866	7 759	16 129	1 449	47 609
1998	17 110	4 686	7 125	16 361	1 404	46 686
Förändring totalt mellan budgetåren 1999 och 1998	296	180	634	-232	45	923

Fig. 96. Antalet årsverken budgetåren 1999 vid statliga, kommunala och enskilda universitet och högskolor.

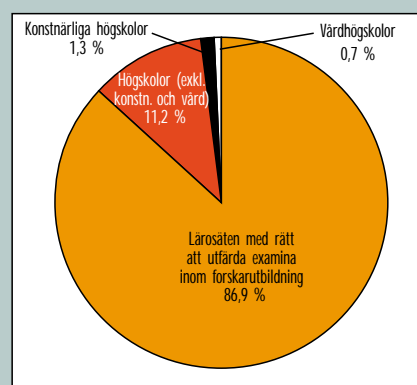

Fig. 97. Årsverken budgetåret 1999 utförda vid olika typer av lärosäten.

Lärare och forskare

ANTALET ÅRSVERKEN UTFÖRDA AV PROFESSORER ÖKADE MED 14 PROCENT

Som framgår av **fig. 98** ökade antalet årsverken av professorer med 325 samtidigt som antalet årsverken utförda av lektorer sjönk. Möjligheten att fr.o.m. 1999 befordra en lektor till professor står för en stor del av ökningen för professorerna. Vid sidan av lektorerna kan även noteras minskningar för forskarasistenter och gäst/timlärare. Däremot ökade antalet årsverken av adjunkter och annan undervisande och forskande personal.

	1998			1999			förändring mellan 1998 och 1999		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
professor	252	2 058	2 310	317	2 318	2 635	65	260	325
lektor	1 562	4 647	6 209	1 619	4 517	6 136	57	-130	-73
adjunkt	3 208	3 017	6 224	3 317	3 080	6 397	109	63	173
forskarassistent	467	785	1 251	441	731	1 172	-26	-54	-79
gäst/timlärare*	371	676	1 116	353	663	1 066	-18	-13	-50
annan undervisande och forskande personal	1 725	2961	4 686	1 808	3 058	4 866	83	97	180
Summa*	7 585	14 142	21 796	7 855	14 367	22 272	270	225	476

* Uppdelning på kön ej komplett varför totalsumman är större än summan av kvinnor och män.

Fig. 98. Årsverken av lärare och annan undervisande och forskande personal budgetåren 1998 och 1999 vid statliga, kommunala och enskilda universitet och högskolor.

500 LEKTORER BEFORDRADES TILL PROFESSORER UNDER 1999

Antalet professorer ökade under 1999 med närmare 600 personer. **Se fig. 99.** Nästan 500 av dessa utgjordes av lektorer som befordrats till professor. Andelen kvinnor bland de befordrade lektorerna var 20 procent och bland de professorer som anställdes efter ledigkuningörande av anställning 24 procent. I hela professorskåren var andelen årsverken av kvinnor 1999 12 procent.

Störst ökning av antalet professorer hade Lunds, Göteborgs och Stockholms universitet samt Karolinska institutet. Totalantalet professorer fördelade efter lärosäte framgår av **fig. 100.**

55 PROCENT AV LÄRARNAS HAR DOKTORSEXAMEN

Andelen årsverken utförda av lärare med doktorsexamen var 55 procent budgetåret 1999, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med 1998. Uppgifterna baseras på den rapportering lärosätena gör i samband med årsredovisningarna. Denna omfattar lärarkategorierna professor, lektor, adjunkt och forskarasistent. **Se fig. 101.** Bland professorer och forskarasistenter utförs 92 procent av årsverken av personer med doktorsexamen. Motsvarande andel för lektorerna är 86 procent, en ökning sedan mitten av 1990-talet med 6 procentenheter.

Utökningen av gruppen lärosäten med rätt att utfärda examina inom forskarutbildning med sex enheter har medfört att andelen årsverken utförda av personer med doktorsexamen i denna grupp sjunkit något från 64 procent 1998 till 62 procent 1999.

	kvinnor		män		kvinnor och män		totalt
	befordrade	efter ledigkuningörande	befordrade	efter ledigkuningörande	befordrade	efter ledigkuningörande	
Lunds universitet	12		73	7	85	7	92
Göteborgs universitet	20	1	59	6	79	7	86
Karolinska institutet	15		55	3	70	3	73
Stockholms universitet	17	2	45	6	62	8	70
Kungl. Tekniska högskolan	3	1	28	8	31	9	40
Umeå universitet	7	3	22	6	29	9	38
Linköpings universitet	3	4	17	7	20	11	31
Uppsala universitet	6	1	21	-5	27	-4	23
Sveriges lantbruksuniversitet	4		13	3	17	3	20
Chalmers tekniska högskola	1	2	6	6	7	8	15
Orebro universitet		1	6	4	6	5	11
Södertörns Högskola			11		11		11
Karlstads universitet	1	1	4	5	5	6	11
Mälardalens högskola		2	2	6	2	8	10
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	2		6	2	8	2	10
Malmö högskola	1	2	4	2	5	4	9
Lärarhögskolan i Stockholm	2	1	5		7	1	8
Högskolan i Jönköping		1	3	3	3	4	7
Luleå tekniska universitet	1		5		6		6
Högskolan i Skövde			1	3	1	3	4
Högskolan i Kalmar			3	1	3	1	4
Högskolan i Halmstad			3	1	3	1	4
Dramatiska institutet	3		1		4		4
Mitthögskolan				3		3	3
Högskolan Kristianstad			3		3		3
Konstfack		1		1		2	2
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm		1				1	1
Högskolan i Borås			1		1		1
TOTAL	98	24	397	78	495	102	597

Fig. 99. Nettoökningen av antalet professorer under 1999. Befordrade lektorer respektive anställning gjord efter ledigkuningörande. Uppgifterna är nettoräknade (inrättade minus indragna anställningar som professor).

Lärosäte	Kvinnor	Män	Totalt
Uppsala universitet	32	267	299
Lunds universitet	46	388	434
Göteborgs universitet	48	257	305
Stockholms universitet	52	227	279
Umeå universitet	28	173	201
Linköpings universitet	24	148	172
Karolinska institutet	33	200	233
Kungl. Tekniska högskolan	12	192	204
Luleå tekniska universitet	3	48	51
Sveriges lantbruksuniversitet	28	144	172
Karlstads universitet	5	19	24
Vaxjö universitet	1	9	10
Örebro universitet	3	15	18
Högskolan i Kalmar	1	6	7
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	3	13	16
Malmö högskola	5	17	22
Chalmers tekniska högskola	9	113	122
Handelshögskolan i Stockholm	0	37	37
Högskolan i Jönköping	1	18	19
Högskolan i Borås	0	1	1
Högskolan i Halmstad	0	10	10
Högskolan Kristianstad	0	3	3
Högskolan i Skövde	0	7	7
Idrottshögskolan i Stockholm	0	1	1
Lärarhögskolan i Stockholm	5	6	11
Mitthögskolan	0	3	3
Mälardalens högskola	3	13	16
Södertörns Högskola	0	11	11
Danshögskolan	2	0	2
Dramatiska institutet	3	3	6
Konstfack	4	8	12
Kungl. Konsthögskolan	2	7	9
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	2	4	6
Operahögskolan i Stockholm	0	2	2
Summa	355	2 370	2 725

Fig. 100. Antalet professorer vid universitet och högskolor 1999-12-31.

	professor	lektor	adjunkt	forskar-assistent	summa 1999
Lärosäten med rätt att utfärda examina inom forskarutbildning					
Antal årsverken	2 519	5 185	4 256	1 153	13 113
Andel, doktorsexamen	93%	87%	5%	92%	62%
Högskolor (exkl. konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)					
Antal årsverken	71	842	1 747	18	2 678
Andel, doktorsexamen	99%	82%	2%	94%	31%
Konstnärliga högskolor					
Antal årsverken	41	60	217		318
Andel, doktorsexamen	7%	2%	0%		1%
Vårdhögskolor					
Antal årsverken	4	49	177	1	231
Andel, doktorsexamen	100%	100%	0%	100%	23%
Summa 1999					
Antal årsverken	2 635	6 136	6 397	1 172	16 340
Andel, doktorsexamen	92%	86%	4%	92%	55%
Summa 1998					
Antal årsverken	2 310	6 208	6 224	1 251	15 994
Andel, doktorsexamen	89%	83%	4%	86%	53%
Summa 1995/96					
Antal årsverken	2 116	5 839	6 280	1 219	15 454
Andel, doktorsexamen	90%	80%	3%	92%	51%

Fig. 101. Antal årsverken budgetåret 1999 av professorer, lektorer, adjunkter och forskarasistenter samt andel årsverken utfärda av personer med doktorsexamen.

STOR MINSKNING AV ANTALET BITRÄDANDE PROFESSORER

Sedan mitten av 1990-talet och fram till och med 1998 har lärosätena haft möjlighet att ge lektorer ställning som biträdande professor. Denna befordringsmöjlighet har upphört från och med 1999, men de lektorer som den 1 januari 1999 hade ställning som biträdande professor får fortsatt ha denna ställning så länge anställningen som lektor består. Under 1999 har många lektorer med biträdande professors ställning befördrats till professor. Den tidigare noterade ökningen av antalet biträdande professorer har därför förbytts i en kraftig nedgång. **Se fig. 102.** Kvarvarande biträdande professorer 1999 var totalt 168 personer, 27 kvinnor och 141 män. **Se fig. 103.**

Antalet dekaner framgår av **fig. 104** och antalet prefekter/motsvarande av **fig. 105**.

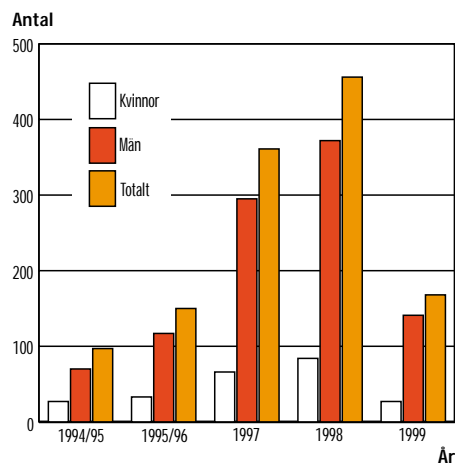

Fig. 102. Antalet biträdande professorer 1994/95–1999.

Lärosäte	Kvinnor	Män	Totalt
Uppsala universitet	10	21	31
Göteborgs universitet	0	1	1
Umeå universitet	2	1	3
Linköpings universitet	4	7	11
Kungl. Tekniska högskolan	3	20	23
Luleå tekniska universitet	1	16	17
Karlstads universitet	0	10	10
Örebro universitet	0	2	2
Chalmers tekniska högskola	3	55	58
Högskolan i Borås	0	1	1
Högskolan Dalarna	1	0	1
Mitthögskolan	2	1	3
Mälardalens högskola	1	2	3
Konstfack	0	2	2
Kungl. Konsthögskolan	0	2	2
Summa	27	141	168

Fig. 103. Antalet biträdande professorer 1999.

Kvinnor och män

Lärosäte	Kvinnor	Män	Totalt
Uppsala universitet	2	8	10
Lunds universitet	0	7	7
Göteborgs universitet	0	9	9
Stockholms universitet	0	4	4
Umeå universitet	0	5	5
Linköpings universitet	0	3	3
Karolinska institutet	1	3	4
Kungl. Tekniska högskolan	1	6	7
Luleå tekniska universitet	1	3	4
Sveriges lantbruksuniversitet	1	2	3
Karlstads universitet	1	2	3
Växjö universitet	0	3	3
Örebro universitet	0	2	2
Högskolan i Kalmar	0	1	1
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	0	1	1
Malmö högskola	2	4	6
Chalmers tekniska högskola	0	8	8
Summa	9	71	80

Fig. 104. Antalet dekaner budgetåret 1999.

Lärosäte	Kvinnor	Män	Totalt
Uppsala universitet	9	61	70
Lunds universitet	13	75	88
Göteborgs universitet	15	53	68
Stockholms universitet	25	59	84
Umeå universitet	9	47	56
Linköpings universitet	5	13	18
Karolinska institutet	3	27	30
Kungl. Tekniska högskolan	3	37	40
Luleå tekniska universitet	2	11	13
Sveriges lantbruksuniversitet	14	47	61
Karlstads universitet	1	8	9
Växjö universitet	3	5	8
Örebro universitet	5	4	9
Högskolan i Kalmar	0	9	9
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	1	6	7
Malmö högskola	2	5	7
Chalmers tekniska högskola	6	64	70
Handelshögskolan i Stockholm	0	3	3
Högskolan i Borås	2	5	7
Högskolan i Dalarna	3	4	7
Högskolan i Gävle	4	2	6
Högskolan i Halmstad	3	2	5
Högskolan i Kristianstad	1	5	6
Högskolan i Skövde	3	6	9
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	1	2	3
Idrottshögskolan i Stockholm	0	1	1
Lärarhögskolan i Stockholm	1	2	3
Mitthögskolan	6	11	17
Mälardalens högskola	2	9	11
Ericastiftelsen	1	0	1
Ersta Sköndal högskola	2	5	7
Johannelunds teologiska högskola	0	1	1
Dramatiska institutet	0	1	1
Konstfack	4	5	9
Hälsö högskolan i Jönköping	3	2	5
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	1	1	2
Summa	153	598	751

Fig. 105. Antalet prefekter/motsvarande 1999.

Totalt sett var könsfördelningen bland personalen jämn vid universitet och högskolor med 48 procent kvinnor och 52 procent män. Skillnaden mellan olika personalkategorier var dock stor. **Se fig. 106.** En ökning av andelen kvinnor kan noteras inom samtliga personalkategorier de senaste åren. Bland lärare och forskare var andelen kvinnor 1999 35 procent medan motsvarande andel bland administrativ personal och bibliotekspersonal var 78 respektive 73 procent. Bland personer med anställning som doktorand har andelen stigit till 41 procent.

ANDELEN KVINNOR BLAND PROFESSORERNA HAR STIGIT TILL 12 PROCENT

Situationen inom högskolan vad avser könsfördelningen läsåret 1986/87 och 1998/99 framgår av **fig. 107.** Andelen årsverken av kvinnor bland professorerna har de senaste åren stigit med ungefär 1 procentenhet per år och var 1999 12 procent. Andelen kvinnor bland lektorerna steg till 26 procent 1999. Bland adjunkterna var andelen kvinnor dubbelt så hög – 52 procent (jfr. även fig. 99).

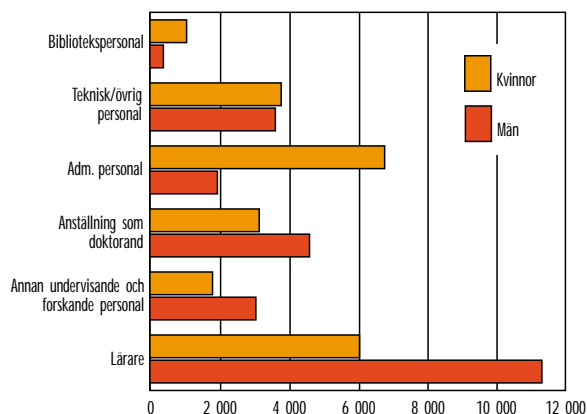
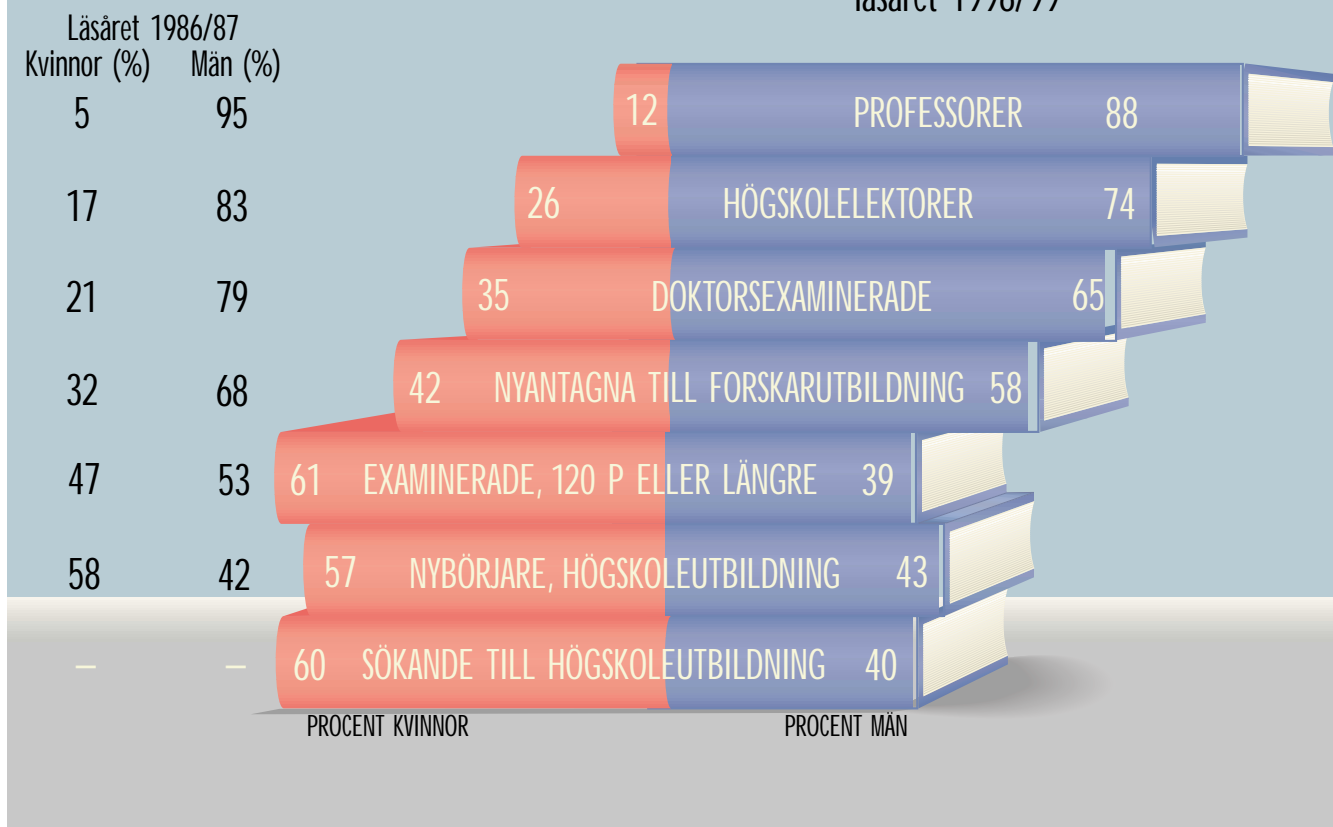

Fig. 106. Antal årsverken vid universitet och högskolor 1999 fördelade på personalkategorier.

Kvinnor och män vid universitet och högskolor läsåret 1998/99

REKRYTERINGSMÅLEN FÖR ANDELEN KVINNOR BLAND NYANSTÄLLDA PROFESSORER 1997–1999 UPPNÅDDES ENDAST DELVIS

Regeringen utfärdade rekryteringsmål för perioden 1997–1999 för vissa lärosäten. Målen avsåg andelen kvinnor bland nyanställda professorer och baserades på ett vägt genomsnitt av andelen kvinnliga docenter inom de olika fakulteterna. De flesta lärosäten nådde upp till de satta målen. I relation till målen uppnådde Kungl. Tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola och Luleå tekniska universitet bäst resultat. Dessa lärosäten har dock en låg andel kvinnliga professorer.

De lärosäten som inte uppfyllde rekryteringsmålen är Lunds, Växjö och Örebro universitet, Karolinska institutet, Mitt-högskolan och Högskolan i Jönköping. **Se fig. 108.**

Vid en jämförelse av nyanställda professorer vid samtliga lärosäten – med eller utan rekryteringsmål – under 1999 kan konstateras att andelen kvinnor bland de nyanställda varit betydligt högre än andelen kvinnor bland det totala antalet professorer. Det jämställdhetsarbete som bedrivs vid lärosätena har sannolikt bidragit till att öka andelen kvinnor bland lärare och forskare.

För perioden 2001–2004 har Högskoleverket föreslagit höjda mål för andelen kvinnliga professorer.

	Rekryterings- mål, %	Utfall, %
Uppsala universitet	22	22
Lunds universitet	19	14
Göteborgs universitet	22	26
Stockholms universitet	21	28
Umeå universitet	22	26
Linköpings universitet	17	24
Karolinska institutet	23	21
Kungl. Tekniska högskolan	6	12
Luleå tekniska universitet	8	14
Sveriges lantbruksuniversitet	26	32
Karlstads universitet	18	22
Växjö universitet	21	20
Örebro universitet	21	6
Chalmers tekniska högskola	6	14
Högskolan i Jönköping	20	12
Mitthögskolan	18	10

Fig. 108. Rekryteringsmål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer för perioden 1997–1999 och utfallet inklusive lektorer som befordrats till professor.

BILD

SUMMARY

Basic higher education

THERE IS A HIGH LEVEL OF INTEREST IN HIGHER EDUCATION, BUT ADMISSION IS NOW SLIGHTLY EASIER

The demand for higher education has increased markedly during almost the whole of the 1990s. The number of applicants with no previous experience of studies at this level was a little over 70,000 in the autumn of 1991. Up to the autumn of 1997 this number rose to a maximum of 123,000 applicants, after which it settled at around 120,000.

There is intense competition for study places. In the early 1990s, about half of the applicants in total were offered a study place. By the autumn of 1997 this proportion had fallen to below 40 per cent, rising to a little under 46 per cent in the autumn of 1999. Above all it is younger applicants who find it difficult to obtain places, but in the past few years it has become slightly easier for this group, too, to gain admittance.

Greater numbers of older applicants are being offered study places. In the last few years of the 1990s, the number of applicants over the age of 25 offered a place increased by over 30 per cent, while the number of those under 25 only increased by a few per cent. The proportion of women has increased, particularly in the over-30 age group, where the increase amounts to 55 per cent.

Despite the great expansion of higher education in the 1990s, the increase in the number of study places has not been able to keep pace with the increase in the number of applicants. Even though the pressure of applicants has decreased slightly in the past few years, the pressure on higher education was on the whole greater in 1999 than in 1990. But the situation may be changing. The number of those applying for programmes of education by way of the National Admissions Office to Higher Education for the autumn term of 2000 has decreased by 10 per cent and many institutions of higher education have reported a fall in the number of applicants. The number taking the Swedish Scholastic Aptitude Test has also decreased, and is now almost 20 per cent lower than in 1997.

IT IS HARDER TO RECRUIT STUDENTS TO CERTAIN PROGRAMMES OF EDUCATION

The general picture does not reveal how difficult it is to recruit students to certain courses and programmes of education, however. The recruitment situation also varies between institutions of higher education. Despite massive 'advertising campaigns', a number of institutions have fewer students than they planned for. These recruitment difficulties primarily affect some teachers training programmes oriented towards maths and science subjects and certain short-duration programmes in engineering. Among students taking the natural sciences programme at upper secondary in the autumn of 1999 who planned to continue with studies in higher education, no more than 60 per cent wished to study technology or the natural sciences. Student interest in technology has fallen over the years.

Because of the difficulties of recruiting students to the fields of the natural sciences and technology, the Government has permitted institutions of higher education to reduce the number of students in maths and natural sciences programmes in the autumn of 2000 and instead to increase their capacity in the subject areas of the arts, the social sciences and law, where there is a strong demand for places.

ONLY HALF OF THE FIRST-TIME STUDENTS IN HIGHER EDUCATION COME FROM TRADITIONAL SWEDISH ACADEMICALLY-ORIENTED UPPER-SECONDARY COURSES

In the academic year 1998/99, some 75 per cent of first-time students in higher education, that is to say students who had not previously pursued studies in higher education, had completed a Swedish upper-secondary education. 15 per cent of first-time students were registered residents of Sweden who had not completed a Swedish upper-secondary education, but had qualifications from municipal adult education or a folk high school or a foreign upper-secondary education. Some 10 per cent of first-time students were exchange students and other individuals not registered as residents of Sweden. This latter group increased markedly during the 1990s.

Half of the first-time students came from natural sciences or social sciences programmes or the equivalent academically oriented upper-secondary lines that preceded them. Some 20 per cent of first-time students came from two or three-year programmes or lines with a vocational orientation. Some 5 per cent came from two-year theoretical lines or specially designed programmes.

AN INCREASING NUMBER OF FIRST-TIME STUDENTS COME FROM VOCATIONAL UPPER-SECONDARY PROGRAMMES

Since the early years of the 1990s, the proportion of first-time students from academically oriented upper-secondary programmes has fallen by 10 percentage points, while the proportion from 3-year vocational programmes has increased by a similar amount. Despite the phasing out of two-year vocational courses, a little over 10 per cent of first-time students in the academic year 1998/99 had this educational background. This indicates a broadening of the recruitment base for higher education.

It is not just the educational background of first-time students that has changed. Changes have also occurred in relation to social background. In the early 1990s, 32 per cent of first-time students came from the homes of senior salaried workers and 20 per cent from working-class homes. In the academic year 1996/97, these proportions were 28 and 23 per cent respectively. An increase in the number of first-time students from working-class homes may thus be noted.

But even though a certain levelling out has taken place, recruitment to higher education is still socially skewed. By the age of 21, in the 1976 year group, 54 per cent of those from senior salaried workers' homes had commenced studies in higher education. The corresponding proportion from working-class homes was 33 per cent.

THE NUMBER OF FIRST-TIME STUDENTS IS INCREASING AGAIN AFTER SOME YEARS' DECLINE

The number of first-time students in higher education has been increasing each year since the mid-1980s with the exception of the academic years 1996/97 and 1997/98. In the academic year 1998/99, the number of first-time students in higher education increased to roughly the same level as in the academic year 1995/96. The expansion of higher education in the 1990s has brought about an increase in the number of first-time students from some 50,000 at the start of the decade to 66,700 in the academic year 1998/99.

More women begin studies in higher education than men. The proportion of women was 57 per cent both at the beginning and the end of the 1990s. A notable increase in the proportion of women commencing programmes of engineering and technology has taken place, however. Since the mid-1990s, the proportion of women among first-time students in programmes of education leading to a diploma in graduate engineering has increased from 20 to 27 per cent, and in programmes of

education leading to a lower level engineering diploma from 17 to 27 per cent. The expansion of the technological-natural sciences foundation year has probably contributed to this development.

THERE HAS BEEN A GREAT EXPANSION OF BASIC HIGHER EDUCATION IN THE 1990s BUT ONLY A MARGINAL INCREASE IN THE NUMBER OF STUDENTS IN RECENT YEARS

The number of students increased by more than 50 per cent during the 1990s. At the start of the decade there were a little over 200,000 students. In the academic year 1998/99, the number of students had risen to 310,000. The increase was greatest at the beginning of the period, with an annual increase in the number of students of between 5 and 9 per cent. In the past few years, the increase has been marginal, with an annual increase of some 1.5 per cent. The proportion of women was 59 per cent in the academic year 1998/99.

JUST OVER 38,000 DEGREES WERE AWARDED IN 1999

The expansion of higher education in the 1990s has led to a growing number of degrees being taken. In the financial year of 1999, a total of 38,200 degree certificates were awarded, 3,100 more than in 1998. 15,000 of these involved non-vocational degrees such as the MA, the BA or the University Diploma, and 22,900 were vocational degrees. A further 300 degrees were completed in accordance with older regulations. As in previous years, some 60 per cent of those taking degrees were women.

The number of degrees is growing most rapidly in the fields of technology, the natural sciences and medicine. They increased by some 10 per cent between 1998 and 1999. Over the longer term, the number of degrees taken in the engineering field has increased greatly. The number of engineering Diplomas awarded in the financial year of 1999 were up by 42 per cent for the higher level and by 29 per cent for the lower level compared with the academic year 1993/94. But the engineering field also covers programmes of education leading to BA and MA degrees for which there is a demand in the labour market. This also applies to programmes of education in information technology and a number of other fields.

Postgraduate studies

SIX ADDITIONAL INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION HAS BEEN AUTHORIZED TO PROVIDE POSTGRADUATE TRAINING

As of 1999, an additional six institutions of higher education have obtained the right to award postgraduate degrees. These include the three institutions granted university status, namely Karlstad, Växjö and Örebro Universities. In addition, the University College of Karlskrona/Ronneby obtained the right to award postgraduate degrees in the area of research of technology, the University College of Kalmar in the area of research of the natural sciences and the University College of Malmö in the area of research of medicine.

THE NUMBER OF FIRST-TIME POSTGRADUATE STUDENTS IS FALLING, ESPECIALLY IN THE ARTS

The number of first-time post-graduate students is falling. In the financial year 1999, rather less than 3,200 postgraduates began a programme of postgraduate training. This is a decrease of 8 per cent compared with 1998. The stricter requirements for the funding of studies which were introduced in 1998 meant that the noticeable reduction in the number of first-time post-graduate students between 1997 and 1998 continued during 1999, even if the decrease levelled off slightly. There has been a particularly rapid decrease in the number of new post-graduate students in the fields of the arts and theology/religious studies. A certain decrease may also be noted in law and at the Swedish University of Agricultural Sciences. On the other hand, the number of new post-graduate students increased in the fields of the social sciences and engineering.

A THIRD OF THE POST-GRADUATE STUDENTS ARE IN THE AREA OF RESEARCH OF THE ARTS AND SOCIAL SCIENCES

Just as there were fewer new post-graduate students, there were also fewer active post-graduate students. In the autumn term of 1999 there were 18,100 active post-graduate students, which marks a decrease of 500 compared with the autumn term of 1998. In the autumn term of 1999, the greatest number of active post-graduate students were studying in the area of research of humanities and social sciences. They constituted 32 per cent of active post-graduate students despite the great reduction in the number of new post-graduate students in this area in recent years. Engineering and technology had 26 per cent of active post-graduate students and medicine had 25 per cent. There were 13 per cent in the natural sciences.

FROM 1,500 TO 3,000 POSTGRADUATE DEGREES IN TEN YEARS

The number of postgraduate degrees has increased each year during the 1990s. Some 3,100 PhDs and Licentiates were awarded in the financial year 1999. There was therefore approximately the same number commencing postgraduate training as received degrees on completing their training. Most degrees were awarded in the subject area of engineering and technology, almost a third. In the field of medicine 26 per cent of the total number of degrees were awarded against 22 per cent for the subject area of the arts and the social sciences. The natural sciences accounted for 16 per cent and the Swedish University of Agricultural Sciences for 5 per cent. The proportion of women among those awarded degrees increased during the 1990s from 26 per cent in 1990 to 35 per cent in 1999.

Tabeller

GRUNDUTBILDNING

1. Högskolenybörjare och registrerade studenter höstterminen 1999 samt helårsstudenter och helårsprestationer budgetåret 1999.
2. Helårsstudenter 1990/91–1999.
3. Helårsprestationer 1990/91–1999.
4. Antal examina 1994/95–1999 per lärosäte.
5. Antal examina läsåren 1994/95–1998/99 per ämnesområde och examen.

FORSKARUTBILDNING

6. Studerande och examinerade i forskarutbildning budgetåret 1999.
7. Studiefinansiering i forskarutbildning höstterminen 1999.

PERSONAL

8. Personalen vid universitet och högskolor budgetåret 1999, årsverken.
9. Köns- och åldersfördelning för olika personalkategorier budgetåret 1999, årsverken.

EKONOMI

10. Universitetens och högskolornas intäkter och kostnader budgetåret 1999.
11. Bidrag från forskningsstiftelserna till universitet och högskolor.

I en separat tabellbilaga finns en detaljerad redovisning av de uppgifter som lärosätena rapporterat.

Tables

UNDERGRADUATE EDUCATION

1. University entrants and enrolled students autumn term 1999, full time equivalent (FTE) students and annual performance equivalents financial year 1999.
2. Full time equivalent (FTE) students 1990/91–1999.
3. Annual performance equivalents 1990/91–1999.
4. Number of degrees 1994/95–1999 by university/university college.
5. Number of degrees academic years 1994/95–1998/99 by subject area and type of degree.

POSTGRADUATE EDUCATION

6. Enrolled in postgraduate education and postgraduate degrees financial year 1999.
7. Postgraduate study support autumn term 1999.

STAFF

8. The staff at universities and university colleges financial year 1999 (FTE).
9. The staff at universities and university colleges financial year 1999 by sex and age-group (ETE).

FINANCES

10. Revenues and expenditure at universities and university colleges financial year 1999.
11. Funding from research foundations to universities and university colleges.

A supplement to this report contains more detailed tables.

Tabell 1.

Högskolenybjörjare och registrerade studenter höstterminen 1999 samt helårsstudenter och helårsprestationer i grundläggande högskoleutbildning budgetåret 1999.

Universitet/ högskola	Höstterminen 1999			Budgetåret 1999		
	Högskole- nybjörjare	Registr individer	Varav kvinnor	Helårs- studenter	Helårs- prestationer	Prestations- grad
Uppsala universitet	3383	20 727	12 403	18 879	15 465	82%
Lunds universitet	3989	25 271	13 175	23 664	19 947	84%
Göteborgs universitet	3381	24 788	16 071	22 471	18 700	83%
Stockholms universitet	3362	22 724	13 941	21 697	16 501	76%
Umeå universitet	2957	16 625	10 134	15 508	13 257	85%
Linköpings universitet	3160	16 115	8 598	15 154	12 623	83%
Karolinska institutet	619	5 797	4 492	5 033	4 655	92%
Kungl. Tekniska högskolan	2294	11 553	3 209	10 546	9 287	88%
Luleå tekniska universitet	1865	7 921	3 798	7 431	6 238	84%
Sveriges lantbruksuniversitet	821	3 983	2 374	3 621	3 121	86%
Karlstads universitet	1836	8 597	5 213	7549	6 092	81%
Växjö universitet	1718	7 697	4 671	7 063	5 604	79%
Örebro universitet	1917	8 655	5 567	7 769	6 865	88%
Högskolan i Kalmar	1268	5 335	3 190	4 611	3 864	84%
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	880	3 698	1 760	3 423	2 653	78%
Malmö högskola	1693	8 090	5 450	6 038	5 011	83%
Chalmers tekniska högskola	1692	7 814	1 937	7 355	6 389	87%
Handelshögskolan i Stockholm	232	1 440	461	1 237	1 065	86%
Högskolan i Jönköping	1324	4 990	2 820	4 616	3 926	85%
Lärosäten med examensrätt inom grund- och forskar- utbildning						
	38 391	211 820	119 264	193 665	161 263	83%
Högskolan i Borås	1136	5 326	3 615	4 312	3 552	82%
Högskolan Dalarna	1427	5 294	3 205	4 818	3 799	79%
Högskolan på Gotland	129	463	311	401	301	75%
Högskolan i Gävle	1602	6 641	4 219	5 488	4 356	79%
Högskolan i Halmstad	1217	4 763	2 785	4 250	3 482	82%
Högskolan Kristianstad	1477	6 013	4 173	4 493	3 607	80%
Högskolan i Skövde	894	3 424	2 074	3 149	2 629	83%
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	818	3 422	2 008	2 696	2 247	83%
Idrotthögskolan i Stockholm	86	506	266	442	410	93%
Lärarhögskolan i Stockholm	683	5 060	4 220	3 954	3 789	96%
Mitthögskolan	2120	10 743	6 204	9 719	7 986	82%
Malardalens högskola	2084	8 903	5 255	7 798	6 412	82%
Södertörns högskola	1503	5 587	3 715	4 569	3 224	71%
Ericastiftelsen	2	111	95	38	39	103%
Ersta Sköndal högskola	69	587	515	449	477	106%
Gammelkroppa Skogsskola	17	36		27	27	100%
Johannelunds teologiska högskola	18	65	24	62	54	87%
Teologiska Högskolan i Stockholm	27	188	126	170	137	81%
Örebro Missionsskola	23	132	55	99	73	74%
Lärosäten med examensrätt inom grund- utbildning (exkl konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)						
	15 332	67 264	42 865	56 934	46 601	82%

Universitet/ högskola	Höstterminen 1999			Budgetåret 1999		
	Högskole- nybjörjare	Registr individer	Varav kvinnor	Helårs- studenter	Helårs- prestationer	Prestations- grad
Danshögskolan	30	127	117	113	99	88%
Dramatiska institutet	81	333	185	121	122	101%
Konstfack	96	661	462	595	518	87%
Kungl. Konsthögskolan	37	226	134	212	209	99%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	134	890	502	614	588	96%
Operahögskolan i Stockholm	3	36	21	38	35	92%
Teaterhögskolan i Stockholm	16	107	60	70	70	100%
Ingesunds Musikhögskola	28	151	89	134	126	94%
Stockholms Musikpedagogiska Institut	8	76	41	85	84	99%
Konstnärliga högskolor	433	2 607	1 611	1 982	1 851	93%
Hälsö högskolan i Jönköping	320	1 801	1 565	1 481	1 354	91%
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	121	842	743	836	742	89%
Vårdhögskolan Boden*	140	735	644	309	441	143%
Röda Korsets högskola	51	381	338	395	370	94%
Sophiahemmetts sjuksköterskeskola	41	301	285	310	305	98%
Vårdhögskolor	673	4 060	3 575	3 331	3 212	96%
Totalt netto	54 829	285 751	167 315	255 912	212 927	83%

Helårsstudenter och helårsprestationer inkluderar uppdragsutbildning. Antal registrerade studenter är nettoräknade.
* Uppgifterna angående helårsstudenter och helårsprestationer avser perioden 1 januari till 1 oktober 1999.

Tabell 2.

Antal helårsstudenter i grundläggande högskoleutbildning 1990/91–1999.

Helårsstudenter*	Exklusive uppdragsutbildning									
	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96	1996	1997	1998	1999
Uppsala universitet	12 799	14 343	16 013	17 430	18 936	19 340	19 734	18 970	18 940	18 382
Lunds universitet	19 438	20 668	22 986	25 586	26 476	27 575	28 286	28 532	27 204	23 544
Göteborgs universitet	14 519	16 137	18 346	20 456	21 394	22 196	22 358	22 518	22 437	21 832
Stockholms universitet	16 026	17 689	19 090	20 589	20 762	20 763	21 684	23 932	21 965	21 407
Umeå universitet	7 104	8 168	9 794	11 312	12 596	14 218	14 619	14 487	15 235	15 388
Linköpings universitet	7 269	8 024	9 254	10 358	10 832	12 070	13 019	14 124	14 385	14 882
Karolinska institutet	2 296	2 363	2 495	2 615	2 845	2 566	2 973	2 984	4 819	4 778
Kungl. Tekniska högskolan	6 264	6 696	7 220	8 467	9 056	9 498	9 447	10 044	10 418	10 445
Luleå tekniska universitet	3 382	3 682	4 191	5 404	5 345	5 918	6 357	6 590	6 715	7 392
Sveriges lantbruksuniversitet		1 923	2 036	1 780	2 058	2 354	2 465	2 877	3 184	3 600
Karlstads universitet	3 282	4 055	5 022	6 136	6 240	6 449	6 571	6 791	6 876	7 330
Växjö universitet	3 303	3 858	4 499	5 150	5 039	5 263	5 521	5 659	6 212	6 937
Örebro universitet	3 533	3 790	4 230	4 919	5 788	5 862	7 045	7 160	7 278	7 603
Högskolan i Kalmar	1 807	2 031	2 260	2 611	2 818	2 987	3 207	3 644	4 066	4 487
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	654	952	1 130	1 332	1 435	1 623	1 725	2 201	2 445	3 321
Malmö högskola								(222)	2 303	5 899
Chalmers tekniska högskola	5 096	5 424	6 098	6 780	6 747	6 911	7 104	7 278	7 237	7 326
Handelshögskolan i Stockholm				1 125	1 421	1 477	1 472	1 383	1 320	1 237
Högskolan i Jönköping	1 679	2 026	2 338	2 960	3 005	3 418	3 707	4 034	4 240	4 394
Högskolan i Borås	1 363	1 647	2 034	2 302	2 499	2 914	2 838	2 961	3 171	4 035
Högskolan Dalarna	1 714	1 883	2 416	2 767	2 880	3 514	3 845	3 729	3 701	4 665
Högskolan på Gotland	(101)	(231)	(300)	(394)	(468)	(378)	(724)	(626)	175	401
Högskolan i Gävle	1 478	1 749	2 149	2 690	3 017	3 352	3 457	3 520	3 975	5 213
Högskolan i Halmstad	1 027	1 271	1 519	2 007	2 297	2 668	3 046	2 954	3 740	4 185
Högskolan Kristianstad	1 278	1 666	1 870	2 087	2 299	2 615	2 774	2 956	3 765	4 437
Högskolan i Skövde	842	992	1 209	1 609	1 890	2 434	2 660	2 522	2 499	3 082
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	449	691	914	1 276	1 397	1 520	1 648	1 892	2 359	2 686
Idrottshögskolan i Stockholm			250	417	484	370	438	453	455	437
Lärarhögskolan i Stockholm	3 497	4 471	4 718	5 524	4 874	5 867	4 654	4 693	4 258	3 821
Mitthögskolan**	3 592	4 519	5 218	6 846	7 119	7 079	8 677	9 299	9 555	9 432
Malardalens högskola***	1 844	2 227	2 645	3 320	3 522	3 918	5 610	6 177	7 163	7 596
Södertörns högskola								1 287	2 738	4 562
Ericastiftelsen				35	33	43	39	35	32	38
Ersta Sköndal högskola									387	389
Gammelkroppa Skogsskola						18	18	18	18	27
Johannelunds teologiska högskola				16	30	32	43	56	66	55
Stiftelsen Stora Sköndal				157	167	177	180	211		
Teologiska Högskolan i Stockholm				38	80	78	102	142	142	164
Örebro Missionsskola				23	45	52	75	84	101	99
Konstnärliga högskolor i Stockholm****	1 662	1 633	1 648							
Danshögskolan				92	105	101	107	109	110	111
Dramatiska institutet				125	137	112	121	138	135	121
Grafiska Institutet/IHR				165						
Konstfack			612	600	533	572	623	634	595	
Kungl. Konsthögskolan				189	191	220	218	211	216	212
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm				557	569	539	557	610	589	614
Operahögskolan i Stockholm				47	47	39	39	37	40	38
Teaterhögskolan i Stockholm				69	73	76	75	69	69	70
Ingesunds Musikhögskola				115	144	138	160	155	149	134
Stockholms Musikpedagogiska Institut					107	116	121	122	93	81
Vårdhögskolor	15 655	16 185	17 291	17 325	17 651	15 159	15 269	15 927	7 840	3 070
Totalt	142 852	160 763	180 883	205 420	215 050	224 172	234 637	244 198	245 455	250 554

* Begreppet helårsstudent är nytt fr.o.m. 1993/94. Det svarar dock mot det tidigare begreppet utnyttjade årsstudieplatser.

** Före 1993/94: Högskolan i Sundsvall/Härnösand och Högskolan i Östersund.

*** Före 1993/94: Högskolan i Eskilstuna/Västerås.

**** T.o.m. 1992/93 redovisades de konstnärliga högskolorna i Stockholm ihopslagna.

Tabell 3.

Antal helårsprestationer i grundläggande högskoleutbildning 1990/91–1999.

Helårsprestationer	Exklusive uppdragsutbildning									
	90/91	91/92	92/93	93/94	94/95	95/96	1996	1997	1998	1999
Uppsala universitet	10 097	11 312	12 933	14 189	15 236	15 341	15 844	15 098	15 706	15 010
Lunds universitet	15 582	16 672	19 077	20 471	21 506	22 003	22 575	23 445	22 838	19 794
Göteborgs universitet	11 763	12 846	14 964	16 935	17 795	18 244	18 733	18 243	17 742	18 098
Stockholms universitet	11 447	13 075	14 235	15 435	16 055	15 851	16 987	17 685	16 227	16 412
Umeå universitet	6 109	7 084	8 537	9 770	10 515	11 832	12 064	12 095	12 700	13 143
Linköpings universitet	6 348	6 966	8 026	8 669	9 211	10 045	10 688	11 549	11 874	12 357
Karolinska institutet	2 186	2 236	2 354	2 468	2 656	2 413	2 804	2 850	4 462	4 434
Kungl. Tekniska högskolan	5 410	6 019	6 431	6 949	7 212	8 118	7 900	8 780	9 192	9 214
Luleå tekniska universitet	2 889	3 362	3 784	4 077	4 693	4 998	5 284	5 764	5 750	6 189
Sveriges lantbruksuniversitet		1 590	1 631	1 700	1 946	2 336	2 404	2 785	2 957	3 100
Karlstads universitet	2 701	3 273	3 941	4 795	5 038	5 246	5 347	5 423	5 406	5 925
Vaxjö universitet	2 674	3 123	3 585	3 907	3 879	3 994	4 081	4 484	4 760	5 503
Örebro universitet	3 081	3 305	3 721	4 494	4 398	4 969	6 056	6 370	6 358	6 711
Högskolan i Kalmar	1 474	1 842	2 015	2 268	2 469	2 586	2 745	2 888	3 606	3 767
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	524	683	817	1 012	1 156	1 324	1 361	1 639	1 889	2 535
Malmö högskola									1 482	4 919
Chalmers tekniska högskola	4 766	4 777	5 148	5 523	5 647	6 058	6 883	6 308	6 255	6 360
Handelshögskolan i Stockholm				936	1 109	1 087	1 067	1 105	1 105	1 065
Högskolan i Jönköping	1 482	1 744	2 083	2 439	2 605	2 965	2 991	3 347	3 801	3 746
Högskolan i Borås	1 034	1 383	1 548	1 866	2 055	2 393	2 701	2 438	2 660	3 356
Högskolan Dalarna	1 458	1 838	1 683	2 264	2 304	2 963	3 055	3 140	3 046	3 703
Högskolan på Gotland	(66)	(159)	(245)	(331)	(370)	(361)	(583)	(567)	95	301
Högskolan i Gävle	1 293	1 547	1 880	2 279	2 433	2 672	2 949	2 754	3 164	4 124
Högskolan i Halmstad	905	1 093	1 339	1 648	1 818	2 079	2 510	2 438	3 005	3 431
Högskolan Kristianstad	934	1 384	1 610	1 805	1 995	2 216	2 398	2 584	3 115	3 554
Högskolan i Skövde	636	747	1 001	1 199	1 499	1 884	1 925	2 010	1 996	2 595
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	369	585	784	1 037	1 153	1 244	1 296	1 468	1 900	2 234
Idrottshögskolan i Stockholm			235	389	439	347	430	428	450	406
Lärarhögskolan i Stockholm	3 257	3 864	4 297	5 036	3 153	5 155	4 293	4 188	4 190	3 644
Mitthögskolan*	2 918	3 617	4 377	5 659	5 724	5 723	7 370	7 582	7 837	7 776
Malardalens högskola**	1 534	1 808	2 158	2 638	2 505	2 963	4 343	4 928	5 610	6 236
Södertörns högskola								856	1 993	3 220
Ericastiftelsen				35	33	43	39	35	32	38
Ersta Sköndal högskola									342	411
Gammelkroppa Skogsskola						18	18	18	18	27
Johannelunds teologiska högskola				14	22	29	38	50	64	47
Stiftelsen Stora Sköndal				157	160	165	169	177		
Teologiska Högskolan i Stockholm				38	69	64	83	97	113	132
Örebro Missionskola				21	39	51	74	81	88	73
Konstnärliga högskolor i Stockholm***	1 532	1 590	1 602							
Danshögskolan				84	98	91	77	103	99	97
Dramatiska institutet				125	137	112	121	137	139	122
Grafiska Institutet/IHR				120						
Konstfack			612	597	497	447	569	581	518	
Kungl. Konsthögskolan				189	191	220	218	211	213	209
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm				536	525	534	550	591	546	588
Operahögskolan i Stockholm				47	39	37	35	36	34	35
Teaterhögskolan i Stockholm				69	76	76	75	69	69	70
Ingesunds Musikhögskola				115	144	134	154	150	143	126
Stockholms Musikpedagogiska Institut					99	105	109	103	93	80
Vårdhögskolor	15 511	16 158	16 988	16 219	16 292	13 907	14 204	14 558	7 675	2 951
Totalt	119 914	135 523	152 784	170 238	176 725	185 132	195 495	201 657	203 419	208 386

* Före 1993/94: Högskolan i Sundsvall/Härnösand och Högskolan i Östersund.

** Före 1993/94: Högskolan i Eskilstuna/Västerås.

*** T.o.m. 1992/93 redovisades de konstnärliga högskolorna i Stockholm ihopslagna.

Tabell 4.

Antal avlagda examina i grundläggande högskoleutbildning 1994/95–1999, per lärosäte.

Universitet/högskola	Alla examina					Antal examina som omfattar minst 3 års studier				
	1994/95	1995/96	1997	1998	1999	1994/95	1995/96	1997	1998	1999
Uppsala universitet	2 741	2 620	2 746	3 135	2 917	2 294	2 282	2 381	2 852	2 727
Lunds universitet	4 051	3 776	4 277	4 213	3 715	3 048	3 269	3 876	3 992	3 497
Göteborgs universitet	3 030	2 937	3 207	2 898	3 290	2 380	2 577	2 975	2 632	3 003
Stockholms universitet	2 159	2 324	2 459	2 678	2 563	2 012	2 213	2 369	2 570	2 466
Umeå universitet	1 782	1 893	2 163	2 476	2 528	1 426	1 620	1 940	2 336	2 323
Linköpings universitet	1 777	1 728	1 972	2 164	2 211	1 440	1 467	1 792	1 958	2 029
Karolinska institutet	445	474	674	1 000	1 535	300	446	654	913	1 444
Kungl. tekniska högskolan	1 361	1 426	1 403	1 511	1 913	1 050	1 146	1 247	1 375	1 829
Luleå tekniska universitet	899	850	863	809	914	578	707	759	760	865
Sveriges lantbruksuniversitet	414	440	491	431	454	242	263	279	297	334
Karlstads universitet	880	891	736	872	1 060	590	773	682	822	1 023
Vaxjö universitet	961	760	729	835	1 019	595	550	686	800	978
Örebro universitet	833	857	1 054	980	1 095	618	739	937	926	1 042
Högskolan i Kalmar	595	477	562	618	704	263	347	395	487	524
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	89	148	167	158	294	49	99	129	139	248
Malmö högskola				178	981				54	822
Chalmers tekniska högskola	1 290	1 152	1 161	1 162	1 294	951	797	868	914	1 088
Handelshögskolan i Stockholm	263	203	189	201	189	263	203	189	201	241
Högskolan i Jönköping	629	558	551	603	600	281	475	512	578	590
Lärosäten med examensrätt inom grund- och forskarutbildning (andel kvinnor, procent)	24 199 (52)	23 514 (52)	25 404 (54)	26 922 (56)	29 328 (57)	18 380 (51)	19 973 (54)	22 670 (55)	24 606 (56)	27 073 (58)
Högskolan i Borås	327	356	485	505	651	215	240	418	474	609
Högskolan Dalarna	468	452	407	444	555	352	353	348	407	513
Högskolan i Gävle	508	424	450	466	703	231	314	380	429	652
Högskolan i Halmstad	415	293	385	349	455	126	229	372	327	447
Högskolan Kristianstad	423	357	431	504	531	240	291	385	461	501
Högskolan i Skövde	164	187	255	281	466	113	135	197	238	453
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	322	151	167	185	177	49	72	130	156	165
Idrottshögskolan i Stockholm	92	77	90	99	125	81	54	64	78	84
Lärarhögskolan i Stockholm	1 358	1 113	1 451	1 347	1 510	869	847	1 181	1 118	1 223
Mitthögskolan	963	1 047	1 089	1 091	1 174	491	775	1 007	1 009	1 071
Mälardalens Högskola	549	457	639	724	1 192	119	315	556	639	1 111
Södertörns högskola					30					30
Ericastiftelsen		12		12					0	
Ersta Sköndal högskola				100	87				100	87
Gammelmörns Skogsskola	18		18							
Johannelunds teologiska högskola		5	19	18	20			5	8	
Stiftelsen Stora Sköndal	33	29	37			33	29	37		
Teologiska Högskolan i Stockholm	2	8	20	14	18			17	14	18
Örebro Missionskola		6	16	21	19				1	
Lärosäten med examensrätt inom grundutbildning (exkl konstnärliga högskolor och värdhögskolor) (andel kvinnor, procent)	5642 (65)	4 974 (62)	5 959 (63)	6 160 (66)	7 713 (68)	2 919 (63)	3 654 (64)	5 097 (66)	5 459 (67)	6 964 (69)
Danshögskolan	20	13	17	19	15	20	5	16	13	14
Dramatiska institutet	35	10	49	9	54	24	0	31	4	39
Konstfack	83	123	105	108	124	78	125	101	105	119
Kungl. Konsthögskolan	24	20	21	34	35	24	20	21	34	35
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	95	96	79	87	88	84	75	66	74	79
Operahögskolan i Stockholm	13	10	8	10	13	12	9	5	8	7
Teaterhögskolan i Stockholm	13	17	10	10	13	13	17	10	10	
Ingesunds Musikhögskola	20	19	14	19	20	20	19	14	19	20
Stockholms Musikpedagogiska Institut	13	22	18	4	18	13	21	18	2	12
Summa konstnärliga högskolor (andel kvinnor, procent)	(59)	(63)	(55)	(61)	(62)	(62)	(66)	(55)	(62)	(63)
Blekinge internationella hälsöhögskola	74	68	71	90		47	68	71	90	
Bohusläns värdhögskola	42	47	123			20	46	123		
Hälsöhögskolan i Jönköping	280	206	220	316	310	138	162	204	298	289
Hälsöhögskolan i Stockholm	412	423	405			79	250	342		
Hälsöhögskolan i Umeå	372	248	333			65	176	316		
Hälsöhögskolan Väst, Skövde	118	97	171	178		26	79	150	163	
Hälsöhögskolan Väst i Vanersborg	88	63	75	131	179	34	63	75	131	179
Hälsöhögskolan i Värmland	106	121	114			15	107	104		
Hälsouniversitetet i Linköping	195	193				60	155			
Kalmar läns värdhögskola	94	78	82			24	58	67		
Vårdhögskolan Boden	157	96	119	142	154	22	94	119	142	154
Vårdhögskolan i Borås	109	127	111	173		55	88	97	159	
Vårdhögskolan i Eskilstuna	100					26				
Vårdhögskolan Falun	57	131	99	116		18	88	79	108	
Vårdhögskolan Gävle	123	104	198	177		28	59	184	162	
Vårdhögskolan i Göteborg	265	438	402			109	331	339		
Vårdhögskolan i Halland	35					17				
Vårdhögskolan Kristianstad	88	126	119			61	84	119		
Vårdhögskolan Lund/Helsingborg	147	203	303			70	159	285		
Vårdhögskolan i Malmö	197	146	151	180		27	42	151	169	
Vårdhögskolan i Sundsval/Örnskoldsvik	135					38				
Vårdhögskolan i Uppsala	246	177	228			76	156	225		
Vårdhögskolan i Västerås	79					21				
Vårdhögskolan i Vaxjö	99	99	95			52	97	95		
Vårdhögskolan i Örebro	198					16				
Vårdhögskolan i Östersund	65					44				
Ersta Högskola	58	54	50			57	54	50		
Röda korsets sjuksköterskeskola	32	85	89	99	91	25	83	89	99	91
Sophiahemmets sjuksköterskeskola	84	78	83	74	50	30	78	83	74	50
Summa värdhögskolor (andel kvinnor, procent)	4 055 (87)	3 408 (88)	3 641 (89)	1 676 (89)	784 (87)	1 300 (84)	2 577 (89)	3 367 (89)	1 595 (89)	763 (87)
Totalt (andel kvinnor, procent)	3 4212 (59)	32 226 (58)	35 325 (60)	35 058 (60)	38 205 (60)	22 887 (55)	26 495 (59)	31 416 (61)	31 929 (61)	35 125 (60)

Tabell 5.

Antal avlagda examina i grundläggande högskoleutbildning läsåren 1994/95–1998/99, per ämnesområde och examen.

Ämnesområde	1994/95 Totalt	Kv %	1995/96 Totalt	Kv %	1996/97 Totalt	Kv %	1997/98 Totalt	Kv %	1998/1999 Totalt	Kv %
Generella examina										
Yrkesexamina										
Vissa äldre examina										
Humaniora och teologi	1 809	(66)	1 974	(65)	2 326	(67)	2 441	(67)	2 575	(68)
Magisterexamen	212	(60)	372	(67)	611	(64)	766	(69)	872	(70)
Kandidatexamen	919	(66)	1 144	(66)	1 272	(71)	1 319	(69)	1 343	(70)
Högskoleexamen	46	(59)	104	(58)	136	(58)	134	(55)	160	(65)
Teologie kandidatexamen	138	(49)	148	(55)	198	(51)	159	(49)	161	(47)
Aldre examina – humaniora och teologi varav	494	(75)	206	(68)	109	(72)	63	(68)	39	(85)
Bibliotekarielinjen	110	(84)	54	(93)	22	(91)	7	(71)	1	(100)
Journalistlinjen	92	(54)	70	(50)	44	(59)	26	(62)	12	(83)
Kulturvetarlinjen	112	(85)	48	(71)	28	(75)	23	(83)	21	(86)
Juridik och samhällsvetenskap	9 299	(55)	9 379	(55)	9 463	(56)	9 617	(57)	9 718	(56)
Magisterexamen	1147	(45)	1 491	(47)	2 129	(48)	2 781	(50)	3 263	(51)
Kandidatexamen/fil. kand	1 994	(53)	3 614	(55)	3 686	(57)	3 956	(58)	3 773	(56)
Högskoleexamen	136	(54)	254	(51)	313	(52)	351	(56)	362	(51)
Juris kandidatexamen	900	(51)	862	(56)	946	(57)	964	(55)	941	(56)
Psykologexamen/motsv	174	(75)	189	(69)	205	(72)	247	(65)	241	(66)
Socionomexamen	793	(83)	743	(83)	947	(82)	777	(82)	828	(81)
Aldre examina – juridik och samhällsvetenskap varav	4 155	(53)	2 226	(50)	1 237	(49)	541	(53)	310	(49)
Ekonomlinjen	1 929	(45)	1 304	(46)	729	(45)	263	(48)	188	(47)
Förvaltningslinjen	309	(55)	118	(51)	30	(53)	13	(46)	7	(43)
Grundläggande ekonomutbildning	199	(47)	157	(42)	79	(44)	33	(52)	6	(33)
Internationella ekonomlinjen	250	(54)	185	(61)	173	(52)	113	(58)	46	(54)
Linjen för personal- och arbetslivsfrågor	308	(76)	38	(76)	13	(54)	10	(80)	3	(100)
Systemvetenskapliga linjen	343	(39)	102	(38)	29	(34)	10	(30)	6	(67)
Undervisning	8 596	(80)	6 696	(77)	7 828	(79)	7 241	(78)	7 229	(80)
Barn- och ungdomspedagogisk examen/motsv. varav	3 536	(90)	1 463	(89)	2 312	(90)	2 016	(91)	2 045	(88)
Fritidspedagog	853	(76)	406	(71)	512	(73)	469	(74)	528	(76)
Förskollärare	2 683	(95)	1 057	(95)	1 800	(95)	1 547	(86)	1 517	(93)
Bildlärarexamen/motsv.	66	(82)	72	(78)	50	(72)	44	(80)	63	(73)
Flyglärarexamen/motsv.	11	(0)	14	(7)	10	(0)	4	(0)	1	(0)
Folkhögskollärarexamen/motsv.	60	(47)	104	(60)	94	(53)	93	(63)	115	(71)
Grundskollärarexamen 1–7/motsv.	2 239	(86)	2 270	(85)	2 428	(83)	2 115	(83)	2 152	(86)
Grundskollärarexamen 4–9/motsv.	842	(67)	904	(68)	1 105	(67)	996	(63)	1 030	(67)
Gymnasielärarexamen/motsv.	947	(51)	1 057	(55)	895	(62)	1 021	(63)	946	(64)
Hushållslärarexamen/motsv.	14	(100)	22	(100)	16	(100)	21	(95)	2	(100)
Idrottslärarexamen/motsv.	112	(41)	104	(52)	124	(42)	103	(43)	112	(48)
Musiklärarexamen/motsv.	154	(59)	167	(61)	195	(59)	162	(64)	113	(48)
Slöjdlärarexamen/motsv.	118	(44)	48	(79)	83	(49)	85	(56)	77	(44)
Specialpedagogexamen/motsv.	365	(91)	379	(91)	393	(91)	427	(91)	436	(96)
Studie- och yrkesvägledarexamen/motsv	115	(76)	85	(74)	115	(81)	146	(78)	133	(85)
Teknik och naturvetenskap	8 194	(26)	7 881	(27)	8 223	(29)	8 227	(29)	9 081	(30)
Magisterexamen – naturvetenskap	607	(53)	698	(57)	936	(58)	996	(54)	1 208	(55)
Magisterexamen – teknik	26	(4)	52	(12)	84	(18)	95	(15)	176	(24)
Kandidatexamen – naturvetenskap	328	(49)	388	(46)	392	(49)	321	(51)	396	(53)
Kandidatexamen – teknik	369	(18)	651	(20)	768	(19)	868	(19)	943	(24)
Högskoleexamen – naturvetenskap	9	(22)	23	(65)	20	(30)	17	(35)	22	(18)
Högskoleexamen – teknik	58	(22)	118	(31)	114	(17)	106	(23)	115	(19)
Arkitektexamen/motsv.	129	(48)	110	(52)	103	(53)	129	(54)	145	(51)
Brandingenjörsexamen/motsv.	27	(15)	35	(17)	37	(14)	7	(0)	19	(26)
Civilingenjörsexamen/motsv. varav	3 318	(20)	3121	(20)	3 323	(21)	3 395	(21)	3 555	(23)
Datateknik	316	(7)	309	(7)	322	(10)	329	(8)	305	(8)
Elektroteknik	495	(11)	471	(9)	442	(11)	460	(11)	496	(10)
Farkostteknik	55	(11)	61	(11)	81	(9)	68	(18)	65	(11)
Geoteknologi	20	(25)	25	(32)	6	(17)	9	(11)	2	(50)
Industriell arbetsmiljö	23	(61)	21	(52)	21	(67)	18	(72)	23	(65)
Industriell ekonomi	265	(22)	231	(24)	277	(23)	321	(26)	350	(25)
Industriell kemi					1	(0)	13	(38)	15	(40)
Kemiteknik	307	(54)	257	(51)	297	(49)	277	(47)	330	(51)
Lantmåteri	71	(56)	94	(55)	108	(48)	80	(55)	123	(57)
Maskinteknik	815	(13)	768	(13)	791	(16)	721	(13)	744	(13)
Materialfysik	33	(9)	22	(5)	21	(5)	11	(18)	2	(0)
Materialteknik	72	(31)	64	(27)	62	(27)	73	(26)	51	(37)
Materialvetenskap					5	(20)	16	(6)	16	(6)
Miljö- och vattenteknik							13	(54)	14	(57)
Molekylär bioteknik			7	(86)	15	(53)	23	(52)	41	(44)
Samhällsbyggnadsteknik	39	(59)	29	(48)	33	(67)	56	(59)	41	(66)
Teknisk biologi									9	(56)
Teknisk datavetenskap			13	(8)	18	(11)	20	(5)	23	(9)
Teknisk fysik- och elektroteknik	143	(14)	121	(17)	113	(11)	152	(14)	123	(13)
Teknisk fysik	305	(13)	321	(14)	327	(13)	330	(19)	366	(16)
Teknisk naturvetenskaplig kemi			1	(100)	10	(40)	12	(42)	22	(41)
Väg- och vattenbyggnad	359	(26)	306	(29)	373	(31)	393	(27)	394	(31)
Ingenjörsexamen/motsv. varav	1854	(18)	1570	(18)	1357	(19)	1448	(21)	1773	(23)
Byggteknik	354	(25)	337	(21)	263	(24)	241	(23)	235	(27)
Datateknik	123	(11)	100	(15)	75	(11)	123	(26)	149	(19)
Driftteknik	105	(5)	89	(4)	59	(2)	57	(4)	47	(0)

forts. tabell 5.

Ämnesområde	1994/95	Kv %	1995/96	Kv %	1996/97	Kv %	1997/98	Kv %	1998/1999	Kv %
Generella examina	Totalt		Totalt		Totalt		Totalt		Totalt	
Yrkesexamina										
Vissa äldre examina										
Elektroteknik	471	(10)	362	(10)	299	(10)	353	(10)	424	(11)
Energiteknik	59	(17)	56	(13)	60	(17)	70	(16)	76	(16)
Industriell ekonomi	35	(46)	33	(36)	43	(30)	31	(48)	37	(19)
Kemiteknik	141	(57)	123	(61)	128	(50)	139	(55)	204	(57)
Maskinteknik	449	(10)	393	(9)	336	(11)	311	(10)	407	(13)
Övriga inriktningar	117	(26)	77	(30)	94	(28)	123	(35)	194	(37)
Apotekarexamen/motsv.	83	(66)	75	(69)	33	(48)	82	(76)	81	(67)
Receptarieexamen/motsv.	308	(97)	257	(95)	267	(96)	252	(94)	126	(98)
Maskinteknikerexamen/motsv.	31	(0)	44	(5)	60	(0)	50	(2)	32	(6)
Sjöingenjörsexamen/motsv.	55	(0)	60	(2)	60	(3)	44	(2)	58	(2)
Sjökaptenexamen/motsv.	60	(7)	83	(6)	93	(2)	65	(8)	86	(7)
Styrmansexamen/motsv.	41	(5)	42	(0)	24	(0)	27	(0)	55	(4)
Yrkesteknisk högskoleexamen/motsv	461	(9)	378	(19)	478	(20)	260	(8)	245	(21)
Äldre examina – teknik och naturvetenskap	430	(26)	176	(20)	74	(23)	65	(15)	46	(11)
Lant- och skogsbruk	365	(27)	359	(35)	395	(38)	320	(39)	228	(50)
Agronomexamen/motsv.	89	(60)	90	(58)	104	(63)	92	(62)	85	(66)
Hortonomexamen/motsv.	14	(71)	19	(84)	13	(100)	10	(90)	16	(88)
Jagmästarexamen/motsv.	50	(16)	52	(27)	55	(25)	49	(29)	38	(26)
Landskapsarkitektexamen/motsv.	22	(59)	21	(67)	31	(81)	24	(75)	17	(53)
Landskapsingenjörsexamen/motsv.			14	(57)	10	(50)	18	(44)	12	(42)
Lantmästarexamen/motsv.	32	(25)	74	(20)	66	(20)	74	(15)	23	(39)
Skogsmästarexamen/motsv.	45	(2)	30	(7)	32	(0)	31	(3)	25	(8)
Skogsteknikerexamen/motsv.	104	(4)	49	(4)	65	(5)	14	(0)	2	(0)
Trädgårdssingenjörsexamen/motsv.	2	(0)	6	(50)	19	(63)	8	(75)	9	(100)
Medicin och odontologi	1 041	(51)	1 111	(53)	1 341	(54)	1 289	(55)	1 415	(55)
Magisterexamen – medicin	20	(75)	27	(70)	26	(50)	36	(72)	41	(71)
Magisterexamen – odontologi							2	(50)	8	(75)
Magisterexamen – veterinärmedicin									8	(25)
Kandidatexamen – medicin	6	(33)	7	(14)	1	(100)	29	(83)	39	(85)
Kandidatexamen – odontologi			41	(66)	51	(65)	70	(71)	33	(76)
Högskoleexamen – medicin	1	(0)	1	(0)	1	(100)	13	(92)	5	(80)
Läkarexamen/motsv.	776	(48)	699	(48)	844	(50)	727	(49)	859	(50)
Psykiaterexamen/motsv.	27	(78)	54	(87)	51	(82)	44	(64)	57	(82)
Optikerexamen					35	(74)	38	(82)	46	(74)
Tandläkarexamen/motsv.	149	(56)	210	(50)	270	(50)	258	(50)	253	(49)
Veterinärexamen/motsv.	62	(63)	72	(78)	62	(77)	72	(79)	66	(76)
Vård och omsorg	4 407	(86)	4 380	(89)	5 149	(89)	5 575	(88)	5 690	(88)
Magisterexamen – vård och omsorg	67	(90)	123	(92)	169	(92)	198	(87)	197	(90)
Kandidatexamen – vård och omsorg	49	(92)	84	(90)	166	(87)	371	(84)	896	(86)
Högskoleexamen – vård och omsorg	20	(85)	133	(80)	186	(82)	136	(88)	20	(95)
Arbetssterapeutexamen/motsv.	354	(95)	154	(94)	305	(93)	343	(94)	363	(95)
Audionomexamen									9	(78)
Barmnöskexamen/motsv.	193	(99)	231	(100)	181	(99)	219	(100)	196	(99)
Biomedicinsk analytikerexamen									23	(96)
Logopedexamen/motsv.	9	(100)	27	(100)	14	(100)	61	(97)	16	(94)
Sjukgymnastexamen/motsv.	461	(74)	279	(76)	490	(77)	507	(74)	468	(75)
Sjuksköterskeexamen/motsv.	2 204	(85)	2 613	(88)	3 101	(89)	3 094	(89)	3 015	(87)
Social omsorgsexamen/motsv.	580	(90)	466	(90)	365	(93)	500	(93)	355	(92)
Tandhygienistexamen/motsv.	157	(92)	186	(96)	142	(95)	143	(97)	132	(94)
Äldre examina – vård och omsorg	313	(80)	64	(94)	30	(83)	3	(100)		
varav										
Laboratorieassistentlinjen	231	(78)	9	(89)	16	(69)	2	(100)		
Konstnärliga utbildningar	402	(53)	426	(60)	554	(56)	449	(59)	479	(59)
Magisterexamen	1	(100)	34	(44)	48	(54)	66	(50)	61	(61)
Kandidatexamen/fil kand	19	(79)	22	(73)	29	(90)	30	(77)	23	(78)
Högskoleexamen	12	(58)	45	(69)	85	(54)	74	(61)	70	(70)
Konstn högskoleexamen dans/motsv.	20	(80)	10	(90)	11	(91)	24	(88)	14	(93)
Konstn högskoleexamen konst och design/motsv.	106	(58)	145	(71)	142	(63)	110	(72)	89	(72)
Konstn högskoleexamen musik/motsv.	110	(44)	71	(51)	130	(42)	89	(36)	121	(44)
Konstn högskoleexamen scen och medier/motsv.	69	(48)	49	(49)	81	(52)	41	(56)	89	(48)
Organistexamen/motsv.	35	(54)	24	(50)	25	(60)	15	(67)	12	(58)
Äldre examina – det konstnärliga området	30	(43)	26	(38)	3	(67)				
Totalt	34 212	(59)	32 226	(58)	35 299	(60)	35 170	(60)	36 454	(60)

Endast vissa äldre examina är medtagna i tabellen. Summeringarna omfattar dock samtliga examina inom respektive ämnesområde och även totalt. En fullständig redovisning finns i Statistiska Meddelanden UF 20 SM 0001.

Tabell 6.

Antalet studerande och examinerade i forskarutbildningen per nationellt forskningsämnesområde. Antalet nybörjare, antalet doktors- och licentiatexamina budgetåret 1999 samt antalet aktiva höstterminen 1999 och andelen kvinnor i procent.

Universitet/högskola/variabel		Humana och religions- vetensk.	Rätts- vetensk./ juridik	Sam- hälls- vetensk.	Mate- matik	Natur- vetensk.	Teknik- vetensk.	Skogs- och jordbruks- vetensk. samt land- skapsplan.	Medicin	Odonto- logi	Farmaci	Veterinär- medicin	Övriga forsknings- områden
Uppsala universitet	Nybörjare	33	4	59	15	136	36		93		25		6
	Kv (%)	48	50	42	47	35	8		54		60		83
	Aktiva	591	46	384	56	557	161		501		138		32
	Kv (%)	49	43	44	20	39	16		49		65		97
	Doktorsexamina	67	10	44	4	86	13		82		26		3
	Kv (%)	42	30	41	0	30	8		43		54		100
Lunds universitet	Licentiatexamina	25		8	5	34	14		11		2		1
	Kv (%)	28		50	0	47	7		45		50		100
	Nybörjare	30	4	50	10	103	157		115				1
	Kv (%)	63	0	34	10	37	32		51				100
	Aktiva	595	28	622	57	524	672		572				19
	Kv (%)	50	36	45	12	38	27		48				89
Göteborgs universitet	Doktorsexamina	46	3	47	9	76	66		126				7
	Kv (%)	43	33	40	11	42	30		42				100
	Licentiatexamina	20		22	5	13	67		4				
	Kv (%)	55		36	0	38	24		75				
	Nybörjare	25	2	91	3	65	13		106	7			
	Kv (%)	40	100	51	0	45	54		61	57			
Stockholms universitet	Aktiva	409	11	700	13	306	67		663	68			6
	Kv (%)	47	55	49	23	45	49		56	50			100
	Doktorsexamina	33	2	56	2	45	8		98	12			
	Kv (%)	45	0	48	50	29	13		41	42			
	Licentiatexamina	10	1	26	3	23	4		15				
	Kv (%)	30	0	50	33	39	25		67				
Umeå universitet	Nybörjare	32	10	84	11	108	5		7				
	Kv (%)	53	50	56	18	55	40		57				
	Aktiva	457	59	633	54	568	20		19				
	Kv (%)	54	53	53	22	44	50		37				
	Doktorsexamina	26	1	60	4	76	5		1				
	Kv (%)	54	100	47	50	46	20		0				
Linköpings universitet	Licentiatexamina	4		21	6	49	2		2				
	Kv (%)	25		43	17	37	0						
	Nybörjare	18		23	3	39	7		36	3			6
	Kv (%)	44		52	33	41	43		58	67			100
	Aktiva	203	9	284	24	250	24		261	27			25
	Kv (%)	47	56	44	29	39	25		46	48			92
Karolinska institutet	Doktorsexamina	15	2	22	1	24	1		44	1			3
	Kv (%)	40	50	36	0	25	0		34	0			100
	Licentiatexamina			7	3	12	4		3	2			1
	Kv (%)			43	33	33	0		33	100			100
	Nybörjare	3	1	14	7	6	107		60				34
	Kv (%)	33	0	7	43	17	21		55				71
Karolinska institutet	Aktiva	5	4	131	39	37	497		344				170
	Kv (%)	40	0	48	13	41	18		49				66
	Doktorsexamina	1		7			67		41				23
	Kv (%)	0		43			16		37				48
	Licentiatexamina			10	8	2	60		6				
	Kv (%)			30	13	0	17		67				
Karolinska institutet	Nybörjare								259	1			2
	Kv (%)								66	100			100
	Aktiva			3					1669	47			50
	Kv (%)			100					58	57			92
	Doktorsexamina								242	13			1
	Kv (%)								46	69			100
Karolinska institutet	Licentiatexamina								48	3			
	Kv (%)								69	100			

forts. tabell 6.

Universitet/högskola/variabel		Humana- noria och religions- vetensk.	Rätts- vetensk./ juridik	Sam- hälls- vetensk.	Mate- matik	Natur- vetensk.	Teknik- vetensk.	Skogs- och jordbruks- vetensk. samt land- skapsplan.	Medicin	Odonto- logi	Farmaci	Veterinär- medicin	Övriga forsknings- områden
Tekniska hög- skolan i Stockholm	Nyborjare			1	14	30	286						
	Kv (%)			100	7	30	24						
	Aktiva			1	57	101	1548						
	Kv (%)			100	12	38	23						
	Doktorsexamina				5	15	143						
	Kv (%)				0	20	20						
Luleå tekniska universitet	Licentiatexamen Kv (%)				6	10	149						
	Kv (%)				33	20	22						
	Nyborjare	4		7	3	7	65						2
	Kv (%)	25		43	0	57	23						100
	Aktiva	9		45	11	41	299						5
	Kv (%)	67		53	27	39	23						100
Sveriges lantbruks- universitet	Doktorsexamina			5	2	3	30						2
	Kv (%)			80	50	0	20						100
	Licentiatexamen			6	2	5	51						1
	Kv (%)			17	50	40	20						100
	Nyborjare	1		6	1	42	1	68					11
	Kv (%)	0		50	0	62	0	54					82
Karlstads universitet	Aktiva	5		18	2	220	5	417					114
	Kv (%)	40		50	0	48	40	43					72
	Doktorsexamina	1		1		30	2	74					16
	Kv (%)	100		0		23	0	36					81
	Licentiatexamen					4	2	14					2
	Kv (%)					50	50	50					100
Växjö universitet	Nyborjare	8		51		5	4						
	Kv (%)	63		57		60	75						
	Aktiva	8		47		5	2						
	Kv (%)	63		57		60	50						
	Doktorsexamina			2									
	Kv (%)			0									
Örebro universitet	Licentiatexamen					1							
	Kv (%)					0							
	Nyborjare	22		38	6		8						
	Kv (%)	41		45			50						
	Aktiva	22		38	6		8						
	Kv (%)	41		45			50						
Högskolan i Kalmar	Doktorsexamina												
	Kv (%)												
	Licentiatexamen												
	Kv (%)												
	Nyborjare	18		49			8						
	Kv (%)	44		47			13						
Högskolan i Kalmar	Aktiva	18		49			8						
	Kv (%)	44		47			13						
	Doktorsexamina												
	Kv (%)												
	Licentiatexamen												
	Kv (%)												
Högskolan i Kalmar	Nyborjare					6							
	Kv (%)					50							
	Aktiva					6							
	Kv (%)					50							
	Doktorsexamina												
	Kv (%)												
Högskolan i Kalmar	Licentiatexamen												
	Kv (%)												

forts. tabell 6.

Universitet/högskola/variabel		Humani- nora och religions- vetensk.	Rätts- vetensk./ juridik	Sam- hälls- vetensk.	Mate- matik	Natur- vetensk.	Teknik- vetensk.	Skogs- och jordbruks- vetensk. samt land- skapsplan.	Medicin	Odonto- logi	Farmaci	Veterinär- medicin	Övriga forsknings- områden
Högskolan i Karlskrona/ Ronneby	Nyborjare						16						
	Kv (%)						0						
	Aktiva						15						
	Kv (%)						0						
	Doktorsexamina												
Kv (%)													
Licentiatexamen							5						
Kv (%)							0						
Malmö högskola	Nyborjare									34			
	Kv (%)									62			
	Aktiva									30			
	Kv (%)									67			
	Doktorsexamina									3			
Kv (%)									0				
Licentiatexamen									1				
Kv (%)									0				
Chalmers tekniska högskola	Nyborjare	4			15	20	221						
	Kv (%)	75			13	25	23						
	Aktiva	5			59	66	885						
	Kv (%)	40			14	30	24						
	Doktorsexamina				3	9	92						
Kv (%)				0	22	15							
Licentiatexamen				10	9	114							
Kv (%)				20	33	23							
Handels- högskolan i Stockholm	Nyborjare		2	24									
	Kv (%)		0	33									
	Aktiva		10	173									
	Kv (%)		30	30									
	Doktorsexamina		2	24									
Kv (%)		50	29										
Licentiatexamen			13										
Kv (%)			23										
Högskolan i Jönköping	Nyborjare		1	9									
	Kv (%)		100	44									
	Aktiva		4	35									
	Kv (%)		75	34									
	Doktorsexamina			4									
Kv (%)			0										
Licentiatexamen			1										
Kv (%)			100										
Summa	Nyborjare	198	24	506	88	567	934	68	676	45	25	11	51
	Kv (%)	49	42	47	20	43	25	54	60	62	60	82	78
	Aktiva	2 327	171	3 163	378	2 681	4 211	417	4 029	172	138	114	307
	Kv (%)	50	46	47	17	41	23	43	54	55	65	72	78
	Doktorsexamina	189	20	272	30	364	427	74	634	29	26	16	39
Kv (%)	44	35	42	17	34	19	36	43	48	54	81	69	
Licentiatexamen	59	1	114	49	161	472	14	87	6	2	2	3	
Kv (%)	37	0	39	18	38	21	50	64	83	50	100	100	

Tabell 7.

Studiefinansiering i forskarutbildningen höstterminen 1999. Antal forskarstuderande med studiefinansiering.

Universitet/högskola/ forskningsämnesområde	Utbildningsbidrag	Anställda som doktorander	På annat sätt av högskolan	Studiemedel	Stipendier	Yrkesverk- samhet m.m.
Uppsala universitet	347	1 171	398	71	264	718
Humaniora och religionsvetenskap	92	185	62	66	70	226
Rättsvetenskap/juridik	2	30	5	0	5	7
Samhällsvetenskap	43	199	83	1	24	104
Matematik	5	42	6	0	3	7
Naturvetenskap	99	370	88	0	60	57
Teknikvetenskap	1	119	20	0	4	32
Medicin	96	113	110	4	90	250
Farmaci	9	90	8	0	7	29
Övriga forskningsområden	0	23	16	0	1	6
Lunds universitet	292	1 336	356	140	158	1 137
Humaniora och religionsvetenskap	44	180	63	65	20	289
Rättsvetenskap/juridik	0	16	2	0	5	7
Samhällsvetenskap	5	178	110	65	32	302
Matematik	6	46	9	0	1	2
Naturvetenskap	86	374	53	4	41	60
Teknikvetenskap	10	442	56	3	32	142
Medicin	139	98	58	2	22	324
Övriga forskningsområden	2	2	5	1	5	11
Göteborgs universitet	314	576	265	143	152	1093
Humaniora och religionsvetenskap	2	140	40	85	30	174
Rättsvetenskap/juridik	0	7	1	0	1	2
Samhällsvetenskap	39	163	141	52	47	330
Matematik	0	11	1	0	0	1
Naturvetenskap	124	137	33	4	10	75
Teknikvetenskap	11	24	3	0	8	26
Medicin	128	80	35	2	56	438
Odontologi	10	9	11	0	0	46
Övriga forskningsområden	0	5	0	0	0	1
Stockholms universitet	238	732	451	72	227	583
Humaniora och religionsvetenskap	7	166	51	51	69	195
Rättsvetenskap/juridik	0	41	1	0	5	14
Samhällsvetenskap	48	192	175	17	89	249
Matematik	8	22	16	1	1	19
Naturvetenskap	170	292	199	3	61	90
Teknikvetenskap	4	10	7	0	0	7
Medicin	1	9	2	0	2	9
Umeå universitet	85	611	257	22	51	296
Humaniora och religionsvetenskap	1	90	33	19	9	71
Rättsvetenskap/juridik	0	7	0	0	2	0
Samhällsvetenskap	4	173	78	0	8	61
Matematik	4	18	6	0	0	1
Naturvetenskap	59	166	94	0	14	22
Teknikvetenskap	0	18	8	0	0	1
Medicin	13	112	22	3	16	119
Odontologi	4	13	0	0	1	16
Övriga forskningsområden	0	14	16	0	1	5
Linköpings universitet	147	576	312	3	22	410
Humaniora och religionsvetenskap	0	2	1	0	0	2
Rättsvetenskap/juridik	0	2	0	0	0	2
Samhällsvetenskap	5	54	78	0	1	35
Matematik	0	31	8	0	0	4
Naturvetenskap	4	28	2	0	0	6
Teknikvetenskap	4	339	54	1	5	132
Medicin	61	48	84	2	13	217
Övriga forskningsområden	73	72	85	0	3	12
Karolinska Institutet	435	355	308	8	325	778
Samhällsvetenskap	0	0	2	0	0	3
Medicin	422	322	289	7	316	727
Odontologi	8	16	5	1	4	21
Övriga forskningsområden	5	17	12	0	5	27

forts. tabell 7.

Universitet/högskola/ forskningsområde	Utbildningsbidrag	Doktorandtjänst	På annat sätt av högskolan	Studiemedel	Stipendier	Yrkesverk- samhet m.m.
Tekniska högskolan i Stockholm	27	831	244	5	181	490
Samhällsvetenskap	0	0	1	0	0	0
Matematik	0	48	2	0	5	4
Naturvetenskap	5	35	19	0	17	28
Teknikvetenskap	22	748	222	5	159	458
Luleå tekniska universitet	6	221	70	0	17	114
Humaniora och religionsvetenskap	0	5	1	0	2	1
Samhällsvetenskap	4	11	18	0	1	12
Matematik	0	5	3	0	0	3
Naturvetenskap	0	22	2	0	5	15
Teknikvetenskap	2	176	44	0	9	81
Övriga forskningsområden	0	2	2	0	0	2
Lantbruksuniversitetet	23	480	117	0	82	146
Humaniora och religionsvetenskap	0	2	3	0	0	0
Samhällsvetenskap	1	12	1	0	0	4
Matematik	0	1	0	0	1	0
Naturvetenskap	13	155	21	0	26	27
Teknikvetenskap	0	5	0	0	0	5
Skogs- och jordbruksvetenskap samt landskapsplanering	5	245	83	0	46	73
Veterinärmedicin	4	60	9	0	9	37
Karlstads universitet	0	42	15	0	1	4
Humaniora och religionsvetenskap	0	8	0	0	0	0
Samhällsvetenskap	0	27	15	0	1	4
Naturvetenskap	0	5	0	0	0	0
Teknikvetenskap	0	2	0	0	0	0
Växjö universitet	17	35	19	0	0	9
Humaniora och religionsvetenskap	7	7	7	0	0	1
Samhällsvetenskap	8	23	5	0	0	5
Matematik	2	4	2	0	0	0
Teknikvetenskap	0	1	5	0	0	3
Örebro universitet	0	36	31	2	4	13
Humaniora och religionsvetenskap	0	12	6	2	1	2
Samhällsvetenskap	0	22	22	0	3	8
Teknikvetenskap	0	2	3	0	0	3
Högskolan i Kalmar	1	5	0	0	0	0
Naturvetenskap	1	5	0	0	0	0
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	0	10	5	0	0	0
Teknikvetenskap	0	10	5	0	0	0
Malmö högskola	0	10	10	0	0	15
Odontologi	0	10	10	0	0	15
Chalmers tekniska högskola	10	759	75	0	35	195
Humaniora och religionsvetenskap	0	3	1	0	0	1
Matematik	0	54	3	0	0	6
Naturvetenskap	0	50	0	0	5	12
Teknikvetenskap	10	652	71	0	30	176
Handelshögskolan	25	29	73	0	78	22
i Stockholm						
Rättsvetenskap/juridik	2	1	1	0	3	3
Samhällsvetenskap	23	28	72	0	75	19
Högskolan i Jönköping	0	37	0	0	0	2
Rättsvetenskap/juridik	0	4	0	0	0	0
Samhällsvetenskap	0	33	0	0	0	2
Totalt	1967	7852	3006	466	1597	6025
Andel kvinnor	48%	40%	43%	46%	45%	43%

Tabell 8.

Personalen vid universitet och högskolor budgetåret 1999, årsverken.

Universitet/högskola	Antal årsverken utförda av			Andelen utförda av kvinnor (%)		
	samtlig personal	lärare*	lärare med doktors-examen	samtlig personal	lärare	lärare med doktors-examen
Uppsala universitet	4 864	1 419	988	47	29	22
Lunds universitet	5 540	2 076	1 391	43	28	22
Göteborgs universitet	4 322	1 514	813	55	39	25
Stockholms universitet	3 239	1 104	749	47	33	30
Umeå universitet	3 257	1 267	759	50	36	27
Linköpings universitet	2 990	1 247	583**	45	34	23
Karolinska institutet	3 016	727	510	66	48	32
Kungl. Tekniska högskolan	3 045	820	481	31	13	10
Luleå tekniska universitet	1 330	552	230	44	35	19
Sveriges lantbruksuniversitet	3 013	482	368	46	29	26
Karlstads universitet	806	447	161	52	38	24
Växjö universitet	561	281	99	45	33	27
Örebro universitet	700	335	128	49	40	26
Högskolan i Kalmar	539	245	79	48	35	25
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	310	157	56	40	32	20
Malmö högskola	778	381	120	58	50	43
Chalmers tekniska högskola	2 482	606	475	31	13	13
Handelshögskolan i Stockholm	234	101	80	43	10	7
Högskolan i Jönköping	330	156	52	42	28	15
Lärosäten med examensrätt inom grund- och forskarutbildning	41 354	13 918	8 121	47	32	23
Högskolan i Borås	382	244	51	58	54	33
Högskolan Dalarna	480	263	63	46	44	26
Högskolan på Gotland	62	18	12	49	22	8
Högskolan i Gävle	389	246	72	55	49	36
Högskolan i Halmstad	365	218	66	44	36	33
Högskolan Kristianstad	375	234	64	55	51	31
Högskolan i Skövde	303	161	43	46	37	12
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	226	131	21	43	33	38
Idrottshögskolan i Stockholm	64	40	13	46	35	23
Lärarhögskolan i Stockholm	486	255	54	71	67	56
Mitthögskolan	996	461	108	47	35	20
Malardalens högskola	693	399	116	48	39	26
Södertörns högskola	366	144	112	49	40	40
Ericastiftelsen	8	3	1	89	91	111
Ersta Sköndal högskola	57	23	8	74	60	48
Gammelkroppa Skogsskola	14	7		43	14	
Johannelunds teologiska högskola	18	9	3	46	30	0
Teologiska Högskolan i Stockholm	17	13	9	43	34	32
Örebro Missionsskola	15	10	3	29	9	0
Lärosäten med examensrätt inom grundutbildning (exkl konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)	5 315	2 879	818	51	44	31
Danshögskolan	42	25	2	66	77	100
Dramatiska institutet	52	22		40	34	
Konstfack	145	85	1	43	30	100
Kungl. Konsthögskolan	62	32	1	50	37	0
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	194	119		37	26	
Operahögskolan i Stockholm	27	19		55	57	
Teaterhögskolan i Stockholm	33	20		46	46	
Ingesunds Musikhögskola	55	40		41	29	
Stockholms Musikpedagogiska Institut	16	13		35	30	
Summa konstnärliga högskolor	624	373	4	43	35	75
Hälsö högskolan i Jönköping	160	113	31	77	73	61
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	86	76	14	73	71	57
Röda korsets sjuksköterskeskola	39	26	5	90	94	100
Sophiahemmets sjuksköterskeskola	32	21	4	85	90	75
Summa vårdhögskolor	316	236	54	78	76	65
Totalt	47 608	17 406	8 997	47	35	24

* De olika lärarkategorierna framgår av tabell 9.

** Avser budgetåret 1998.

Tabell 9.

Köns- och åldersfördelning för olika personalkategorier budgetåret 1999, årsverken.

Kategori	Kvinnor					summa kvinnor	Män					summa män	Totalt
	-34 år	35-44 år	45-54 år	55-59 år	60 år-		-34 år	35-44 år	45-54 år	55-59 år	60 år-		
Lärare													
Professor	1	20	144	104	48	317	6	254	916	642	499	2 318	2 635
Lektor	50	351	677	346	182	1 605	209	1 172	1 715	914	481	4 491	6 096
Nordisk lektor	0	1	2	0	0	3	0	1	0	0	0	1	4
Utländsk lektor	0	1	3	4	2	10	5	5	7	5	4	25	36
Adjunkt	261	639	1 423	704	290	3 317	385	774	1 147	543	231	3 080	6 397
Forskarassistent	79	259	88	11	5	440	232	414	79	6	0	731	1 171
Gäst-/timlärare*	99	98	90	39	26	353	258	144	146	52	62	663	1 066
Övrig personal													
Innehavare av doktorandtjänst	2 178	646	272	51	8	3 154	3723	730	140	10	2	4 605	7 760
Annan undervisande och forskande personal													
forskande personal	699	555	399	104	51	1 808	916	1 008	723	253	158	3 058	4 866
Teknisk personal	744	868	1 359	555	262	3 788	910	895	1 086	467	261	3 620	7 407
Administrativ personal	1 131	1 457	2 500	1 138	546	6 772	411	414	623	328	173	1 948	8 720
Bibliotekspersonal	135	236	416	179	92	1 059	53	88	159	67	22	390	1 449
Summa	5 378	5 132	7 374	3 234	1 511	22 628	7 108	5 898	6 742	3 288	1 893	24 929	47 608

* Uppdelning på kön ej komplett varför totalsumman är större än summan av kvinnor och män.

Tabell 10.

Universitetens och högskolornas intäkter, kostnader, verksamhetsutfall och årets kapitalförändring enligt fastställda resultaträkningar för budgetåret 1999, tkr.

Enhet	Verksamhetens intäkter				Finansiella intäkter	Summa intäkter	Verksamhetens kostnader					Summa drift-kostnader	Avskrivningar	Finansiella kostnader
	Intäkter av statsanslag	Medel från landsting	bidrag	avgifter och andra ersättningar			Personal-kostnader	Lokal-kostnader	Kostnader för klinisk utbildn och forskning	Övriga drift-kostnader				
Statlig huvudman														
Uppsala universitet	1 921 019	64 061	946 300	330 664	27 711	3 289 755	1 916 414	461 076	186 859	520 254	3 084 603	172 346	11 746	
Lunds universitet	2 317 841	79 541	1 193 057	302 258	43 224	3 935 921	2 343 772	475 410	300 474	667 328	3 786 984	220 549	21 651	
Göteborgs universitet	2 000 006	68 959	694 097	314 624	99 870	3 177 556	1 687 883	457 499	359 115	439 626	2 944 123	184 584	24 828	
Stockholms universitet	1 398 763		487 705	292 791	14 497	2 193 756	1 348 327	402 425		326 383	2 077 135	114 969	13 373	
Umeå universitet	1 393 512	58 165	369 391	250 811	20 223	2 092 102	1 209 133	219 759	152 126	404 222	1 985 240	83 223	8 481	
Linköpings universitet	1 133 833	86 397	474 770	227 395	11 946	1 934 341	1 116 046	283 086	117 393	348 538	1 865 063	112 183	10 407	
Karolinska institutet	871 976	191971 ¹⁾	1 354 726	234 875	87 835	2 741 383	1 290 572	279 126	433 757	648 575	2 652 030	82 145	13 999	
Kungl. Tekniska Högskolan	1 217 153		788 598	283 241	7 425	2 296 417	1 320 514	379 207		415 581	2 115 302	189 602	14 443	
Luleå tekniska universitet	549 335	10 956	193 120	91 937	3 853	849 201	485 960	125 989		194 234	806 183	29 077	5 228	
Sveriges lantbruksuniversitet	1 072 008		601 539	225 014	10 940	1 909 501	1 145 622	259 017		394 425	1 799 064	70 967	15 684	
Karlstads universitet	329 566	28 569	65 926	38 726	1 123	463 910	322 190	57 973		80 158	460 321	19 462	1 877	
Vaxjö universitet	289 446	31 115	15 470	42 030	2 566	380 627	231 335	53 385		74 622	359 342	16 198	2 404	
Örebro universitet	342 733	82 142	48 370	33 563	903	507 711	291 764	87 900	154	78 503	458 321	21 381	3 939	
Högskolan i Kalmar	226 375	30 538	43 615	59 249	1 511	361 288	207 891	50 406		80 538	338 835	22 281	3 239	
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	162 986	25 991	42 739	45 081	547	277 344	137 108	32 246		83 170	252 524	18 122	1 356	
Malmö högskola	423 383	39 730	40 855	45 792	1 833	551 593	320 036	95 607		142 952	558 595	23 457	3 200	
Summa statliga	15 649 935	798 135	7 360 278	2 818 051	336 007	26 962 406	15 374 567	3 720 111	1 549 878	4 899 109	25 543 665	1 380 546	155 855	
Enskild huvudman														
Chalmers tekniska högskola	817 319		857 855	169 434	7 249	1 851 857	1 006 799	261 342		458 209	1 726 350	152 829	24 594	
Handelshögskolan i Stockholm	47 435		76 065	154 701	8 720	286 921	200 138	28 402		129 527	358 067	1 188	68	
Högskolan i Jonköping	217 207		22 787	50 688	14 939	305 621	154 905	43 825		59 784	258 514	14 513	3 277	
Summa enskilda	1 081 961	0	956 707	374 823	30 908	2 444 399	1 361 842	333 569	0	647 520	2 342 931	168 530	27 939	
Summa Lärosäten med examensrätt inom grund- och forskarutbildning	16 731 896	798 135	8 316 985	3 192 874	366 915	29 406 805	16 736 409	4 053 680	1 549 878	5 546 629	27 886 596	1 549 076	183 794	
Statlig huvudman														
Högskolan i Borås	176 476	46 934	17 944	22 726	1 101	265 181	156 182	40 206		47 740	244 128	14 806	1 426	
Högskolan Dalarna	217 435	26 394	45 992	35 916	594	326 331	182 347	54 200		67 327	303 874	11 982	1 591	
Högskolan på Gotland	58 993		19 598	2 247	24	80 862	31 663	12 898		38 284	82 845	4 591	804	
Högskolan i Gävle	207 790	36 565	23 551	23 080	2 412	293 398	176 765	44 669		57 525	278 959	8 695	1 751	
Högskolan i Halmstad	157 539	26 366	29 468	16 245	1 554	231 172	158 620	32 255	1 552	41 867	234 294	10 031	1 236	
Högskolan Kristianstad	169 097	31 716	15 059	29 085	1 141	246 098	142 880	31 400	4 100	50 932	229 312	15 118	1 814	
Högskolan i Skövde	139 164	44 436	8 722	9 929	10 873	213 124	113 033	30 830		34 591	178 454	12 867	1 653	
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	122 017	6 231	21 374		787	150 409	86 566	19 351		35 790	141 707	7 455	483	
Idrottshögskolan i Stockholm	40 278		1 985	8 492	707	51 462	27 331	11 779		8 649	47 759	1 516	153	
Läraryhögskolan i Stockholm	304 329		29 496	48 799	1 483	384 107	198 236	43 417		120 422	362 075	9 222	1 244	
Mitthögskolan	459 046	66 670	98 175	43 370	1 350	668 611	379 159	94 895		134 062	608 116	34 129	5 629	
Mälardalens högskola	316 783	58 461	34 697	49 565	2 611	462 117	272 197	69 247	12 194	84 069	437 707	27 301	4 477	
Södertörns högskola	199 239		126 257	10 022	-17	335 501	164 721	55 548		90 802	311 071	17 745	5 273	
Summa statliga	2 568 186	343 773	472 318	299 476	24 620	3 708 373	2 089 700	540 695	17 846	812 060	3 460 301	175 458	27 534	
Enskild huvudman														
Ericastiftelsen	5 299	1 011	155		21	6 486	5 445	204		767	6 416		4	
Ersta Sköndal högskola	7 590		13041 ¹⁾	16 539		37 170	25 497	7 436		17 430	50 363	1 172	4	
Gammelkroppa Skogsskola	1 148		200	5 728	35	7 111	4 383	754		1 434	6 571	400	137	
Johannelunds teologiska högskola	981	9 609				10 590	6 253	2 609		1 386	10 248	148	4	
Teologiska Högskolan i Stockholm	2 806		6 217	532	30	9 585	5 762	969		2 414	9 145	147		
Örebro Missionskola	1 474		1 510	1 264		4 248	4 183	384		1 147	5 714			
Summa enskilda	19 298	10 620	21 123	24 063	86	75 190	51 523	12 356	0	24 578	88 457	1 867	149	
Summa Lärosäten med examensrätt inom grundutbildning (exkl konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)	2 587 484	354 393	493 441	323 539	24 706	3 783 563	2 141 223	553 051	17 846	836 638	3 548 758	177 325	27 683	

Noter:

Tabellen är en sammanställning av de statliga universitetens och högskolornas fastställda resultaträkningar samt ekonomiska uppgifter som kommunala och enskilda högskolor lämnat till Högskoleverket. Lärosätena har använt delvis olika redovisningsprinciper varför stor försiktighet bör iakttagas vid jämförelser. Summeringarna har gjorts för att ge en ungefärlig bild av högskolesektorns omfattning.

Not 1. Av de sammanlagda bidragen till dessa högskolor utgör 35 673 tkr statsbidrag till landstingskommunal vårdutbildning, vilka inte kan urskiljas från landstingsbidragen

Enhet	Summa kostnader	Verksamhetsutfall	Uppbördsverksamhet			Transfereringar			Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag			Årets kapitalförändring
			Intäkter	Kostnader	Saldo	Erhållna medel (inkl. finansiella intäkter och kostnader)	Lämnade bidrag och kostnader	Saldo	Intäkter	Kostnader	Saldo	
Statlig huvudman												
Uppsala universitet	3 268 695	21 060			0		93 945	-93 945		161	-161	-73 046
Lunds universitet	4 029 184	-93 263			0	7 358	54 360	-47 002	768		768	-139 497
Göteborgs universitet	3 153 535	24 021			0	78 376	78 376	0	5 056		5 056	29 077
Stockholms universitet	2 205 477	-11 721	51	51	0	106 473	106 473	0	191		191	-11 530
Umeå universitet	2 076 944	15 158			0	40 930	40 930	0		596	-596	14 562
Linköpings universitet	1 987 653	-53 312			0	163	163	0	3 994	4 645	-651	-53 963
Karolinska institutet	2 748 174	-6 791	3 418	3 418	0			0	627	98	529	-6 262
Kungl. Tekniska Högskolan	2 319 347	-22 930			0	142 571	142 571	0	87		87	-22 843
Luleå tekniska universitet	840 488	8 713			0			0			0	8 713
Sveriges lantbruksuniversitet	1 885 715	23 786			0	47 286	47 286	0	188		188	23 974
Karlstads universitet	481 660	-17 750			0		3 789	-3 789			0	-21 539
Växjö universitet	377 944	2 683			0			0			0	2 683
Örebro universitet	483 641	24 070	28	28	0	1 041	1 041	0			0	24 070
Högskolan i Kalmar	364 355	-3 067			0	487	487	0			0	-3 067
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	272 002	5 342			0			0			0	5 342
Malmö högskola	585 252	-33 659	1 766	1 766	0			0			0	-33 659
Summa statliga	27 080 066	-117 660	5 263	5 263	0	424 685	569 421	-144 736	10 911	5 500	5 411	-256 985
Enskild huvudman												
Chalmers tekniska högskola	1 903 773	-51 916			0			0			0	-51 916
Handelshögskolan i Stockholm	359 323	-72 402			0			0			0	-72 402
Högskolan i Jonköping	276 304	29 317		821	-821			0	777		777	29 273
Summa enskilda	2 539 400	-95 001	0	821	-821	0	0	0	777	0	777	-95 045
Summa Lärosäten med examensrätt inom grund- och forskarutbildning												
	29 619 466	-212 661	5 263	6 084	-821	424 685	569 421	-144 736	11 688	5 500	6 188	-352 030
Statlig huvudman												
Högskolan i Borås	260 360	4 821			0			0			0	4 821
Högskolan Dalarna	317 447	8 884			0			0			0	8 884
Högskolan på Gotland	88 240	-7 378			0			0			0	-7 378
Högskolan i Gävle	289 405	3 993			0			0			0	3 993
Högskolan i Halmstad	245 561	-14 389			0			0		16	-16	-14 405
Högskolan Kristianstad	246 244	-146			0			0			0	-146
Högskolan i Skövde	192 974	20 150			0			0			0	20 150
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	149 645	764			0			0			0	764
Idrottshögskolan i Stockholm	49 428	2 034			0			0			0	2 034
Lärarhögskolan i Stockholm	372 541	11 566			0			0			0	11 566
Mitthögskolan	647 874	20 737		16	-16			0			0	20 721
Malardalens högskola	469 485	-7 368			0	1 586	1 586	0			0	-7 368
Södertörns högskola	334 089	1 412			0			0			0	1 412
Summa statliga	3 663 293	45 080	0	16	-16	1 586	1 586	0	0	16	-16	45 048
Enskild huvudman												
Ericastiftelsen	6 420	66			0			0			0	66
Ersta Sköndal högskola	51 539	-14 369			0			0			0	-14 369
Gammelkroppa Skogsskola	7 108	3			0			0			0	3
Johannelunds teologiska högskola	10 400	190			0			0			0	190
Teologiska Högskolan i Stockholm	9 292	293			0			0			0	293
Örebro Missionsskola	5 714	-1 466			0			0			0	-1 466
Summa enskilda	90 473	-15 283	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-15 283
Summa Lärosäten med examensrätt inom grundutbildning (exkl konstnärliga högskolor och vårdhögskolor)												
	3 753 766	29 797	0	16	-16	1 586	1 586	0	0	16	-16	29 765

forts. tabell 10.

Enhet	Verksamhetens intäkter				Finansiella intäkter	Summa intäkter	Verksamhetens kostnader				Summa drift-kostnader	Avskrivningar	Finansiella kostnader
	Intäkter av stats-anslag	Medel från landsting	bidrag	avgifter och andra ersättningar			Personal-kostnader	Lokal-kostnader	Kostnader för klinisk utbildn och forskning	Övriga drift-kostnader			
Statlig huvudman													
Danshögskolan	25 377		815	487	152	26 831	16 315	4 770		3 551	24 636	1 449	244
Dramatiska institutet	56 916		4 324	794	576	62 610	30 925	12 961		16 624	60 510	3 975	321
Konstfack	102 820		2 994	8 619	952	115 385	56 663	26 750		19 443	102 856	4 521	600
Kungl. Konsthögskolan	47 688		1 659	897	494	50 738	21 415	18 281		8 717	48 413	2 892	631
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	90 254		2 287	9 035	72	101 648	72 135	13 260		12 800	98 195	3 215	531
Operahögskolan i Stockholm	15 615		932	368	226	17 141	10 014	2 743		8 442	21 199	249	41
Teaterhögskolan i Stockholm	24 590		421	3	29	25 043	14 567	6 483		4 397	25 447	364	49
Summa statliga	363 260	0	13 432	20 203	2 501	399 396	222 034	85 248	0	73 974	381 256	16 665	2 417
Kommunal huvudman													
Ingesunds musikhögskola	21 461		5 319	3 385		30 165	17 185	5 117		7 894	30 196	585	38
Enskild huvudman													
Stockholms Musikpedagogiska Institut	7 462		61	951		8 474	5 348	1 653		1 266	8 267	62	8
Summa Konstnärliga högskolor													
	392 183	0	18 812	24 539	2 501	438 035	244 567	92 018	0	83 134	419 719	17 312	2 463
Kommunal huvudman													
Hälsö högskolan i Jönköping	13 988	71 493	7 842	8 252	1	101 576	57 150	14 167		23 849	95 166	768	
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	7 480	34 800	1 489	10 648	11	54 428	33 858	8 283		6 167	48 308	2 588	241
Vårdhögskolan i Boden	6 461	27 142		3 280		36 883	20 872	4 543		8 082	33 497	838	1
Summa kommunala	27 929	133 435	9 331	22 180	12	192 887	111 880	26 993	0	38 098	176 971	4 194	242
Enskild huvudman													
Röda Korsets högskola			23012 ¹⁾	2 797	483	26 292	17 854	3 714		4 067	25 635	644	5
Sophiahemmets sjuksköterskeskola			13539 ¹⁾	8 281	27	21 847	13 900	3 119		4 790	21 809	28	2
Summa enskilda	0	0	36 551	11 078	510	48 139	31 754	6 833	0	8 857	47 444	672	7
Summa Vårdhögskolor	27 929	133 435	45 882	33 258	522	241 026	143 634	33 826	0	46 955	224 415	4 866	249
RIKET TOTALT	19 739 492	1 285 963	8 875 120	3 574 210	394 644	33 869 429	19 265 833	4 732 575	1 567 724	6 513 356	32 079 488	1 748 579	214 189

Noter:

Tabellen är en sammanställning av de statliga universitetens och högskolornas fastställda resultaträkningar samt ekonomiska uppgifter som kommunala och enskilda högskolor lämnat till Högskoleverket. Lärosätena har använt delvis olika redovisningsprinciper varför stor försiktighet bör iakttagas vid jämförelser. Summeringarna har gjorts för att ge en ungefärlig bild av högskolesektorns omfattning.

Not 1. Av de sammanlagda bidragen till dessa högskolor utgör 35 673 tkr statsbidrag till landstingskommunal vårdutbildning, vilka inte kan urskiljas från landstingsbidragen

Enhet	Summa kostnader	Verksamhetsutfall	Uppbördsverksamhet			Transfereringar			Resultat från andelar i dotter- och intresseföretag			Årets kapitalförändring
			Intäkter	Kostnader	Saldo	Erhållna medel (inkl. finansiella intäkter och kostnader)	Lämnade bidrag	Saldo	Intäkter	Kostnader	Saldo	
Statlig huvudman												
Danshögskolan	26 329	502			0			0			0	502
Dramatiska institutet	64 806	-2 196			0	3 650	3 650	0			0	-2 196
Konstfack	107 977	7 408			0			0			0	7 408
Kungl. Konsthögskolan	51 936	-1 198			0	918	918	0			0	-1 198
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	101 941	-293			0	343	343	0			0	-293
Operahögskolan i Stockholm	21 489	-4 348			0			0			0	-4 348
Teaterhögskolan i Stockholm	25 860	-817			0			0			0	-817
Summa statliga	400 338	-942	0	0	0	4 911	4 911	0	0	0	0	-942
Kommunal huvudman												
Ingesunds musikhögskola	30 819	-654			0			0			0	-654
Enskild huvudman												
Stockholms Musikpedagogiska Institut 8	337	137			0			0			0	137
Summa Konstnärliga högskolor												
	439 494	-1 459	0	0	0	4 911	4 911	0	0	0	0	-1 459
Kommunal huvudman												
Hälsö högskolan i Jönköping	95 934	5 642			0			0			0	5 642
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg	51 137	3 291			0			0			0	3 291
Vårdhögskolan i Boden	34 336	2 547			0			0			0	2 547
Summa kommunala	181 407	11 480	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 480
Enskild huvudman												
Röda Korsets högskola	26 284	8			0			0			0	8
Sophiahemmets sjuksköterskeskola	21 839	8			0			0			0	8
Summa enskilda	48 123	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
Summa Vårdhögskolor	229 530	11 496	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 496
RIKET TOTALT	34 042 256	-172 827	5 263	6 100	-837	431 182	575 918	-144 736	11 688	5 516	6 172	-312 228

Tabell 11.

Bidrag från forskningsstiftelserna till universitet och högskolor (tkr).

Universitet/högskola	KK			SSF			STINT			MISTRA			Vårdal		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Uppsala universitet	1 945	3 072	5 588	34 640	66 320	91 028	4 827	5 045	6 873	6 012	14 340	15 948	6 131	7 335	9 396
Lunds universitet	6 697	639	3 317	21 309	51 188	61 258	2 095	3 860	5 280	3 204	15 693	19 376	5 214	6 978	6 869
Göteborgs universitet	1 138	3 032	5 661	19 317	16 036	32 741			954	4 590	5 990	9 333	9 389	13 049	12 452
Stockholms universitet	1 087	2 693	2 783	5	1 567	1 291	1 985	2 604	5 069	2 880	4 940	8 591	610	913	637
Umeå universitet	1 827	4 376	5 722	4 383	11 833	8 224	2 116	2 987	2 545	2 476	5 915	3 442	6 089	6 916	8 168
Linköpings universitet	3 965	11 755	24 325	49 625	77 681	55 435	158	2 573	3 647	987	1 862	16 414	6 016	6 650	11 731
Karolinska institutet		1 626	3 622	15 994	22 160	40 337		257	789		709	2 122	33	16 245	14 512
Kungl. Tekniska högskolan	3 622	1 462	3 032	45 756	88 337	144 117	396		6 336	3 816	8 835	29 675	228		
Luleå tekniska universitet	26	2 378	5 541	446	2 870	4 787	1 064	1 582	900	289	3 388	4 199			
Sveriges lantbruksuniversitet	2 840	2 626		12 050	14 183	3 656	2 025	3 960	15 217	15 435	23 261	33 666			
Karlstads universitet	504	5 765	7 144												35
Vaxjö universitet			1 204												
Örebro universitet		6 743	9 814				483	184	566				416	433	187
Högskolan i Kalmar	288	1 994	3 234						254					73	
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	3 237	6 617	15 645						70						
Malmö högskola			658												
Chalmers tekniska högskola	382	5 822	7 472	40 494	56 340	69 318			1 363	3 649	8 573	13 663			
Handelshögskolan i Stockholm		1 000						466	42						
Högskolan i Jönköping	2 074														
Högskolan i Borås		675	1 516								423				7
Högskolan Dalarna			2 258												
Högskolan på Gotland			2 484												
Högskolan i Gävle	981	6 405	8 676												27
Högskolan i Halmstad	2 816	2 425	11 487										331		
Högskolan i Skövde		920	50						83						
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	940	9 255	3 500												
Lararhögskolan i Stockholm	150	1 058	971										150	138	236
Mitthögskolan	600	460	14 940	228							994	994	376	693	475
Malardalens högskola		4 013	9 708							361				163	
Södertörns högskola	230	1 331	2 850						79						
Dramatiska institutet															
Hälsö högskolan i Jönköping														256	404
Hälsö högskolan i Umeå													1 200		
Hälsö högskolan i Stockholm													1 260		
Hälsö högskolan Väst i Vanersborg													75		96
Vårdhögskolan i Boden													24		
Vårdhögskolan i Borås													73	13	
Vårdhögskolan i Falun													317	150	
Vårdhögskolan i Gävle														300	
Vårdhögskolan i Kristianstad													142		
Vårdhögskolan i Lund/Helsingborg													900		
Vårdhögskolan i Uppsala													450		
Ersta Sköndal högskola													63		
Röda Korsets sjuksköterskeskola													315	260	241
Summa	35 349	88 142	163 202	244 247	408 515	512 192	15 149	23 518	50 067	44 122	94 500	157 423	39 802	60 565	65 473

KK = Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensutveckling

SSF = Stiftelsen för strategisk forskning

STINT = Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT)

MISTRA = Stiftelsen för miljöstrategisk forskning

Vårdal = Stiftelsen för vård och allergiforskning

Miljöeko = Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet

Ostersjö = Stiftelsen för forskning inom områden med anknytning till Östersjöregionen och Osteuropa

Framtiden = Stiftelsen framtidens kultur

Innovation = Stiftelsen Innovationscentrum

Universitet/högskola	Miljöeko			Östersjö			Framtiden			Innovation			Summa		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Uppsala universitet						62							53 555	96 112	128 895
Lunds universitet	1 054	-1 823	3 678				115	699	-3				39 688	77 234	99 775
Göteborgs universitet													34 434	38 107	61 141
Stockholms universitet													6 567	12 717	18 371
Umeå universitet													16 891	32 027	28 101
Linköpings universitet													60 751	100 521	111 552
Karolinska institutet													16 027	40 997	61 382
Kungl. Tekniska högskolan							28			14	37	19	53 860	98 671	183 179
Luleå tekniska universitet													1 825	10 218	15 427
Sveriges lantbruksuniversitet													32 350	44 030	52 539
Karlstads universitet													504	5 765	7 179
Vaxjö universitet															1 204
Örebro universitet													899	7 360	10 567
Högskolan i Kalmar													288	2 067	3 488
Högskolan i Karlskrona/Ronneby													3 237	6 617	15 715
Malmö högskola															658
Chalmers tekniska högskola													44 525	70 735	91 816
Handelshögskolan i Stockholm													0	1 466	42
Högskolan i Jönköping													2 074	0	0
Högskolan i Borås									1 114				423	675	2 637
Högskolan Dalarna													0	0	2 258
Högskolan på Gotland															2 484
Högskolan i Gävle													981	6 405	8 703
Högskolan i Halmstad										420			3 567	2 425	11 487
Högskolan i Skövde													0	920	133
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla													940	9 255	3 500
Lärarhögskolan i Stockholm													300	1 196	1 207
Mitthögskolan													1 204	2 147	16 409
Malardalens högskola													361	4 176	9 708
Södertörns högskola				15 565	62 292	67 019							15 795	63 623	69 948
Dramatiska institutet									69				0	0	69
Hälsö högskolan i Jönköping													0	256	404
Hälsö högskolan i Umeå													1 200	0	0
Hälsö högskolan i Stockholm													1 260	0	0
Hälsö högskolan Väst i Vänersborg													75	0	96
Vårdhögskolan i Boden													24	0	0
Vårdhögskolan i Borås													73	13	0
Vårdhögskolan i Falun													317	150	0
Vårdhögskolan i Gävle													0	300	0
Vårdhögskolan i Kristianstad													142	0	0
Vårdhögskolan i Lund/Helsingborg													900	0	0
Vårdhögskolan i Uppsala													450	0	0
Ersta Sköndal högskola													63	0	0
Röda Korsets sjuksköterskeskola													315	260	241
SUMMA	1 054	-1 823	3 678	15 565	62 292	67 081	143	699	1 180	434	37	19	395 865	736 445	1 020 315

PROFESSORER

FÖRTECKNING ÖVER ANTALET ANSTÄLLNINGAR SOM PROFESSOR 1999-12-31
FÖRDELADE EFTER LÄROSÄTE OCH FORSKNINGSÄMNESOMRÅDE.

EN SAMMANSTÄLLNING PER FORSKNINGSÄMNESOMRÅDE FINNS I TABELLEN NEDAN.

Forskningsämnesområde	Antal anställningar som professor
Humaniora och religionsvetenskap	357
Rättsvetenskap och juridik	62
Samhällsvetenskap	438
Matematik	74
Naturvetenskap	360
Teknikvetenskap	539
Skogs- och jordbruksvetenskap samt landskapsplanering	149
Medicin	615
Odontologi	52
Farmaci	13
Veterinärmedicin	25
Övriga forskningsämnen	40
Summa	2 725

	UU	LU	SU	Umu	LUU	KTH	LTU	CTH	HHS	KAU	HJK	WU	SH	OU	DH	DI	KE	IKKH	KMH	OH	Sum	Tj	Ytd	
Humaniora och religionsvetenskap																								
Engelska			3	1																				11
Engelska med språkvetenskaplig inriktning									1															1
Litteraturvetenskap	3	6	2	5	1					1														18
Afrikanska språk					1																			1
Allmän språkvetenskap	2	2	3																					7
Allmän språkvetenskap					1																			1
Artifilers kultur och samhällsliv	1	2	1																					4
Arabiska					1																			1
Arabiska särsk. modern arabiska					1																			1
Arkeologi	1	1	2	2	3																			9
Arkitekturhistoria							1																	2
Balistik historia, kultur och samhällsliv					1																			1
Baltiska språk					1																			1
Biblioteksvetenskap sk. hbtreska		1																						1
Bildkonst		2																						2
Bildpedagogik																								1
Bok- och bibliotekshistoria					1																			1
Byggnadskonst																								1
Byzantinologi	1																							1
Danspedagogik																								1
Datalingvistik	1		1																					2
Design med inriktning mot glas																								1
Dramatik																								1
Ekonomisk historia	1	1	1	2	1																			6
Ekonomisk historia med U-landsinriktning					1																			1
Ekonomisk historia särsk. bank- o finanshistoria																								1
Ekonomisk historia särsk. modern ek. o soc. hist.	1																							1
Ekonomisk historia särsk. social- o arbetslivshistoria	1																							1
Empirisk. Inväskningsforskning	1																							1
Engelsk litteratur																								1
Engelska																								1
Engelska språket	1	1																						2
Engelska särsk. amerikansk litteratur	1																							1
Engelska särsk. engelska språket					1																			1
Engelska särsk. engelskspråkig litteratur	1	1	1	1																				4
Engelska särsk. engelskspråkig litteratur					1																			1
Estetik	1																							1
Etik	1	1																						2
Etnologi	1	2	2																					6
Etnologi särsk. europeisk	1	1	1	1																				5
Etnologi särsk. utomeuropeisk	1																							1
Filmanus																								1
Filmvetenskap					1																			1
Filosofi																								1
Franska																								2
Franska särsk. amerikanska språk	1																							1
Fonetik	1	1	1	2																				5
Forskningens villkor med inr. mot v.f.stat. och samh.					1																			1
Fotografi					1																			1
Franska					1																			5
Franska särsk. franskspråkig litteratur					2																			2
Fri konst																								2
Fri konst m inr på den skulpturala formen																								1

	UU	LU	GU	SU	Umu	LIU	KTH	LTU	CTH	HHS	KAU	HRK	WU	SH	OU	DH	DI	KE	KKH	KMH	OH	Sum	Tj	vid	
Religionsvetenskap																									
Restaureringskonst			1																			1			
Retorik	1																								
Romanska språk särsk franska	1	1	1	1																					
Romanska språk särsk iberoromanska språk	1	1	1	1																					
Rättshistoria	1	1	1	1																		3			
Samiska					1																				
Scenisk gestaltning	1	1	1	1																					
Semitiska språk	1																								
Skulptur																									
Slaviska språk	1	1	1	1																					
Slaviska språk särsk ryska	1	1	1	1																					
Slaviska språk särsk ryska språket och litteraturen	1	1	1	1																					
Sociolingvistik	1																								
Solistiskt orgelspel						1																			
Spanska	1	1	1	1																					
Språk och kulturforskning						2																			
Språkinläring	2																								
Svenska som andraspråk för döva	1	1	1	1																					
Svenska språket	1	1	1	1																					
Svenska språket särsk nuvenska	1	1	1	1																					
Systematisk teologi	1																								
Talysjologi och läppception	1																								
Talysjologi och kulturhistoria																									
Teater- och kulturhistoria																									
Teaterregi																									
Teatervetenskap																									
Teckenspråk																									
Teknikhistoria																									
Teoretisk filosofi	1	2	1	1	2																				
Textil design																									
Ivspråkforskningsforskning																									
Tjyska	1	1	1	1																					
Tjyska särsk tyskspråkig litteratur																									
Vetenskapshistoria	1	1	1	1																					
Summa humaniora och religionsvetenskap	56	70	51	82	32	2	3	6	2	1	3	4	4	1	2	6	12	9	6	2	357				
Rättsvetenskap och juridik																									
Affärsrätt																									
Allmän rättslära																									
Allmän rättslära med rättsinformatik																									
Arbetsrätt																									
Bankrätt																									
Civilrätt																									
Civilrätt särsk arbetsrätt																									
Europeisk integrationsrätt																									
Fastighets-, byggnads- och värdepappersrätt																									
Finansrätt																									
Finansrätt																									
Folkrätt särsk mänskliga rättigheter o humanitär rätt																									
Foretagsrätt																									
Forskningsrätt																									
Förvaltningsrätt																									
Handelsrätt																									
Handelsrätt, sk skatte och bolagsrätt																									

	UU	LU	GU	SU	Umu	LUU	KTH	LTU	HHS	HJ	HH	HKR	KAU	HRK	MAH	LHS	MH	VUJ	MDH	SH	OU	Sum	Tj	vid
Nationalekonomi särsk. makroekonomi																							1	1
Nationalekonomi särsk. miljö- o. energiekonomi																							1	1
Nationalekonomi särsk. miljöekonomi																							1	1
Nationalekonomi särsk. offentlig ekonomi																							1	1
Nationalekonomi särsk. socialpolitik																							1	1
Nationalekonomi särsk. transport och turism																							1	1
Nationalekonomi särsk. utvärderande arbetsmarknadsforskning																							1	1
Nationalekonomi särsk. utvärderande arbetsmarknadsforskning																							1	1
Nationalekonomi särsk. regionala frågor																							1	1
Offentlig adm. m. satsvet. inr. särsk. kommunal politik o. förv.																							1	1
Pedagogik																							2	42
Pedagogik m. inr. mot de tidiga barnåren																							1	1
Pedagogik m. inr. mot pedagogisk psykologi																							1	1
Pedagogik m. inriktning mot didaktik																							1	1
Pedagogik m. ssk. inr. m. skolutveckling och socialisation																							1	1
Pedagogik m. didaktisk inriktning																							1	1
Pedagogik med inr. mot lärarutbildningarnas pedagogik																							1	1
Pedagogik med inr. mot utbildning och lärande i arbetslivet																							1	1
Pedagogik med ssk. inriktning mot praktiskt estetiska ämnen																							1	1
Pedagogik särsk. lärottpedagogik																							1	1
Pedagogik särsk. internationell o. jämförande ped.																							1	1
Pedagogik särsk. pedagogiska mätningar																							1	1
Pedagogik särskilt socialpedagogik																							1	1
Pedagogik, inr. på pedagogisk psykologi																							1	1
Pedagogik, särskilt socialpedagogik och handikapptforskning																							1	1
Perception och psykofysik																							1	1
Peter Wellebergs professor i internationell marknadsföring																							1	16
Psykologi																							1	1
Psykologi m. inr. mot kärnkraftssektorn, o. samsp. människa-teknik																							1	1
Psykologi m. inr. mot personlighetspsykologi																							1	1
Psykologi ssk. biologisk psykologi																							2	2
Psykologi särsk. ekonomisk psykologi																							1	1
Psykologi särsk. perceptionspsykologi																							1	1
Psykologi särsk. tillämpad psykologi																							1	1
Psykologi särsk. utvecklingspsykologi																							1	1
Psykologi, Olaf Enroths																							1	1
Psykologi, ssk. perceptionspsykologi																							1	1
Psykologi, ssk. utvecklingspsykologi																							1	1
Psykologi, särsk. handikappvetenskap																							1	1
Religionskunskap, ämnesteorin och didaktik																							1	1
Rättspsykologi																							2	2
Socialantropologi																							5	5
Socialantropologi, särsk. utvecklingsforskning																							1	1
Socialt arbete																							2	10
Socialt arbete m. inr. mot familjepolitik																							1	1
Socialt arbete m. inr. mot äldre människor																							1	1
Socialt arb. m. inr. på värt o. beh. av alkohol- o. drogmisbr.																							1	1
Societvetenskaplig alkohol- och drogforskning																							2	21
Sociologi																							1	1
Sociologi - inriktning mot arbetslivet																							1	1
Sociologi inriktning mot arbetsvetenskap																							3	3
Sociologi - inriktning mot genusvetenskap																							2	2
Sociologi m. inr. mot handikapp																							1	1
Sociologi m. inr. mot. Kone- o. familjesociologi																							1	1
Sociologi m. inr. mot. levnadsnivå																							1	1
Sociologi m. inr. mot. socialpolitik																							1	1
Sociologi m. inr. mot. äldre människor																							1	1
Sociologi med inr. mot. genusforskning																							1	1
Sociologi med inr. mot. levnadsnivå																							1	1
Sociologi med inriktning mot. arbetslöshet och marginalisering																							1	1
Sociologi med inr. mot. äldre människors förhållanden i samhället																							1	1
Sociologi särsk. alkoholforskning																							1	1
Sociologi särsk. arbetsmarknadsociologi																							1	1
Sociologi särsk. ekonomisk sociologi																							1	1
Sociologi särsk. kvinnoforskning																							1	1
Sociologi, inr. på. vetenskaplig kommunikation																							1	1
Sociologi, ssk. kriminalitet																							1	1
Specialpedagogik																							1	1
Statistik																							2	11
Statistik m. inr. mot. medicinsk statistik och epidemiologi																							1	1
Statistik med inr. mot. allmän statistikproduktion																							1	1
Statistik med inriktning mot. medicinsk epidemiologi																							1	1
Statskunskap																							1	3
Statskunskap, ssk. kristandatering och internationell samverkan																							2	2
Statsvetenskap																							1	1
Statsvetenskap m. inr. mot. genusforskning																							2	11
Statsvetenskap med inr. mot. förvaltning																							1	1
Statsvetenskap med inriktning mot. förvaltning																							1	1
Statsvetenskap särsk. bostadspolitik																							1	1
Statsvetenskap särsk. grundl. forskn. om. off. förvaltn.styrm.org.																							1	1
Statsvetenskap särsk. ög. o. genomförandeprocesser inom. miljö																							1	1
Statsvetenskap särsk. planering o. förvaltning																							1	1
Statsvetenskap särsk. valforskning																							1	1
Stillehavsästanter																							2	2
Svenska med. didaktisk inriktning																							2	2
Tillämpad psykologi																							1	1
Transportekonomi																							1	1
Transportekonomi med. samhällsekonomisk inriktning																							1	1
Utvecklingsekonomi																							1	3
Vuxenpedagogik																							1	1
Vältalighet och statskunskap																							1	1
Ämnesdidaktik																							2	2
Örstatistikforskning																							1	1
Örstatistikforskning särsk. ekonomiska o. sociala förh.																							6	2
Summa samhällsvetenskap																							55	439
Matematik																							5	33
Beräkningsorienterad harmonisk analys																							1	1
Datateori																							1	1
Diskret matematik m. inr. mot. datalogiska problemlösningar																							1	1
Forskningsmatematik och matematisk statistik																							5	5
Matematik																								

	UU	LU	GU	SU	Umd	LUU	KTH	LTU	CTH	WU	MDH	Sum	Tj	vid			
Matematisk analys																	
Matematisk statistik	1	5	1	1	1	2	3					14					
Matematisk statistik med teknisk inriktning	1											1					
Matematisk statistik särsk tillförlighets teori												1					
Numerisk analys	2											5					
Numerisk analys med inr mot parallella beräkningar												1					
Numerisk analys särsk linjär algebra												1					
Numerisk matematik	1											1					
Optimeringslära												1					
Optimeringslära och systemteori												1					
Tillämpad matematik												6					
Tillämpad matematik med inr mot statistisk fysik												1					
Summa matematik	9	12	7	8	5	6	12	2	11	1	1	74					
	UU	LU	GU	SU	Umd	LUU	KTH	LTU	CTH	HI	KAU	SH	OU	HK	Sum	Tj	vid
Naturvetenskap																	
Akvatisk ekologi															1		
Akvatisk ekologi m inr m storleksstr. proc. i spekosystem															1		
Akvatisk ekotoxikologi	1	1													2		
Akvatisk miljökemi särsk metallers ekologiska effekter	1	1													1		
Allman och historisk geologi	1	1													1		
Analytisk kemi	1	2	1	2	1										9		
Analytisk miljökemi	1														1		
Astrofysik	1	1													2		
Astrofysik med kosmologi															1		
Astronomi	2	2													4		
Astronomi särskilt observationell astrofysik	1														1		
Atomfysik	2	1													3		
Atomfysik skt, teoretiska och experimentella aspekter av växelverkan	1														1		
Berggrundsgeologi	2														2		
Biokemi	1	5	1	3	1										15		
Biokemi särsk bienergetik	1														1		
Biokemi särsk enzymologisk toxicologi	1														1		
Biokemi särsk mitokondriell biokemi	1														1		
Biokemi särsk neurokemi	1														1		
Biokemi, skt inr. mot membranproteiners struktur och funktion	1														1		
Biokemisk teknologi															1		
Biologi	1														1		
Biologi m inr mot akvatisk ekologi															1		
Biologi med inriktning mot akvatisk ekologi	1														1		
Biologi skt akvatisk ekologi	1														1		
Biologi skt marin ekologi															1		
Biologi skt mikrobiologi	1														1		
Biologi, skt marin botanik	1														1		
Biomolekylär kemi															1		
Biogenerisk kemi															1		
Biorganisk kemi	1														1		
Biostatistik	1	1	1												2		
Botanik															1		
Botanik särsk systematik och växgeografi	1														1		
Bräcktattensskologi	1														1		
Cellbiologi															1		
Dynamisk meteorologi															1		
Ekologi särsk kemisk kommunikation	1														1		
Ekologisk botanik															1		

	UU	LU	GU	SU	Umd	LUU	KTH	LTU	CTH	HJ	KAU	SH	OU	HK	Sum	Tj	vid
Ekologisk geografi															1		
Ekologisk mikrobiologi															1		
Ekologisk miljökemiansalys															1		
Ekologisk zoologi															1		
Ekotoxikologi	1														2		
Elementarpartikelfysik															6		
Etologi															1		
Etologisk kemi															1		
Evolutionär systematik med molekylärbioologisk inriktning															1		
Experimentell fysik	1														1		
Experimentell fysik m. inr. m nanoelektronik, fotonik o mesoskemi	1														1		
Experimentell fysik m. inr. m analytisk elektronmikroskopi															1		
Experimentell fysik särsk astropartikelfysik vid höga energier	1														1		
Humanskologi															1		
Experimentell kärnfysik															1		
Experimentell molekylfysik															1		
Experimentell elementarpartikelfysik, skt kvark o leptonfysik vid kolliderare	1														1		
Fasta tillståndets fysik	1														2		
Fasta tillståndets fysik med inriktning mot solenergi material	1														1		
Fasta tillståndets fysik särsk experimentell halvledarfysik	1														1		
Fasta tillståndets kemi	1														1		
Faunavård, små populationers dynamik o genetiska struktur	1														1		
Fenomenologisk kvarkfysik	1														1		
Fjärranalys särsk tillämpad fjärranalys															1		
Funktionell zoomorfologi															1		
Fusionsplasmafysik															1		
Fysik	3	1	1	5											2	2	3
Fysik skt atomfysik	1														1		
Fysik skt atomar tungjonfysik	1														1		
Fysik särsk atomfysik	1														1		
Fysik särsk atomfysik och grundläggande molekylfysik	1														1		
Fysikalisk kemi	1	4	2	1	1										11		
Fysikalisk kemi med inriktning mot NMR-spektroskopi	1														1		
Fysikalisk kemi särsk makromolekylär	1														1		
Fysikalisk kemi, skt energirelaterad grundforsknig	1														1		
Fysikalisk systemteknik															1		
Fysiologisk botanik	2	1	3	1											8		
Fysisk oceanografi med inr mot Österjön															1		
Genetik	1	1	1	2	1										5		
Geodynamik och tektonik	1														1		
Geografi särsk naturgeografi															1		
Geokemi															1		
Geokemi och petrologi															1		
Geologi särsk historisk geologi															1		
Geologi särsk teknisk geologi															1		
Geoteknik med grundläggning															1		
Glaciologi med inr. mot klimatutveckling															1		
Glaciologi med inriktning mot klimatutveckling															1		
Halvledarelektronik															1		
Historisk geologi och paleontologi															1		
Hydrologi															1		
Hällfästehäslara															1		
Högenergetisk tungjonfysik															1		
Högenergetisk fysik															1		

	UU	LU	GU	SU	UmU	LU	KTH	LTU	CTH	HJ	KAU	SH	OU	HK	Sum	Tj	vid			
Vatten i natur o samhälle																				
Vaxtkemi			2	1												1	1			
Växtcellbiologi			1													1	1			
Växtologi			1													1	1			
Växtologi sarsk metallers omsättning			1													1	1			
Växtologi sarsk skogsträdens ekologi			1													1	1			
Ytbioelektrik			1													1	1			
Zoekologi			1													1	1			
Zoofysiologi			1	4	2	1										8	1			
Zoologi sarsk funktionell morfologi			1													1	1			
Zoologisk cellbiologi			1													1	1			
Zoologisk cellbiologi			1													1	1			
Zoologisk ekologi			1													1	1			
Zoologisk utvecklingsbiologi			1													2	1			
Zoomorfolgi			1													1	1			
Summa naturvetenskap			47	80	54	84	28	1	29	3	17	1	5	5	1	5	360			
	UU	LU	GU	SU	UmU	LU	KTH	LTU	CTH	HJ	KAU	HRK	HS	MH	MDH	OU	HK	Sum	Tj	vid
Teknikvetenskap																				
Bildbehandling			1																	
Biomedicinsk instrumentteknik			1																	
Datalingvistik			1																	
Datalogi	2	3	1	1	3	4			2											
Datalogi sarsk kunskapsbaserade system			1																	
Datatransmission			1																	
Datorsystem			2	3																
Digital bild och medielektrik			1																	
Ekonomiska informationssystem			1																	
Elektromatik o detamaskinteknik			1																	
Elektroniksystem			1																	
Elektroniska komponenter			1																	
Energisystem			1																	
Energisystemanalys			1																	
Experimentell halvledarfysik			2																	
Fordonselektronik			1																	
Fysik			2							1										
Hydraulik och pneumatik			2																	
Hälfästslära			1	2	1															
Industriell arbetsvetenskap			2	2																
Industriell marknadsföring			1			1														
Industriell marknadsföring sarsk marknadsstrategi			1																	
Industriell organisation			2	1	1															
Informationsbehandling sarsk datalogi			1																	
Informationsteori			1																	
Kemisk fysik			1																	
Kemisk fysik sarsk reaktioner på ytor			1																	
Kommunikationssystem sarsk styr- och signalbeh.asp			1																	
Konstruktionsmaterial			1	1	1															
Krafthalvledarmaterial			1																	
Kommunikationssystem sarsk styr- o signalbehandlingspekter			1																	
Maskinkonstruktion			1	1																
Materiefysik			1																	
Materiefysik			1																	
Materiefysik sarsk ill optisk detektering av magnetisk resonans			1																	
Medicinsk teknik			2																	

	UU	LU	GU	Umd	LIU	KI	HKR	IH	MH	Sum	Tj	vid
Experimentell onkologi												
Experimentell patologi			2	2	1	1	1	1	1	2	1	
Fortplantningens endokrinologi						1				1		
Fysiologi m inr mot integrativ fysiologi						1				1		
Fysiologi särsk arbetsfysiologi						1				1		
Fysiologi särsk endokrinologi			1							1		
Fysiologi särsk kroppsvinnarens fysiologi					3					3		
Forsöksjursvetenskap			1							1		
Genetik						1				1		
Genetisk epidemiologi						1				1		
Geriatrisk			1							2		
Geriatrisk m inr mot hjärnans äldrande o hjärnrel sjukdomstillst					1					1		
Geriatrisk neuropsykiatri					1					1		
Geriatrisk psykiatri					1					1		
Hendikappforskning						1				1		
Hendikirurgi						1				1		
Hormonforskning särsk obstetrik o gynekologi												
Hygien särsk omgivningshygien					1					1		
Hälsa- o sjukvårdsforskning						1				1		
Hälsökonomi												
Hälsöinriktad beteendeforskning						1				1		
Infektioner och immunitet						1				1		
Infektionssjukdomar						1				1		
Inflammations- och tumörbiologi						1				1		
Intensiv- och bränskeärvård												
Internationell barnhälsovård												
Internationell hälsa												
Internationell kirurgi- och midträttsvård						2				2		
Internationell medicin						1				1		
Intermedicin												
Kardiovaskulär epidemiologi o prevention						1				1		
Kardiovaskulär forskning						2				2		
Kardiovaskulära sjukdomar						1				1		
Katastrofmedicin												
Kirurgi särsk transplantationskirurgi												
Klinisk alkohol- o narkotikaforskning						1				1		
Klinisk alkoholforskning						1				1		
Klinisk allergiforskning						1				1		
Klinisk audiologi												
Klinisk endokrinologi						1				1		
Klinisk epidemiologi med inriktning mot interventionsforskning kring						1				1		
Klinisk fysiologi m nuklearmedicin						1				1		
Klinisk fysiologi med kardiovaskulär inriktning						1				1		
Klinisk hjärnforskning med positronemissionstomografi						1				1		
Klinisk immunologi särsk allergologi						1				1		
Klinisk koagulationsforskning						1				1		
Klinisk metabolisk forskning						1				1		
Klinisk metabolism forskning						1				1		
Klinisk mikrobiologi												
Klinisk näringslära						1				1		
Klinisk svårinfektion						1				1		
Klinisk virologi						1				1		
Klinisk värdforskning						1				1		
Koagulationsforskning						1				1		
Kolektelektkirurgi												
Kärlkirurgi						1				1		
Laboratoriemedicin, särskilt glykobiologi												
Lopped						1				1		
Langårdsmedicin						1				1		
Medicin särsk hematologi						1				1		
Medicin särsk lungmedicin						1				1		
Medicin särsk yrsmedicin												
Medicinsk beteendeforskning särsk riskforskning						1				1		
Medicinsk biokemi						2				2		
Medicinsk biomaterialerforskning												
Medicinsk cellbiologi						1				1		
Medicinsk cellbiologi, allmän						1				1		
Medicinsk epidemiologi												
Medicinsk farmakologi och läkemedelsutveckling						2				2		
Medicinsk fysik												
Medicinsk genetik sk neurogenetik												
Medicinsk immunologi						1				1		
Medicinsk inflammationsforskning						1				1		
Medicinsk kvinnorforskning												
Medicinsk membranbiysik												
Medicinsk mikrobiologi och immunologi						1				1		
Medicinsk molekylärgenetik						1				1		
Medicinsk neurokemi						1				1		
Medicinsk näringslära												
Medicinsk och fysiologisk kemi m inr mot kardiovaskulär biokemi												
Medicinsk och fysiologisk kemi, sk gastroenterologisk glykobiologi												
Medicinsk radiologi												
Medicinsk rehabilitering särsk fysikalisk medicin												
Medicinsk strukturbologi						1				1		
Medicinsk teknik												
Medicinsk tobaksforskning												
Medicinsk ultrastrukturforskning						1				1		
Medicinska njursjukdomar												
Membranfysiologi												
Miljömedicin												
Miljömedicinsk riskbedömning						1				1		
Miljömedicinsk toxicologi												
Miljömedicinsk utvecklingsbiologi												
Miljötoxikologi						1				1		
Molekyär medicin särsk genterapiforskning												
Molekyär biophysik												
Molekyär cell- och tumörbiologi												
Molekyär cellbiologi						2				2		
Molekyär endokrinologi												
Molekyär immunologi												
Molekyär medicin						2				2		
Molekyär medicin särsk reumatiska o a invaliderande folksjukd												
Molekyär membranstrukturforskning												
Molekyär modellering, sk protein-DNA-interaktioner												
Molekyär neuroutveckling												
Molekyär onkologi												
Molekyär strukturbologi												
Molekyär toxicologi												

	UU	LU	GU	Umu	LUU	KI	HKR	IH	MH	Sum	Tj	vid	
Molekylärbiologi													
Molekylärmedicin och cell- och molekylärbiologi							2			2			
Muskelforskning							1			1			
Nervsjukdomar													
Neurobiologi							1			1			
Neurofysik													
Neurofysiologi							1			1			
Neurokemi							1			2			
Neurokirurgi							1			1			
Neurologi							1			1			
Neurologi särsk nervsystemets regeneration													
Neuropsykofarmakologi							1			1			
Neuropsykologi							1			1			
Neuroradiologi							1			1			
Neurovetenskap särsk molekylär neurobiologi							1			1			
Neurovetenskap särsk neuroanatomi							1			1			
Njurmedicin													
Näringslära							1			1			
Obstetrik och gynekologi med sk. inr. mot a.s. befruktning							1			1			
Oftalmiatrik särsk behandlingsforskning							1			1			
Oftalmiatrik/OL							1			1			
Onkologisk bioterapi							1			1			
Onkologisk embriologi							1			1			
Organisk och biorganisk kemi							1			1			
Ortopedi särsk frakturepidemiologi							1			1			
Ortopedi särsk åldersfrakturer							1			1			
Ortopedisk kirurgi							1			2			
Ortopedisk protetik							1			1			
Palliativ medicin													
Patologi särsk cellpatologi							1			1			
Patologi särsk neuropatologi							1			1			
Patologi särsk neuropatologi							1			2			
Patologi särsk tumörpatologi							1			1			
Pediatrik särsk neonatologi							1			1			
Pediatrik särsk utesökningsendokrinologi							1			1			
Pediatrik särsk tillväxtforskning							1			1			
Perinatalmedicin							1			1			
Plastkirurgi							1			1			
Proteinristallografi							1			1			
Psykiatri med inriktning mot fysiologi							1			1			
Psykiatri särsk behandlingsforskning							1			1			
Psykiatri särsk neuropsykiatri							1			1			
Psykiatri särsk preventions- o. behandlingsforskning							1			1			
Psykiatri särsk social- och rättspsykiatri							1			1			
Psykiatri särsk socialpsykiatri							1			1			
Psykobiologi							1			1			
Psykologi							1			1			
Psykologisk alkoholforskning							1			1			
Psykosocial miljömedicin särsk arbetsmedicin							1			1			
Radiologi särsk neuroradiologi							1			1			
Reproduktionsendemiologi med inriktning mot perinatalperioden							1			1			
Reumatologi							1			1			
Rorebela m. inr. m. idrott													
Sambalmedicin							1			1			
Sekretionsforskning							1			1			
Smittskydd särsk epidemiologi													
Smittskydd särsk klinisk bakteriologi													
Smittskydd särsk klinisk immunologi													
Smittskydd särsk klinisk parasitologi													
Smittskydd särsk klinisk virologi													
Smittskydd särsk vaccinforskning													
Smartforskning, sk. de nociceptiva syst. funktionella anatomi													
Socialepidemiologi m. inr. mot hälsopolitik													
Socialmedicin							2			1			
Socialmedicin och folkhälsovetenskap													
Socialmedicin särsk hälso- o. sjukvårdsforskning													
Strukturbiokemi													
Thoraxkirurgi													
Tillämpad folkhälsovetenskap													
Tillämpad fysiologi													
Toxikologi													
Transfusionsmedicin													
Transplantationsimmunologi													
Transplantationskirurgi													
Tumörimmunologi													
Urologi							1			1			
Urologisk kemi													
Urologisk kirurgi													
Utvecklingsbiologi													
Vaccinforskning													
Virologi särsk molekylär virologi													
Yrkesmedicin													
Yrkesortopedi													
Öron- näs- och halsjukdomar													
Summa Medicin							85	99	97	72	48	211	1
							LU	GU	Umu	KI	HKR	MH	Sum
													Tj
													vid
Odontologi													
Benämning saknas													
Carologi													
Endodonti													
Endodonti med oral diagnostik													
Epidemiologi													
Farmakologi													
Fysiologi m. inr. mot den nervosa kontrollen av karysystemets funk													
Klinisk bettfysiologi													
Klinisk odontologisk materialforsk.													
Klinisk oral fysiologi													
Käkkirurgi													
Medicinsk och fysioterapeutisk kemi													
Odontologisk diagnostik särsk radiologisk diagnostik													
Odontologisk materialvetenskap													
Odontologisk röntgenradiografi													
Odontologisk teknik													
Odontologisk toxicologi													
Oral biokemi													
Oral cellbiologi och histologi													
Oral diagnostisk radiologi													
Oral kirurgi													
Oral mikrobiologi													

EXAMENSRÄTTER

FÖRTECKNING ÖVER VILKA UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR SOM HAR RÄTT ATT UTFÄRDA OLIKA EXAMINA (EXAMINA INOM BÅDE GRUNDUTBILDNING OCH FORSKARUTBILDNING)

I denna tabell anges med kryss vilka examina respektive universitet eller högskola har rätt att utfärda. Förteckningen är uppdaterad till 2000-05-02 (HSVFS 2000:2) och omfattar lärosäten med statlig eller kommunal huvudman.

	UU	LU	GU	SU	UmU	LiU	KI	KTH	LTU	KAU	VXU	ÖU	MH	HK/R	MAH	DH	DI	HB	Hda	HG	HIG	HH	HK	HKr	HS	HT/U	IH	KF	KKH	KMH	LHS	MdH	OH	SH	TH	
GENERELLA EXAMINA																																				
<i>Forskarutbildning</i>																																				
Doktors-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X28	X23									X27													
Licentiat-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X28	X23									X27													
<i>Grundläggande högskoleutbildning</i>																																				
Magister-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X12	X8	X24			X1	X17	X2	X3	X7	X18	X9			X10	X16	X21	X11	X13		X20			
Kandidat-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X29	X	X	X	X	X	X26	X	X21	X	X	X					
Högskole-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
YRKESEXAMINA																																				
Apotekar-	X		X																																	
Arbsterapeut-		X	X		X	X	X	X				X																								
Arkitekt-								X																												
Audionom-		X	X					X				X																								
Barmorske-		X	X				X	X				X	X30					X	X				X		X								X			
Barn- och ungdomspedag.-	X	X	X		X	X			X	X	X	X	X	X	X			X			X		X		X						X					
Bildlärar-					X																							X								
Biomedicinsk analytiker-	X	X	X		X		X			X	X	X	X	X	X													X								
Brandingenjör-		X																																		
Civilingenjör-	X	X			X	X		X	X																											
Dietist-	X		X		X																															
Folkhögskollärar-						X																														
Flyglärar-																																		X		
Grundskollärar - , 1-7	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X									X				
Grundskollärar-, 4-9	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X								X	X		X	
Gymnasielärar-	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X									X	X			
Hushållslärar-			X		X																															
Högskoleingenjör-	X	X			X	X		X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X						X				
Idrottslärar-					X							X																								
Juris kandidat-	X	X	X		X	X																														
Konstnärlig: Dans																	X																			
Konstnärlig: Konst och design		X	X		X																							X	X							
Konstnärlig: Musik		X	X																																	
Konstnärlig: Scen och medier		X	X						X								X																	X		
Logoped-		X	X					X																												
Läkar-	X	X	X		X	X		X																												
Musiklärar-		X	X						X			X																					X			
Optiker-								X																												
Organist-		X	X						X																							X				
Ortopedingenjör-																																				
Psykolog-	X	X	X		X	X																														
Psykoterapeut-	X	X	X		X			X																												
Receptarie-		X																																		
Sjukgymnast-	X	X	X		X	X		X	X																											
Sjukhusfysiker-		X	X		X	X																														
Sjukvårdstekniker-	X	X	X		X	X		X	X	X	X30	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X						X				
Sjöingenjör- och maskintekniker-																																				
Sjökapten- och styrmansexamen																																				
Sjöjullärar-	X4		X4		X4	X4																														
Social omsorgs-			X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X						X30				
Socionom-		X	X		X	X						X	X																							
Specialpedagog-		X5	X5		X5								X14	X																		X15				
SVO-		X			X																											X				
Tandhygienist-		X			X			X		X	X30	X	X	X	X				X30	X	X	X	X	X	X											
Tandläkar-		X			X			X		X	X30	X	X	X	X																					
Tandtekniker-		X			X			X		X	X30	X	X	X	X																					
Teologie kandidat-	X	X	X6		X19	X22																														
Yrkesteknisk-	X			X	X	X		X	X	X			X	X	X25			X	X	X					X						X					

UU – Uppsala universitet, SU – Stockholms universitet, KI – Karolinska institutet, KAU – Karlstads universitet, LU – Lunds universitet, UmU – Umeå universitet, KTH – Kungl. Tekniska högskolan, VXU – Växjö universitet, GU – Göteborgs universitet, LiU – Linköpings universitet, LTU – Luleå tekniska universitet, ÖU – Örebro universitet, MH – Mithögskolan, DH – Danshögskolan, Hda – Högskolan Dalarna, HH – Högskolan i Halmstad, HK/R – Högskolan i Karlskrona/Ronneby, DI – Dramatiska institutet, HG – Högskolan på Gotland, HK – Högskolan i Kalmar, MAH – Malmö högskola, HB – Högskolan i Borås, HIG – Högskolan i Gävle, HKr – Högskolan Kristianstad, HS – Högskolan i Skövde, KF – Konstfack, LHS – Lärarhögskolan i Stockholm, SH – Södertörns högskola, HT/U – Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, KKH – Kungl. Konsthögskolan, MdH – Mälardalens högskola, TH – Teaterhögskolan i Stockholm, IH – Idrottshögskolan i Stockholm, KMH – Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, OH – Operahögskolan i Stockholm

NOTER

- Gäller följande ämnen vid Högskolan i Borås: biblioteks- och informationsvetenskap, byggteknik, elektroteknik, företagsekonomi, informatik, kemiteknik, maskinteknik, omvårdnad, pedagogik samt textil- och modedesign.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan i Gävle: elektronik, företagsekonomi, medie- och kommunikationsvetenskap, historia samt pedagogik.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan i Halmstad: datorsystemteknik, elektroteknik, företagsekonomi, historia, industriell organisation och ekonomi, innovationsteknik, omvårdnad, pedagogik, psykologi samt sociologi.
- Gäller vid Uppsala universitet, Göteborgs universitet och Umeå universitet inriktning mot textilsöj och vid Linköpings universitet inriktning mot trä- och metallsöj.
- Gäller inriktningarna mot komplicerad inlärningsituation samt utvecklingsstörning.
- Gäller 140 poäng och 160 poäng.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan i Kalmar: huvudämnen som ingår i vetenskapsområdet naturvetenskap samt biologi, biomedicin, elektroteknik, företagsekonomi, kemi och miljövetenskap.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan Karlskrona/Ronneby: huvudämnen som ingår i vetenskapsområdet teknik samt datavetenskap, elektroteknik, engelska, fysisk planering, företagsekonomi, historia, maskinteknik och programvaruteknik.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan i Skövde: automatiseringsteknik, datavetenskap, elektroteknik, maskinteknik samt tyska.
- Gäller följande ämnen vid Konstfack: bildpedagogik, glas, grafisk design, industridesign, inredningsarkitektur, keramik, konst, metall-formgivning, möbeldesign och textil formgivning.
- Gäller följande ämne vid Lärarhögskolan i Stockholm: pedagogik.
- Gäller följande ämnen vid Mitthögskolan: arkeologi, arkiv- och informationsvetenskap, datateknik, elektroteknik, engelska, företagsekonomi, historia, informatik, kemi, kulturgeografi, litteraturvetenskap, matematik/tillämpad matematik, medie- och kommunikationsvetenskap, maskinteknik, miljövetenskap, psykologi, socialt arbete, sociologi och statskunskap.
- Gäller följande ämnen vid Mälardalens högskola: datateknik, datavetenskap/datalogi, elektroteknik, energiteknik, engelska, företagsekonomi, historia, kemiteknik, litteraturvetenskap, maskinteknik, matematik/tillämpad matematik, pedagogik, psykologi, sociologi och tyska.
- Gäller inriktning mot dövhet eller hörselskada.
- Gäller samtliga inriktningar.
- Gäller följande ämne vid Kungl. Konsthögskolan: fri konst.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan Dalarna: historia, litteraturvetenskap, maskinteknik, materialfysik, litteraturvetenskap, nationalekonomi, pedagogik samt sociologi.
- Gäller följande ämnen vid Högskolan Kristianstad: historia, maskinteknik, pedagogik samt psykologi.
- Gäller 140 poäng.
- Gäller följande ämnen vid Södertörns högskola: etnologi, företagsekonomi, historia, kemi, molekylärbioologi samt statsvetenskap.
- Gäller musik respektive musikpedagogik.
- Gäller 140 poäng.
- Gäller inom vetenskapsområdet medicin.
- Gäller huvudämnen som ingår i vetenskapsområdet medicin samt biomedicinsk laboratorievetenskap, pedagogik och utbildningsvetenskap med inriktning på praktisk pedagogik.
- Gäller teknik och ekonomi.
- Gäller idrott.
- Gäller inom vetenskapsområdet naturvetenskap.
- Gäller inom vetenskapsområdet teknik.
- Gäller arkeologi och konvetenskap.
- Examensrätten upphör den 1 juli 2000.

EXAMENS RÄTT FÖR LANDSTINGENS HÖGSKOLEUTBILDNING

	Landsting F	S
Examen		
Magister- Kandidat- Högskole-	X1 X	
Arbets- terapeut- Biomedicinsk analytiker- Musiklärar-	X X	X2
Ortopedingenjör- Sjuksköterske- Social omsorgs- Socionom- Tandhygienist-	X X X X X3	

- Avser följande ämnen vid Hälsohögskolan i Jönköping: biomedicinsk laboratorievetenskap, gerontologi, omvårdnad, ortopedteknik och socialt arbete.
- Avser Ingesunds musikhögskola.
- Examensrätten upphör den 1 juli 2000.

F – Jönköpings läns landsting, S – Värmlands läns landsting

KVALITETSDEKLARATION

AVSEENDE REDOVISADE UPPGIFTER

Högskoleverket har av statsmakterna ålagts ett ansvar för nationell uppföljning av högre utbildning och forskning.

Högskoleverket är fr. o. m. den 1 juli 1995 statistikansvarig myndighet för högskoleväsendet medan SCB är statistikansvarig myndighet för forskning. Detta enligt en till lagen om den officiella statistiken (1992:889) anslutande förordning (1992:1668, ändrad och omtryckt i 1994:1108).

Enligt nämnda förordning ska den officiella statistiken dokumenteras, kvalitetsdeklarerar och hållas allmänt tillgänglig enligt föreskrifter som SCB meddelar.

Källorna till Högskoleverkets uppföljning av högskoleväsendet budgetåret 1999 respektive läsåret 1998/99 är de statliga universitetens och högskolornas årsredovisningar samt uppgifter från universitets- och högskoleregistret och forskningsstatistiken vid SCB. Studerandedata till universitet- och högskoleregistret och lärosätenas årsredovisningar hämtas huvudsakligen från det lokala studiedokumentationssystemet LADOK. De kommunala och enskilda utbildningsanordnarna har lämnat uppgifter till Högskoleverket som delvis motsvarar uppgifterna från de statliga lärosätena. Uppgifter har vidare inhämtats från Centrala studiestödsnämnden.

De statliga universitetens och högskolornas årsredovisningar ska följa förordningen om myndigheters årsredovisning m.m. (1996:882). Resultatredovisningen samt de uppgifter som samlas in av SCB styrs även av förordningen om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (1993:1153, ändrad 1999:1418).

Vissa av de kvantitativa uppgifter som ingår i resultatredovisningen har inhämtats med hjälp av en mall. Mallen, som utarbetats av Högskoleverket, innebär ett förtydligande av de uppgifter som universiteten och högskolorna ska lämna enligt 4 kap i förordning (1993:1153,

ändrad 1999:1418). Mallen har omfattat följande uppgifter: nybörjare, registrerade, helårsstudenter och helårsprestationer, examina, forskarutbildning, personal, bedömning av forskningsvolym, internationellt utbyte, uppgifter om inrättade och indragna anställningar som professor samt ekonomiska uppgifter. SCB har på Högskoleverkets uppdrag samlat in och sammanställt dessa data med undantag för uppgifter om anställningar som professor och ekonomiuppgifter.

De uppgifter som hämtats från universitet- och högskoleregistret vid SCB har kvalitetsdeklarerats i primärpublikationerna. För uppgifter om nybörjare, registrerade och examina 1998/99 (UF20 SM 0001) gör SCB bedömningen att uppgifterna håller hög kvalitet. Uppgifterna om helårsstudenter och helårsprestationer utgör grund för resurstilldelning, varför även dessa måste bedömas ha hög tillförlitlighet. Detta gäller även övriga uppgifter som lämnats via mallen, dock med undantag för uppgifter om gäststudenter, där lärosätena inte kunnat göra fullständiga redovisningar.

Enligt förordning 1992:89 ska individbaserad officiell statistik vara könsuppdelad när inte särskilda skäl talar däremot. Så har också skett i största möjliga utsträckning i denna rapport i och med att antalet och andelen kvinnor angivits. Däremot har det av utrymmes-skäl inte alltid varit möjligt att i tabellerna även ange antalet och andelen män.

Universiteten och högskolorna har i årsredovisningarna använt delvis olika principer vad gäller den ekonomiska redovisningen, vilket gör att jämförelser mellan lärosätena försvaras och i vissa avseenden omöjliggörs. Därför har sammanställningar av ekonomidata till nationell nivå begränsats. Stor försiktighet bör iakttagas vid jämförelser mellan lärosäten och även vid jämförelser med tidigare år.

LIST OF TERMS

Adjunkt – Junior lecturer
Administrativ –
Annan undervisande och forskande personal – Share
Anslag – Appropriation
Antal – Number
Avskrivningar –
Basårutbildning –
Bibliotek – Library
Bidrag – Grant
Doktorandtjänst – Doctoral studentship
Driftkostnader – Operating costs
Därav – of which
Enskild – Private
Ersättning – Compensation
Farmaceutisk – Pharmacy/Pharmacology
Finansiär – Source of funding
Forskarassistent – Postdoctoral fellow
Forskarutbildning – Doctoral studies
Forskning – Research
Grundläggande högskoleutbildning – Basic higher education
Grundutbildning – Basic higher education
Gästlärare – Visiting lecturer
Gäststudent – Visiting student
Helårsprestation – Annual performance equivalent
Helårsstudent – Full time equivalent student, FTE
Humanistisk – Humanities
Högskola – Institution of Higher Education
Högskolenybörjare – First year student at university/
university college
Höst – Autumn
Idrottslig – Physical education and sports
Idivider – Individuals
Internationellt utbyte – International exchange

Intäkter – Revenue
Juridisk – Law
Klinisk utbildning – Clinical training
Kommun/landsting – Local/Regional government
Konstnärliga högskolor – Colleges of fine and applied arts
Konst – Art
Kurser – Courses
Kurser utanför program – Courses not included in
programme
Kvinnor – Women
Kön – Gender
Lektor – Senior lecturer
Lokalkostnader – Cost of premises
Lärare – Teacher
Lärarutbildning – Teacher education
Media – Media
Medicinsk – Medicine
Musik – Music
Män – Men
Naturvetenskaplig – Natural Science
Nordisk lektor – Scandinavian lecturer
Nybörjare – First year student at university/university
college
Odontologisk – Odontology
Opera – Opera
Personalkategorier – Personnel category
Prestationsgrad – Performance level
Procent – Per cent
Professor – Professor
Program som leder till yrkesexamen – Study programme
for professional degree
Räntekostnader – Interest costs

Samhällsvetenskaplig – Social sciences
Sommarkurs – Summer course
Statliga myndigheter – State authorities
Svenska för utländska studenter – Swedish for foreign
students
Svenska företag – Swedish companies
Svenska organisationer utan vinstsyfte – Swedish non-profit
organizations
Särskilda åtaganden – Special commitments
Sökande – Applicant
Tabell – Table
Teater – Theatre
Teknisk personal – Technical staff
Teknisk – Technical
Teologisk – Theology
Undervisningsområde – Teacher education
Universitet – University
Uppdrag – Commission
Uppdragsforskning – Commissioned research
Uppdragsutbildning – Commissioned education
Utbildningsområde – Subject area
Utbildningsprogram – Study programme
Utlandsstudier – Study abroad
Utländsk lektor – Foreign lecture
Utländska företag – Foreign companies
Vård – Nursing
Vårdhögskola – College of health sciences
Ålder – Age
År – Year
Årsverken – Man-year (FTE)
Övriga utbildningsprogram – Other study programmes
Övrigt – Other